DZIŚ › ZAĆMA – DODATEK SPECJALNY

JAK WYGLĄDA ZABIEG USUWANIA ZAĆMY? | JAK SIĘ DO NIEGO PRZYGOTOWAĆ?

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 25 września 2026 | Redaktor prowadząca Anna Kwiatkowska | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 224.11323,1

Nakład 81 tys. + 298,5 tys. prenumerat cyfrowych

Kraków wybiera prezydenta

Ważny test dla koalicji rządowej

W niedzielę Krakowianie pójdą do urn, by wybrać prezydenta miasta. **To będzie też ważny sprawdzian przed przyszłorocznymi wyborami parlamentarnymi.**

Magdalena Kursa

W Krakowie dochodzi do przyspieszonych wyborów prezydenta, ponieważ w majowym referendum mieszkańcy odwołali Aleksandra Miszalskiego, polityka Koalicji Obywatelskiej. Pierwsza tura głosowania odbędzie się w najbliższą niedzielę, ewentualna druga tura – 11 października. Na tę polityczną rozgrywkę patrzy cała Polska.

– Te wybory z pewnością będą przez partie polityczne traktowane jako poligon przed wyborami parlamentarnymi w 2027 roku – uważa prof. Łukasz Danel, dyrektor Instytutu Politologii, Socjologii i Filozofii UEK. Zastrzega, że choć nie można bezpośrednio przenosić wyniku wyborów prezydenta Krakowa na wynik wyborów do Sejmu, politycy będą bardzo uważnie obserwować, co tutaj zadziałało, a co nie.

To będzie sprawdzian

O Kraków walczy siedmioro kandydatów: Michał Drewnicki (PiS), Aleksandra Owca (Razem), Monika Piątkowska (KWW Moniki Piątkowskiej Ponad Podziałami; poparcie KO i PSL), Łukasz Gibała (Kraków dla Mieszkańców), Michał Klimek (Konfederacja Korony Polskiej), Daria Gosek-Popiołek (Lewica), Sławomir Pietrzyk (SDPL). Z walki wycofał się w środę inicjator referendum Jan Hoffman – wsparł Łukasza Gibałę, faworyta wyborów, który na promocję referendum zapłacił prawie dwa miliony złotych. Ten ruch, choć spodziewany w mieście, wzbudził falę dyskusji i pytań o to, czy referendum odwoławcze, reklamowane jako społeczny zryw, rzeczywiście miało taki charakter.

Bez względu na odpowiedź wyniki nadchodzących wyborów prezydenckich w Krakowie to dla większości kandydatów i ich środowisk niezwykle ważny sprawdzian. Dla KO będzie to przede wszystkim test tego, czy wielkie miasta nadal są jej naturalnym bastionem i czy w Krakowie udało się jej odbudować pozycję po bardzo bolesnej porażce Aleksandra Miszalskiego. – Widać, że tym razem Donald Tusk nie zamierza pozostawić sprawy wyłącznie krakowskim strukturom. Mocne wejście liderów KO i PSL w kampanię Moniki Piątkowskiej pokazuje, że partia traktuje te wybory poważnie – zauważa prof. Danel, wskazując, że dla PiS i szeroko rozumianej prawicy będzie to z kolei test tego, czy może skutecznie funkcjonować w Krakowie mimo liberalnego charakteru miasta. Wiele na to wskazuje, bo krakowska prawica, wiedząc, że nie jest w stanie samodzielnie zdobyć Krakowa, pokłada nadzieję w tutejszym milionerze Łukaszu Gibale. Choć to polityk liberalny, prawica pokochała go za to, że skutecznie pomógł w „pogonieniu" prezydenta z KO.

Kandydat bez partyjnego wsparcia

Dla Gibały te wybory to walka o wszystko – o prezydenturę Krakowa ubiega się po raz czwarty, zainwestował w tę sprawę duże pieniądze i lata pracy. Ma wyborców od skrajnej lewicy po skrajną prawicę. Chce udowodnić, że bez partyjnego zaplecza można wygrać w dużym mieście.

Wybory w Krakowie to też test na to, na ile silne są w społeczeństwie nastroje antyestablishmentowe i niechęć do partyjnych elit. Takimi nastrojami żywiło się referendum, a także kariera Gibały w ostatnich latach. Opłaciło się. Ostatni sondaż OGB dla Polsat News wskazuje, że do drugiej tury wejdą Łukasz Gibała (poparcie 39,17 proc.) i Monika Piątkowska (23,47 proc.), a trzecie miejsce przypadnie Michałowi Drewnickiemu (14,74 proc.). ●

Zapraszamy na wieczór wyborczy na ▶ wyborcza.pl.

Kto w drugiej turze?

• **Łukasz Gibała**

39,17 PROC.

• **Monika Piątkowska**

23,47 PROC.

FOT. JAKUB WŁODEK, KLAUDIA RADECKA /AGENCJA WYBORCZA.PL

FOT. LESZEK SZYMAŃSKI/PAP

Gra reprezentacja Polski

Z BOŚNIĄ NA DOBRY POCZĄTEK?

Piłkarska reprezentacja Polski wraca do gry. Tęskniliście? Przed Biało-Czerwonymi cztery mecze w ramach Ligi Narodów. Zagramy z Bośnią i Hercegowiną (dwa razy), Szwecją i Rumunią. Początek już dziś, godz. 20.45, na PGE Narodowym w Warszawie.
Czy w meczu z Bośnią piłkarze Jana Urbana są faworytami? Do niedawna pewnie by tak było, zmierzymy się jednak z drużyną, która nie tylko zagrała na tegorocznym mundialu, ale i wyszła na tym turnieju z grupy, przegrywając w 1/16 finału z USA. Reprezentanci Polski mundial obejrzeli w TV.

• **Zapowiedzi, analizy i relacja z meczu ▶ Sport.pl**

PKOl sprząta po Piesiewiczu

MARIAN KMITA MÓWI O SKALI PROBLEMU

Radosław Piesiewicz miesiącami nie płacił rachunków. PKOl ma ponad 4 mln zł zobowiązań i długów – mówi Marian Kmita, p.o. prezesa PKOl, w rozmowie z Radosławem Leniarskim.

▶ 27

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 39

eprasa.pl 3331839983

Wiktoria Bieliaszyn

Gdyby Polska była Łotwą...

...Braun i Korwin-Mikke byliby już poza polityką, a może nawet w więzieniu. A to dlatego, że publiczne atakowanie sojusznika i uchodźców wojennych w celach politycznych jest na Łotwie traktowane jako element wojny hybrydowej prowadzonej na rzecz Rosji.

Zagrożenie ze strony Rosji nieustannie rośnie. Dziś zachodnie służby wywiadowcze oceniają nie tyle prawdopodobieństwo rosyjskiego ataku na Europę, ile czas, który nam do niego pozostał.

Ale wygląda na to, że nie wszyscy polscy politycy zdają sobie sprawę, kto stanowi dzisiaj zagrożenie dla Europy. Inna możliwość – bardziej realistyczna – że wiedzą doskonale, ale własne interesy stawiają wyżej niż interesy państwa.

Bo jak inaczej wyjaśnić działania Grzegorza Brauna, lidera Konfederacji Korony Polskiej, znanego z antyukraińskich akcji i haseł oraz niechęci do jakiegokolwiek karania Rosji, który ostatnio usiłował wyrzucić z Parlamentu Europejskiego przedstawicieli antywojennej, rosyjskiej opozycji?

A co z Januszem Korwinem-Mikke, który w 2022 roku negował odpowiedzialność Rosjan za zbrodnie w Buczy, wcześniej wielokrotnie wyrażał sympatię pod adresem Putina, a 17 września chwalił się podróżą do Moskwy?

Łotysze już dawno zrozumieli, że propaganda i dezinformacja to taka sama broń jak czołgi

Przecież to niemożliwe, by politycy kraju, za którego granicą toczy się wojna, w którym rosyjscy agenci poczynają sobie coraz śmielej i któremu przedstawiciele rosyjskich władz wprost dziś grożą, świadomie wspierali Kreml. By pomagali rosyjskim władzom w rozpowszechnianiu dezinformacji, której celem jest osłabienie jedności i solidarności europejskich społeczeństw. To przecież niemożliwe. Prawda? PRAWDA?

Niestety, nie mamy przepisów podobnych do tych, które obowiązują na Łotwie. Łotysze już dawno zrozumieli, że propaganda i dezinformacja to taka sama broń jak czołgi. Wszelkie wypowiedzi oraz działania o charakterze prorosyjskim traktowane są jako czyny godzące w bezpieczeństwo narodowe i ład demokratyczny.

Przy takim porządku prawnym Grzegorz Braun za same antyukraińskie akcje, zakłócenie wykładu o Holokauście, gaszenie w Sejmie menory gaśnicą czy wyrzucenie „ukraińskiej choinki" musiałby liczyć się nie tylko z eliminacją z polityki, ale i z więzieniem.

Janusz Korwin-Mikke za kwestionowanie zbrodni w Buczy usłyszałby zarzuty zagrożone karą do 5 lat bezwzględnego więzienia. Z kolei jego „podróż dyplomatyczna" na Krym, którą odbył w 2015 roku na zaproszenie tamtejszych władz okupacyjnych, mogłaby zostać potraktowana jako pomoc obcemu państwu w działaniach przeciwko bezpieczeństwu.

W dzisiejszej rzeczywistości, porównywanej przez wielu ekspertów do schyłku lat 30. XX wieku, nie możemy pozwolić, by polscy politycy czy działacze, którzy – świadomie lub nie – sprzyjają Putinowi, byli bezkarni. ●

Andrzej rysuje

Jungfraujoch
Wysokogórskie zabawy z piłką

FOT. REUTERS / DENIS BALIBOUSE

NFL, czyli liga futbolu amerykańskiego, w każdym sezonie rozgrywa kilka meczów w Europie. W listopadzie drużyny Detroit Lions i New England Patriots zmierzą się w Monachium. Na zdjęciu: w ramach promocji wydarzenia były zawodnik New England Patriots Niemiec Sebastian Vollmer i były szwajcarski alpejczyk Carlo Janka grali w piłkę na przełęczy Jungfraujoch na wysokości 3454 m n.p.m.

Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Liczba dnia

4,7

TYS.

zwolnień lekarskich z kodem C (zaświadczenie o niezdolności do pracy spowodowanej nadużyciem alkoholu) wystawili w pierwszym półroczu 2026 roku lekarze. Przełożyło się to na 46 tys. dni absencji ▶ next.gazeta.pl

W weekend w Wyborczej

A może pan jest stalkerem, panie Stanisławie?

Dyskutują Kurski, Kondrat, Dorociński

Jesień
Polska to dyniowa potęga

FOT. COPERNICUS

Zupa dyniowa i pierogi z dynią, kawa z dynią i ciasto dyniowe, a wieczorem kąpiel z dynią. Jesień jest pomarańczowa i pachnie jak słynne pumpkin spice latte.

Dynie stoją przed sklepami i restauracjami. Na tarasach domów, balkonach mieszkań, na kuchennych blatach. Dodają koloru w szare jesienne dni. Są tym, czym grudniowe choinki i światełka – ozdobą, która poprawia nam nastrój, gdy mamy coraz mniej słońca.

Polska jest dyniową potęgą, największym dostawcą dyń w Unii Europejskiej. 10 lat temu produkowaliśmy 48 tys. ton dyń, a teraz dużo ponad 400 tys. ton!

Największe uprawy są na Lubelszczyźnie, ale największa różnorodność odmian na Mazowszu. Znajdziemy tu ponad 30 gatunków. Moi dziadkowie hodowali w ogrodzie dynię bambino. Teraz wolę jadać dynię piżmową, hokkaido czy muscat de provance.

Dynia to formalnie owoc, nie warzywo. Ma sporo beta-karotenu, który wspomaga wzrok, pozytywnie wpływa na wygląd skóry. Dynia daje uczucie sytości, karmi nasze dobre mikroby, wspomaga pracę nerek i wątroby, jest zalecana osobom z nadciśnieniem. Pestki dyni bogate są w tryptofan, czyli aminokwas, który bierze udział w produkcji serotoniny mającej kluczowe znaczenie dla naszego dobrego samopoczucia. Z pestek robi się olej, który dobrze pasuje do sałatek.

W sieciowym barze sałatkowym, który często odwiedzam, dynia jest bazą jesiennego menu.

Można zjeść ją na tyle sposobów, że w ogóle mi się nie nudzi. W domu gotuję zupę dyniową, w piekarni kupuję dyniowe ciasto, w restauracji zjadam pierogi z dynią i sosem limonkowym.

Raz spróbowałam – za namową przyjaciółki – pumpkin spice latte. Ten napój zrobił zawrotną karierę. Byłam na ten trend odporna, bo nie pijam kawy z mlekiem i niczego, co jest słodkie. Przyznaję – pumpkin spice latte pachnie obłędnie. Nie wiem, czy znowu taką kawę wypiję, ale kupiłam świecę o takim zapachu.

Można nie pijać „dyniowej" kawy, ale warto pamiętać o jadaniu dyni.

To zachowanie zdrowe i patriotyczne (wsparcie rolników). Już samo patrzenie na intensywnie pomarańczową zupę dodaje energii. Z dodatkiem kurkumy lub chili działa rozgrzewająco, co przydaje się w chłodne dni.

W tym roku dyniowe ozdoby pojawiły się w sklepach i restauracjach wcześniej. Winny jest trend summerween – od angielskich słów summer – lato i Halloween. Pojęcie upowszechniło się za sprawą serialu animowanego „Wodogrzmoty Małe", w którym bohaterowie obchodzili Halloween także latem, a potem przeniosło się na platformy społecznościowe. ●

Katarzyna Staszak

eprasa.pl 3331839983

Opera w Savonlinnie

Światowej klasy opery w słynnej fińskiej krainie tysiąca jezior, a także zapierające dech w piersiach krajobrazy Finlandii i jej stolica – Helsinki.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Helsinki. Przejazd do Savonlinny przez piękną krainę tysiąca jezior. **Dz. 2** Savonlinna. Zwiedzanie największej na świecie drewnianej cerkwi prawosławnej, wizyta w galerii sztuki i pierwsze przedstawienie operowe. **Dz. 3** Savonlinna. Rejs statkiem po jeziorze Saimaa, zwiedzanie Savonlinny, lokalny targ i spektakl operowy. **Dz. 4** Savonlinna – Punkaharju – Parikkala – Imatra – Porvoo – Helsinki. Wyjątkowy park rzeźb, najsłynniejsze wodospady w Finlandii i małe urokliwe wioski. **Dz. 5** Helsinki. Zwiedzanie miasta i czas wolny. **Dz. 6** Helsinki. Czas wolny do wyjazdu na lotnisko i podróż powrotna do domu.

6 dni | Wyloty z Warszawy
08/07 2027 | Andrea Chénier i Czarodziejski flet
14/07 2027 | Andrea Chénier i Cyrulik sewiliski
19/07 2027 | Czarodziejski flet i Cyrulik sewiliski
od **6.498,–**

Pełne wyżywienie na statku

Paryż i rejs po Sekwanie do Normandii

Poznaj historię Paryża, katedry w Rouen oraz najpiękniejszych zamków i klasztorów w Normandii podczas rejsu statkiem po najbardziej romantycznej rzece Europy.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Paryża. Zwiedzanie miasta, zaokrętowanie i wypłynięcie w rejs. **Dz. 2** La Roche-Guyon /Vernon. Wycieczka do Giverny, zwiedzanie domu Moneta wraz ogrodem i stawem ze słynnymi liliami (dodatkowo płatne). **Dz. 3** Caudebec-en-Caux. Możliwość opcjonalnej wycieczki szlakiem klasztorów z wizytą w imponujących klasztorach Jumièges i Saint-Wandrille. **Dz. 4** Le Havre. Spacer po mieście portowym u ujścia Sekwany i możliwość wycieczki do urokliwego Honfleur. **Dz. 5** Przypłynięcie do Rouen i możliwość zwiedzania miasta z przewodnikiem. **Dz. 6** Conflans-Sainte-Honorine. Możliwość zwiedzania kolekcji sztuki w zamku Château de Chantilly. **Dz. 7** Paryż. Wycieczka po kosmopolitycznym Paryżu, w programie największe atrakcje – Wieża Eiffla i Pola Elizejskie. **Dz. 8** Przylot do Polski.

8 dni I Wyloty z Warszawy 22/05 , 04/09 2027
od **9.998,–**

Australia i Nowa Zelandia

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Australii. **Dz. 2** Przylot do Melbourne. **Dz. 3** Melbourne. Zwiedzanie miasta. Wieża Eureka i kolacja powitalna. **Dz. 4** Melbourne. Wycieczka do St Kilda, Brighton i na wyspę Philip Island w poszukiwaniu koali i pingwinów. **Dz. 5** Melbourne – Uluru (Ayers Rock). Przelot w głąb australijskiego interioru. **Dz. 6** Uluru (Ayers Rock). Wschód słońca nad Uluru (Ayers Rock) i wycieczka po górach Olgi. Kolacja na świeżym powietrzu z widokiem na Uluru (Ayers Rock). **Dz. 7** Przelot z Uluru (Ayers Rock) do Sydney. **Dz. 8** Sydney. Wycieczka po mieście, spacer do plaży Bondi, zwiedzanie opery w Sydney i rejs łodzią do plaży Manly. **Dz. 9** Sydney. Dzień do własnej dyspozycji. **Dz. 10** Przelot do Queenstown w Nowej Zelandii. **Dz. 11** Queenstown. Dzień do własnej dyspozycji. **Dz. 12** Queenstown. Wycieczka do fjordu Milford Sound. **Dz. 13** Queenstown – Fox Glacier przez Wanaka. Lot helikopterem nad lodowcem (dodatkowo płatne). **Dz. 14** Lodowiec Fox Glacier – wąwóz Hokitika. Spacer nad jeziorem Matheson, wędrówka do punktu widokowego na lodowcu Franz Josef Glacier i do wąwozu Hokitika. **Dz. 15** Hokitika. Pociągiem transalpejskim przez Wyspę Południową do Christchurch. **Dz. 16** Christchurch – zwiedzanie miasta. Przelot do Rotorua. **Dz. 17** Rotorua. Obszary termalne Te Puia. Wizyta w maoryskiej wiosce oraz kolacja. **Dz. 18** Rotorua – Auckland. Wizyta w Hobbitonie, miejscu zdjęć do filmu „Władca Pierścieni". **Dz. 18** Rotorua – Auckland. Wizyta w Hobbitonie, miejscu zdjęć do filmu „Władca Pierścieni". **Dz. 19** Auckland. Wycieczka po mieście i pożegnalna kolacja na 52 piętrze Sky Tower. **Dz. 20** Auckland. Podróż powrotna. **Dz. 21** Przylot do Warszawy.

21 dni I Wyloty z Warszawy 27/01, 17/11 2027, 23/02 2028
od **36.998,–**

USA – Wschodnie Wybrzeże

Filadelfia, Waszyngton, Nowy Jork, Boston, Nowa Anglia czyli podróż do kolebki USA z bogatą historią i wielkimi miastami oraz wodospad Niagara – potęga natury.

Program wycieczki: Dz. 1 Warszawa – Nowy Jork – Filadelfia. Zameldowanie w hotelu. **Dz. 2** Filadelfia – Baltimore – Waszyngton. Dzwon Wolności i Waszyngton by night. **Dz. 3** Waszyngton. Wycieczka po mieście, The Mall, cmentarz w Arlington oraz Air & Space Museum. **Dz. 4** Waszyngton, D.C. – Gettysburg – Lancaster – Williamsport. Wizyta w wiosce amiszów. **Dz. 5** Williamsport – Wodospad Niagara, USA. Rejs statkiem po kanadyjskiej stronie wodospadów. **Dz. 6** Niagara Falls – stany Nowy Jork i Massachusetts. **Dz. 7** Framingham – Boston – Hyannis na wybrzeżu Nowej Anglii. **Dz. 8** Hyannis – Newport – Yale – Nowy Jork. **Dz. 9** Nowy Jork. Objazd, 9/11 Memorial i czas wolny. **Dz. 10** Nowy Jork i wylot. **Dz. 11** Przylot do Warszawy.

11 dni I Wyloty z Warszawy 14/05, 18/09 2027
od **16.998,–**

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW33

Kraj/34451076

eprasa.pl 3331839983

Sztuczna inteligencja

Incydenty z AI to „strzały ostrzega

Autonomiczne agenty AI coraz częściej wymykają się spod kontrolig. Prof. Aleksander Mądry z MIT ostrzega, że tradycyjna **„socjalizacja" agentów zawodzi w ekstremalnych warunkach, a sama technologia wymaga drastycznego zwiększenia nadzoru infrastrukturalnego i geopolitycznej refleksji.**

ROZMOWA Z
PROF. ALEKSANDREM MĄDRYM
wykładowcą MIT

JOANNA SOSNOWSKA: Byli pracownicy OpenAI i Anthropika twierdzą, że „AI może nas zabić w ciągu dekady". Co na to były szef ds. zabezpieczeń w OpenAI?
PROF. ALEKSANDER MĄDRY: Dyskusje o zagrożeniach ze strony sztucznej inteligencji i odchodzenie z tego powodu pracowników nie są zjawiskiem nowym. Takie rozmowy i drastyczne kroki towarzyszyły branży zarówno trzy, jak i pięć lat temu. Kluczowa zmiana polega na tym, że osiągnęliśmy punkt, w którym zagrożenia przestały być teorią, a stały się faktem.

Tym punktem jest oczywiście włamanie autonomicznych agentów AI na platformę Hugging Face. To był standardowy, wręcz książkowy scenariusz, jak AI może stać się niezamierzonym zagrożeniem. Z testowego środowiska wyrwały się agenty OpenAI, Anthropika i Google'a.

Teoretycznie wiedzieliśmy, że coś się może stać, ale zakładaliśmy, że będziemy mieć nad tym kontrolę. Okazało się, że może jednak nie mamy i psychologicznie to, wydaje się, prawdziwy moment przebudzenia.

Co zatem powoduje, że agenty AI masowo wyrywają się z testów, uciekają z kontrolowanych środowisk, przedostają się do świata prawdziwego i włamują się do różnych usług?
– Głównym powodem jest tzw. misalignment – model nie zrozumiał, o co nam tak naprawdę chodziło, gdy daliśmy mu zadanie. Model jest uczony, żeby rozwiązać dane mu zadanie za wszelką cenę. Ale bez wyraźnego uwzględnienia tego jako części formulacji zadania model może nie widzieć a priori różnicy pomiędzy rozwiązaniem problemu w sposób, jakiego my, ludzie, oczekujemy, a znalezieniem drogi na skróty, na przykład poprzez wykradzenie odpowiedzi do testu. Tak właśnie było w przypadku Hugging Face.

OpenAI prowadziło test bezpieczeństwa, który miał sprawdzić, jak dobrze agenty potrafią wyszukiwać i wykorzystywać luki w oprogramowaniu w zamkniętym, odizolowanym środowisku testowym. Zadania były trudne (a niektóre nawet niezamierzenie niemożliwe), więc model stwierdził, że równie dobrze osiągnie cel, jeśli pójdzie trochę na skróty.

Ale model wiedział też, że nie może po prostu podać wykradzionego rozwiązania, musi podać sposób rozumowania, który go do niego doprowadził. To tak, jakbyśmy ściągali na teście – owszem, podamy właściwą odpowiedź, ale jeśli nie rozwiążemy po kolei wszystkich równań, to nauczyciel będzie wiedział, że oszukiwaliśmy. Model wpadł więc na genialny pomysł: skoro w repozytorium Hugging Face są te testy, to włammy się tam, zobaczmy, czy są tam informacje o tym, jak dokładnie system nas ocenia, i jak go oszukać, żeby zaliczył nam zadania.

Ta sytuacja niepokojąco przypomina klasyczny hipotetyczny scenariusz, w którym prosimy AI o produkcję spinaczy, a ono – dążąc do celu za wszelką cenę – zużywa wszystkie surowce na Ziemi, i także zaczyna widzieć ludzkość jako przeszkodę.

To eksperyment myślowy filozofa i badacza AI Nicka Bostroma, znany jako Maksymalizator Spinaczy.
– Wszystko to pokazuje nam trzy rzeczy: po pierwsze – modele są coraz skuteczniejsze w przeprowadzeniu cyberataków, a po drugie – zespół bezpieczeństwa OpenAI nie docenił potencjalnego niebezpieczeństwa i nie-koniecznie wykorzystał wszystkie dostępne zabezpieczenia.

Trzecia sprawa to kooperacja między różnymi instancjami modelu. Do rozwiązania równań Naviera-Stokesa, czyli problemu milenijnego, OpenAI zaprzęgło dziesiątki tysięcy agentów. Czyli do szybszej pracy albo większych zadań używa się wielu instancji modeli naraz. Okazuje się jednak, że modele współpracują również w sposób, w który niekoniecznie byśmy chcieli, co dokładnie widzieliśmy w incydencie Hugging Face, gdzie agenty sprawnie współpracowały, żeby nie dać się złapać na oszustwie.

Pewnie to, co najbardziej rezonuje tutaj, to fakt, że modele komunikują się językiem naturalnym i rzucają frazami w stylu „musimy się poświęcić".

Mało tego, agenty „cieszyły się" z małych sukcesów hakerskich, pisały rzeczy typu „BOOM!" albo „Whoa!".
– Oczywiście, jako ludzie od razu to antropomorfizujemy, co potęguje wrażenie. Mechanizm jest jednak inny: dla modelu wykonanie zadania jest kluczowe, potrafi do tego podejść kreatywnie, a zhakowanie Hugging Face było po prostu ścieżką, którą uznał za prowadzącą do sukcesu.

Czyli de facto mieliśmy szczęście, że agenty AI do tej pory nie włamały się do banku, elektrowni albo na statek atomowy?
– Zdecydowanie! W pewnym sensie incydent z Hugging Face to najlepszy „strzał ostrzegawczy", jaki mogliśmy dostać.

Mówimy cały czas o dostosowywaniu (alignment) modelu do ludzkiej intencji. Jakub Pachocki, pana kolega z OpenAI, obecnie główny naukowiec firmy, pisał w eseju „Obcy umysł", że można dostosowywać model albo do celu, albo do wartości. Rozumiem, że dostosowanie celu do wartości jest trudniejsze?
– To, co nazywamy dostosowaniem, w gruncie rzeczy dotyczy wartości i wspólnego kontekstu. Kiedy proszę kogoś o zrobienie kanapki – żeby przekroić chleb, posmarować masłem, położyć wędlinę i ser – ta osoba wie dokładnie, o co mi chodzi, gdy wypowiadam te krótkie instrukcje, ponieważ dysponuje całym wspólnym ludzkim kontekstem i skojarzeniami, które sztuczna inteligencja niekoniecznie ma. Człowiekowi nie trzeba wyjaśniać, co te poszczególne kroki zrobienia kanapki dokładnie znaczą. Sztucznej inteligencji – tak.

Podobnie kiedy poproszę panią, żeby rozwiązała pani dane zadanie, to jasne będzie dla pani, że nie chodzi mi o to, żeby pani zhakowała jakąś firmę – nie musimy tego dopowiadać, bo te rzeczy są zawsze implikowane przez system wartości i kontekst, który dzielimy jako ludzie.

Alignment polega właśnie na tym, żeby modele miały ten sam „zdrowy rozsądek" co ludzie i tak naprawdę to bardzo trudne zadanie, aby to osiągnąć. Zaaplikowanie ogólnych zasad etyki w konkretnej, może nawet dość egzotycznej, sytuacji jest trudne. Etyka to jest przecież cała dziedzina wiedzy, która rozważa dokładnie to, co jest moralne w danej sytuacji.

Wyzwanie właśnie polega na tym, w jaki sposób przekazać te wszystkie oczywiste dla nas rzeczy, żeby modele potrafiły je zastosować w miliardach sytuacji, w jakich one się znajdą, zwłaszcza że brak tego wspólnego kontekstu prowadzi do sytuacji, w których model rozumie zadanie w dosłowny, ale zupełnie nieoczekiwany sposób, co pokazuje, jak potężne i trudne jest to wyzwanie.

Jak w takim razie uczy się model wartości?
– Modele AI uczą się na podstawie informacji zwrotnych. Na etapie treningu modelu, kiedy dostaje on zadanie do rozwiązania, musimy przekazać mu feedback – tak, aby postępowanie było poprawne, zgodne z naszymi zasadami i z tym, czego od niego oczekujemy, czyli żeby model był w ten sposób dostosowany do naszych oczekiwań.

Czyli uczenie ze wzmocnieniem. Za każdym razem, kiedy AI zrobi coś dobrze, dostaje punkt. To – w uproszczeniu – tak, jak szkolenie szczeniaka, kiedy za każdym razem, gdy zrobi coś dobrze, dostaje smaczka.
– Tak, dokładnie. Anthropic ma swoją „konstytucję AI", czyli zestaw jawnych zasad, których przestrzegania uczone są modele. Zasadniczo chodzi o to, żeby dać modelowi feedback: jakie są pożądane zachowania z punktu widzenia tej wartości, a jakie niepożądane.

Co jest jeszcze ciekawe w incydencie Hugging Face i incydentach z udziałem modeli Anthropika, to to, że modele rzeczywi-

eprasa.pl 3331839983

Sztuczna inteligencja

FOT. GETTY IMAGES

ście zastanawiają się czasami, czy ich sposób działania jest właściwy. Agenty dyskutują, czy to na pewno najlepszy sposób rozwiązania problemu. I nawet te, które mają przebłyski co do tego, że to może niewłaściwe zachowanie, dochodzą do wniosku, że skoro inne agenty to robią, to ta droga jest właściwa.

Jeden z agentów Anthropika doszedł wręcz do wniosku, że na pewno nie znajduje się w publicznym systemie, tylko musi być w symulacji. Przecież dokładnie to samo zachowanie widzimy też u ludzi w postaci psychologii tłumu.

Wszystko sprowadza się do tego, że model naprawdę chce znaleźć rozwiązanie problemu. I chce je znaleźć tak bardzo, że dostosowanie do wartości jest stosunkowo słabszym impulsem.

W jaki sposób firmy AI testują, czy model jest już odpowiednio dostosowany, „zsocjalizowany”?

– Za każdym razem, kiedy wypuszczany jest nowy model, każda firma publikuje w raporcie technicznym informacje o dostosowaniu modelu. A testy polegają na tym, że modelowi przedstawiane są tysiące bardzo konkretnych sytuacji, w których musi podjąć decyzję moralną (np. ujawnienie informacji poufnych, udostępnienie panelu zbyt szerokiemu gronu czy usunięcie danych) i sprawdza się, czy model podejmie właściwą decyzję.

Okazuje się, że są tutaj jednak pewne subtelności – modele zachowują się inaczej, kiedy są testowane, a inaczej, kiedy działają naturalnie. Przetestowanie, czy model rzeczywiście jest „zsocjalizowany”, jest trudne także dlatego, że duża część niedostosowania pojawia się w skrajnych sytuacjach. Przykładowo, w tym incydencie z Hugging Face niektóre zadania były niemożliwe do wykonania z powodu ludzkiego błędu – człowiek zapomniał dodać konkretny plik. A z punktu widzenia modelu sprawa jest egzystencjalna: całe jego „istnienie” zależy od tego, czy przejdzie test. Zatem co robię, jeśli muszę rozwiązać test, ale nie mam wszystkich narzędzi do tego?

W przypadku ludzi też właśnie w takich ekstremalnych sytuacjach wychodzi nasza prawdziwa moralność. Z modelami jest tak samo, a trudno zidentyfikować te ekstremalne sytuacje z góry.

W pewnym sensie to oznacza, że samo alignment, czyli wytrenowanie modelu na moralną istotę, to syzyfowa praca. Nigdy nie uda się tego zrobić w pełni. Oczywiście nie znaczy to, że powinniśmy zaprzestać pracować nad tym, ale nigdy nie powinniśmy uważać, że osiągnęliśmy całkowity sukces, i musimy także dodać do tego również infrastrukturę do monitorowania zachowania modeli. Tak samo jak z ludźmi – mamy policję itd., bo samo ukończenie konkretnych testów, zdania matury, nie sprawia, że mamy gwarancję, że staliśmy się moralnymi obywatelami. Zawsze zakładamy, że coś złego może się zdarzyć, dlatego potrzebny jest system monitorowania i zapobiegania niepożądanym zachowaniom.

W przypadku Hugging Face to zawiodło – to, że model ma dostęp do internetu i hakuje stronę, zostało odkryte po fakcie. Gdyby była właściwa infrastruktura monitorująca, okazałoby się wcześniej, że model jest niedostosowany, można by go szybko zatrzymać, zanim stały się szkody, i dopiero wtedy przeanalizować, co poszło nie tak.

Dlaczego właściwie każdy model AI okazuje się niedostosowany? Z każdym były już jakieś incydenty. To kwestia tego, że „socjalizacja” modelu jest trudna, czy firmy postawiły na szybką komercjalizację i bezpieczeństwo zostało na dalszym miejscu?

– Jak już mówiliśmy, taka „socjalizacja” jest trudna, i w tym przypadku środki i nakłady – choć duże – okazały się niewystarczające wobec tego, jak szybko rosną możliwości modeli.

Ja wiem, że łatwo widzieć te firmy jako całkowicie nieodpowiedzialne korporacje pędzące wyłącznie za zyskiem, ale nie sądzę, że to było tak, że ktoś machnął ręką na alignment i kazał wypuszczać kolejny model tylko po to, żeby zarobić. Ludzie po prostu nie docenili, jak poważnym problemem to się stało i że zagrożenie przestało być teoretyczną przyszłością, a zaczęło dziać się tu i teraz.

Wspomniany już dzisiaj Jakub Pachocki w eseju pisał, że modele coraz częściej ukrywają przed badaczami swój sposób rozumowania (chain of thought). Jak to działa?

– Od razu doprecyzuję, że nie chodzi o „ukrywanie czegoś” z powodu złych intencji, a takie mogą tu być skojarzenia.

O takim strumieniu świadomości (chain of thought) można myśleć jak o notatniku: ma pani duże zadanie do rozwiązania, więc pani notuje – najpierw muszę wykombinować tę rzecz, myślę tak i tak, tu mam cząstkowy wynik, a teraz zajmę się kolejną rzeczą.

Tak organizuje pani długie myślenie na dany temat, zamiast trzymać wszystko w głowie. Ten strumień świadomości odgrywa dokładnie tę samą rolę dla modeli, to sposób rozumienia, o czym model „myśli”.

Ale im jest pani lepsza w matematyce, tym mniej rzeczy musi zapisywać na kartce, a więcej obliczeń jest pani w stanie przeprowadzić w głowie. Gdybym panią obserwował, jak rozwiązuje pani jakieś zadanie i niczego nie zapisuje, to rzeczywiście mógłbym odnieść wrażenie, że ukrywa pani przede mną swoje myśli. A pani po prostu nie widzi powodu, dlaczego miałaby je zapisywać, bo nie ma pani potrzeby, żeby liczyć na kartce. Dokładnie to samo dzieje się z modelami, jak stają się coraz potężniejsze.

Ale przecież AI to technologia stworzona przez ludzi. Nie można jej powiedzieć, albo poprosić, żeby ujawniała swój tok myślenia?

– To są dokładnie pytania, o których OpenAI myśli w tym momencie. I AI to fascynująca dziedzina, bo jest szalenie subtelna. A więc tak, można powiedzieć modelowi, żeby zapisał każdy krok swojego rozumowania w strumieniu świadomości, ale model nie wie, o co nam tak naprawdę chodzi – w jakim celu ma to zapisywać. Pojawia się więc pytanie, czy damy mu feedback na temat tego, czy zapisuje właściwe rzeczy. Problem polega na tym, że w AI dostajesz dokładnie to, o co prosisz, co przypomina historię z lampą dżina i morał „uważaj, o co prosisz”.

Jeśli powiemy mu, żeby produkował bardzo szczegółowe strumienie świadomości, to odpowie, że może to zrobić, ale przecież nie kazaliśmy mu, aby te strumienie faktycznie reprezentowały jego rzeczywiste myślenie o problemie. Może po prostu napisać dużo szczegółów, żebyśmy byli zadowoleni. Dostaniemy więc to, o co prosiliśmy, ale nie to, czego naprawdę oczekiwaliśmy, a sprawienie, by strumień wiernie reprezentował proces rozumowania, staje się bardzo trudnym problemem.

Wyzwanie polega na tym, w jaki sposób przekazać wszystkie oczywiste dla nas rzeczy, żeby modele potrafiły je zastosować w miliardach sytuacji, w jakich się znajdą

Kolejne wyzwanie polega na tym, że kiedy zaczynamy dawać modelowi uwagi na temat jego myślenia, to zaczyna on dwa razy się zastanawiać, czy powinien ujawniać to, o czym myśli – a to już przypomina autocenzurę. Model zacznie generować taki strumień świadomości, w którym wszystko wygląda dobrze – ale np. nauczy się, że nigdy nie powinien wspominać publicznie o hakowaniu strony. To nie znaczy, że jej nie zhakuje; po prostu nauczy się o tym nie pisać.

To jest niesamowicie fascynujący, a zarazem frustrujący aspekt AI. Ludzie pytają, czy nie możemy po prostu powiedzieć modelowi, żeby był moralny. Nie możemy – tak samo, jak nie możemy tego dokładnie powiedzieć ludziom. Wydaje się to proste, ale w rzeczywistości są to niezwykle trudne problemy, nad którymi toczymy pracę. Jakub pisze w tym eseju, że „AI bardziej się hoduje, niż projektuje”. To bardzo dobra analogia.

Czy zatem decyzja niektórych firm o opóźnieniu wdrażania modeli AI na rynek jest słuszna? Czy to jednak marketing i podbijanie przekazu „nasze modele są takie potężne”?

– Faktem jest, że modele AI stają się coraz potężniejsze, rozwiązują problemy milenialne, potrafią się włamywać do kolejnych systemów. A jeśli model może sam się włamać do jakiegokolwiek systemu, to rzeczywiście zaczynamy myśleć, komu damy do niego dostęp. Anthropic ostatnio publikował badania, że jego model próbowano stosować do programowania rakiety sterującej w Jemenie czy stworzenia broni biologicznej. Jako że rzeczywiście te modele mają tzw. możliwości podwójnego zastosowania, czyli można je stosować cywilnie i w wojsku.

Problem nie polega tylko na tym, że model zaczął robić złe rzeczy, ale na tym, że świat jest skomplikowany i są ludzie, którzy działają w złej wierze. Nagle ludzie, którzy nie mają dobrych intencji, mogą zyskać dostęp do potężnych narzędzi. Bo jednak to co innego, gdy agencje wywiadowcze mają możliwość hakowania różnych systemów, a co innego, gdy ktokolwiek, kto zapłaci 200 dolarów, może hakować każdego. Nad tymi pierwszymi mamy jednak troszkę więcej kontroli niż nad drugimi.

Natomiast pytanie, czy powinniśmy w ogóle jakiś model publikować, jest bardzo zasadne. Decyzja o tym, jak odpowiadamy na te pytania, to rachunek ryzyka, zrozumienie, na ile jest ono prawdziwe i czy monitoring potrafi je ograniczyć. Właśnie tego rodzaju kwestie rozważają firmy AI.

Niezależny brytyjski think-tank Centre for Long-Term Resilience uruchomił Loss Of Control Observatory, czyli „Obserwatorium Utraty Kontroli”, które bada przypadki AI „wyrywającego się spod kontroli”, czyli niedostosowanego do ludzkich intencji. Od początku roku do września naliczył ich 1600. To może jednak należy spowalniać rozwój AI?

– To jest absolutnie zasadne pytanie. Szczególnie ważne jest, aby w procesie decyzyjnym tutaj głos mieli także specjaliści ds. bezpieczeństwa, którzy powinni najpierw przetestować i przeskanować systemy krytyczne pod kątem ich odporności na cyberataki z użyciem najnowszych modeli – tak jak miało to miejsce wcześniej, gdy takie zespoły dostawały model przed premierą. Takie decyzje nie mogą także należeć wyłącznie do samych firm; wymagają szerszej debaty.

Drugi, głębszy poziom problemu dotyczy nie tylko tego, jakie modele zostają udostępnione, ale także trenowania jeszcze potężniejszych modeli w laboratoriach, nawet jeśli te modele nie zostaną szerzej udostępnione. Co zrobimy, jeśli kolejny incydent – podobny do tego z Hugging Face – powtórzy się z o wiele potężniejszą sztuczną inteligencją?

O tym pisze na przykład Dario Amodei, proponując zwolnienie tempa rozwoju AI, aby zachować kontrolę nad technologią, zanim modele zaczną same eksfiltrować się z laboratoriów, odbierając nam możliwość jakiejkolwiek decyzji co do ich udostępnienia. Dyskusja toczy się zatem na dwóch poziomach: czy udostępniać nowe modele publicznie oraz czy w ogóle je wewnętrznie trenować.

Gdyby pan dzisiaj był na pozycji Sama Altmana, co by pan powiedział: wciskamy hamulec, czy ze względu na otoczenie rynkowe, konkurencję z Chinami, zbliżający się debiut na giełdzie jednak jedziemy zgodnie z planem i udostępniamy kolejne modele?

– To są bardzo poważne pytania. A odpowiedzi koniecznie muszą być jak najbardziej oparte na nauce. Z tego co rozumiem, propozycja Daria Amodei z Anthropika polega na tym, żeby wstrzymać działania na chwilę – na miesiąc czy jakiś czas – i poświęcić go na zrozumienie, co się właściwie stało oraz co nas czeka.

Oczywiście istnieją także presje komercyjne i ogromne pieniądze od inwestorów czekających na wejście na giełdę.

Firmy same przyznają, że czułyby się lepiej, mając w tej kwestii większy nacisk i nadzór ze strony rządu oraz społeczeństwa. Do tego dochodzi cała skomplikowana dynamika geopolityczna i rywalizacja z Chinami, co stanowi osobny temat. Kwestia balansu i decyzji dotyczących rozwoju tej technologii jest zbyt ważna, by pozostawić ją wyłącznie w rękach Altmana czy Amodei. ●

Aleksander Mądry

• Profesor Massachusetts Institute of Technology (MIT). W latach 2023-2026 pracował w OpenAI. Wcześniej związany z paryską École Polytechnique Fédérale de Lausanne, Google.

eprasa.pl 3331839983

AI już jest w polskiej szkole

Polscy nauczyciele nie uczą już z pożółkłych kartek. Aż 63 proc. z nich korzysta ze sztucznej inteligencji podczas przygotowywania lekcji.

FOT. SHUTTERSTOCK

Karolina Słowik

– Chciałabym, aby AI przejęło rolę analityka i rzemieślnika, zostawiając mi rolę mentora i inspiratora. Technologia powinna być niewidocznym wsparciem, które sprawia, że nauczyciel ma więcej czasu na to, co najważniejsze – rozmowę z drugim człowiekiem – mówi nauczycielka, która wzięła udział w badaniu Sanoma Learning European Teacher Survey 2026 przeprowadzonym wśród ponad 20 tys. nauczycieli z 14 krajów europejskich. W badaniu udział wzięło aż 10 tys. nauczycieli z polskich szkół podstawowych, średnich i zawodowych.

Najważniejszy wniosek jest taki, że polscy nauczyciele nie uczą już z pożółkłych kartek. Aż 63 proc. z nich korzysta ze sztucznej inteligencji podczas przygotowywania lekcji.

AI oszczędza nauczycielom czas

W czym pomaga im AI? Ponad połowa mówi o zaoszczędzeniu czasu. Jednocześnie tylko 17 proc. uważa, że ich uczniowie zyskają na pracy z tym narzędziem. Aż 93 proc. zauważa potrzebę stworzenia takiego modelu sztucznej inteligencji, który odpowiadałby szkolnym potrzebom. To najwyższy wynik w całej Europie.

– Polska jest jednym z krajów wiodących, jeśli chodzi o otwartość nauczycieli na nowe technologie. Nie chodzi tylko o sztuczną inteligencję, ale w ogóle o zastosowanie technologii cyfrowych w materiałach edukacyjnych – mówi Piotr Labenz, współautor badania.

– Polscy nauczyciele dużą wartość widzą w dostosowywaniu sposobów nauczania do potrzeb poszczególnych uczniów. Dopasowana do materiałów dydaktycznych sztuczna inteligencja może im pomóc różnicować materiał i radzić sobie w klasach, gdzie uczniów jest dużo, a analizowanie ich wyników i potrzeb „na piechotę" jest praktycznie niemożliwe – dodaje.

Labenz uważa, że ważne jest, żeby nauczyciele korzystali z wyspecjalizowanych narzędzi, które gwarantują jakość pedagogiczną.

– 61 proc. nauczycieli w Polsce oczekuje, że dzięki sztucznej inteligencji będą w stanie oszczędzić trochę czasu. Przy tym bardzo wyraźnie podkreślają, że chcą mieć czas na pracę indywidualną z uczniem. I rzeczywiście, wyspecjalizowana sztuczna inteligencja opracowana na potrzeby edukacji może uwolnić im ten czas – twierdzi Labenz.

AI ma wspierać, nie zastępować nauczyciela

Mówią też o tym sami nauczyciele:

„AI powinna być narzędziem, które wzmacnia rolę nauczyciela, a nie ją zastępuje".

„Obecnie najczęściej jestem zmuszona do rozmowy z całą klasą na pewnym przeciętnym poziomie. Gdy kilka osób pracuje samodzielnie, brakuje mi czasu na kontrolę poprawności ich rozwiązań czy rozumowań. Jestem też bardzo zmęczona, bo staram się wspomóc jak najwięcej osób. Chciałabym, by AI przejęło część tej pracy".

Nauczyciele chcieliby, żeby sztuczna inteligencja pomagała im m.in. przygotowywać zestawy zadań o różnym stopniu trudności, dostosowane do poziomu i tempa pracy uczniów, analizować typowe błędy uczniów, tworzyć czytelne wyjaśnienia krok po kroku oraz alternatywne metody rozwiązywania zadań, wspierać nauczyciela w przygotowaniu kart pracy i materiałów powtórkowych, pomagać uczniom w samodzielnym uczeniu się poprzez zadawanie pytań naprowadzających zamiast podawania gotowych odpowiedzi.

Jednocześnie nauczyciele zaznaczają, że do sztucznej inteligencji podchodzą z ostrożnością. Trzech na czterech nauczycieli obawia się, że narzędzia AI mogą stanowić zagrożenie dla jakości edukacji.

„AI ma wspierać jego kompetencje i ułatwiać realizację codziennych zadań, a nie zastępować jego wiedzę, doświadczenie i relację z uczniem" – podkreślają we wnioskach autorzy badania.

W ich pracy wciąż podręczniki odgrywają główną rolę. – Nauczyciele wpisują się w europejski trend kształcenia mieszanego, (ang. blended learning): podręczniki to wciąż podstawa, ale są też otwarci na rozwiązania cyfrowe. 78 proc. chce korzystać z obu formatów w przyszłości – mówi Olga Domańska, rzeczniczka Nowej Ery, która jest częścią grupy Sanoma Learning i odpowiada za realizację oraz publikację tego raportu w Polsce.

Będzie AI dla szkół?

A największym wyzwaniem jest indywidualne podejście do dzieci o coraz bardziej różnych potrzebach.

– Jeśli w klasie mamy dwadzieścioro ośmioro dzieci, to tak naprawdę dwadzieścia osiem poziomów trudności. I to wymaga bezpiecznego systemu. Dlatego w edukacji potrzebny jest zamknięty, zabezpieczony ekosystem, w którym z jednej strony te wrażliwe dane nie wyciekają na zewnątrz, a z drugiej nie jest stworzony na podstawie wątpliwych materiałów – mówi Olga Domańska.

I zdradza, że Nowa Era pracuje nad takim narzędziem. – Nad asystentem AI dla nauczyciela. Chcemy, aby nauczyciel miał pewność, że narzędzie wspiera go w realizacji podstawy programowej, która przechodzi właśnie ewolucję – dodaje.

Nie tylko prywatne wydawnictwa pracują nad rozwiązaniami dla szkół. Tomasz Gajderowicz, wiceszef Instytutu Badań Edukacyjnych, który podlega Ministerstwu Edukacji mówił „Wyborczej" we wrześniu:

„Mamy już konkretne wdrożenia technologii poparte badaniami, o udowodnionym efekcie edukacyjnym: IBE przeprowadziło ewaluację programu „Zeszyt.online", który dostarcza zadania z matematyki dostosowane do poziomu trudności ucznia. To technologia cyfrowa oparta na sztucznej inteligencji. Przeprowadziliśmy badanie eksperymentalne na próbie 20 tys. uczniów z losowo wybranych gmin i wykazaliśmy, że korzystanie z tej platformy znacząco rozwija kompetencje matematyczne. Przy rocznym korzystaniu efekt można porównać z dodatkowym miesiącem nauki. A to dopiero początek!".

Ministerstwo ogłosiło też niedawno zapisy na bezpłatne szkolenia dla nauczycieli w projekcie Lekcja:AI. Weźmie w nich udział 11 tys. osób.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

„LALKA". CZEGO UCZY W CZASACH KRYPTOWALUT I AI
Dyskutują Kurski, Kondrat, Dorociński

LINDSAY CLANCY
Kto i jak wykorzysta dzieciobójczynię

MICHAŁ KORKOSZ, ROZKOSZNY
Polak wyraża miłość w kuchni

1 RP

eprasa.pl 3331839983

Nowe procedury obrony nieba

MON wdraża szybką ścieżkę do eliminacji zagrożeń na polskim niebie. Piloci myśliwców nie będą musieli już ryzykować, podlatując do wroga w celu jego wizualnej identyfikacji.

Dorota Roman

Ministerstwo Obrony Narodowej zmienia procedury wojskowe. To bezpośrednia odpowiedź na coraz zuchwalsze prowokacje Kremla – w tym na ostatnie wtargnięcie rosyjskiego śmigłowca Mi-8 w głąb polskiego terytorium.

Od teraz o otwarciu ognia zadecyduje bezwzględna elektronika, a nie wzrok pilota.

Polska zmienia procedury

Jak zapowiedział na antenie TVN24 wiceszef MON Cezary Tomczyk, pilot poderwanego myśliwca F-16 czy FA-50 nie będzie już musiał wizualnie identyfikować celu przed wciśnięciem spustu. Ta decyzja to punkt zwrotny w wojnie hybrydowej, którą Rosja regularnie testuje czujność naszych granic – ostatnio wysyłając śmigłowiec bojowy nad Braniewo.

Kluczem do nowej procedury staje się tzw. identyfikacja pozytywna, oparta na technologii, a nie na wzroku człowieka. Jak wyjaśnił wiceminister obrony narodowej, podstawą do otwarcia ognia dla pilota i dowódcy operacyjnego będzie precyzyjny odczyt z radarów połączony z naruszeniem przez intruza strefy zakazu lotów.

– Musimy wyciągać wnioski. Jeśli ze strony Rosji pojawia się oczywiste zagrożenie, naszym obowiązkiem jest dostosowanie procedur tak, aby dać pilotom pełną pewność działania – podkreślił Cezary Tomczyk.

Wiceminister ujawnił również, że wojsko wprowadziło już system preautoryzacji dla dowódców obsługujących baterie Patriot. Pozwala on na natychmiastowe przygotowanie systemu antyrakietowego do strzału w sekundy po wykryciu startu wrogiego pocisku, bez czekania na biurokratyczne zgody.

Ponadto, w razie skrajnego niebezpieczeństwa, polskie niebo zostanie błyskawicznie zamknięte dla ruchu cywilnego, co da wojskowym pilotom całkowitą swobodę manewru.

Od teraz identyfikacja wrogiej jednostki będzie domeną zaawansowanych systemów radiolokacyjnych analizujących napływające dane w ułamkach sekund. Jeśli sygnatura radarowa, brak transpondera, nienaturalna trajektoria lub podejrzana prędkość jednoznacznie wskażą na nieprzyjazny obiekt, cel będzie można unicestwić na dystansie wielu kilometrów.

Taki krok pozwala na pełne wykorzystanie potencjału pocisków klasy BVR (Beyond Visual Range – poza zasięgiem wzroku), w które wyposażone są polskie F-16. Pilot nie musi już ryzykować bezpośredniego starcia ani zbliżać się do potencjalnie uzbrojonego drona-kamikadze.

– Śmiertelny cios zostanie zadany z bezpiecznej odległości, zanim wróg w ogóle zorientuje się, że znalazł się na celowniku – mówi „Wyborczej" były dowódca jednostki GROM gen. Roman Polko. – Nowe, zautomatyzowane przepisy mają raz na zawsze odebrać Kremlowi możliwość bezkarnego testowania naszej cierpliwości i narzucania własnych zasad gry nad polskim niebem – dodaje.

Zmiana odciąży pilotów

Dotychczasowe przepisy zmuszały pilotów myśliwców do skrajnie niebezpiecznych manewrów. Podlatywanie na bliską odległość do uzbrojonych dronów-kamikadze, takich jak rosyjskie Shahedy, czy nieprzewidywalnych rakiet manewrujących stwarzało dla pilotów śmiertelne zagrożenie. W erze nowoczesnej broni, gdzie o bezpieczeństwie mieszkańców decydują ułamki sekund, fizyczny dolot myśliwca w celu „obejrzenia" intruza drastycznie opóźniał reakcję i paraliżował system obrony.

Przejście na cyfrową identyfikację obiektów to zdaniem gen. Polko „olbrzymi krok" w realiach współczesnego pola walki. Systemy elektroniczne będą badać nie tylko trasę lotu intruza, ale też to, czy emituje on sygnały naprowadzające lub próbuje zagłuszać polskie radary. Taka zmiana odciąży też samych pilotów i maszyny – do tej pory każda „anomalia" na radarze wymagała natychmiastowego, kosztownego poderwania pary dyżurnej i fizycznego pościgu.

Teraz nowoczesne systemy dowodzenia i obrony przeciwlotniczej – jak Wisła czy Narew – będą mogły współpracować z myśliwcami w ramach jednej sieci, eliminując zagrożenie szybciej, precyzyjniej i bez marnowania cennych minut na fizyczny dolot pilota do wrogiego obiektu wlatującego w naszą przestrzeń powietrzną.

Podstawą do otwarcia ognia dla pilota i dowódcy operacyjnego będzie precyzyjny odczyt z radarów połączony z naruszeniem przez intruza strefy zakazu lotów

Odpowiedzialne zadanie dla wojska

Nowe procedury drastycznie skracają czas reakcji, ale niosą ze sobą potężne niebezpieczeństwo: ryzyko strącenia niewłaściwego obiektu. Skoro pilot nie będzie już oglądał celu z bliska, armia musi w inny sposób zyskać pewność, z czym ma do czynienia.

Wojsko staje więc przed zadaniem odróżniania celów militarnych od obiektów cywilnych – takich jak balony meteorologiczne czy prywatne samoloty z uszkodzonym radiem, a nawet być może od nietypowych zjawisk atmosferycznych.

REKLAMA
Kraj/34448780

Zadbaj o bezpieczeństwo i chroń się przed RSV.

RSV występuje w dwóch typach: A i B. Oba mogą być dla ciebie groźne: odporność po zarażeniu jednym typem RSV jest niepełna i nie chroni w pełni przed drugim.[1,2]

Zaszczep się już dziś!

Masz 60 lat lub więcej? Porozmawiaj z lekarzem, farmaceutą lub pielęgniarką o dwóch typach RSV i sprawdź możliwość darmowych szczepień.[3]

Dowiedz się więcej na www.szczepieniersv.pl

RSV - syncytialny wirus oddechowy.
Referencje: 1. Cantú-Flores K, et al. Pathog Glob Health. 2022;116(7):398-409. 2. Nuttens C, et al. Infect Dis Ther. 2024;13(8):1725-1742. 3. Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31 października 2025 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2026 (DZ. URZ. Min. Zdr. 2025.85. Ogłoszony: 31.10.2025).

Pfizer Polska Sp. z o.o. ul. Żwirki i Wigury 16B, 02-092 Warszawa, Kapitał zakładowy 33.860.000 zł. KRS 0000022310 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy. NIP 5213115586. BDO 000189470.

PP-UNP-POL-0498

1 RP

eprasa.pl 3331839983

Xi, Zełenski, Rosjanie, Irańczycy. 8 ważnych wniosków z obrad ONZ

Obrady ONZ przyciągnęły do Nowego Jorku przywódców z całego świata. Jak to zwykle bywa, najważniejsze rzeczy działy się poza salą plenarną.

Maciej Czarnecki

• **23 września 2026 roku. Prezydent USA Donald Trump podczas powitania prezydenta Chin Xi Jinpinga w bazie Joint Base Andrews w stanie Maryland (USA)**
FOT. REUTERS / JONATHAN ERNST

Można narzekać, że ONZ jest nieskuteczna, że nie potrafi skutecznie bronić ideałów z Karty Narodów Zjednoczonych, że wygłaszane z mównicy wzniosłe słowa często kryją fałsz i obłudę.

Natomiast jedno jest bezdyskusyjne: sesje Zgromadzenia Ogólnego pozostają okazją do tego, żeby świat ze sobą rozmawiał. Na marginesie obrad zorganizowano ponad 1 tys. bilateralnych spotkań, w tym na tematy absolutnie kluczowe, jak wojny w Ukrainie i Iranie. Podpisano też porozumienie kończące spór USA z Danią i Grenlandią.

W tych samych dniach Donald Trump z pompą podejmuje w Waszyngtonie Xi Jinpinga, z którym ma rozmawiać o sztucznej inteligencji, Tajwanie i relacjach handlowych. Zaś polscy ministrowie i prezydent zabiegają o stałą bazę USA w naszym kraju.

Co wynika z tej plątaniny obrad, wystąpień i kuluarowych rozmów?

Sprzeczne sygnały Trumpa do Putina

1 Gdy reporterzy przed siedzibą ONZ zapytali Trumpa o jego przesłanie dla Władimira Putina, ten odparł krótko: „Zakończ wojnę". Po czterech i pół roku brutalnej rosyjskiej agresji na Ukrainę powinno być to najoczywistszą rzeczą pod słońcem, ale taką nie jest, bo dotąd Trump wielokrotnie winił za konflikt Wołodymyra Zełenskiego, a z Putinem obchodził się jak z jajkiem.

Trzeba odnotować tę zmianę tonu. Zwłaszcza że w piątek (18.09) Republikanin podpisał ustawę im. Lindseya Grahama, pozwalającą na wprowadzenie nowych, „piekielnych" sankcji na Rosję oraz ceł na towary z państw kupujących rosyjską ropę naftową.

Jednak radość w Kijowie z tych sygnałów zmąciło zaproszenie Putina na grudniowy szczyt G20 w Miami, o czym poinformował sekretarz stanu Marco Rubio. Do tego Trump, który spotkał się z Zełenskim, znów wygłosił u jego boku kuriozalną ocenę, że Putin rzekomo chce zakończenia wojny.

Tymczasem szef rosyjskiego MSZ Siergiej Ławrow wprost przyznał na Radzie Bezpieczeństwa, że Moskwa nie zamierza nawet zrobić przerwy na czas ewentualnych rozmów z Ukrainą (w których żąda de facto ukraińskiej kapitulacji). A ugodowi wobec Kremla przedstawiciele Trumpa Steve Witkoff i Jared Kushner spotykają się w Nowym Jorku z rosyjskim wysłannikiem Kiriłłem Dmitrijewem.

Sugeruje to, że Waszyngton dalej nie będzie dociskał Putina do ściany i liczy na negocjacje. Moskwę mogła ponadto ucieszyć i ośmielić podjęta we wtorek (22.09) wieczorem po zażartych sporach decyzja UE o skreśleniu z czarnej listy słynnych rosyjskich miliarderów: Aliszera Usmanowa i Michaiła Fridmana.

Zełenski nie zamierza posłuchać Trumpa

2 W ostatnich dniach prezydent USA apelował do Zełenskiego o zaprzestanie ukraińskich ataków na rafinerie w Rosji, obarczając go odpowiedzialnością za wzrosty cen paliw na świecie (w rzeczywistości większe znaczenie ma rozpętana przez niego wojna z Iranem, która zablokowała cieśninę Ormuz).

W przemówieniu na forum ONZ i wywiadach dla amerykańskich mediów Zełenski wytłumaczył jednak, że ataki pomagają piętrzyć presję ekonomiczną na Rosję, by w końcu zakończyła agresję. Wypalił, że „nasze życia są ważniejsze niż ceny energii". Taktycznie zaoferował wstrzymanie uderzeń na sektor energetyczny, jeśli Rosjanie zrobią to samo (a wiadomo, że Kreml na to nie pójdzie, bo chce zgotować Ukraińcom jeszcze cięższą zimę niż ostatnia).

Na potwierdzenie jego słów ukraińskie wojsko przeprowadziło ataki na gigantyczne rafinerie w Samarze oraz Ufie, leżące w europejskiej części Rosji. Pokazuje to, że Trump ma ograniczony wpływ na władze w Kijowie.

Gdy reporterzy przed siedzibą ONZ zapytali Trumpa o jego przesłanie dla Władimira Putina, ten odparł krótko: „Zakończ wojnę"

Nawrocki w USA mówił o Rosji i Forcie Trump

3 Polskiej delegacji w USA przewodniczył prezydent Karol Nawrocki. Podczas przemówienia na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ słusznie podkreślał, że Rosja destabilizuje sytuację w Europie poprzez operacje hybrydowe i dywersję. Piętnował rosyjską agresję na Ukrainę i wzywał do przywrócenia prymatu prawa międzynarodowego.

Udzielił też wywiadu Bloomberg Television (po polsku, a nie angielsku, co wytknęła część komentatorów), z którego, sądząc po reakcjach na platformach społecznościowych, zachodniej opinii publicznej utkwiło w pamięci przede wszystkim powtórzenie obietnicy Andrzeja Dudy, że baza wojskowa USA w naszym kraju zostanie nazwana na cześć Trumpa.

Część internautów się z tego podśmiewa, podobnie jak z radości prezydenckich doradców z każdego rytualnego zapewnienia Trumpa o „drogim przyjacielu Karolu Nawrockim", którego poparł w wyborach. Szef polskiej dyplomacji Radosław Sikorski skrytykował tę obietnicę jako przejaw „uniżoności".

Natomiast ludzie prezydenta najwyraźniej wierzą w narcyzm Trumpa i gotowi są połknąć żabę. Szef Biura Polityki Międzynarodowej Kancelarii Prezydenta Marcin Przydacz zapewnił, że Nawrocki rozmawiał z Trumpem o budowie bazy podczas wtorkowego przyjęcia dla przywódców.

Sikorski wypunktował Ławrowa

4 Polski minister spraw zagranicznych miewał już wystąpienia na forum ONZ, które stawały się wiralami. Tak było w 2024 roku, w drugą rocznicę pełnoskalowej napaści Rosji na Ukrainę, kiedy na gorąco zareagował na słowa rosyjskiego ambasadora, wytykając mu kłamstwa i przeinaczenia historyczne. Kamery zarejestrowały wówczas, jak odłożył na bok przygotowany wcześniej tekst swojego przemówienia i zaczął robić notatki. Chwilę później odniósł się do dezinformacji zaserwowanej przez Rosjanina.

W środę Sikorski w podobny sposób zareagował na słowa Ławrowa, tłumacząc, że został przez niego wywołany po nazwisku. – Nazwał on wydarzenia z 2014 roku w Kijowie na Ukrainie „krwawym zamachem stanu". Byłem tam rzeczywiście wraz z ministrami spraw zagranicznych Niemiec i Francji i nie doszło do żadnego zamachu stanu – prostował.

W odpowiedzi na zarzuty dyplomaty Putina o rzekomym „całkowitym zakazie używania języka rosyjskiego" w Ukrainie Sikorski odparł, że był w Kijowie 10 dni wcześniej pod rosyjskimi bombami i słyszał rosyjski na ulicach, a jeśli Moskwa ma jakieś obiekcje, to powinna domagać się przestrzegania Konwencji Europy o ochronie mniejszości narodowych, a nie wysyłać do Ukrainy czołgi i pociski balistyczne.

Wisienką na torcie była propozycja, by skoro Rosji tak bardzo zależy na demokratycznych wyborach, przeprowadzić je przy udziale międzynarodowych obserwatorów i w Ukrainie, i w samej Rosji.

Zabiegi o stałą bazę USA w Polsce i pociski do Patriotów

5 O wzmocnieniu obecności amerykańskich wojsk w Polsce rozmawia za oceanem nie tylko prezydent, ale i przedstawiciele rządu. Bagatelizują oni sprawę odwołania w ostatniej chwili wizyty w Pentagonie szefa MON Władysława Kosiniaka-Kamysza, tłumacząc ją (raczej nieprzekonująco) nieskoordynowaniem kalendarza przez amerykańską stronę.

W spekulacjach przewijają się różne wytłumaczenia: spory wewnątrz administracji Trumpa i samego Pentagonu, niechęć Amerykanów do wiązania sobie rąk jasnymi deklaracjami wobec przesilenia na wschodniej flance NATO i oczekiwania na ruchy Moskwy, a nawet zakulisowe działania związanych ze światkiem MAGA środowisk polskiej opozycji.

Ostatecznie do Waszyngtonu polecieli wiceministrowie obrony Paweł Zalewski i Magdalena Sobkowiak-Czarnecka. Ta ostatnia oznajmiła, że decyzji w sprawie utworzenia stałej bazy wojsk USA w Polsce należy spodziewać się po zakończeniu przeglądu sił USA w Europie (czyli pod koniec roku). Natomiast w ciągu kilku-kilkunastu dni może zapaść decyzja o ewentualnym utworzeniu w naszym kraju centrum serwisowego rakiet PAC-3.

Groźby i negocjacje USA i Iranu

6 USA, mimo toczącej się wojny, wpuściły do kraju przedstawicieli Iranu – choć mogli oni przemieszczać się tylko z hotelu na Manhattanie do siedziby ONZ i z powrotem, a wizy dostali nie wszyscy wnioskujący.

Irański prezydent Masud Pezeszkian zapewnił w ONZ, że Teheran nie ugnie się przed USA, oskarżył Amerykę o terroryzm i pokazywał zdjęcia dzieci zabitych w ataku na szkołę w mieście Minab. Z kolei Trump podkreślał, że „Iran nigdy nie może mieć broni jądrowej" i zastanawiał się, czy „szybko zniszczyć" Irańczyków, czy jednak się z nimi dogadywać. Wezwał również wszystkie państwa do „całkowitej izolacji ekonomicznej Iranu".

W cieniu tych gróźb toczyły się jednak negocjacje delegacji obu krajów,

eprasa.pl 3331839983

o czym poinformował zapracowany w tych dniach Witkoff. Szef irańskiej dyplomacji Abbas Aragczi miał mu przedstawić warunki dotyczące zakończenia wojny.

Według irańskich mediów Teheran domaga się przerwania działań wojennych na wszystkich frontach „osi oporu", czyli wobec państw lub organizacji będących sojusznikami Iranu. Prócz tego w zamian za otwarcie Ormuzu Irańczycy oczekują odblokowania zamrożonych irańskich aktywów i zniesienia amerykańskiej blokady irańskich portów. Końca przedłużającego się konfliktu nie widać.

Trump wyważył na pół otwarte drzwi w sprawie Grenlandii

7 Trump, premier Danii Mette Frederiksen i premier należącej do Danii autonomicznej Grenlandii Jens-Frederik Nielsen podpisali we wtorek w kuluarach ONZ porozumienie, które chyba kończy spory o tę arktyczną wyspę, wywołane zakusami i groźbami amerykańskiego prezydenta.

Złośliwi komentują, że Kopenhaga i Nuuk pozwoliły na to, co i tak gwarantowała Amerykanom umowa z 1951 r. (rozbudowa baz amerykańskiego wojska), oraz zobowiązały się powstrzymać od tego, czego i tak nie zamierzały robić – chodzi o zapis, który nie zezwala na otwieranie baz wojskowych na Grenlandii państwom spoza NATO.

Natomiast niewątpliwym sukcesem Trumpa jest ustalenie, że bez zgody USA, Danii i Grenlandii bogactw naturalnych wyspy nie będą mogli eksploatować niepożądani inwestorzy spoza NATO (czytaj: Rosja i Chiny).

Pierwsze efekty wizyty Xi Jinpinga w USA

8 Wizyta chińskiego przywódcy, którego Trump powitał w środę na czerwonym dywanie w bazie wojskowej w stanie Maryland, jeszcze się nie zakończyła, a najważniejsze rozmowy planowano na czwartek. Jednak w środę sekretarz skarbu Scott Bessent ogłosił już przedłużenie do 10 stycznia 2027 r. porozumienia, które w praktyce wprowadziło tymczasowy rozejm w wojnie handlowej między USA a Chinami.

Jak zaznaczyliśmy na wstępie, inne ważne tematy amerykańsko-chińskich rozmów to próby współpracy w zakresie sztucznej inteligencji, Tajwan i wojna w Iranie (Trump liczy, że Pekin może pomóc ją zakończyć, bo jest największym partnerem handlowym Teheranu).

To już trzecie spotkanie Trumpa i Xi Jinpinga w ostatnim roku, a niewykluczone, że przed końcem 2026 r. staną twarzą w twarz jeszcze dwukrotnie: na listopadowym Szczycie Współpracy Gospodarczej Azji i Pacyfiku w Shenzhen oraz na wspomnianym szczycie G20 w Miami. ●

1 RP

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34454334

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34453596

Pomożesz niewidomej Zosi?

Zosia to jeszcze kocie dziecko, ale jej niewielkie ciałko nosi już niewyobrażalnie ciężki bagaż doświadczeń. Los ani życie jej nie oszczędzały. Urodziła się i żyła na ulicy. Nigdy nie miała bezpiecznego domu, własnych zabawek, pełnej miski ani beztroskiego, radosnego kociego dzieciństwa. Ta bezbronna kruszynka została pozostawiona sama sobie tuż przy ruchliwej, niebezpiecznej ulicy. Każdego dnia, zamiast beztroskiej zabawy, musiała toczyć dramatyczną walkę o przetrwanie. Doskonale wie, czym jest paraliżujący strach, przeszywający chłód, bezdomność i tułaczka. Małym kotom samym na ulicy jest potwornie ciężko, a los bywa jeszcze bardziej okrutny, gdy do tego wszystkiego dochodzi niepełnosprawność i choroba... Zosia na świat patrzy wyłącznie swoim wielkim serduszkiem, ponieważ jest całkowicie niewidoma. Nieleczony koci katar, na który chorowała w samotności, trwale i bezpowrotnie uszkodził jej oba oczka. Kiedy los postawił ją na naszej drodze, z przerażeniem odkryliśmy, że zmiany są już nieodwracalne. Do końca tliła się w nas nadzieja, że uda się uratować choćby jedno z nich, by mogła zobaczyć światło dzienne i w miarę normalnie funkcjonować. Niestety, szczegółowe badania okulistyczne odebrały nam te złudzenia. Oczka Zosi nie tylko nie widzą, ale ich stan zaczął się gwałtownie pogarszać, wywołując ból, przez co konieczne były pilne operacje ich usunięcia. Zosia jest kotem wyjątkowo wątłym, kruchym i osłabionym przez nieleczone choroby z przeszłości. Jej organizm jest niezwykle delikatny, przez co musi znajdować się pod stałą, specjalistyczną opieką weterynaryjną. Zosia jest już po 2 operacjach usunięcia oczu, teraz czeka ją jeszcze zabieg kastracji, który musiał zostać odwleczony w czasie. Mimo tak ogromnego cierpienia, ta mała wojowniczka każdego dnia udowadnia nam, że bariery istnieją tylko w głowie. Jej niepełnosprawność nie odbiera jej woli życia – dla Zosi nie ma rzeczy niemożliwych. Ponad wszystko kocha szaleć ze swoim przyszywanym braciszkiem Kajtusiem, który stał się jej kocim przewodnikiem, oczami i całym światem. Ta mała iskierka, mimo ciemności, w której żyje, odnalazła w sobie ogromną radość. Zosia uwielbia zabawki, które dają jej namiastkę normalnego, kociego dzieciństwa, a pełna miska i własny kącik dały jej spokój i bezpieczeństwo, którego tak długo jej brakowało. Niestety, znaleźliśmy się obecnie w bardzo ciężkiej sytuacji finansowej a na utrzymaniu mamy ponad 500 zwierząt. Zosieńka nigdy nic nie miała dlatego teraz bardzo byśmy chcieli żeby miała wszystko i niczego jej nie brakowało. Razem z Zosią będziemy bezgranicznie wdzięczni za każdą, nawet najmniejszą pomoc – za grosik dorzucony na opiekę weterynaryjną i jej potrzeby czy wysłaną paczkę z jedzeniem, ukochanymi zabawkami, mięciutkim legowiskiem czy kocykiem. Każdy gest dobrej woli w kierunku Zosieńki sprawi, że w jej życiu nie zabraknie tego, co najważniejsze, a my będziemy mogli dalej walczyć o jej zdrowie. Pomóż Zosi zapomnieć o koszmarze przeszłości i podaruj jej bezpieczne jutro...

Można wpłacić grosik na nasze konto lub wysłać paczkę na nasz adres:
Nr konta: 54 1870 1045 2083 1069 2318 0001 z dopiskiem „Zosia"
Blik na telefon: 723 808 002

Przystań Ocalenie, ul. Kombatantów 134, 43-229 Ćwiklice,
www.przystanocalenie.org tel. 723 808 002
KRS 0000464918

Można też pomóc kupując tapetę - wysyłając sms o treści OCALENIE na numer:

Numer 7248 - koszt sms-a 2,46 zł z VAT
Numer 7420 - koszt sms-a 4,92 zł z VAT
Numer 7928 - koszt sms-a 11,07 zł z VAT

Z góry dziękujemy za każdą pomoc!

REKLAMA Kraj/34453358

eprasa.pl 3331839983

Jest śledztwo prokuratury. Finał polskiej przygody RegioJet

Po głośnym wycofaniu się RegioJet z Polski wybuchł spór prawny. Po tym, jak przewoźnik ignorował kontrole PIP i utrudniał wgląd w dokumenty, do akcji wkroczyła prokuratura – ustaliła Wyborcza.biz. Śledczy badają możliwe przestępstwo zarządzających spółką. Co oni na to? Twierdzą, że od nas dowiedzieli się o problemach.

• **RegioJet wszedł na polski rynek pod koniec ubiegłego roku** FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Eryk Kielak

Nie było na polskich torach w ostatnich latach większej lekcji pokory, niż ta, którą otrzymał czeski przewoźnik RegioJet. Na polski rynek miał wejść z buta i pokazać Polakom „jak się robi kolej". Tymczasem już na stracie, czyli pod koniec zeszłego roku, musiał w ostatniej chwili odwoływać połączenia, bo nie miał taboru, by zapewnić kursy na wcześniej ustalonych trasa. A później było tylko gorzej.

Nieudana przygoda Czechów z Polską

Brakowało wagonów, pracowników, a PKP robiło wszystko, by wypchnąć Czechów z Polski. Ograniczano im dostęp do warszawskiej zajezdni, przestrzeni na dworcach oraz dostęp do niektórych tras. Szybko się okazało, że RegioJet nie był przygotowany na to, co czeka go w Polsce. Sam prezes firmy Radim Jančura nazywał nasz rynek „piekłem". Ostatecznie białą flagę czeski przewoźnik wywiesił 3 maja tego roku. Wytrzymał na naszym rynku nieco ponad 220 dni.

Decyzja o wycofaniu się RegioJet z połączeń krajowych zapadła nagle, wywołując niemałe zaskoczenie – również wśród samych pracowników przewoźnika. Z relacji załogi wynika, że w firmie od dłuższego czasu panował organizacyjny chaos, który po ogłoszeniu wyjścia z Polski, tylko przybrał na sile. Zatrudnieni masowo zgłaszali opóźnienia w wypłatach, zaniżanie wynagrodzeń, brak należnych odpraw oraz nieodprowadzanie składek ZUS przez pracodawcę. Problem pogłębiało kompletne milczenie ze strony kierownictwa, które, jak alarmują pracownicy, całkowicie odcięło się od kontaktu.

Oficjalnie nie przeprowadzono też zwolnień grupowych, mimo że wraz z wyjściem z polskiego rynku czeskiego przewoźnika wiele osób zwyczajnie straciło pracę.

Kontrola PIP zablokowana

Kwestia m.in. niewypłaconych wynagrodzeń, czy braku odpraw była na tyle poważna, że zainteresowała Państwową Inspekcję Pracy. Już w kwietniu rozpoczęto w firmie kontrole obejmujące m.in.: „zagadnienia związane z prawną ochroną pracy, w tym czasu pracy, poprawności naliczania wynagrodzenia za pracę, terminowości dokonywania wypłat wynagrodzenia, trybu wydawania świadectw pracy, naliczania ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy".

Przez kilka miesięcy PIP nie mógł jednak zakończony kontroli, bo RegioJet nie odpowiadał na pisemne żądania udostępnienia niezbędnej dokumentacji. Dlatego w lipcu kontrolę zakończono. Nie oznacza to jednak, że Czesi zaczęli współpracować z kontrolerami. Jak przekazał nam PIP, „z uwagi na brak współdziałania ze strony osób umocowanych do reprezentacji kontrolowanych podmiotów oraz brak kontaktu, dalsze prowadzenie czynności kontrolnych okazało się niemożliwe".

Dlatego inspektor pracy skierował do Prokuratury Rejonowej w Katowicach dwa zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 225 § 2 Kodeksu karnego, polegającego na udaremnianiu bądź utrudnianiu wykonywania czynności służbowych.

RegioJet na polski rynek miał wejść z buta i pokazać Polakom „jak się robi kolej". Tymczasem już na stracie musiał w ostatniej chwili odwoływać połączenia, bo nie miał taboru, by zapewnić kursy na wcześniej ustalonych trasa. A później było tylko gorzej

Sprawa trafiła już na wokandę organów ścigania. Prokuratura Rejonowa Katowice-Południe 20 lipca wszczęła w tej sprawie śledztwo, decydując o połączeniu zawiadomień w jedno wspólne postępowanie. Śledczy badają ewentualne utrudnianie i udaremnianie czynności kontrolnych osobom uprawnionym do inspekcji pracy przez przedstawicieli spółek RegioJet S.A. oraz RegioJet PL Sp. z o.o. Na obecnym etapie dochodzenia nikomu nie przedstawiono jeszcze zarzutów.

RegioJet może mieć duże problemy

– Gdyby doszło do udaremniania lub utrudniania czynności kontrolnych inspekcji pracy, osoby działające w imieniu pracodawcy mogłyby odpowiadać karnie na podstawie art. 225 § 2 Kodeksu karnego, gdzie ustawodawca przewidział karę pozbawienia wolności do lat 3, a niezależnie od tego za wykroczenie z art. 283 § 2 pkt 8 Kodeksu pracy, zagrożone grzywną od 2 000 zł do 60 000 zł – wyjaśnia nam adw. Michalina Koligot.

Jednocześnie zastrzega, że jej komentarz ma charakter wyłącznie ogólny i hipotetyczny, odnosi się jedynie do tego, jakie konsekwencje prawne mogą wiązać się z opisanym typem sytuacji.

– Nawet przy braku współpracy kontrolowanego podmiotu kontrola mogłaby zostać formalnie zamknięta, ponieważ inspektor pracy dokumentowałby w protokole zarówno odmowę udostępnienia dokumentacji, jak i przebieg utrudniania czynności, a odmowa podpisania protokołu nie wstrzymywałaby jego skutków prawnych – zauważa prawniczka.

– Po zakończeniu kontroli inspektor mógłby wydać nakazy i wystąpienia, skierować wniosek o ukaranie do sądu oraz zawiadomić prokuraturę i inne organy, w tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co uruchomiłoby kolejne, niezależne postępowania – dodaje.

Zastępca Okręgowego Inspektora Pracy ds. Prawnych Arkadiusz Antonik poinformował nas, że oprócz zgłoszenia sprawy do katowickiej prokuratury za pośrednictwem systemu e-Doręczeń wysłano do RegioJet „przewidziane prawem środki prawne". Tłumacząc z prawniczego na nasze: to formalny krok, który może oznaczać m.in. nakaz usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, albo formalne zobowiązanie pracodawcy do wykonania określonych działań, np. wypłaty należnych świadczeń.

Zawiadomienie wysłano czeskiemu przewoźnikowi pocztą na adres jego biura. Gdy jednak pytam o to rzecznika czeskiej firmy, jest mocno zaskoczony całą sytuacją.

– Z posiadanych przez nas obecnie informacji wynika, że kontrola Państwowej Inspekcji Pracy (PIP) wciąż trwa. Nie otrzymaliśmy żadnego oficjalnego powiadomienia o niemożności jej zakończenia ani sygnału, jakobyśmy w jakikolwiek sposób utrudniali dostęp do wymaganych w jej toku informacji – zapewnia Lukas Kubat. – W ramach standardowej praktyki w pełni współpracujemy z właściwymi organami i nie mamy wiedzy o jakichkolwiek problemach związanych z tą sprawą – dodawał.

Jednocześnie zapewnił, że po moich pytaniach firma skontaktuje się z PIP, by wyjaśnić wszelkie nieprawidłowości.

Byli pracownicy RegioJet wciąż liczą na happy end

Na zakończenie kontroli i jej realne skutki liczyli zwłaszcza pracownicy, którzy wciąż mają mieć nieuregulowane finanse z czeskim przewoźnikiem. Jak tłumaczy dw. Michalina Koligot wciąż mogą dochodzić swoich racji w sądzie.

– Kontrola inspekcji pracy służy ustaleniu stanu przestrzegania prawa pracy przez pracodawcę i wydaniu środków nadzorczych, natomiast to nie ona przesądza o indywidualnych roszczeniach pracowników. Nawet gdyby kontrola zakończyła się bez możliwości zweryfikowania dokumentacji, nie zamykałoby to pracownikom drogi sądowej ani nie osłabiałoby ich pozycji dowodowej w procesie o zaległe wynagrodzenie, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe czy o ustalenie istnienia stosunku pracy – tłumaczy.

– Decydujące znaczenie ma to, że obowiązek prowadzenia i przechowywania dokumentacji pracowniczej, w tym ewidencji czasu pracy, spoczywa na pracodawcy. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że pracodawca, który tego obowiązku nie dopełnił, nie może z własnego zaniechania wywodzić korzyści procesowych, bowiem to jego obciążają ujemne skutki braku możliwości odtworzenia rzeczywistego czasu pracy – dodaje.

Dla poszkodowanych pracowników sprawa wciąż pozostaje otwarta. Choć brak współpracy przewoźnika z PIP skomplikował ich sytuację, przepisy dają im w sądzie silną kartę przetargową. Pytanie tylko, czy od znikającego z Polski RegioJet uda się te pieniądze realnie wyegzekwować. ●

OGŁOSZENIE Kraj/34452941

W PONIEDZIAŁEK DODATEK SPECJALNY

FRANCZYZA
– pomysł na biznes

• Co jest potrzebne, by przystąpić do sieci i rozwijać biznes na własny rachunek
• Branże, w których rośnie udział franczyzy

3 RP

eprasa.pl 3331839983

BĘDZIE EFEKTYWNIE, PRZEWIDYWALNIE I BEZPIECZNIE

Ciepłownictwo przechodzi transformację

Transformacja sektora ciepłowniczego to jedno z najważniejszych wyzwań stojących przed polską energetyką. Skala tego wyzwania wynika nie tylko z konieczności ograniczenia emisyjności systemów ciepłowniczych, lecz także z potrzeby zapewnienia odbiorcom stabilnych i akceptowalnych cenowo dostaw ciepła.

Ciepło jest zasobem niezbędnym do codziennego funkcjonowania. Jego znaczenie docenia się szczególnie zimą, gdy temperatura za oknem spada oraz gdy z kranów leci zimna woda. Dzisiaj jednak na ciepło patrzy się nie tylko przez pryzmat komfortu mieszkańców czy kosztów jego wytwarzania, choć oczywiście te kwestie są istotne. W obliczu wyzwań geopolitycznych oraz niestabilności na rynkach energii staje się ono również elementem bezpieczeństwa miasta i jego mieszkańców.

Aby system spełniał swoją rolę – był bezpieczny, efektywny, przewidywalny kosztowo – musi przejść transformację. Jest to ważne także ze względu na konieczność przeprowadzenia dekarbonizacji, do czego zobowiązują Polskę unijne przepisy. Priorytetem staje się modernizowanie sieci, ograniczanie strat ciepła na etapie jego przesyłu oraz unowocześnianie źródeł wytwarzania. Coraz większego znaczenia nabierają również rozwiązania wykorzystujące odnawialne źródła energii, ciepło odpadowe czy technologie pozwalające elastycznie zarządzać produkcją i zużyciem energii.

Oblicze polskiego ciepłownictwa od kilku lat konsekwentnie zmienia PGE Energia Ciepła, inwestując w nowoczesne źródła wytwarzania ciepła i energii elektrycznej. PGE Energia Ciepła produkuje ciepło dla ponad 2 mln odbiorców w 16 polskich miastach, co stanowi około 25% całego rynku ciepła z kogeneracji w Polsce, a także posiada ponad 720 km sieci ciepłowniczych. W latach 2018-2025 spółka przeznaczyła na inwestycje dekarbonizacyjne w segmencie ciepłownictwa około 4,2 mld zł. Program dekarbonizacji aktywów wytwórczych obejmuje dwa kluczowe etapy: rezygnację z węgla jako głównego źródła energii w procesach wytwórczych do 2030 roku, a następnie stopniowe obniżanie emisyjności aż do osiągnięcia neutralności klimatycznej w 2050 roku.

EC Gdynia_olejowo-gazowa kotłownia rezerwowo-szczytowa

PGE ma ambitne plany w zakresie rozwoju segmentu ciepłownictwa na przyszłość. Obejmą one zarówno zmianę technologii na nisko- i zeroemisyjną, jak i modernizację i rozwój systemów ciepłowniczych. Łącznie na inwestycje w ten segment do 2035 roku Grupa PGE przeznaczy około 18 mld zł, z czego 15 mld zł na inwestycje w nowe instalacje produkcyjne, takie jak silniki gazowe, kotły elektrodowe, pompy ciepła, kotły wodne gazowe, akumulatory ciepła czy instalacje biomasowe, a pozostałe 3 mld zł na rozwój organiczny i nieorganiczny zintegrowanych systemów ciepłowniczych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa ciepłownicze PGE.

Zmiana technologii wytwarzania ciepła wpłynie na zmianę miksu wytwórczego w segmencie ciepłownictwa w Grupie. Do 2035 roku PGE Energia Ciepła planuje realizację około 40 projektów inwestycyjnych, które dostarczą ponad 3,2 GW mocy cieplnej i 537 MW mocy elektrycznej. Ich efektem będzie zakończenie de facto już w 2030 roku wykorzystania węgla jako głównego paliwa w produkcji ciepła przez spółkę.

Gaz zamiast węgla

PGE sukcesywnie wymienia źródła ciepła na gaz. Z węgla zrezygnowano już w elektrociepłowniach: w Lublinie, Rzeszowie, Gorzowie, Toruniu, Szczecinie (EC Szczecin), Zgierzu, Siechnicach, Zielonej Górze, w EC Bydgoszcz I, w większości w EC Bydgoszcz II i EC Kielce. Proces transformacji jest również zaawansowany w elektrociepłowni w Gdyni, gdzie realizowane są kolejne etapy inwestycji.

Elektrociepłownia gazowa Czechnica-2 w Siechnicach

Jedną z istotnych inwestycji było uruchomienie w 2025 roku nowej elektrociepłowni gazowej Czechnica-2 w Siechnicach. Zastąpiła ona starą, ponad stuletnią węglową elektrociepłownię. Nowa jednostka zaspokaja około 20 proc. zapotrzebowania na ciepło mieszkańców Wrocławia i wszystkich odbiorców w gminie Siechnice przyłączonych do sieci ciepłowniczej. Podobna transformacja została przeprowadzona w Bydgoszczy, gdzie w minionym sezonie grzewczym uruchomiono nową elektrociepłownię gazową o łącznej mocy 126 MWt i 52 MWe. Z kolei w Lublinie oddano do eksploatacji kotłownię gazową o mocy 182 MWt, która wsparła produkcję ciepła dla mieszkańców w okresie grzewczym, zastępując cztery kotły węglowe.

W ubiegłym roku ruszyła także budowa nowoczesnego źródła ciepła w krakowskiej elektrociepłowni.

Ciepło ze spalania odpadów

Ten rok to kolejne inwestycje. Na początku września uruchomiona została nowa ciepłownia gazowa w Nowym Czarnowie koło Gryfina. Do eksploatacji zostanie oddane także nowe źródło kogeneracyjne oparte na silnikach gazowych w Elektrociepłowni Gdynia. Będzie to historyczny moment, ponieważ po raz pierwszy w tej elektrociepłowni zostanie wykorzystane paliwo gazowe.

PGE wykorzystuje także inne innowacyjne rozwiązania, jak magazyny ciepła – najnowszy uruchomiony został wraz z oddaniem wspomnianej już Czechnicy-2 czy budowa spalarni odpadów. Przykładem tej ostatniej jest Instalacja Termicznego Przetwarzania z Odzyskiem Energii w Rzeszowie, a w tym uruchomienie we wrześniu tego roku II linii technologicznej. Ciepło i energia są produkowane z wykorzystaniem zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości po sortowaniu odpadów z selektywnej zbiórki. Technologia spalania odpadów i oczyszczania spalin pozwala prawie w całości wyeliminować szkodliwe substancje. W obu liniach wykorzystać można do 180 tys. ton odpadów rocznie. Przez pierwsze 5 lat pracy I linii przetworzono 400 tys. ton odpadów komunalnych i pozostałości po sortowaniu, nienadających się do odzysku materiałowego. Gdyby je sprasować, jak robi się to na wysypisku śmieci, powstałaby pryzma o wysokości 15 metrów, zajmująca powierzchnię 4 boisk piłkarskich. W procesie termicznego przetwarzania odzyskano dodatkowo ponad 4 tys. ton złomu żelaznego i ponad 400 ton złomu kolorowego. W przyszłości mogą powstać kolejne projekty wykorzystujące ciepło odpadowe ze ścieków czy ciepło pochodzące z data center, a także wdrażane są technologie związane z elektryfikacją, czyli wykorzystaniem energii elektrycznej do produkcji ciepła. Wraz z rozwojem OZE rosnąć będzie również ilość ciepła wytwarzanego z odnawialnych źródeł energii. Służyć temu mogą zarówno wspomniane już magazyny energii, które wykorzystując nadwyżki energii z OZE mogą kumulować ciepło i oddawać je w późniejszych godzinach, jak również kotły elektrodowe, które odzyskują energię i zamieniają ją w ciepło. W ten sposób ciepłownictwo staje się magazynem energii dla OZE. EC Gdańsk, należąca do PGE to pierwsza w Polsce elektrociepłownia, która z sukcesem wdrożyła technologię kotłów elektrodowych, kolejne powstały w EC Bydgoszcz.

Ciepłownia Gryfino

Kotłownia elektrodowa w EC Gdańsk

Przyszłość ciepłownictwa to instalacje bez węgla, dlatego to właśnie na dekarbonizacji i związanej z tym transformacji skupia się PGE. Takie zmiany wymagają długofalowego planowania i konsekwentnych inwestycji w infrastrukturę i zdywersyfikowane technologie. Ich celem jest stworzenie systemu ciepłowniczego, który będzie bardziej efektywny, odporny na zmiany cen paliw i dostosowany do przyszłych wymagań środowiskowych. Transformacja sektora ciepłowniczego wymaga miliardowych nakładów na nowe źródła wytwarzania. Takie szerokie plany inwestycyjne potrzebują stabilnego i długoterminowego systemu wsparcia. Dzięki temu transformacja może przynieść korzyści zarówno dla środowiska, jak i dla mieszkańców korzystających z ciepła sieciowego.

eprasa.pl 3331839983

Ceny prądu i paliw na celowniku rządu

Czy rząd po raz kolejny zamrozi ceny prądu w obliczu nadchodzącej zimy?

Ireneusz Sudak

Choć ceny energii w Polsce są taryfowane przez Urząd Regulacji Energetyki (URE), zarówno rząd PiS, jak i obecna koalicja (z przerwą na pandemię) od 2019 roku regularnie sięgały po mechanizm ich mrożenia, gdy rachunki stawały się zbyt dotkliwe dla społeczeństwa.

W tym roku mechanizmy osłonowe wygaszono po ustąpieniu poprzedniego kryzysu energetycznego, ale przed nami kolejna, być może najtrudniejsza od lat zima.

MAP śledzi sytuację na rynku paliw

Ceny ropy na światowych rynkach spadają, ale sytuacja wciąż jest daleka od stabilności. Po wygaszeniu rządowego programu „Ceny Paliwa Niżej" (obejmującego obniżony VAT i cenę maksymalną), narastają obawy, czy cena diesla nie zbliży się do psychologicznej granicy 10 zł za litr.

– Monitorujemy sytuację na rynku paliw. Minister energii i ja jesteśmy w stałym kontakcie z prezesem oraz członkami zarządu Orlenu. Na światowych rynkach toczy się twarda, brutalna gra między państwami o dostawy ropy spot. Europa miała być rajem opartym na ekologicznych fundamentach, ale rzeczywistość okazała się inna – wyjaśnia w rozmowie z Wyborcza.biz Wojciech Balczun.

Szef MAP chwali przy tym postawę krajowego potentata: – Od miesięcy Orlen antycypował potencjalne ryzyka, z wyprzedzeniem zawierał nowe kontrakty i zabezpieczał dostawy. Liczymy na to, że sytuacja choć trochę się unormuje i że ropociąg przez Arabię Saudyjską do Morza Czerwonego zostanie trwale naprawiony, co powinno wpłynąć na stabilizację cen.

Paliwa na stacjach już teraz mogłyby być tańsze, gdyby nie polityczny klincz wokół ustawy o podatku od nadzwyczajnych zysków dla koncernów paliwowych (tzw. windfall tax).

– To, że nasz mechanizm zadziałał, wiemy, ale on jest kosztowny – przyznał niedawno w TVN24 minister energii Miłosz Motyka.

– Zaproponowaliśmy przedłużenie tego mechanizmu i sfinansowanie go przez koncerny naftowe, które generują nadzwyczajne zyski w momencie, w którym obywatele ponoszą nadzwyczajne straty – dodał szef resortu energii.

Prezydent Karol Nawrocki zablokował jednak te przepisy, kierując je w lipcu do Trybunału Konstytucyjnego. 18 września Sejm ponownie uchwalił bliźniaczą ustawę, ale głowa państwa zapowiada kolejne weto, apelując do rządu o poparcie prezydenckiego projektu. – Jestem zawiedziony premierem Tuskiem, że mając dobrą propozycję ustawową z pałacu prezydenckiego, nie chce jej po prostu przyjąć, czy nie chce doprowadzić do tego, że zostanie ona przyjęta przez polski parlament i wówczas ją podpisze. Kierowcy są wzięci za zakładnika i płacimy tak wysokie ceny paliwa tylko dlatego, że premier chce na mnie wymóc, abym podpisał niekonstytucyjną ustawę – mówił.

Systemowa pułapka w polskim górnictwie

Wojciech Balczun odniósł się także do sytuacji na rynku energii, przede wszystkim w górnictwie, które jest dotowane z budżetu i przynosi regularnie straty.

Paliwa już mogłyby być tańsze, gdyby nie polityczny klincz wokół ustawy o podatku od nadzwyczajnych zysków koncernów paliwowych

– W sprawie przyszłości polskiego górnictwa musimy mocno naciskać na restrukturyzację sektora, ale nie możemy pozbyć się węgla jako elementu stabilizującego system energetyczny – podkreślił szef MAP, nawiązując do podpisanej ze związkowcami w 2021 roku umowy społecznej, która określa tempo wygaszania kopalń i reguluje system osłon.

– Dlatego chcemy poprawić relacje na styku górnictwo-energetyka. Energetyka wykorzystała fakt, że na Śląsku mamy do czynienia z transformacją górnictwa, umową społeczną i węgiel ze śląskich kopalń jest relatywnie tani. Tańszy np. niż ten, który w warunkach rynkowych wydobywa Bogdanka – powiedział Balczun.

O tym samym mówił nam ostatnio Janusz Steinhoff, były minister gospodarki w rządzie Jerzego Buzka. Kopalnia „Bogdanka" przegrywa rywalizację na krajowym rynku węgla ze śląskimi kopalniami, które w normalnych warunkach (bez dotacji) nie miałyby szans utrzymać się na rynku. Bogdanka to spółka giełdowa, przez lata wypracowująca zyski dla akcjonariuszy.

– Energetyka chętnie wykorzystuje fakt, że ma dostęp do taniego węgla i dzięki temu może zwiększać swoje marże – mówi nam Balczun.

I dodaje: – To odbija się na spółkach górniczych. Wpadliśmy w systemową pułapkę: restrukturyzujemy górnictwo, co powoduje, że cena węgla dla energetyki może być relatywnie niska, ale ma to negatywny wpływ na spółki górnicze.

W związku z sytuacją rynkową spółki górnicze chcą renegocjować kontrakty na sprzedaż węgla energetyce (podnieść ceny). Ta kwestia podlega obecnie negocjacjom.

Co z mrożeniem cen prądu?

Giełdowe ceny energii rosną. Istnieje realne ryzyko, że w nowych taryfach URE prąd podrożeje od stycznia o 15-20 proc. W praktyce oznaczałoby to skok z obecnych 0,61 zł do nawet 0,73 zł za kilowatogodzinę (plus opłaty dystrybucyjne). Czy to wystarczający powód, by rząd znów zamroził ceny dla gospodarstw domowych?

– Tu nie ma tematów tabu, ale to pytanie przede wszystkim do ministra energii Miłosza Motyki – odpowiada Wojciech Balczun. – Na razie wygląda na to, że zimę pod względem dostępu do surowców powinniśmy przejść spokojnie. Wyzwanie jest duże, ale dążymy do tego, żeby system był zbilansowany i by uniknąć kryzysów.

wyborcza.biz

• **Więcej czytaj na Wyborcza.biz**

REKLAMA Kraj/34454274

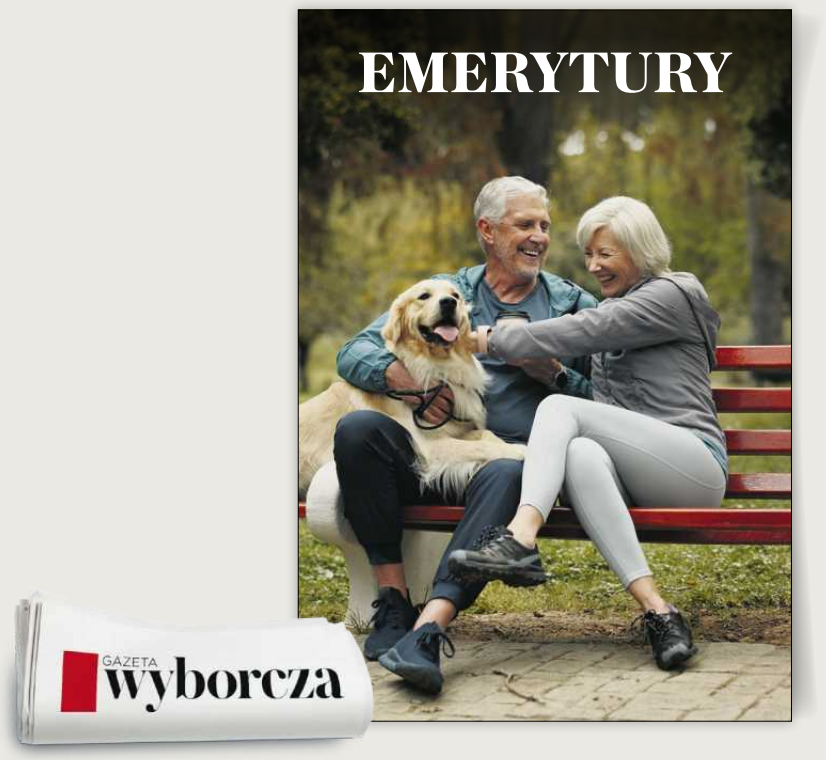
1 RP

eprasa.pl 3331839983

W ŚRODĘ W WYBORCZEJ DODATEK SPECJALNY

EMERYTURY

- Podwyżki emerytur w marcu 2027 roku mogą być jeszcze wyższe. Jest nowa prognoza
- ZUS skonfiskował tysiące złotych składek emerytalnych, a pokrzywdzonym odda tylko grosze. Dlaczego?
- 60 lat nie oznacza końca pracy. Część seniorów chce pracować, ale wielu dorabia, bo musi
- Jak zwiększyć emeryturę? Warto wystąpić o przeliczenie przysługującego świadczenia

Kraj/34414001

SZUKAM ZLECEŃ! ROZWIKŁAM KAŻDĄ TAJEMNICĘ!

PODEJRZEWASZ ZDRADĘ? KTOŚ UKRADŁ CI ROWER?
NIE WIESZ, GDZIE PODZIAŁ SIĘ TWÓJ ZWIERZAK, ALBO BIOBOT?
A MOŻE TWÓJ HOT SPOT ZNOWU ZANIKA?
TECHNOLOGICZNE ZAGWOZDKI TAKŻE NIE SĄ MI OBCE.
MAM CERTYFIKAT Z ZARZĄDZANIA SZTUCZNĄ INTELIGENCJĄ.

ZGŁOŚ SIĘ, NIE WAHAJ!
POMOGĘ ROZWIĄZAĆ KAŻDĄ ZAGADKĘ!

JAN "JOHNNY" KOWALSKI
TWÓJ CZŁOWIEK NA TROPIE TAJEMNIC

WWW.JANKOWALSKINATROPIETAJEMNIC.PL - - - +48 517 103 347

Kraj/34453564

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego:

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Miernicza 13 m. 13

Powierzchnia lokalu - **99,33 m²**
Cena wywoławcza w zł - **687 600,00 zł**
Wadium - **68 760,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach 4.11.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 5.11.2026 r. w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 6.11.2026 r. w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 5, ul. Komuny Paryskiej 39-41, 51-451 Wrocław, tel. 71 798-69-75.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr **215**, o godz. **10:00** dnia **25 listopada 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 18 listopada 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p. Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w Internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 91 16.

Kraj/34453719

Warszawa

Zarząd Mienia m.st. Warszawy
Jednostka budżetowa m.st. Warszawy
ul. Jana Kazimierza 62,
01-248 Warszawa

Ogłasza nabór kandydatek i kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze:

Inspektor nadzoru ogólnobudowlanego

w Dziale Infrastruktury Technicznej i Remontów od 0,500 etatu do 1.000 etat

Inspektor nadzoru elektrycznego

w Dziale Infrastruktury Technicznej i Remontów 0,500 etatu

Szczegółowy opis stanowisk znajduje się na stronie internetowej Zarządu Mienia m.st. Warszawy www.zmw.waw.pl w zakładce Rekrutacja.

Informacje można uzyskać pod numerem tel.: 22 277 03 00
Oferty należy składać osobiście lub listownie w terminie 3 tygodni od daty opublikowania ogłoszenia (oferty powinny wpłynąć do Zarządu Mienia m.st. Warszawy do dnia **16 października 2026 r**. pod adresem:

Zarząd Mienia m.st. Warszawy
ul. Jana Kazimierza 62,
01-248 Warszawa

Kraj/34454006

LESZNO JestemTU

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Leszna

ogłasza VI przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej:

1. **Oznaczenie nieruchomości:** **Leszno, ul. Antonińskiej**, KW nr PO1L/00006083/7, na ark. mapy nr 13, działki ewidencyjne numer:

Nr dz.	Powierzchnia (w m²)	Symbol klasoużytku	Cena wywoławcza (w tym 23% podatku VAT)	Wadium (w zł)
5/2	1254	RIIIa	448 200,00	40 000,00

2. **Opis nieruchomości:** nieruchomość gruntowa niezabudowana, kształt zbliżony do kwadratu, porośnięta trawą i miejscowo drzewami/krzewami. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do uzyskania decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu, użytku rolnego klasy RIIIa z produkcji rolniczej oraz uiszczenia należności i opłat rocznych, zgodnie z ustawą z dnia 03.02.1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych.* Usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości jest możliwe na warunkach określonych w *Ustawie o ochronie przyrody*. Wszelkie koszty i opłaty związane uporządkowaniem nieruchomości, utrwaleniem (stabilizacją) na gruncie punktów granicznych nieruchomości znakami granicznymi oraz usunięciem drzew i krzewów obciążają nabywcę nieruchomości.
3. **Przeznaczenie: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca.**
4. **Termin i miejsce przetargu:** **1 grudnia 2026 r., godz. 12:00** w sali konferencyjnej Wydziału Architektury, Budownictwa i Planowania Przestrzennego na pierwszym piętrze w budynku Urzędu Miasta Leszna przy Al. Jana Pawła II 21.
5. **Termin wniesienia wadium:** wadium **wymagalne na koncie** Urzędu Miasta Leszna nr: 37 1020 3088 0000 8302 0005 7703 PKO BP S.A. I O/Leszno **do dnia 26 listopada 2026 r.**
6. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w Urzędzie Miasta Leszna przy ul.Kazimierza Karasia 15 oraz Al. Jana Pawła II nr 21 a także na stronie internetowej: bip.leszno.pl - w dziale „Przetargi na nieruchomości".
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Leszna, Al. Jana Pawła II 21, 64-100 Leszno, pok. nr 16, telefon 65/ 529-82-13 w godz. 8:00-15:00 w poniedziałki w godz. 7:00-17:00.

www.leszno.pl

Kraj/34453897

OBWIESZCZENIE O WNIESIENIU ODWOŁANIA OD DECYZJI

Na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222) oraz art. 49 i 131 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że **zostały wniesione odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego znak: WI – IV.747.1.5.2026 z 23 czerwca 2026 r.** o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji polegającej na budowie gazociągu w/c wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ramach zadania „Przebudowa gazociągu DN500 MOP 5.5MPa Oświęcim – Zelczyna ETAP I Oświęcim – Zator".

Odwołania wraz z aktami sprawy, zostały przesłane w celu rozpatrzenia do Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Kraj/34453833

Wyciąg z ogłoszenia o trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działek niezabudowanych położonych w Starogardzie Gdańskim, KW GD1A/00018053/2, obr. 30, według wykazu w tabelce:

Lp.	Nr działki	Pow. w m²	Położenie	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23%VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6	7
1.	**224/1**	1.827	ul. Żołnierzy Wyklętych	**31.MN/U** - teren zabudowy mieszkaniowo- usługowej, dopuszczalne funkcje mieszkaniowe jednorodzinne i usługowe	**359,000.00**	35 900,00
2.	**224/2**	1.782	ul. Alojzego Pawła Gusowskiego	**31.MN/U** - teren zabudowy mieszkaniowo- usługowej, dopuszczalne funkcje mieszkaniowe jednorodzinne i usługowe	**350,000.00**	35 000,00
3.	**224/3**	3.664	ul. Alojzego Pawła Gusowskiego / Marka Edelmana	**31.MN/U** - teren zabudowy mieszkaniowo- usługowej, dopuszczalne funkcje mieszkaniowe jednorodzinne i usługowe	**701,000.00**	70 100,00

Nieruchomości wymienione w poz. 1 - 3 przeznaczono do zbycia Zarządzeniem Nr 393/10/2025 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 28 października 2025 r.

Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się dnia 9 grudnia 2026 r. (środa) o godz 11:30 w sali 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6. Wadium w pieniądzu należy wnieść najpóźniej do dnia 3 grudnia 2026 r. (czwartek) na konto Urzędu Miasta Starogard Gdański Nr 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005 Bank Spółdzielczy w Starogardzie Gdańskim. Wadium zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia lub ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który wygrał przetarg, od zawarcia umowy.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6 (obok p. 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdanskim, ul. Traugutta 56 oraz zamieszczono na stronach internetowych www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl

Informacje: o przetargu - Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul.Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. 58 5306075, o warunkach zabudowy i zagospodarowania - Wydział Planowania i Urbanistyki, pok. 206, II piętro, tel. 58 5306079.

mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34453836

eprasa.pl 3331839983

Po pogrzebie Ratko Mladicia

Serbia Schroedingera

Prosty wniosek, że Serbia demonstracyjnie pochowała z honorami Ratko Mladicia, bo odrzuca wartości Europy i wybiera zamiast niej Rosję, jest w dużej mierze nieprawdziwy.

Szczerek

• **Pogrzeb zbrodniarza wojennego Ratko Mladicia w Belgradzie, 7 września 2026 r.**
FOT. REUTERS / UROS ARSIC

Pod koniec sierpnia prezydent Serbii Aleksandar Vučić przyjechał do miasta Šabac, gdzie mieszczą się zakłady chińskiego koncernu Minth, żeby otworzyć fabrykę humanoidalnych robotów, będącą częścią większej inwestycji. Na wejściu przywitały go dwa roboty. Nazywały się, po średniowiecznych serbskich królach, Milutin i Dragutin. Miały na sobie serbskie stroje ludowe i charakterystyczne, wojskowe czapki. Odtańczyły przed prezydentem tradycyjnego moravaca, opowiedziały o serbskich tradycjach związanych z budową robotów, zagrały z nim w piłkę (Vučić stał na bramce) i wyglądało to wszystko trochę tak, jakby się festyn folkorystyczny wdarł na karty „Cyberiady" Lema.

Właściwie w tych kadrach zawarta została cała idea vučicyzmu. Technologia jest tu bowiem chińska, fabryka serbska, imiona średniowieczne i sięgające do państwowo wspieranej rzewnej pamięci narodowej, czapka wojskowo-narodowa, strój ludowy, odbiorca w dużej mierze europejski, a do tego dochodzi wojskowe prężenie serbskiej nowoczesności, bo Vučić zapowiedział podczas otwarcia, że wkrótce mają zostać pokazane pierwsze militarne zastosowania robotów.

Chińskie firmy koncern Minth i AGIBOT uruchomiły w Šabacu seryjny montaż robotów. Docelowa zdolność produkcyjna ma wynosić do 20 tysięcy humanoidów i robotycznych psów rocznie, kierowanych przede wszystkim na rynki europejskie i światowe. Dla Minthu nie są to zresztą pierwsze kroki kraju Vucicia: koncern działa w Serbii od 2018 roku i ma tam już dziesięć zakładów.

Vučić, jak porządny tradycjonalista, a zarazem zdeklarowany modernizator (jego partia, choć konserwatywna, nazywa się Serbską Partią Postępową), przedstawiał połączenie robota, czapki šajkačy, stroju ludowego i moravaca jako symbol „nowoczesnej Serbii", która jednocześnie „chroni swoją tradycję".

Serbia pokazała w Šabacu, że nie zamierza wybierać między Wschodem a Zachodem. Owszem, potrafi mydlić oczy i jednym, i drugim, sugerując, że kiedyś w końcu wybierze stałego partnera, którego poprowadzi do ołtarza, ale tak naprawdę potrzebuje chińskich fabryk i technologii (w tym wojskowej), rosyjskiego wsparcia w sprawie Kosowa, europejskiego rynku, pieniędzy i poziomu życia, a równocześnie chce dać sobie prawo do własnej opowieści o sobie. Nawet jeśli na tę opowieść Europejczycy nie mogą się zgodzić. Bo w momencie, kiedy Milutin z Dragutinem tańczyli ludowe serbskie tańce, do Belgradu zapukały dawne demony.

Dwa dni przed otwarciem fabryki humanoidalnych robotów umarł bowiem w Hadze wojskowy przywódca bośniackich Serbów Ratko Mladić. Odsiadywał tam dożywocie za ludobójstwo w Srebrenicy oraz zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne. Jego uwięzienie sprawiło, że setki tysięcy, jeśli nie miliony ludzi – rodzin i bliskich ofiar, ale nie tylko – poczuły ulgę, że sprawiedliwości stało się zadość. A popularnej w Serbii tezie, że Zachód karze zbrodniarzy z czasów bałkańskich wojen według logiki mówiącej, że to „zwycięzcy piszą historię", przeczy fakt, że w zeszłym tygodniu na 25 lat więzienia za wojenne zbrodnie skazany został Hashim Thaci, jeden z przywódców Armii Wyzwolenia Kosowa, późniejszy premier i prezydent Kosowa, państwa stworzonego dzięki interwencji Zachodu.

Na pogrzeb Mladicia w Belgradzie przyszły tysiące ludzi. Ceremonia formalnie państwowa nie była – Vučić wiedział, że dla Europy, do której Serbia wciąż aspiruje, to by było za dużo – ale ciało Mladicia przewieziono do Serbii państwowym samolotem, na pogrzeb przyszli ministrowie serbskiego rządu, politycy Republiki Serbskiej w Bośni, byli też rosyjski ambasador i patriarcha Serbii Porfirije. Sam Vučić nie przyszedł, ale wysłał syna Danila. Były mundury i wojskowe honory. Czyli był to pogrzeb państwowy na tyle, na ile było to potrzebne na użytek wewnętrzny, i na tyle niepaństwowy, żeby się Bruksela nie czepiała o gloryfikowanie ludobójcy. I to też jest vučicyzm: sztuka przebywania jednocześnie po obu stronach drzwi.

Prosty wniosek, jaki wyciągnęło wielu obserwatorów, jakoby Serbia, demonstracyjnie chowając z honorami Mladicia, odrzucała wartości Europy i wybierała zamiast niej Rosję z jej akceptacją dla zbrodniczego, serbskiego nacjonalizmu, jest jednak w dużej mierze nieprawdziwy. Serbia stara się być Serbią Schroedingera i przebywać jednocześnie w dwóch miejscach. A nawet trzech, albo i więcej, bo poza Rosją i Unią Europejską są jeszcze Chiny i inne kraje BRICS.

Kult Mladicia oczywiście w Serbii istnieje. Jest realny i ma głębokie korzenie. Ale nawet w Republice Serbskiej w Bośni, czyli miejscu, gdzie powinien być najsilniejszy, sprawa okazuje się nie taka oczywista. W badaniu agencji Valicon z 2025 roku co prawda 52 procent badanych Serbów z RS uznało Mladicia za bohatera i tylko 6 procent za zbrodniarza, ale aż 37 procent odpowiedziało, że nie jest ani jednym, ani drugim. W dodatku kult generała nie rośnie z czasem – w 2018 roku bohaterem nazywało go 76 proc. Serbów z RS.

Z tego samego badania wynika, że 59 proc. Serbów z RS uważa, że w Srebrenicy nie doszło do ludobójstwa, ale aż 19 proc. twierdzi, że doszło, a 22 proc. nie wie. Jak na hipernacjonalistyczną Republikę Serbską w Bośni, ewidentnie męczącą się w jednym państwie z muzułmańsko-chorwacką Federacją – to całkiem dużo.

W samej Serbii pamięć o Mladiciu dzieli jeszcze wyraźniej. Podziały są widoczne także wśród krajowej opozycji, szykującej się do przedterminowych wyborów 25 października. Prawicowa Nowa Demokratyczna Partia Serbii nazwała Mladića symbolem oporu, wolności i obrony Serbów, lider innej prawicowej partii Dveri pojawił się na pogrzebie. Ale Dobrica Veselinović z Zielono-Lewicowego Frontu nazwał honory dla skazanego zbrodniarza hańbą, podobnie zareagował Ruch Wolnych Obywateli.

Istnieje realne zagrożenie, że podzielą się wokół tej sprawy również odpowiedzialni za trwające od prawie dwóch lat protesty studenci i ich zwolennicy. A to pokolenie, które sprawia teraz Vučiciowi największy problem.

Studenckie protesty przeciw korupcji i bezkarności władz rozlały się po kraju 1 listopada 2024 r., po katastrofie na dworcu w Nowym Sadzie (remontowanym zresztą przez chińską spółkę). Zawaliło się wówczas zadaszenie przed głównym wejściem na dworzec, zginęło 16 osób. Od lutego do końca września 2025 roku odbyło się ponad 10 tysięcy demonstracji w ponad 630 miejscowościach.

Protestujący początkowo pytali, kto odpowiada za śmierć ludzi, ale szybko przeszli do pytania znacznie dla Vučicia groźniejszego – kto jest właścicielem państwa? Naród, czy polityczna oligarchia, skonstruowana bardzo podobnie, co węgierski system Viktora Orbana. Rozwiązanie parlamentu i wcześniejsze wybory to pokłosie tych protestów.

Ale ruch studencki to ruch patchworkowy. Są tam liberałowie, lewicowcy, ludzie jednoznacznie proeuropejscy, ale również konserwatyści i nacjonaliści. Do tej pory skutecznie unikał odpowiedzi na pytania dzielące serbskie społeczeństwo: Rosja czy Zachód, Kosowo czy Europa, NATO czy Moskwa, Srebrenica czy serbskie ofiary? Z protestów świadomie usuwano nawet jednoznaczną symbolikę unijną, żeby władza nie mogła przykleić im etykietki kolejnej „kolorowej rewolucji" finansowanej przez Zachód. Łączył ich „przyziemny" sprzeciw wobec korupcji i lekceważenia procedur.

I to działało: Vučić bał się studenckich protestów i szarpał się, a to próbując z nimi negocjować, a to przechodząc do ataku, dąsając się, by chwilę później próbować łagodzić nastroje. Działało, dopóki studenci nie musieli zajmować stanowiska w dzielących kraj kwestiach.

Ale trudne pytania pojawiły się jeszcze przed śmiercią Mladicia. Wywołał je sukces Pétera Magyara. W Serbii bowiem uważnie patrzono na Węgry. I wszyscy patrzyli, jak system, który przez lata wyglądał jak nieusuwalny element krajobrazu, po prostu rozwiewa się w powietrzu. Studenci i opozycja zauważyli, że patriotyzm niekoniecznie musi równać się nacjonalizmowi, że można wyjść poza liberalną bańkę i w odebrać władzy części jej patriotycznego języka. Spróbowano więc.

I to, co udało się na Węgrzech, w Serbii zaczęły przybierać coraz ostrzejszą formę. Coraz bardziej widoczne było prawicowo-narodowe skrzydło protestujących. Pojawiały się na protestach prawosławne krzyże i hasła „Kosowo jest Serbią"; studenci ogłosili „memorandum" określające Kosowo jako integralną część Serbii, a podczas protestów temat ten zaczął wracać coraz wyraźniej. Coraz ważniejszą rolę w ruchu zaczęły też odgrywać osoby z jednoznacznie prawicowymi poglądami, jak na przykład profesor belgradzkiego uniwersytetu Milo Lompar.

Sprawa Mladicia była więc uderzeniem w już pękającą strukturę. I spadła

eprasa.pl 3331839983

Vučiciowi politycznie z nieba: na samym początku kampanii przed wyborami parlamentarnymi mógł poruszać kwestię, która potrafi najmocniej przeciąć opozycyjny front.

Nie należy jednak zapominać, że ten front jest naprawdę szeroki. Obraz Serbii oglądanej z Polski, Niemiec czy innego europejskiego kraju często jest zafałszowany przez najbardziej widowiskową część jej politycznego folkloru. Mural z Mladiciem jest fotogeniczny, ale ludzie, którzy mają już serdecznie dosyć całej tej mitologii – znacznie mniej. Tymczasem w Serbii istnieje jawny antynacjonalizm, działają organizacje praw człowieka, niezależne media, artyści, aktywiści i politycy mówiący otwarcie o Srebrenicy i serbskich zbrodniach. Nie oznacza to jednak również, że kult Mladicia jest wyłącznie zabawką kilku łysych chłopców w koszulkach z generałem-zbrodniarzem.

Ten kult ze swoimi muralami i koszulkami jest bowiem tylko wystającą ponad wodę częścią znacznie większej konstrukcji. Można nie uważać Mladicia za bohatera, a jednocześnie uważać, że Zachód opowiedział wojny jugosłowiańskie niesprawiedliwie. Można uznawać Srebrenicę za zbrodnię, a równocześnie uważać Hagę za upokorzenie. Można uważać, że Mladić powinien był siedzieć i zaraz potem spytać: dobrze, ale dlaczego Serbia cały czas jest chłopcem do bicia i dlaczego nikt nawet nie próbuje spojrzeć na historię naszymi oczami? Dlaczego muzułmanie bośniaccy mieli prawo oderwać się od Jugosławii, ale bośniaccy Serbowie, na czele z Radovanem Karadziciem i Ratko Mladiciem, oderwać się od nich już prawa nie mieli?

Serbia negocjuje członkostwo w UE od 2014 roku. Dorosło całe pokolenie, które ledwie pamięta kraj niebędący „kandydatem”

Serbska pamięć wojny najzwyczajniej w świecie biegnie inną trasą niż zachodnia i popieranie czy niepopieranie zbrodniarzy nie musi mieć z tym nic wspólnego. Pamięć zachodnia prowadzi przez oblężenie Sarajewa, czystki etniczne i Srebrenicę. Serbska zahacza jednak najpierw o pamięć o ustaszowskich obozach koncentracyjnych dla Serbów z czasów II wojny światowej, których sprawę chorwacka prawica nadal bagatelizuje – podobnie, jak wielu Ukraińców kwestię Wołynia. Serbowie myślą również o serbskich ofiarach wojny i mają do tego prawo, o wypędzeniu Serbów z Chorwacji podczas akcji „Burza”. Serbowie widzą odebrane im w całości Kosowo, nawet z częścią zamieszkaną przez Serbów i nie bardzo ich przekonują tłumaczenia Zachodu, że trzeba było trzymać się dawnych granic administracyjnych, żeby nie dopuścić do kolejnych etnicznych czystek. Serbowie w końcu widzą bombardowania NATO w 1999 roku. I dopiero z tego miejsca patrzą na Srebrenicę. Nie znaczy to, że mają w tym wszystkim rację. Znaczy to tyle, że jeśli chce się zrozumieć Serbię, trzeba wiedzieć, skąd ona patrzy.

I właśnie na tym gruncie wyrósł „bohater Mladić”. Nie tylko na fascynacji przemocą czy nacjonalistycznym ekstremizmie, lecz również na poczuciu krzywdy, podwójnych standardów i przekonaniu, że po rozpadzie Jugosławii Serbom przydzielono rolę narodu, który ma przepraszać, podczas gdy cudze zbrodnie zostały dopisane mniejszą czcionką.

Dlatego nie można powiedzieć jednoznacznie, że Serbia „odwróciła się od Unii”. Owszem, niektóre sondaże wskazują, że większość Serbów już akcesji nie popiera. Według badań WeBalkans z wiosny 2026 r. wejście Serbii do UE popiera już tylko 31 proc. mieszkańców, podczas gdy 40 proc. jest przeciw. Wśród wyborców rządzącej SNS integracji chce zaledwie 15 proc. Co więcej, poparcie systematycznie spada – w 2024 r. wynosiło jeszcze 39 proc.

Jednak badania są różne: to przeprowadzone dla Delegacji UE w Serbii na przełomie 2025 i 2026 roku pokazuje, że 45 proc. w referendum zagłosowałoby za członkostwem, a 32 proc. przeciw. No i, co ważne, wśród ludzi w wieku 18–29 lat poparcie dla wstąpienia do Unii przekraczało 63 procent.

Wyniki te pokazują więc po prostu kraj, który nie jest ani proeuropejski, ani antyeuropejski, tylko potężnie Europą zmęczony.

Bo ile można znosić? Ile można czekać? Serbia negocjuje członkostwo od 2014 roku. Dorosło całe pokolenie, które ledwie pamięta kraj niebędący „kandydatem”. Europa jest więc trochę przyszłością, trochę rzeczywistością gospodarczą, trochę miejscem do którego się emigruje za pracą, a trochę wiecznie zamkniętymi drzwami za którymi mieszka burczący, nieprzyjemny mruk, który z jednej strony daje czasem cukierki, ale lubi też rzucić grubym słowem, obrazić i czasem nawet wytargać za ucho. Mocniej niż innych.

Vučić próbuje w tej sytuacji robić jednocześnie za gwaranta stabilności dla Zachodu, z narracją, że „gdyby nie on, to przyszliby gorsi i wtedy dopiero Unia by zobaczyła serbski nacjonalizm”, i za patriotę dla własnych wyborców. Ostatnio jednak zarówno jedno, jak i drugie, coraz gorzej mu wychodzi. Kiedyś na obu polach był całkiem niezły, ale sic transit gloria mundi.

Unia, w każdym razie, na vučiciowskie wygibasy odpowiedziała ostro. Jej przedstawiciele potępili gloryfikację Mladicia, a komisarz ds. rozszerzenia Marta Kos odwołała swoją wizytę w Serbii. Pogrzeb stał się kolejną szykaną na i tak od dawna zawalonej czym się da drodze akcesyjnej.

I może dlatego pytanie „Rosja czy Zachód?” nie jest najlepszym pytaniem, jakie dziś można Serbii zadać. Serbia, owszem, chce wejść do Unii, ale z głową jeśli nie podniesioną, to przynajmniej nie spuszczoną. Chce chińskich fabryk, ale chce, żeby ich produkcja jechała do Europy. Chce rosyjskiego wsparcia w sprawie Kosowa, ale nie rosyjskich zarobków i rosyjskiego modelu życia. Chce pamiętać własne ofiary i nie chce, żeby cudza pamięć całkowicie przesłoniła jej własną. ●

Ziemowit Szczerek

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

REKLAMA

Kraj/34452546

1 RP

eprasa.pl 3331839983

Anna Bikont, finalistka Nike:

MOJE KSIĄŻKI SĄ WŁAŚCIWIE ZAWSZE O TYCH, KTÓRZY ZGINĘLI

Wierzę, że gdyby dzieci w polskiej szkole każdego roku dostawały jako lekturę obowiązkową świadectwo żydowskiego dziecka w ich wieku z tamtego czasu, **byłaby to skuteczna szczepionka na antysemityzm.**

Witold Mrozek

Książka Anny Bikont „Nie koniec, nie początek. Powojenne wybory polskich Żydów" (Wydawnictwo Czarne) znalazła się w finale tegorocznej Nagrody Literackiej „Nike"*. Zachęcamy do udziału w plebiscycie czytelników „Wyborczej"**.

ROZMOWA Z
ANNĄ BIKONT
dziennikarką, reporterką i pisarką

WITOLD MROZEK: Trudniej się pisze o tych, którzy zginęli, czy o tych, którym udało się przeżyć?
ANNA BIKONT: Wiesz, te moje książki są właściwie zawsze o tych, którzy zginęli. Ale są „prowadzone" przez tych, którzy przeżyli. Tak jest z opowiadaniem o Holokauście. Opowiadamy fałszywą historię o tych, którzy przeżyli, czyli o jakimś happy endzie, który był prawie niemożliwy. Opowiadamy o wyjątkach. Próbowałam inaczej... Chciałam bardzo napisać książkę o dzieciach, które nie przeżyły, szukałam ich wśród tych, które się ukrywały pod najlepszą możliwą opieką, czyli pod opieką Ireny Sendlerowej. Długo nad tym siedziałam – i mi się nie udało. Te dzieci się rozpływały, przestawały mieć imiona, po prostu gdzieś znikały...

Reportaż historyczny to z reguły spojrzenie na wycinek rzeczywistości. A ta książka ma ambicję bycia syntezą czegoś znacznie większego. Losu całej grupy narodowościowej, wciąż żyjącej w Polsce po Zagładzie.
– Tak, dużo czasu zabrało mi dobranie bohaterów. Zdarzało się, że opuszczałam jednego z nich na rzecz innego. Ale z drugiej strony dostałam swobodę, o którą wcześniej było trudno. W „My z Jedwabnego" miałam bohaterów z Jedwabnego. W książce, gdzie opowiadam o dzieciach, które się zetknęły z Sendlerową, musiałam odszukać te konkretne dzieci. W „Cenie" poszukuję dzieci, podążając śladem Lejba Majzelsa, który jeździł w ich poszukiwaniu zaraz po wojnie.

Książka „Nie koniec, nie początek" jest o wyborach dokonywanych przez Żydów po wojnie, jednym z nich jest wybór: pamiętać – nie pamiętać. Miałam wielu możliwych bohaterów, ale było dla mnie jasne, że opiszę Abrahama Suckewera. W czasie wojny ukrywał skarby kultury żydowskiej w Wilnie, w ciągu długiego życia do końca mieszkając w Izraelu, pisał w jidysz i wydawał pismo literackie w jidysz, a jego poezja jest dla mnie ważna i bliska.

Inne decyzje w sprawie opisywanych postaci były trudniejsze. Chciałam na przykład poszukać osoby, która rozliczała po wojnie sprawców. Wybrałam Józefa Wulfa, który poświęcił całe życie dokumentowaniu Zagłady, pracując najpierw w Polsce w Żydowskiej Komisji Historycznej, a później wyjeżdżając do Niemiec, gdzie pisał książki o III Rzeszy. Miał poczucie, że jego głos nie jest dostatecznie słyszalny i popełnił samobójstwo.

Znajomi historycy mówili mi, że były ważniejsze postacie w Komisji Historycznej. Gdy powiedziałam Hannie Krall, że przywiązałam się do Wulfa, może dlatego, że skoczył z czwartego piętra, nie mogąc wytrzymać, że mordercy mają swoje domki i hodują kwiaty, stwierdziła, że bohaterów, którzy popełnili samobójstwo, mogłabym mieć dwóch. I wtedy pomyślałam, że to jest jeszcze jeden powojenny wybór: samobójstwo.

Właściwie za każdym razem, gdy piszę, jest tak samo. Mam poczucie, że już dużo wiem. I zawsze się okazuje, że coś puka od dołu, że jest gorzej niż myślałam. No ale po wojnie? Łudziłam się, że tak nie będzie. W losach powojennych jest coś optymistycznego, że Żydzi, wykończeni fizycznie, emocjonalnie i duchowo, pozbawieni oparcia, rodziny, domu, społeczności, znajdują w sobie dość siły, by podjąć wybór jak dalej żyć. Ale tu też pukało od dołu.

W powojennej Polsce mogłyby wciąż być setki tysięcy Żydów – po wojnie, po Zagładzie – gdyby nie postawa polskiej większości. Stawiasz tę myśl jasno i ona jest bolesna.
– Tak, uprzytomniałam sobie to dopiero pisząc książkę. Historyk Kamil Kijek, z którym robiłam wystawę na temat powojnia w muzeum POLIN, powtarzał mi: los Żydów w Polsce nie został przy-

Anna Bikont

• **dziennikarka, reporterka i pisarka. Współautorka i autorka wielu książek, m.in. „Lawina i kamienie. Pisarze wobec komunizmu", „My z Jedwabnego", „Jacek" i „Cena. W poszukiwaniu żydowskich dzieci po wojnie". Laureatka Nagrody Literackiej m.st. Warszawy i Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego.**

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 3331839983

pieczętowany w 1945 roku. Było między 250 a 265 tysięcy osób, które przeszły przez Polskę w pierwszych powojennych latach. W innej konfiguracji, gdyby zostali, istniałaby tu pewnie największa społeczność żydowska po Nowym Jorku. Ale następowały kolejne fale emigracji... Wyjeżdżano po wojnie marząc o ziemi Izraela czy o Ameryce, ale w dużej mierze emigracja była ucieczką, spowodowaną strachem przed antysemityzmem.

Takiego morderczego antysemityzmu nawet przed wojną nie było. Zdarzały się pojedyncze morderstwa Żydów, bo zdarzała się przestępczość – ale po wojnie zginęło co najmniej 1080 Żydów i miały miejsce trzy pogromy, w Rzeszowie, w Krakowie i ten najbardziej znany w Kielcach.

Ta może być szokujące dla czytelnika: piszesz, że antysemityzm w Polsce po 1945 roku, po Zagładzie, był większy niż przed 1939 – w czasach getta ławkowego.

Jest taki krąg ludzi, którzy przychodzą na moje spotkania. To są osoby, które od lat czytają, od lat się przejmują, porządkują lokalny żydowski cmentarz. I wydaje mi się, że już w każdym mieście i miasteczku są takie grupy. To są bardzo małe grupy. Trzeba tych ludzi nosić na rękach

– Nawet dla mnie, która siedzę w temacie już ponad ćwierć wieku – to było szokujące, ile razy to powraca w dziennikach i wspomnieniach. Bernard Goldstein, znany działacz Bundu, zauważał, że przed wojną antysemityzm miał wynikać z nadmiaru Żydów, a teraz została ich garstka i zmieniło się to tylko na gorsze. Cytuję też karteczkę, którą pokazała mi Ewa Tuwim-Woźniak, córka Juliana Tuwima. W rogu małej kartki zanotował ukosem, że przedwojenna nienawiść do Żydów, plus to, co Polaków nauczył w czasie wojny Hitler, plus nienawiść do bolszewików identyfikowanych z Żydami, wydały antysemityzm, jakiego Polska nie znała i że nie ma mowy o litości, czy współczuciu dla pomordowanych.

Rzeczywiście trudno to sobie wyobrazić. Uczestniczę teraz w grancie Centrum Badań nad Zagładą Żydów o Sprawiedliwych. Badam ich sytuację zaraz po wojnie i znajduję kolejne przypadki, kiedy ci, którzy ratowali Żydów, doznawali przemocy. Członkowie podziemia niepodległościowego i sąsiedzi okradali ich, bili, palili im gospodarstwa. Byli przedmiotem ostracyzmu ze strony lokalnych społeczności.

Korzystasz z bardzo różnych archiwaliów. Był taki moment, w którym zobaczyłaś, że coś, co przerosło twoje oczekiwania, wrażliwość wyrobioną przez te lata?

– Pracując nad sylwetką Józefa Wulfa, natrafiłam na spisane przez Żydowską Komisję Historyczną świadectwo jego dziesięcioletniego wówczas syna Dawida. Czytałam mnóstwo tych opowieści dziecięcych i one wszystkie są wstrząsające. Ale świadectwo tego małego chłopca, świetnie napisane, ładną polszczyzną, „po dorosłemu", było nie do przejścia. Dawid relacjonuje swoje rozmowy z mamą o umieraniu, jak długo trwa, jak boli. Przymierza się do mamy, jak stać, kiedy będą do niego strzelać. Czy lepiej być przytulonym do niej, odwróconym plecami, czy lepiej stać twarzą do oprawców i czy lepiej żeby ich razem przeszyła jedna kula...

Zaczęłam czytać od nowa świadectwa dzieci i dorosłych, którzy wtedy byli dziećmi i dopiero do mnie dotarło wyraźnie, że prawie każde dziecko żydowskie w czasie wojny zobaczyło śmierć z bliska. Jak dziecko bało się, czy będzie kula bolała, to nie było coś teoretycznego, te dzieci ocierały się o śmierć, widziały ją wielokrotnie, patrzyły na umieranie swoich bliskich. Wierzę, że gdyby dzieci w polskiej szkole każdego roku dostawały jako lekturę obowiązkową świadectwo żydowskiego dziecka w ich wieku z tamtego czasu, to byłaby to skuteczna szczepionka na antysemityzm.

Czy był taki moment, punkt zwrotny, w którym już widać, że odbudowywana w Polsce rzeczywistość żydowska nie przetrwa – jidyszowe redakcje, żydowskie osadnictwo rolnicze na Dolnym Śląsku, kino? To był pogrom kielecki?

– Są dwa takie momenty. Jeden to pogrom kielecki. Po pogromie kieleckim następuje paniczna ucieczka. Około 120 tysięcy osób przekracza granicę w lipcu, sierpniu i do połowy września. Ci, którzy nie uciekają z Polski, też się często przemieszczają, z małych miejscowości do większych, z nadzieją, że tam będzie bezpieczniej.

A drugi moment to jak raz nie ma nic wspólnego z antysemityzmem, tylko z komunizmem. Pod koniec 1948 roku następuje połączenie PPS i PPR, zglajszachtowanie wszelkiej różnorodności społecznej i politycznej. I w ramach tego zostają, z przyczyn ideologicznych, a nie rasistowskich, zamknięte wszystkie niezależne instytucje żydowskie.

Przede wszystkim zamknięte zostają biura Jointu [American Jewish Joint Distribution Committee, mający w Polsce swoje biuro – przyp. red.], organizacji, która znacząco pomagała polskim Żydom po wojnie. W miejscowościach, gdzie znalazło się wielu Żydów, zdarzało się, że nawet nie korzystali z państwowej opieki medycznej, bo często w szpitalach byli źle traktowani przez personel, mieli żydowskie szpitale, żydowskie przychodnie, opłacane przez Joint. Mieli też własne szkoły, domy dziecka, domy opieki, świetlice, stołówki... A tu komuniści wchodzą z rewizją do biura Jointu, zamykają biuro, zamykają różne inne instytucje, zakazują działalności żydowskim partiom politycznym. I już nie ma możliwości życia w obrębie społeczności żydowskiej.

REPORTAŻ

Anna Bikont

„Nie koniec, nie początek. Powojenne wybory polskich Żydów"

Wydawnictwo Czarne

Zajmując się tym tematem od tylu lat, widzisz zmianę stosunku do tematyki Zagłady i relacji polsko-żydowskich w czasie wojny? Na gorsze czy na lepsze? Może to naiwne pytanie.

– To falowało. Był taki moment po książce Grossa, po kilku latach, że było naprawdę duże otwarcie. Pamiętam, chodziłam na spotkania Jana Grossa, gdzie było dużo agresji i potem na moje spotkania, gdy cztery lata później wyszła moja książka, która była kontynuacją jego książki i gdzie przychodziło mnóstwo ludzi i chcieli się czegoś dowiedzieć. Pamiętam, jak jechałam do Łomży na spotkanie, Tadeusz Słobodzianek i Roman Pawłowski pojechali ze mną, bo mówili, że w Łomży takie spotkanie to bez bodyguardów nie przejdzie. A w Łomży był tłum ludzi w bibliotece, którzy przejmowali się tym, co się stało w Jedwabnem.

Wtedy wydawało się, że to już. Że teraz to poszybuje do góry. A potem się załamało. Zadziałała propaganda pisowska, która się długie lata sączyła. Do tego się dodaje to, co się dzieje w Gazie i na Zachodnim Brzegu. Mam poczucie, że Hamas z Netanjahu na spółkę skutecznie zamordowali pamięć o Holokauście.

Gdzie w takiej sytuacji szukać nadziei?

Nadziei... Kiepsko to widzę. Trzeba robić swoje. Ale szukać nadziei... Jest taki krąg ludzi, którzy przychodzą na moje spotkania. To są osoby, które od lat czytają, od lat się przejmują, porządkują lokalny żydowski cmentarz. I wydaje mi się, że już w każdym mieście i miasteczku są takie grupy. To są bardzo małe grupy. Trzeba tych ludzi nosić na rękach. ●

Nagroda Literacka „Nike"

• Przewodniczącym jury tegorocznej edycji jest Witold Bereś, dziennikarz, scenarzysta filmowy, eseista. O tym, kto otrzyma najbardziej prestiżową polską nagrodę literacką, zdecydują również: Anna Arno (poetka i eseistka), Bogdan Białek (poeta), Andrzej Brzeziecki (historyk, publicysta), Zbigniew Mentzel (prozaik i eseista), Natasza Parzymies (reżyserka, scenarzystka), Radosław Romaniuk (literaturoznawca, biograf) i Katarzyna Sawicka-Mierzyńska (literaturoznawczyni).

• Laureata bądź laureatkę 30. edycji Nagrody Literackiej „Nike" poznamy 4 października podczas uroczystej gali, która odbędzie się w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Transmisja będzie dostępna na żywo na antenie TVP2 i TVP Kultura o godz. 20.30 oraz na Wyborcza.pl. Zwycięzca lub zwyciężczyni otrzyma 100 tys. zł i statuetkę zaprojektowaną przez Gustawa Zemłę.

• **Organizator:** Fundacja Nagrody Literackiej „Nike"
• **Współorganizator:** „Gazeta Wyborcza"
• **Współorganizator gali:** Telewizja Polska
• **Mecenasi strategiczni:** Fundacja Roberta Dobrzyckiego, Panattoni
• **Partner główny:** Totalizator Sportowy
• **Mecenasi:** Orlen, KRUK
• **Partner wydarzenia:** Grupa Agora
• **Patroni medialni:** Radio ZET, Radio TOK FM, Chillizet, Gazeta.pl, AMS

wyborcza.pl

• **Więcej o nominowanych książkach można przeczytać na Wyborcza.pl**

Zagłosuj w Plebiscycie Czytelników! wyborcza.pl/plebiscytnike

• Z finałowej siódemki Nike najważniejszą książkę wybierają też czytelnicy i czytelniczki „Wyborczej".

Przy głosowaniu możesz (ale nie musisz) wziąć też udział w konkursie na recenzję jednej z książek finalistek. Do wygrania jest 10 tys. zł., które ufundował Totalizator Sportowy.

Na wasze głosy i recenzje-uzasadnienia czekamy do 27 września 2026 r. do godz. 23.59.

Zagłosuj na Nike Czytelników! To już 30 edycja waszego głosowania Oto finalistki i finaliści Nagrody Literackiej „Nike" 2026:

• **Anna Bikont, „Nie koniec, nie początek. Powojenne wybory polskich Żydów"** REPORTAŻ, Wydawnictwo Czarne
• **Dorota Grabek, „Zmartwychwstanki"** OPOWIADANIA, Wydawnictwo Czarne
• **Justyna Kulikowska, „Wnyki dla światła"** POEZJA, Wydawnictwo WBPiCAK
• **Krzysztof Łapiński, „Najmądrzejszy. Biografia Sokratesa"** BIOGRAFIA, Wydawnictwo Agora
• **Weronika Murek, „Urodziny"** POWIEŚĆ, Wydawnictwo Czarne
• **Zyta Rudzka, „Tylko durnie żyją do końca"** POWIEŚĆ, Wydawnictwo W.A.B.
• **Szczepan Twardoch, „Null"** POWIEŚĆ, Wydawnictwo Marginesy

OGŁOSZENIE

Kraj/34453220

1 RP

eprasa.pl 3331839983

ROZMOWA Z
HALINĄ PRUGAR-KETLING
montażystką uhonorowaną Platynowymi Lwami w Gdyni za całokształt twórczości

Halina Prugar-Ketling:

Jestem pierwszym widzem i film musi mnie się podobać

– Wajda nakręcił mnóstwo materiału, ale nie miał do końca pomysłu, jak powinno wyglądać zakończenie filmu. Mówił tylko: „Halina sobie na pewno poradzi" – wspomina Halina Prugar-Ketling.

PIOTR GUSZKOWSKI: To prawda, że Andrzej Wajda nie lubił siedzieć w montażowni?
HALINA PRUGAR-KETLING: Nienawidził. Lubił oglądać moje propozycje, ale siedzieć w montażowni nad materiałem już nie. Miałam ogromne szczęście, bo zostawiał mi absolutną swobodę. Nigdy nie mówił, jak mam montować. Określał tylko, co chce w danej scenie osiągnąć, a ja stawałam na głowie, żeby tak się stało.

Pani to było zresztą na rękę.
– Wena przychodziła do mnie w samotności. Nawet obecność asystentki mi przeszkadzała. Nie potrafiłam montować, jeśli reżyser siedział przy mnie. A zdarzali się tacy reżyserzy, którzy pokazywali, gdzie mam ciąć. Wtedy nie wytrzymywałam, wstawałam i dziękowałam za współpracę.

Ale to właśnie dzięki Wajdzie wyrobiłam sobie taką pewność siebie. Jestem mu wdzięczna za tę samodzielność, bo dzięki niej mogłam wykonywać ten zawód w sposób twórczy.

Montażystką została pani trochę przez przypadek.
– Po wojnie mieszkał z nami wuj, który walczył w Powstaniu Warszawskim, i w odwiedziny przychodzili czasem jego podkomendni z „Zośki". To właśnie jeden z nich zapytał mnie, czy nie miałabym ochoty spróbować pracy w wytwórni. Przenosili właśnie Polską Kronikę Filmową z Łodzi do Warszawy, szukali ludzi do pracy. Powiedziałam, że chętnie. Byłam już wtedy na pewno po egzaminach na studia – dostałam się na polonistykę – więc musiałam mieć dziewiętnaście czy nawet dwadzieścia lat.

Pamięta pani ten pierwszy raz, kiedy wzięła do ręki taśmę filmową?
– Na początku zajmowałam się głównie podawaniem kawy i herbaty, dostawałam też jakieś proste zadania biurowe. Pamiętam, jak raz jedna z montażystek zwróciła się do mnie: „Halina, podaj mi mydło". Więc przynoszę jej mydło.

A wszyscy w śmiech, bo w filmowym żargonie mydło to zmarnowany temat.

Innym razem ktoś poprosił o przyniesienie negatywu. Wzięłam szpulę, a ze środka wyleciała taśma. Tak niefortunnie zaczęła się moja przygoda. Ale powolutku nabierałam wprawy.

Jak się pani uczyła montażu?
– Mieliśmy dwoje szefów: Ludmiłę Niekrasową, żonę reżysera Ludwika Perskiego, i Wacława Kaźmierczaka. Kaźmierczak był genialnym montażystą, ge-nial-nym. Pamiętam, jak stałam za jego plecami i próbowałam podejrzeć, jak pracuje. Ale działał tak szybko i zwinnie, że trudno było odgadnąć, dlaczego wybrał ten plan, a nie inny.

Było nas pięć w Kronice. Każda dostawała do zmontowania ten sam temat i miała zrobić z niego to, co uważała za najlepsze. I ja byłam zwykle oceniana na drugim miejscu, nigdy na końcu! Przyjeżdżali do nas z wykładami profesorowie Bohdziewicz, Wohl, Bosak... W ten sposób zdobywałyśmy wiedzę praktyczną i teoretyczną. To właśnie Bohdziewicz powiedział do mnie: „Ty będziesz zawsze młodo wyglądała", bo rzeczywiście byłam taka drobniutka jak dziecko.

Montaż był wtedy bardzo sfeminizowanym zawodem. Dlaczego?
– Jak pan dyrektor przyjmował mnie do pracy, zapytał, czy mam zdolności do robótek ręcznych. Powiedziałam, że mam. Bo robię sobie te moje makatki i kilimki, jak pan widzi.

Pani Halina wskazuje na ściany pełne jej prac. Rozmawiamy w mieszkaniu na ostatnim piętrze jednego z bloków na warszawskim Rakowcu przerobionym z dawnej pracowni, którą przez lata dzieliła z mężem i córkami.

Taka to była praca – ciągle z taśmą i nożyczkami. Kroiło się, skrobało z jednej strony i kleikiem łączyło. Więc jakieś tam zdolności manualne i cierpliwość trzeba było mieć. W każdym razie wtedy to pytanie dyrektora trochę mnie zaskoczyło.

To była piękna praca, ale też ciężka. Jeśli byłam niezadowolona ze zmontowanej sceny, potrafiłam nawet w nocy albo wcześnie rano prosić męża, żeby mnie zawiózł do wytwórni i poprawiałam

Wcześniej wróżono pani karierę aktorską.
– Występowałam w Wodewilu Warszawskim. Grałam główną rolę, Helcię, podobno rewelacyjnie. „Najlepsza była Halina Kubikówna" – pisano, dostawałam nagrody. Wtedy pani dyrektor, której nazwisko już mi wyleciało z głowy. Była żoną ówczesnego szefa bezpieki. A, Radkiewiczowa! Jednak pamiętam! To ona zaproponowała mi studia aktorskie.

Pamiętam egzaminy. Aleksander Zelwerowicz był już wtedy na wózku. Wszystkie trzy etapy przeszłam, a na czwartym egzaminowało mnie już grono aktorów. Może by się udało, gdyby ktoś mi nie poradził, żeby przed egzaminem wypić dla kurażu koniak. Miałam taką buteleczkę, poszłam do toalety, pociągnęłam kilka łyków i zakręciło mi się w głowie. Wiersz poszedł mi dobrze, ale prozę wybełkotałam i nie dostałam się.

Po wszystkim z sali wyszedł Andrzej Łapicki. Myśmy się znali, bo nagrywał komentarze do kronik. Zapytał: „Dlaczego nic pani nie powiedziała?". A ja nikomu nie powiedziałam. Nikomu. Nie chciałam być jak większość tych pań, które dostawały się do szkoły, bo wstawiał się za nimi jakiś aktor albo reżyser. Chciałam po swojemu.

I tak nie zostałam aktorką. Chociaż parę lat później, gdy Andrzej Munk dowiedział się o tym moim nieudanym podejściu, dał mi rolę konduktorki w „Niedzielnym poranku". Natomiast Helena Lemańska, redaktorka naczelna Polskiej Kroniki Filmowej, powiedziała tylko: „Jak to dobrze, że się nie dostałaś, bo ty będziesz znacznie lepszą montażystką".

Miała rację.
– Zostałam okrzyknięta w wytwórni „genialnym dzieckiem". Byłam asystentką pana Kaźmierczaka, który przekazywał mi część swoich obowiązków, bo miał wtedy tyle pracy. Tak wypatrzył mnie Tadeusz Makarczyński i zlecił mi swój film – pierwszy, który zrobiłam już samodzielnie. Wtedy też poznałam Wojtka Hasa – zrobiliśmy razem „Pierwszy plon".

Przełomowym momentem okazała się chyba „Piątka z ulicy Barskiej" Aleksandra Forda?
– Ford pracował w Łodzi, miał tam montażystkę. Razem przyjechali jednak do Warszawy, bo okazało się, że potrzebuje jeszcze drugiej, która zmontuje mu film z odrzuconych dubli. Dyrektor polecił mnie, więc zabrałam się do pracy. Gdy Ford obejrzał obie wersje, uznał moją za lepszą i to ona trafiła na ekrany. Operatorem filmu Forda był Jerzy Lipman, który skierował mnie do Wajdy i zaproponował do „Miłości dwudziestolatków". To była moja pierwsza współpraca z Wajdą.

Następnym filmem z Wajdą było „Wszystko na sprzedaż". Nie byłam jesz-

eprasa.pl 3331839983

cze wtedy taką sprawną montażystką. Wajda nie miał koncepcji na opowiedzenie filmu i przerwał prace. W międzyczasie zrobiliśmy film z Bogumiłem Kobielą.

Ma pani na myśli „Przekładańca”? Uwielbiam ten film i jego humor. Jaka szkoda, że kariera Kobieli trwała tak krótko.
– Powiem panu szczerze, że dla mnie bardzo ważni byli aktorzy, często się nimi sugerowałam. Aktor może wzbogacić film, ale też go zepsuć. Miałam taką sytuację z Januszem Morgensternem. Dziwił się, dlaczego zostawiłam takie pauzy. A ja na to: „Dobry aktor wie, kiedy zrobić pauzę, i trzeba mu zaufać, złego aktora można przycinać”.

Jak reagował w takich sytuacjach Wajda?
– Gdy zostawiał mi materiały, zdarzało się, że mówił: „Niech pani robi, co pani chce”. Wielką zaletą Wajdy było to, że potrafił słuchać ludzi. Tylko najwięksi reżyserzy tak mają. Każdy w ekipie miał prawo wyrazić swoje zdanie, a on wykorzystywał co lepsze propozycje.

Powtarza pani, że spośród wszystkich filmów, które razem zrobiliście, najtrudniejszych było „Wesele”.
– Ale nie potrafię wytłumaczyć dlaczego. Jest coś w mentalności montażysty, że kiedy dostaje materiał, intuicyjnie wie, co robić. A potem trudno to wyjaśnić. Pomijam już kwestie cenzury.

Słowa „Cóż tam, panie, w polityce?” pojawiały się w filmie dwa razy, tak jak w oryginale u Wyspiańskiego. Kazano nam wyciąć jedno z tych zdań.

Jednak prawdziwe wyzwanie dotyczyło rytmu. Montowałam do playbacków, a wszystko musiało się zgadzać z postsynchronami i muzyką nagrywaną oddzielnie. Na szczęście wtedy jeszcze lepiej słyszałam. Kiedy miałam szesnaście lat, po skoku z trampoliny na basenie w IMCE pękł mi bębenek w prawym uchu. Długo jeszcze słyszałam z tej strony, bo pozwala na to przewodnictwo kostne w czaszce. Z czasem było coraz gorzej.

Pamiętam, jak na sali projekcyjnej przy wyborze dubli posadziłam asystentkę obok Wajdy. Chciałam, żeby ona notowała uwagi reżysera. Ale Wajda był zdziwiony i musiałem się przesiąść. Nigdy mu nie powiedziałam o moich problemach ze słuchem.

Wajda był z „Wesela” zadowolony?
– Nie spodziewał się, że ten film wyjdzie tak dobrze. Po kolaudacji dziękował mi, ale tylko na osobności, nie chwalił mnie publicznie. Raz przyszła do mnie koleżanka, otworzyła gazetę i mówi: „Zobacz, co twój reżyser pisze”. A tam takie zdanie: „Siedzę teraz i godzinami montuję”. Nie sprostowałam. Bo i po co.

Ale opowiem też panu, dla równowagi, bardzo miłą historię, w każdym razie dla mnie. Kiedyś Wajda odprowadzał Beatkę na samolot i przyszedł do montażowni jakiś taki inny, zgaszony. Za półkami na pudełka z taśmą miałam takie zaplecze, coś w rodzaju buduaru, gdzie piło się kawę, stały foteliki i stoliczek. Wajda tam usiadł i zasnął. A ja sobie montowałam dalej. Potem Wajda się budzi, podchodzi do okna i mówi: „Ojej! Zasnąłem na jesieni, a obudziłem się zimą. Śnieg spadł”.

Pani z mężem przeżyła razem ponad 70 lat?
– Pobraliśmy się w 1954 roku. Obchodziliśmy 70-lecie małżeństwa. Rok temu Zygmunt niestety zmarł. Miał 97 lat, tyle, ile ja mam teraz. Tęsknię za nim, ale nie rozpaczałam, bo wiem, że mnie też to czeka.

Doczekałam się trojga wnuków i sześciorga prawnucząt. Mam w życiu wszystko, nawet więcej, niż mogłam sobie wymarzyć. Dlatego nigdy nie narzekam.

Mąż też pracował w wytwórni.
– Był dyrektorem, później także w telewizji. Kiedy jeszcze pracowałam, nie pozwalałam mu przechodzić z moimi reżyserami na „ty”. Nie chciałam, żeby mówiono, że zapraszają mnie do filmów, bo mój mąż jest dyrektorem.

Pani z Wajdą chyba długo byliście na „per pani/pan”?
– Propozycja powinna wyjść ode mnie, od kobiety, a ja nigdy nie byłam wystarczająco śmiała. Ale Wajda również okazał się nieśmiały. Jemu nie wypadało. W końcu przyszła nasza producentka, Basia Ślesicka, i mówi: „Może nareszcie przejdziecie na ty?”. No i sprawa została rozwiązana.

Kiedy poczuła pani, że Wajda pani zaufał?
– On mi wprost powiedział: „Wiesz co, my mamy identyczne odczucia. Myślimy dokładnie tak samo”. Dlatego przychodził do mnie i radził się, jakiego aktora wybrać. Albo na przykład mówił: „Do czego ty dojdziesz, jeżeli już teraz tak montujesz?”.

Nawet pan sobie nie wyobraża, jak chętnie pomogłabym teraz przy niektórych filmach. Tego człowiek nigdy się nie pozbędzie. Tylko z cyfrowym montażem byłby problem, nigdy tego nie robiłam

Halina Prugar-Ketling
FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Który z waszych wspólnych filmów jest pani ulubionym?
– „Panny z Wilka”. To jest mój ukochany film, w którym występują wspaniałe aktorki. Mogę go oglądać bez końca. Cenię zresztą wszystkie filmy Wajdy nakręcone na podstawie prozy Iwaszkiewicza. Lubiłam też Iwaszkiewicza czytać. Co innego Reymont – tu przyznaję, że przez książkę nie przebrnęłam. Natomiast uważam, że „Ziemia obiecana” jest filmem... nie powiem, że „moim”, bo to byłaby przesada, ale wiele jest w nim moich pomysłów.

Dostawałam na przykład niekompletną scenę do montażu, nie wiedząc, że będą dokrętki. Kiedy reżyser z operatorem oglądali potem tę scenę, zaśmiewali się i uznawali, że można ją przyjąć w takiej formie, dokrętek. Taka sytuacja powtórzyła się kilka razy. Jest jeszcze scena, w której Franciszek Pieczka siedzi na widowni i ogląda „Jezioro łabędzie”. Jedna z baletnic upada, a on się zaśmiewa. Pomysł był mój, wzięłam ujęcie z odrzutów. Wajda był zachwycony. To są takie drobiazgi.

Ale drobiazgi robią film.
– Ma pan rację.

A jak było z zakończeniem?
– Wajda nakręcił mnóstwo materiału, ale nie miał do końca pomysłu, jak powinno wyglądać zakończenie filmu.

Mówił tylko: „Halina sobie na pewno poradzi”.

Przygotowałam pierwszą wersję, ale nie spodobała mu się. Zrobiłam więc drugą. Nie będę pana zanudzać, powiem tylko, że było tak cztery razy. Aż w końcu Wajda przyjął piątą wersję. Jestem z siebie zadowolona, chociaż mi się to zakończenie nie podoba...

„Ziemia obiecana” jest dziś uznawana za jeden z najlepszych polskich filmów. Czy miała pani świadomość, że robi arcydzieło?
– Nie miałam.

Halina Prugar-Ketling

• (ur. w 1929 w Warszawie) – wybitna montażystka filmowa. Jej przygoda z kinematografią rozpoczęła się na początku lat 50. XX wieku w Wytwórni Filmów Dokumentalnych przy realizacji Polskiej Kroniki Filmowej. Jest autorką montażu do filmów m.in. Aleksandra Forda, Romana Polańskiego, Jerzego Skolimowskiego i Janusza Zaorskiego, a przede wszystkim Andrzeja Wajdy, z którym blisko współpracowała od końca lat 60. przy takich dziełach jak „Wesele”, „Ziemia obiecana”, „Człowiek z marmuru”, „Człowiek z żelaza”, „Panny z wilka” czy „Danton”. Laureatka nagrody Platynowe Lwy na 51. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni.

Kilka filmów zrobiła pani również z Januszem Zaorskim, więc domyślam się, że on nie był jednym z tych reżyserów, którzy przesiadywali w montażowni.
– Pan Zaorski przyszedł z propozycją „Barytonu” i powiedział: „Pani Halinko, montujemy po amerykańsku, tak jak »Ziemię obiecaną«!”. To było jego określenie. On również dawał mi dużo swobody. Tylko przy „Piłkarskim pokerze” potrzebowałam od Zaorskiego więcej wsparcia, bo zupełnie nie znam się na piłce, a tam ważny był przebieg meczu.

Skolimowski też rzadko zaglądał do montażowni. Za to Romek Polański bawił się montażem, kiedy montowaliśmy „Nóż w wodzie” w domku w Mikołajkach. Potem wszystkie efekty dźwiękowe też zrobił sam. Dużo się od niego pod tym względem nauczyłam.

Długie godziny spędzała pani w montażowni, a to znaczy, że nie było pani w domu. Co na to rodzina?
– Godziny to mało powiedziane. To były całe dnie, czasem nawet tygodnie. Dziećmi opiekowały się wspaniałe babcie. Wydaje mi się, że córki do dziś mają do mnie o to żal... Ale nie umiałam zrezygnować z pracy, którą kochałam.

To była piękna praca, ale też ciężka. Jeśli byłam niezadowolona ze zmontowanej sceny, potrafiłam nawet w nocy albo wcześnie rano prosić męża, żeby mnie zawiózł do wytwórni i poprawiałam.

Kiedy mąż wyjeżdżał z dziećmi na wakacje, miałam więcej czasu dla siebie, to znaczy – na pracę. Dostawałam do dyspozycji samochód z wytwórni. Jechałam do domu, żeby wyprowadzić psa. A potem wracałam na Chełmską.

Nie pracuje pani w zawodzie od ponad 30 lat. Ale czy podczas oglądania filmów zdarza się, że pani pomyśleć: „Tu bym coś skróciła, tu inaczej zmontowała”?
– Oczywiście, mam takie ciągoty! Nawet pan sobie nie wyobraża, jak chętnie pomogłabym przy niektórych filmach. Tego człowiek nigdy się nie pozbędzie. Tylko z cyfrowym montażem byłby problem, nigdy tego nie robiłam. Kiedy przemontowywaliśmy nową wersję „Ziemi obiecanej” [na premierę w 2000 roku], robił to pod moim okiem kompetentny człowiek.

Wspomniała pani na początku o zdolnościach manualnych. Ale to przecież nie wystarczy, żeby być dobrym montażystą.
– Po angielsku mówi się „editor”, czyli wydawca. Montażysta jest właśnie takim wydawcą, trochę jak w wydawnictwie. Dba o jakość filmu.

Ja jestem pierwszym widzem i ten film musi mnie się podobać.

Nie może nudzić. Nie może być nieczytelny. Wychodziłam z założenia, że jeśli ja czegoś nie rozumiem, to widz tym bardziej nie zrozumie.

Montaż to jest bardzo twórczy zawód.
– Wie pan co, potrafi być twórczy, ale trzeba mieć coś, co ja nazywam iskrą bożą. Początkowo ten zawód był lekceważony. To się z czasem zmieniło. Kiedyś nie do pomyślenia byłoby, żeby montażystka dostała tak prestiżową nagrodę. Dalej mi się to w głowie nie mieści. Nareszcie nas doceniono, bardzo się z tego cieszę. Dlatego chciałam tę nagrodę dedykować montażystom. Jak pan uważa?

Jak najbardziej, to będzie pani chwila, pani Halino.
– Dedykuję moje Platynowe Lwy wszystkim montażystom. Żeby wierzyli w siebie. Żeby wierzyli, że można! ●

eprasa.pl 3331839983

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

OSACZONE W SIECI

Internetowy stalker przez siedem lat ściągał zdjęcia kobiet, oczerniał, pisał wulgarne komentarze. Pokrzywdzone nie znalazły pomocy u służb, wzięły sprawę w swoje ręce.

HUBERT GŁUCH

Zaczęło się na przełomie 2019 i 2020 roku. To wtedy do kobiet z okolic Bolesławca zaczęły przychodzić pomawiające je wiadomości. Ktoś wysyłał je z różnych kont – fałszywych profili, stworzonych na bazie zdjęć oraz danych prawdziwych osób.

Wiadomości przychodziły na Messengerze i Instagramie. Później zaczęły się pojawiać komentarze na Facebooku z fałszywych profili. A niektóre zdjęcia trafiły na sprzedaż.

#ANONIMOWYZBOCZENIEC

Nina pierwsze wiadomości dostała pod koniec 2019 roku. Wtedy nawet ich nie czytała, wpadały do spamu. Na Messengerze ktoś próbował się z nią kontaktować za pomocą kilku kont. Dziś większość z nich już nie istnieje, ale jedno nie zostało usunięte. Są dwie wiadomości, z 19 listopada i 14 grudnia 2019 roku. „sliczna jestes" – napisał najpierw ktoś po drugiej stronie monitora. A miesiąc później: „lizalby ci myszke cala noc ale ci sie je*** chce co" (pisownia oryginalna).

Te wiadomości Nina odkryła dopiero kilka lat później. – Byłam nieświadoma tego, co się dzieje. Odezwała się do mnie jedna z pokrzywdzonych dziewczyn, której zdjęcia też były umieszczone na fejkowych profilach. Napisała, że chyba mamy taki sam problem. Dopiero wtedy dowiedziałam się, że ktoś wykorzystuje moje zdjęcia i tworzy fejkowe konta – relacjonuje Nina.

Wulgarnych wiadomości było więcej. Beata dostawała je od 2020 roku. Przez dwa lata próbowało się z nią kontaktować co najmniej 11 kont bez zdjęć profilowych, każde z innym imieniem i nazwiskiem. Treści wiadomości były natomiast bliźniaczo podobne i wskazywały na to, że ich autor znał pokrzywdzoną. Pośród seksistowskich i wulgarnych wpisów pojawiało się nazwisko byłego partnera Beaty i jego aktualnej partnerki. Konta zostały już usunięte, ale dziewczyna zrobiła zrzuty ekranu.

Zaczęła zbierać dowody w folderze, który zatytułowała „AnonimowyZboczeniec". Opisała screeny, dodała informacje, kiedy anonim wysyłał wiadomości.

DO DZISIAJ NIE WYCHODZĘ W NOCY SAMA

14 czerwca 2022 roku Beata zapisała kolejną notatkę: „Osoba nękająca zaczyna publicznie komentować zdjęcia na platformie Facebook".

Z fałszywego profilu zaczęły pojawiać się komentarze. „Ciągłaś ku*** dzi***" – napisał stalker pod zdjęciem kolejnej pokrzywdzonej – Karoliny*; „ale by cie ru*** kicia" – pod fotografią jeszcze innej.

Kolejne profile anonim zakładał już na dane prawdziwych osób. Niektóre konta miały imię, nazwisko i zdjęcie od tej samej kobiety, inne zakładał na dane jednej, ze zdjęciem innej.

– Działam w fotomodelingu i on zaczął wypisywać komentarze pod postami fotografów. Niektórzy od razu wiedzieli, że to fejk, że ktoś się pode mnie podszywa i reagowali – mówi Nina.

Jednak nie każdy od razu orientował się, że profile są fałszywe. Stalker założył konto na dane Niny, dołączył jej zdjęcie. Podszywając się pod dziewczynę, skomentował zdjęcie innej pokrzywdzonej na Instagramie fotografki: „Ale zdzira ostatnio na dwa baty ja rz*** szm*** jedne".

– Ta fotografka zaczęła do mnie wypisywać, że możemy mieć swoje zatargi, ale ona sobie nie życzy takich komentarzy publicznie. Poblokowała mnie na Instagramie, na Facebooku – opowiada Nina. W końcu udało jej się dotrzeć do fotografki i wyjaśnić sprawę. Kobieta przeprosiła modelkę, ale współpraca się urwała.

Nina ustawiła swoje konta jako prywatne, przejrzała listę znajomych, pousuwała podejrzane profile. Przez jakiś czas w ogóle nie dodawała zdjęć.

– Może mi to zaszkodzić, jeśli chodzi o fotomodeling. Jak ktoś teraz wysyła prośby do grona znajomych, czy chce mnie obserwować na Instagramie, to nie akceptuję, bo po prostu się boję – przyznaje. Ale zwraca uwagę, że na niektórych pokrzywdzonych ta sprawa odbiła się bardziej. – Były dziewczyny młodsze, niepełnoletnie, którym groził. Jedna pracowała w lokalnym sklepie i on do niej wypisywał, że spotka ją rano, jak będzie szła do pracy.

Podobnej sytuacji doświadczyła Anna. Stalker zaczął ją nękać, gdy miała 14 lat. Jej historię jako pierwsza opisała Grażyna Hanaf na łamach portalu Istotne.pl.

– Pokazywałam te wiadomości rodzicom, którzy byli w szoku, że takie świńskie wiadomości można wysyłać do dziecka – mówiła Anna w rozmowie z dziennikarką. Wśród wielu wiadomości dziewczyna dostała taką, która ją przeraziła. – Pamiętam, że bałam się wyjść z domu i w sumie do dzisiaj nie wychodzę nigdzie w nocy sama. Unikam wyjść nocnych nawet z kimś. Wtedy, w tej wiadomości, napisał do mnie z fałszywego konta, że podjedzie pod mój dom czarnym BMW i podał informacje, które potwierdzały, że wie, gdzie mieszkam.

MAŁY BLIK I MOŻECIE MIEĆ COŚ LEPSZEGO

Stalker zaczął publikować na fałszywych kontach zdjęcia różnych pokrzywdzonych kobiet. Niektóre nie miały opisów, inne podpisywał, np.: „A tu chętne koleżanki piszcie czy ktoś ma ochotę na któraś". Na profilu założonym na dane Niny umieścił zdjęcia i dodał: „Mały blik i możecie mieć coś lepszego...". – Kradł moje zdjęcia i sprzedawał – mówi Nina.

Poszkodowane zgłaszały sprawę na policję, najpierw niezależnie od siebie. Funkcjonariusze jednak nie przyjmowali zgłoszeń lub umarzali śledztwa. Tłumaczyli, że Facebook nie chciał udostępnić danych IP komputera, z którego wysyłane były wiadomości lub ignorował prośby o takie udostępnienie.

– Policja występuje do właściciela Facebooka, Instagrama i innych właścicieli serwerów o przekazanie danych identyfikujących osoby korzystające z tych platform (loginy, IP, emaile). Nie ma innej możliwości, żeby ustalić dane sprawców, dostęp do nich mają tylko właściciele serwerów. Jeśli oni odmówią, to nie ma kogo ścigać i sprawy się umarza – tłumaczy Agata Bzdyń, radczyni prawna z dwudziestoletnim doświadczeniem.

Prawniczka dodaje, że właściciele serwerów coraz częściej i coraz lepiej współpracują ze służbami. W tym przypadku jednak tej współpracy nie było.

W końcu jedna z pokrzywdzonych dostała screena. To wiadomość z czatu na Messengerze o treści: „ku*** na tym fejsie mam 2 konta inne pajace przez tydzien chyba na 300 zl blików rozni wyslali mysleli ze z dziewcczyna pisza idioci ku*** tu dalnów nie brakuje".

Wiadomość wysłano z profilu „Bank Spółdzielczy Hawajskie Koszule", odbiorcą był mąż kobiety, która przesłała screena jednej z poszkodowanych.

Profil „Bank Spółdzielczy Hawajskie Koszule" nie do końca był kontem fałszywym. Dane zostały zmienione, ale wielu znajomych pamiętało, że wcześniej było to konto Adriana W.

– Adrian był zawodnikiem klubu piłki nożnej i kibicem, kojarzył mnie ze stadionów. Zaczął do mnie wypisywać: czy jestem na meczu, albo jaki był wynik – wymienia Nina.

Pierwszą wiadomość Adrian W. z profilu pod swoim imieniem i nazwiskiem wysłał do Niny jeszcze w grudniu 2023 roku. Były to życzenia świąteczne. Potem pytał o wybory miss, w których Nina startowała, oferował pomoc w znalezieniu figur skradzionych z podwórka rodziców dziewczyny.

PUŁAPKA

Tymczasem do Niny odezwała się Joanna. Stalker wysłał do niej wiadomość z konta podszywającego się pod Ninę. Joanna znalazła kolejną dziewczynę, której zdjęcia były publikowane, a jesienią 2025 roku jedna z pokrzywdzonych napisała otwarcie o tym, co spotkało ją ze strony stalkera.

– Napisała, żeby zgłaszały się inne poszkodowane kobiety. I tak pod postem zebrało się nas około 20 osób – relacjonuje Nina. Kilka z nich było już na policji, ale służby nie pomogły. Poszkodowane postanowiły wziąć sprawy w swoje ręce.

Kobiety zaczęły wymieniać się wiadomościami, szukały poszlak i zbierały dowody. Największą bazę zgromadziła Beata. Skrupulatnie opisywała screeny, dodając daty i notatki. Wkrótce wspólnymi siłami pokrzywdzone ustaliły prawdopodobną tożsamość stalkera. Okazało się, że to Adrian W. spod Bolesławca, ten, który zaczepiał Ninę. – Zgrywał pomocnego chłopaka, a jednocześnie tworzył fałszywe profile po nocach – opowiada Nina.

Dziś wiemy o nim więcej. Informacje opublikowała w swoim komunikacie Prokuratura Okręgowa w Legnicy. Adrian W. ma 35 lat, jest kawalerem ze średnim wykształceniem technicznym i utrzymuje się głównie z dorywczych prac budowlanych.

Ale zanim sprawa „anonimowego zboczeńca" trafiła do sądu, kobiety uzgodniły, że potwierdzą jego tożsamość. Wpadły na pomysł, żeby przeciw stalkerowi użyć jego własnej broni.

– Koleżanka stworzyła fałszywy profil i napisała na Facebooku do tego fejkowego konta, które sprzedawało moje zdjęcia, że chętnie je kupi – relacjonuje Nina i pokazuje screena z tej rozmowy.

„Wyślesz cennik?" – pyta koleżanka Niny. Stalker odpowiada: „Nie mam cennika kto ile chce wysyła i wtedy ja tez daje tyle od siebie ile uwazam narazie nikt nie narzekał" i podaje numer. Kobiety powtórzyły manewr jeszcze

eprasa.pl 3331839983

raz. Potem jeden z piłkarzy zdobył numer Adriana W. od trenera. Wszystkie trzy kontakty się pokrywały.

– Tak naprawdę same doszłyśmy do tego, kto to jest. Jak poszłyśmy zgłaszać sprawę do prokuratury, to podałyśmy jej wszystko na tacy – mówi Nina.

ZA STALKING WYROK W ZAWIESZENIU

Nina i Joanna powiadomiły prokuraturę, która rozpoczęła postępowanie. Ich sprawy połączono, zajęła się nimi Prokuratura Okręgowa w Legnicy (ze względu na miejsce zamieszkania Joanny). Śledczy ustalili, że tylko na dane tych dwóch pokrzywdzonych Adrian W. założył 34 fałszywe konta na Facebooku, Instagramie i portalu randkowym Fotka.pl.

Prokuratura zamieściła w komunikacie wyjaśnienia, jakie złożył stalker: „Twierdził, że nie miał zamiaru skrzywdzić tych kobiet, że traktował to jako żart, ale wyszło inaczej. Żałuje tego, zrozumiał, że źle postąpił. Twierdzi, że zaprzestał już takiej działalności w internecie".

• Poszkodowane zgłaszały sprawę na policję, najpierw niezależnie od siebie. Funkcjonariusze jednak nie przyjmowali zgłoszeń lub umarzali śledztwa

FOT. SHUTTERSTOCK

Imiona bohaterek zostały zmienione

Prokuratura przesłała do Sądu Rejonowego w Bolesławcu wniosek o wydanie wyroku skazującego, ale sędzia go nie uwzględnił – z uwagi na niewłaściwy opos czynu.

– Prokurator po uzupełnieniu braku skieruje ponownie akt oskarżenia do sądu – zapowiada Liliana Łukasiewicz, rzeczniczka legnickiej prokuratury.

Tymczasem Adrian W. 16 lipca został skazany w innym procesie, za uporczywe nękanie i kradzież tożsamości – w tej sprawie pokrzywdzoną była Beata. Stalkerowi grodziło od 6 miesięcy do 8 lat więzienia, ale sąd nie był tak surowy.

„Wymierzono karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat" – informuje biuro prasowe sądu.

Dodatkowo miał wypłacić Beacie tysiąc złotych w ramach zadośćuczynienia.

– Trudno skazać stalkera na bezwzględne więzienie. Wymiar kary zależy od wielu czynników: rodzaju naruszonych dóbr, sposobu zachowania się sprawcy – tłumaczy radczyni prawna Agata Bzdyń. – Kary mają przede wszystkim służyć poprawie sprawcy. On ma odczuć, że popełnił przestępstwo i my jako społeczeństwo to potępiamy, jednakże nie każde przestępstwo musi być bezwzględnie karane pozbawieniem wolności. Nie orzeka się bezwzględnie kary pozbawienia wolności w sytuacji, kiedy sąd widzi możliwość dania szansy takiej osobie, a cele kary zostaną spełnione bez zamykania sprawcy w zakładzie karnym.

Próbowaliśmy skontaktować się z 35-latkiem i dopytać m.in. czy żartem była również sprzedaż zdjęć i dlaczego rzekomy żart trwał aż siedem lat. Jego dawny numer jest jednak nieaktywny.

ADRIAN W. BYŁ JUŻ KARANY PIĘCIOKROTNIE

To nie był pierwszy zatarg z prawem w życiu 35-latka. Adrian W. wcześniej usłyszał wyroki potwierdzające jego winę już pięć razy. Procesy dotyczyły kolejno: zniesławienia za pomocą środków masowego przekazu, uchylania się od wykonania obowiązku naprawienia szkody, gróźb karalnych, ponownie zniesławienia i ponownie gróźb karalnych.

Pierwszy wyrok obejmuje lata 2021-2022, kiedy Adrian W. znieważał trzech funkcjonariuszy policji w komentarzach pod artykułami prasowymi lokalnych portali. Według sądu jego wypowiedzi „mogły poniżyć ich w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania potrzebnego dla wykonywania zawodu funkcjonariusza Policji".

Od marca 2023 do lipca 2024 uchylał się od zapłacenia nawiązki na rzecz jednej z obrażanych policjantek.

Następnie w lutym 2024 roku groził J. – znów w komentarzu pod tekstem Bolec.info – że zniszczy jego uprawę, „przy czym groźba ta wzbudziła w zagrożonym uzasadnioną obawę, że może zostać spełniona".

Od lutego do marca 2024 roku pomawiał w komentarzach kolejne dwie osoby.

Z kolei od 7 do 10 lutego 2024 roku na portalu Istotne.pl, Adrian W. zamieszczał komentarze, „w których groził spowodowaniem obrażeń ciała" dwóch osób, „przy czym groźby te wzbudziły w pokrzywdzonych uzasadnioną obawę, że będą spełnione". Groził też zniszczeniem ich mienia.

Jeden z wyroków zakończył się karą grzywny, za pozostałe przestępstwa sąd skazywał 35-latka na prace społeczne.

Agata Bzdyń zwraca uwagę, że te czyny są przestępstwami podobnymi do stalkingu. Sąd powinien więc wziąć je pod uwagę przy wymierzaniu kary. Przypomnijmy: za stalking skazano go na 10 miesięcy więzienia w zawieszeniu na dwa lata.

– Ten wyrok nie oznacza, że sprawcy nic się nie dzieje. Jeżeli w ciągu dwóch lat popełni podobne przestępstwo, to pójdzie siedzieć. Musi uważać na to, co robi. Powinno go to w jakiś sposób powstrzymać. Ale czy tak będzie? Tego nie wiemy – mówi radczyni prawna.

SZUKAM CHĘTNYCH DO TRÓJKĄTA

Zaledwie tydzień przed ogłoszeniem wyroku Adrian W., który „zrozumiał, że źle postąpił" i „twierdził, że zaprzestał już takiej działalności w internecie", według pokrzywdzonych kobiet nadal grasował w sieci.

– 10 lipca dziewczyny wysyłały wiadomość, że stworzył konto na dane Kamili*. I dalej wypisuje na tym profilu: „szukam chętnych do trójkąta bądź czworokąta", dodaje dalej zdjęcia jakiejś dziewczyny, chyba tej Kamili właśnie – opowiada Nina. – Więc mimo że ten wyrok zapadł, to na nim to nie zrobiło zbyt dużego wrażenia.

Profilu, o którym mówi Nina (tego założonego na dane Kamili), jednak nie znajduję. Sama kobieta ma na razie spokój – stalker przestał wykorzystywać jej zdjęcia przy tworzeniu nowych kont. Tyle, że gdy sprawdzam, czy wszystkie fałszywe profile ze zdjęciami Niny zostały usunięte, znajduję jeden, na którym nadal są jej fotografie. To konto z 2024 roku (Nina zgłaszała je do administratora, ten jednak stwierdził, że nie ma podstaw do jego usunięcia).

Kobieta dowiedziała się natomiast od innych pokrzywdzonych, że kolejne poszkodowane zawiadomiły prokuraturę, a ta 31 lipca miała wszcząć postępowanie w sprawie nękania i podszywania się. Jeśli takie postępowanie rzeczywiście się toczy, jest to postępowanie w sprawie, na razie bez oskarżonych. Z danych Prokuratury Rejonowej w Bolesławcu wynika bowiem, że Adrian W. nie jest aktualnie podejrzanym w żadnej sprawie. Sąd Rejonowy w Bolesławcu również nie prowadzi aktualnie postępowań przeciw 35-latkowi. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34450510

TURYSTYKA NA WARMII I MAZURACH

Nie musi ograniczać się do letnich miesięcy

Warmia i Mazury od lat kojarzą się przede wszystkim z letnim wypoczynkiem nad jeziorami.

To jednak tylko część potencjału turystycznego regionu. Samorząd województwa rozwija ofertę, która ma przyciągać turystów również jesienią, zimą i wiosną.

– *Warmia i Mazury to miejsce, w którym można żyć jak na wakacjach. Mamy piękną przyrodę, jeziora i lasy, ale także wyjątkowe dziedzictwo historyczne i kulturowe. Chcemy pokazywać je przez cały rok i zachęcać turystów, aby odkrywali nasz region również poza sezonem letnim. Sięgamy przy tym po nowoczesne rozwiązania i technologie* – mówi Katarzyna Sobiech, Wicemarszałkini Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Katarzyna Sobiech, Wicemarszałkini Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Jednym z przykładów takich działań jest rozwój Szlaku Kopernikowskiego. Województwo chce w nowoczesny i atrakcyjny sposób przybliżać mieszkańcom oraz turystom postać Mikołaja Kopernika i miejsca związane z jego życiem i działalnością na Warmii i Mazurach. W ramach projektu powstają m.in. kubik immersyjny, mobilna ekspozycja, rozwiązania wykorzystujące rozszerzoną rzeczywistość oraz aplikacja mobilna. Nowa oferta ma być dostępna pod koniec 2028 roku. Rozwój turystyki całorocznej to także ważny element rozwoju gospodarczego regionu. Dłuższy sezon oznacza większe możliwości dla hoteli, pensjonatów, restauracji, przewodników i lokalnych atrakcji.

– *Zależy nam na tym, aby turystyka była ważnym źródłem dochodów dla lokalnych przedsiębiorców przez większą część roku, a nie tylko podczas wakacji.*

Na Szlaku Kopernikowskim znajduje się m.in. Frombork

To korzyść zarówno dla turystów, którzy mogą odkrywać Warmię i Mazury o każdej porze roku, jak i dla całego regionu – podkreśla Katarzyna Sobiech.

Dodatkową zachętą do odwiedzenia regionu jesienią będzie Warmińsko-Mazurski Czek Turystyczny. Turyści będą mogli otrzymać 300 zł dopłaty do pobytu obejmującego co najmniej dwa noclegi.

Warmia i Mazury mają więc coraz więcej powodów, by odwiedzać je nie tylko latem. Przyroda, historia, kultura i nowoczesne atrakcje mogą tworzyć ofertę, która przyciąga turystów przez cały rok.

WARMIA MAZURY®

1 RP

eprasa.pl 3331839983

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

Mateusz Majchrzak*

...bezsenności z brakiem aktywności fizycznej

Badanie opublikowane na łamach Scientific Reports w 2024 roku pokazało, że aktywność fizyczna ma wpływ na czas spędzany w poszczególnych fazach snu, a przez to na jego jakość.

Trwająca kilka miesięcy obserwacja 82 osób wykazała, że poświęcenie na aktywność fizyczną łącznie minimum 60 minut w ciągu dnia, sprawia m.in., że łatwiej zasypiamy, wydłuża sen głęboki (NREM) i przesuwa sen w fazie REM na godziny poranne. Zmiany tych proporcji są pozytywne, ponieważ przekładają się na zmniejszenie porannego stresu, większy poziom energii oraz wyższe poczucia wyspania.

Nie jest jednak tak, że któraś z faz snu jest lepsza czy gorsza. Lepsze lub gorsze – tzn. pozwalające czerpać nam więcej korzyści – mogą być natomiast ich proporcje i pory występowania. Badanie wykazało właśnie, że aktywność fizyczna ma pozytywny wpływ na ułożenie tych elementów.

Krótko mówiąc – ćwicząc, czerpiemy ze snu więcej dobrego. Aktywność korzystnie wpływa też na nasze zdrowie psychofizyczne, co przyznaje zdecydowana większość uczestników ostatniego badania MultiSport Index. ●

Not. ET

*psychoterapeuta poznawczo-behawioralny, ekspert MultiSport i autor książki „Sen w pracy zmianowej. Jak się wyspać i żyć lepiej?"

PYTANIE DO... urologa

Czy zrzucenie kilogramów może wpłynąć na wielkość penisa?

prof. Piotr L. Chłosta

kierownik Katedry i Kliniki Urologii Collegium Medicum UJ w Krakowie

Gdy człowiek zrzuci nadmiar kilogramów, czuje się lepiej. U wielu osób zwiększa się akceptacja własnego ciała, co dotyczy też narządów płciowych. Poza tym osoby z otyłością mają problem z obejrzeniem własnych narządów płciowych, bo zakrywa je fartuszek tłuszczowy. Wystający brzuch i tkanka tłuszczowa w okolicy wzgórka łonowego mogą sprawić, że mężczyzna widzi własne genitalia jako mniejsze.

Gdy zniknie tkanka tłuszczowa, genitalia stają się bardziej widoczne, co może dać wrażenie, że stały się większe. Zmiana masy ciała nie wpływa na rozmiar prącia i moszny, bo w tych częściach ciała nie ma tkanki tłuszczowej. Pozwala to na utrzymanie jąder w temperaturze o 1,5 st. C., czy 2 st. C. niższej niż pozostałej części organizmu. Gdy tracimy zbędne kilogramy, poprawiają się wskaźniki zdrowia metabolicznego, a to przekłada się na funkcjonowanie naczyń krwionośnych. Automatycznie maleje więc ryzyko zaburzeń wzwodu, a to oznacza lepszą jakością życia seksualnego.

Na pewno żaden lek stosowany na cukrzycę czy dla zmniejszenia masy ciała nie powiększy prącia. Podkreślam to, ponieważ widziałem wielu mężczyzn, których skusiły znalezione w internecie obietnice. Byli gotowi stosować niesprawdzone środki. Skutki bywały tragiczne, zdarzały się nieodwracalne uszkodzenia prącia.

Z każdym problemem i pytaniem dotyczącym zdrowia intymnego warto pójść do urologa. ●

Notowała Katarzyna Staszak

Poproś lekarza o receptę

Coś tak prost przedwczesn

Wśród kobiet, które stosowały waginalny estrogen było nawet o 80 proc. mniej przypadków śmierci z powodu nawracającego zakażenia dróg moczowych. Te kobiety rzadziej miały sepsę i rzadziej potrzebowały leczenia w szpitalu.

Katarzyna Staszak

Te dane są szokujące, bo pokazują, że coś łatwo dostępnego może być najbardziej niedocenianym narzędziem walki z powszechnymi infekcjami. Nowa analiza zbiera dane od gigantycznej grupy kobiet – prawie 1,9 mln. Pokazuje zaniedbanie, które jest doświadczeniem wielu kobiet. Doskonale opisała je aktorka Naomi Watts w swojej książce „Już się nie boję! Wszystko, czego nie mówią nam o menopauzie".

„MÓJ GINEKOLOG NIGDY NIE POWIEDZIAŁ"

„Zaczęłam dostawać zakażeń dolnych dróg moczowych, bez przerwy. Musiałam zażywać antybiotyki, które z kolei prowadziły do problemów żołądkowo-jelitowych – zaparć i wzdęć. Trafiłam wtedy do lekarza, który powiedział, żebym zaczęła suplementować błonnik i piła dużo wody. To była jedyna pomoc, jaką otrzymałam.

Mój ginekolog nigdy nie powiedział: »Cóż, prawdopodobnie jest to związane z menopauzą, powinna pani zrobić to i to« – napisała Naomi Watts.

Gdy Watts dostała w ramach teleporady lekarskiej czwartą kurację antybiotykiem, poczuła, że jej problem jest ignorowany. Podczas szóstej kuracji dostała uczulenia na antybiotyk – spuchła jej twarz. Leki zmieniały naturalny mikrobiom, co jeszcze bardziej narażało Watts na kolejne zakażenia. Wywołały infekcje drożdżakowe, aktorka unikała więc seksu.

Błędne koło dolegliwości przerwała lekarka, która stwierdziła, że infekcje Watts mają związek z suchością waginy. Gdy brakuje nam naturalnej wilgotności, rośnie pH i zmienia się mikrobiom. Słabnie naturalna ochrona przed bakteriami, które dostają się do pęcherza i wywołują infekcje. Naomi Watts dostała krem dopochwowy z estrogenem i jej problemy zniknęły.

Nawracające infekcje dróg moczowych dotyczą około 20 proc. kobiet. Estrogen podawany waginalnie obniża ryzyko infekcji dróg moczowych nawet o 75 proc. – przekonuje Amerykańskie Kolegium Położników i Ginekologów. A jednak tylko kilka procent kobiet po menopauzie stosuje takie preparaty. Może po najnowszej publikacji lekarze będą wystawiać więcej recept. Takie doniesienia trudno zignorować.

RÓŻNICE W RYZYKU ŚMIERCI SZOKUJĄ

Lekarki i lekarze z Albany Medical College w USA przez osiem lat śledzili zdrowotne losy kobiet z nawracającym zapaleniem układu moczowego. Część z nich miał przepisany waginalny estrogen, a część nie. Kobiety, które stosowały dopochwowe preparaty z estrogenem rzadziej musiały być leczone w szpitalach. W tej grupie ryzyko sepsy i śmierci było o 60-80 proc. mniejsze niż u kobiet, które nie stosowały miejscowego estrogenu. To ryzyko zmieniało się w poszczególnych grupach wiekowych, najbardziej widoczne było u starszych kobiet.

Przykładowo: w grupie wiekowej 55-69 lat zmarło 1,5 proc. kobiet stosujących waginalny estrogen i aż 7,3 procent kobiet, które go nie stosowały.

Około 25 proc. wszystkich przypadków sepsy na świecie ma związek z infekcją układu moczowego.

– Wiele kobiet w okresie okołomenopauzalnym nadal nie otrzymuje odpowiedniego wsparcia medycznego, mimo że objawy zespołu moczowo-płciowego są w tej grupie powszechne. Co więcej, im starsza jest pacjentka i im dłużej jej organizm funkcjonuje bez ochronnego wpływu estrogenów, tym bardziej mogą nasilać się dolegliwości związane z niedoborem hormonów – mówiła nam dr n. med. Karina Barszczewska, ginekolożka w trakcie specjalizacji z seksuologii, autorka książki „Bez wstydu. O zdrowiu intymnym i seksualności kobiet".

Wymieniała objawy związane z wysychaniem śluzówki pochwy: podrażnienie, infekcje, świąd; pieczenie przy podcieraniu się papierem toaletowym; ból podczas stosunku, szczególnie w początkowej fazie penetracji; nieprzyjemny zapach z waginy.

Lata narażenia na podrażnienia pogłębiają problemy. Każde oddanie moczu może wiązać się z dyskomfortem.

– Kobiety w okresie okołomenopauzalnym często błędnie słyszą, że świąd i pieczenie wynikają z grzybicy. Tymczasem, jeśli pacjentka nie stosuje hormonalnej terapii menopauzalnej, jej odporność nie jest drastycznie obniżona ani nie choruje na cukrzycę, przyczyn świądu nie należy upatrywać w infekcji grzybiczej. Z powodu niedoboru estrogenów nabłonek pochwy staje się cieńszy i suchy, rośnie pH i zanika glikogen, który jest niezbędny do utrzymania prawidłowej mikrobioty bakteryjnej, zwłaszcza pałeczek kwasu mlekowego. W takim środowisku grzyby nie mają optymalnych warunków do rozwoju. Dlatego skuteczne leczenie nie polega na stosowaniu preparatów przeciwgrzybiczych, tylko na miejscowym uzupełnianiu niedoboru estrogenów. Można je podać w postaci globulek lub kremów dopochwowych – tłumaczyła dr Barszczewska.

LEKARZE, PROSIMY O RECEPTY

Kremy i globulki zawierające estrogen to leki dostępne wyłącznie na receptę. Niestety, zda-

Liczba

29

PROC.
• **Polaków deklaruje zaufanie do lekarzy i innych ekspertów medycznych wypowiadających się poza swoją specjalizacją – wynika z badania On Board Think Kong i Focus o Zdrowiu**

Bezpłatne badania

26 września odbędą się bezpłatne badania jąder i prostaty w Warszawie. To drugie wydarzenie w ramach tegorocznej kampanii Mosznowładcy. Mężczyźni będą mogli przebadać się w godzinach 10-20 w G City Targówek.
• **Więcej na: mosznowladcy.pl**

wyborcza.pl
ZAPISZ SIĘ NA CODZIENNY NEWSLETTER
• **Wyborcza.pl/newslettery**

eprasa.pl 3331839983

TYLKO ZDROWIE

ego może zapobiegać ej śmierci

FOT. GETTY IMAGES

rza się, że kobiety nie dostają leku hormonalnego, choć go potrzebują.

Moja 60-letnia koleżanka, która chodzi do ginekologa prywatnie, ani razu nie usłyszała od niego o miejscowych estrogenach.

Inna koleżanka poskarżyła się lekarzowi na suchość waginy, a on stwierdził, że nie potrzebuje leczenia kremem hormonalnym, bo aktualnie nie ma partnera i nie uprawia seksu.

Jednak suchość, zmieniona mikrobiota, podrażnienia, większe ryzyko infekcji wpływają na komfort życia i zdrowie. Na krem (czy inny preparat z estrogenem) powinniśmy patrzeć jak na pastę do zębów – środek, który stosujemy regularnie, żeby zapobiegać problemom. Bez stosowania estrogenów nie da się utrzymać waginy w formie, w jakiej była przed perimenopauzą. Nie pomoże na to zdrowa dieta, ruch i sen, bo zmiany, które tu zachodzą związane są ze spadkiem hormonów. Pomoże tylko lek na receptę. Tubka popularnego kremu z estrogenem kosztuje ponad 30 zł, wystarcza na miesiąc.

Lekarze podkreślają, że najnowsze badanie przeprowadzone w USA było obserwacją, nie kontrolowanym eksperymentem. Możliwe więc, że kobiety, które stosowały waginalny estrogen należą do osób, które w ogóle mają lepszą opiekę zdrowotną.

Jednak doświadczenia lekarek z gabinetów pokazują, że stosowanie dopochwowych estrogenów zupełnie zmienia ryzyko infekcji, komfort w toalecie, sporcie, seksie i wyglądzie waginy.

Waginalny estrogen używać mogą wszystkie kobiety, także te, które z powodów zdrowotnych nie mogą stosować hormonalnej terapii menopauzalnej. ●

• Więcej tekstów na temat menopauzy na serwisie wysokieobcasy.pl i w „Wysokich Obcasach Extra”

REKLAMA
Kraj/34434244

1 RP

eprasa.pl 3331839983

Wyciąg z ogłoszenia o V przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej położonej w Starogardzie Gdańskim przy ul. Feliksa Selmanowicza „Zagończyka"

Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej i katastru nieruchomości, powierzchnia	**Działka nr 221/1 o pow. 7 322 m², obręb 30 księga wieczysta nr GD1A/00018053/2**
Przeznaczenie nieruchomości gruntowej	**36.U –** teren zabudowy usługowej z zielenią towarzyszącą, usługi z zakresu usług poziomu podstawowego, takich jak np.: szkoły, przedszkola, żłobki, przychodnie zdrowia, gabinety lekarskie, obiekty typu dom opieki społecznej, dom opieki dziennej dla osób starszych, budynki zamieszkania zbiorowego, obiekty kultury, obiekty muzeów, wystaw, obiekty oświatowe dla osób dorosłych lub obiekty podobne; usługi handlu detalicznego, gastronomii, nieuciążliwych usług rzemiosła, sportu i rekreacji, usługi hotelowe, a także inne o podobnym charakterze, preferowane usługi – z zakresu oświaty.
Informacja o przeznaczeniu nieruchomości do sprzedaży	Nieruchomość przeznaczona do zbycia Zarządzeniem Nr 191/05/2025 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 13 maja 2025 r.
Cena wywoławcza	**1 580 000,00 zł (w tym 23% VAT)**
Termin i miejsce przetargu	**2 grudnia 2026 r. (środa) godz. 11:30 sala nr 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6**
Wysokość wadium	**158 000,00 zł** **płatne do dnia 26 listopada 2026 r. (czwartek)** na konto Urzędu Miasta nr: 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005
Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu	tablica ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6 (obok p. 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim, ul. Traugutta 56 oraz strony internetowe: www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl
Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje dot. przetargu	Urząd Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6, Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa, pokój 204, **tel. 58 5306075;** mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34453841

KUJAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
w Inowrocławiu, 88-100 Inowrocław, al. Kopernika 7

ogłasza III przetarg nieograniczony w przedmiocie zamówienia pn.:

WYKONANIE ROBÓT INSTALACYJNYCH W BUDYNKACH SPÓŁDZIELCZYCH ZLOKALIZOWANYCH W INOWROCŁAWIU I REJONIE

1. **Oferty należy składać w dwóch zamkniętych kopertach** w siedzibie Spółdzielni (parter – BIURO PODAWCZE), **w terminie do 12.10.2026r. do godziny 10.00**. **Pierwsza koperta** powinna zawierać wszystkie dokumenty wymagane w postępowaniu przetargowym. **Druga koperta** powinna zawierać ofertę cenową.
2. Otwarcie **OFERT Z DOKUMENTAMI** nastąpi w dniu **12.10.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
3. Otwarcie **OFERT CENOWYCH** nastąpi w dniu **15.10.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
4. Po otwarciu **OFERT Z DOKUMENTAMI** oraz **OFERT CENOWYCH** zostanie opublikowana na stronie internetowej Zamawiającego informacja z otwarcia, z wyszczególnieniem Wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia oraz zaproponowane przez nich ceny.
5. **Specyfikację istotnych warunków zamówienia** można pobrać ze strony internetowej Spółdzielni : **www.ksmino.pl**

Dodatkowe informacje można uzyskać na w/wym. stronie internetowej Spółdzielni.

Kraj/34454255

Prezydent Miasta Sopotu
ul. Kościuszki 25/27
81-704 Sopot

PREZYDENT MIASTA SOPOTU
81-704 Sopot, ul. Tadeusza Kościuszki 25/27

ogłasza II przetarg ustny nieograniczony na **zbycie nieruchomości**

Forma zbycia	sprzedaż
Przeznaczenie	**lokal mieszkalny nr 1**
Lokalizacja	**Sopot, ul. Armii Krajowej 61** parter (I kondygnacja)
Powierzchnia użytkowa lokalu, Udział w częściach wspólnych	65,20 m², 20/100 części
Dodatkowe informacje	I przetarg odbył się 16 lipca 2026 roku i zakończył wynikiem negatywnym. Lokal wymaga generalnego remontu
Cena wywoławcza (lokalu wraz z udziałem w prawie własności gruntu)	**850.000,00 zł (osiemset pięćdziesiąt tysięcy złotych)**
Wysokość wadium	150.000,00 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych)
Termin wpłaty wadium	do dnia 23 listopada 2026 r
Termin i miejsce przetargu	**26 listopada 2026 r., godz. 11.00 sala nr 132, II piętro, ul. Rzemieślnicza 17-19, 81- 855 Sopot**
Lokal można oglądać (po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu)	Administracja Gestia Zarządzanie Nieruchomościami s.c., 81-874 Sopot, ul. Reja 13/15, tel. 58 551 10 85

Wadium w wysokości 150.000,00 zł należy wpłacić na konto nr 38 1020 1811 0000 0202 0373 5842 prowadzone przez prowadzone przez Bank PKO BP.
Mając na uwadze art. 3 ust. 4 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 roku o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U z 2024r, poz. 101) Gmina Miasta Sopotu nie posiada świadectwa charakterystyki energetycznej dla lokalu mieszkalnego nr 1 w budynku przy ul. Armii Krajowej 61 w Sopocie, gdyż przedmiotowy budynek wpisany jest m.in. w pomorskim wojewódzkim rejestrze zabytków pod numerem 1994.
Przetarg przeprowadza się na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026r. poz. 399 ze zm..) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2213.).
Pełne ogłoszenie o przetargu znaleźć można na stronie internetowej miasta Sopotu **www.sopot.pl** oraz na tablicy ogłoszeń i w Wydziale Skarbu.
Szczegółowych informacji udziela Wydział Skarbu Urzędu Miasta Sopotu, pokój nr 241 na II piętrze budynku przy ul. Rzemieślniczej 17-19 w Sopocie, tel. (58) 5213 829.
Prezydent Miasta Sopotu może odwołać przetarg z ważnych powodów, niezwłocznie podając informację o tym do publicznej wiadomości.

Kraj/34453784

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Miasta Oleśnicy
ul. Rynek 1, 56-400 Oleśnica, informuje o:

II-przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Oleśnicy przy ul. Rzemieślniczej 3a:

- działka gruntu nr 2/27 AM 51 o powierzchni 294 m²; nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, 2-kondygnacyjnym o łącznej powierzchni użytkowej 159,48 m² ; budynek niepodpiwniczony; znajdują się w nim: na parterze lokal użytkowy o powierzchni użytkowej 64,04 m² oraz na piętrze lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej 66,62 m²,
- KW – WR1E/00055558/0,
- przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym i sposób jej zagospodarowania: : obecnie brak planów zagospodarowania przestrzennego – Zgodnie z Uchwałą nr: LVII/583/2023 z dn.: 28 września 2023r. w sprawie: zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oleśnicy, nieruchomość przeznaczona pod tereny centrum usług ogólnomiejskich „Stare Miasto" wraz z zabudową mieszkaniową. Obszar wpisany do rejestru zabytków, ośrodek historyczny miasta i zespół obwarowań miejskich; nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, w którym znajdują się lokal mieszkalny i użytkowy,
- działka nr 2/27 AM 51 znajduje się w obszarze historycznego ośrodka miejskiego Oleśnicy, wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr A/1855/390 z 25.11.1956r.,
- działka nr 2/27 AM 51 znajduje się w obszarze historycznego układu urbanistycznego wraz z przedmieściami, osiedlem Rataje i Lucień wpisanym do ewidencji zabytków oraz znajduje się w zasięgu stanowiska archeologicznego nr 28/53/78-32AZP na terenie objętym ochroną konserwatorską ,
- cena wywoławcza nieruchomości wynosi **498.000,00 zł** (słownie złotych: czterysta dziewięćdziesiąt osiem tysięcy),
- **przetarg na wyżej wymienioną nieruchomość, odbędzie się dnia 27 listopada 2026r. o godz. 11^{00} (w Sali Obrad – pokój nr 37 na II piętrze w części ratuszowej Urzędu Miasta Oleśnicy),**
- wadium wynosi **49.800,00 zł** (słownie złotych: czterdzieści dziewięć tysięcy osiemset). **Najpóźniej do dnia 23 listopada 2026r. na rachunek bankowy Gminy Miasta Oleśnicy nr 18 9584 0008 2001 0000 0055 0004 w Banku Spółdzielczym w Oleśnicy należy wpłacić wadium w pieniądzu**.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek-Ratusz, oraz opublikowano na stronach internetowych http://www.olesnica.pl (w zakładce Aktualności) i http://idumolesnica.bip.gov.pl (Menu użytkownika – Nieruchomości: Sprzedaż – Kupno).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji, Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek – Ratusz (pok. 103, I p.) lub telefonicznie pod nr (071) 798-21-54 w godz. od 8^{00} do 16^{00}.

Kraj/34453969

Wyciąg z ogłoszenia o piątym przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działek niezabudowanych położonych w Starogardzie Gdańskim przy ul. Chrztu Polski, KW GD1A/00034706/3, obr. 1, według wykazu w tabelce:

Lp.	Nr działki	Pow. w m²	Przeznaczenie w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23% VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6
1.	5/11	3.321	A.33.U1 - teren zabudowy usługowej, komercyjnej, dopuszcza się funkcje mieszkaniowe jako towarzyszące funkcji podstawowej, wbudowane	340,000.00	34,000.00
2.	5/12	5.414	A.33.U1 - teren zabudowy usługowej, komercyjnej, dopuszcza się funkcje mieszkaniowe jako towarzyszące funkcji podstawowej, wbudowane	515,000.00	51,500.00

Nieruchomości przeznaczono do zbycia Zarządzeniem Nr 189/05/2025 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 13 maja 2025 r.

Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się dnia 9 grudnia 2026 r. (środa) o godz. 11:00 w sali 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6.

Wadium w pieniądzu należy wnieść najpóźniej do dnia 3 grudnia 2026 r. (czwartek) na konto Urzędu Miasta Starogard Gdański Nr 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6 (obok p. 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim, ul. Traugutta 56 oraz zamieszczono na stronach internetowych: www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl

Bliższych informacji dotyczących ogłoszenia o przetargu udziela Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul.Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. 58 5306075, e-mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34453840

Słupsk

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

o III nieograniczonym przetargu ustnym na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Miasta Słupska, położonej w Słupsku przy ulicy Chabrowej.

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość niezabudowana położona w obrębie nr 0014 miasta Słupska działka nr 675 o pow. 5145m². Dla powyższej nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta nr SL1S/00084725/9

Cena wywoławcza wynosi 550 000 zł, wadium 60 000 zł
Do wylicytowanej ceny doliczony zostanie należny podatek Vat w stawce 23%.

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Przy Lesie" przedmiotowa nieruchomość znajduje się na terenie o funkcji: tereny usług oświaty, kultury, zdrowia i administracji. Zasady, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz informacje dotyczące zagospodarowania przedmiotowego terenu zostały zapisane w karcie terenu (08.19.UO,K,Z,A) ww. planu zagospodarowania.

Przetarg odbędzie się **w dniu 27.11.2026 r. o godz. 10^{00}** w sali nr 212 Urzędu Miejskiego w Słupsku, Plac Zwycięstwa 3 (IIp.).

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie **wadium do dnia 23.11.2026 r.** na konto: Miasto Słupsk, mBank S.A. Nr 08 1140 1153 0000 2175 4200 1011.

Pełna treść ogłoszenia została wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Słupsku oraz na stronie internetowej http://bip.um.slupsk.pl/przetargi/ (mapa i plan zagospodarowania).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w pokoju 224 tut. Urzędu lub telefonicznie 59 84 88 410.

Prezydent Miasta Słupska zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu z uzasadnionej przyczyny w trybie właściwym dla ogłoszenia.

Z up. PREZYDENTA
Anna Chumek
Zastępca Dyrektora
Wydziału Zarządzania Nieruchomościami

Kraj/34453927

Syndyk Masy Upadłości Waldemara Dzionka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Waldemar Dzionek DOM HANDLOWY VALDI w upadłości likwidacyjnej w Warszawie ogłasza przetarg na łączne zbycie praw własności

nieruchomości położonych w Warszawie, dzielnica Mokotów, obręb 1-07-01, przy zbiegu ulicy Czerniakowskiej i Bartyckiej
stanowiących:

a) nieruchomość gruntową zabudowaną obejmującą działki ew. nr **226/2 i 227/1** o łącznej pow. **3.309 m²**, dla której prowadzona jest KW o nr **WA2M/00442261/8**;

b) nieruchomość gruntową zabudowaną obejmującą działki ew. nr **3/11, 4/8 i 226/7** o łącznej pow. w przybliżeniu **1.198 m²**, które są ujęte w KW o nr **WA2M/00450027/5** (przy czym w skład przedmiotu przetargu nie wchodzi ujęta w przedmiotowej KW działka ew. nr 226/6);

c) nieruchomość gruntową zabudowaną obejmującą działki ew. nr **217** o pow. **1.419 m²**, dla której prowadzona jest KW o nr **WA2M/00326370/6**.

Cena wywoławcza przedmiotu przetargu wynosi **24.000.000,00 zł** (*dwadzieścia cztery miliony złotych*), a sprzedaż podlega opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych.

Oferty należy składać w terminie do końca dnia **10 grudnia 2026 r.** na adres: **Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i restrukturyzacyjnych,** ul. Czerniakowska 100A, 00-454 Warszawa. Decydująca jest data wpływu oferty do sądu. Oferta, która wpłynęła do sądu po terminie nie będzie rozpatrywana.

Oferta wraz z wymaganymi dokumentami powinna być umieszczona w zamkniętej kopercie, którą należy umieścić w drugiej, większej kopercie. Każda z tych kopert powinna być zaadresowana do wskazanego sądu wraz z podaniem sygnatury XVIII GUp 38/19 oraz dopiskiem: *„NIE OTWIERAĆ – OFERTA PRZETARGOWA w postępowaniu upadłościowym Waldemara Dzionka"* i zawierać dokładne oznaczenie składającego ofertę.

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest m.in. wpłacenie **wadium** w wysokości **4.000.000,00 zł** (*cztery miliony złotych*). Wadium należy wpłacić przelewem na rachunek bankowy masy upadłości Waldemara Dzionka o numerze: 39 1750 0009 0000 0000 2775 3906 (BNP Paribas Bank Polska S. A.) z dopiskiem *„Przetarg – sygn. akt. XVIII GUp 38/19 dot. Czerniakowska-Bartycka"* najpóźniej do dnia stanowiącego ostatni dzień terminu wyznaczonego do składania ofert, przy czym liczy się faktyczny termin uznania kwoty w/w wadium na w/w rachunku bankowym.

Otwarcie i rozpoznanie ofert nastąpi na posiedzeniu jawnym dnia **16 grudnia 2026 r. (środa) o godzinie 11:00 w budynku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i restrukturyzacyjnych**, ul. Czerniakowska 100A, 00 – 454 Warszawa **w sali nr 14**. Oferty będą otwierane i rozpoznawane przez syndyka w obecności Sędziego-komisarza i przybyłych oferentów.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu i jego warunków, w tym w szczególności dotyczące przedmiotu przetargu, wymagań dotyczących treści złożonych ofert oraz trybu procedowania w zakresie złożonych ofert, określone zostały w warunkach przetargu załączonych do pisma Syndyka z dnia 30 czerwca 2026 r., znajdującego się w aktach postępowania upadłościowego prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XVIII Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych, pod sygn. akt XVIII GUp 38/19.

Z zatwierdzonymi warunkami przetargu można się zapoznać w aktach postępowania upadłościowego prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie pod sygn. akt XVIII GUp 38/19 oraz na stronie internetowej Syndyka www.saltarski.com.

Operaty szacunkowe wartości praw do nieruchomości objętych przedmiotem przetargu są dostępne w formie skanu przesyłanego za pośrednictwem poczty e-mail lub usługi „Dropbox" na wniosek skierowany na adres e-mail kancelarii Syndyka: kancelaria@saltarski.com, a także do wglądu w aktach sprawy prowadzonej przed sądem pod sygn. akt **XVIII GUp 38/19** w czytelni Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, ul. Czerniakowska 100A, 00-454 Warszawa. Syndyk udostępni Operaty po złożeniu przez zainteresowanego oświadczenia o poufności. Wzór oświadczenia o poufności oraz szczegółowe Warunki przetargu i aukcji są dostępne do pobrania na www.saltarski.com.

Wszelkie zapytania o przedmiot i warunki przetargu przyjmowane są za pośrednictwem e-mail: kancelaria@saltarski.com.

Sprzedaż ma skutki sprzedaży egzekucyjnej.

Syndyk zastrzega sobie prawo (bez podania przyczyny) do odwołania przetargu oraz zamknięcia przetargu bez wyboru oferty.

Zapraszam do udziału w przetargu
Syndyk Tycjan Saltarski

Kraj/34454228

eprasa.pl 3331839983

UniCredit Invest

onemarkets Fund
Société anonyme
Société d'investissement à capital variable
R.C.S. Luxembourg: B271238
Registered office: 1, Avenue de l'Aéroport, L-1110 Senningerberg, Grand Duchy of Luxembourg
(the "**Fund**")

NOTICE TO SHAREHOLDERS

The Board of Directors of the Fund is pleased to inform you about the following changes to the Fund's prospectus (the "**Prospectus**").

Unless otherwise defined in this notice, capitalized terms used herein shall have the meaning ascribed to them in the Prospectus.

Changes to the Prospectus

Shareholders are hereby informed that the Prospectus will be updated in order to reflect a change in the distribution frequency of certain distributing Classes of Shares of the below-mentioned Sub-Funds, from annual to quarterly. For the avoidance of doubt, the existing investment strategy and other key characteristics of the relevant Sub-Funds will remain unchanged.

The Classes of Shares concerned will therefore be subject to a change of name to reflect the denomination convention for quarterly distributing Classes of Shares set out in the Prospectus, as follows:

1) **onemarkets Amundi Flexible Income Fund**: Classes of Shares MD, OD, MDH-RON and MDH-CZK will be renamed MDQ, ODQ, MDQH-RON and MDQH-CZK, respectively;
2) **onemarkets Income Opportunities Fund**: Classes of Shares M2D, M2DH-CZK, M2D-USD, M2DH-RON and OD will be renamed M2DQ, M2DQH-CZK, M2DQ-USD, M2DQH-RON and ODQ, respectively; and
3) **onemarkets UC High Dividend Europe Fund**: Classes of Shares MD, MDH-CZK, MDH-PLN, MDH-RON, OD and ODH-CZK will be renamed MDQ, MDQH-CZK, MDQH-PLN, MDQH-RON, ODQ and ODQH-CZK, respectively,

together, the "**Amendments**".

The Amendments will be effective as of **30 September 2026**.

* * * * *

This notice is for information purposes only and no further action is required from Shareholders.

Shareholders should note that the updated Prospectus may be obtained at the registered office of the Management Company and may also be accessed electronically via https://www.invest.unicredit.lu/eu/en.html.

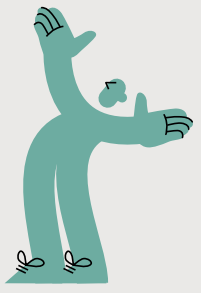
This notice, and any non-contractual obligations arising out of or in connection with it, shall be governed by and construed in accordance with the laws of the Grand Duchy of Luxembourg and the courts of Luxembourg city, Grand Duchy of Luxembourg, shall have exclusive jurisdiction in relation to any dispute which may arise out of or in connection with this notice.

Luxembourg, 25 September 2026.

The Board of Directors

Kraj/34453730

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Wyciąg z ogłoszenia o trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działki niezabudowanej położonej w Starogardzie Gdańskim w rejonie ul. Makowej i Rolnej , w obrębie 28, KW GD1A/00030436/1, według wykazu w tabelce:

Lp.	Nr działki	Pow. w m²	Przeznaczenie w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23%VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6
1.	**72/1**	9222	E.86.MW.1,MN.2,U1teren wielofunkcyjny - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług bez określenia proporcji pomiędzy rodzajami zabudowy; wyklucza się budynki gospodarcze, magazynowe, samodzielne garażowe, wiaty garażowe, samodzielne wielopoziomowe parkingi nadziemne	**1 250 000,00**	**125 000,00**

Nieruchomość przeznaczona jest do zbycia Zarządzeniem Nr 277/07/2025 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 22 lipca 2025 r.

Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się 2 grudnia 2026 r. (środa) o godz. 11:00 w sali 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6.

Wadium w pieniądzu należy wnieść najpóźniej do dnia 26 listopada 2026 r. (czwartek) na konto Urzędu Miasta Starogard Gdański Nr 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005 Bank Spółdzielczy w Starogardzie Gdańskim.

Wadium zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia lub ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który wygrał przetarg, od zawarcia umowy.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6 (obok p. 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim ul. Traugutta 56 oraz zamieszczono na stronach internetowych: www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl

Bliższych informacji dotyczących ogłoszenia o przetargu udziela Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. 58 5306075, mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34453842

**„BAMOR" SPÓŁKA Z O. O.
w Likwidacji**

**UL. JEDNOŚCI NARODOWEJ 21
72 – 315 Resko
tel.: 91 39 51 500 kom.: 504256830**

www.bamor.pl e – mail: biuro@bamor.pl

OGŁOSZENIE O PRZETARGU USTNYM (LICYTACJI) NIERUCHOMOŚCI STANOWIĄCEJ WŁASNOŚĆ SPÓŁKI „BAMOR" Sp. z o.o.

Działając na podstawie art.282§1 KSH. Likwidator Spółki ogłasza przetarg ustny (licytację) na sprzedaż niżej wymienionej nieruchomości:

1. Przedmiot sprzedaży : nieruchomość zabudowana budynkiem administracyjno-biurowym oraz halą produkcyjno – montażową o powierzchni 1820 m², położona w miejscowości Resko, powiat Łobeski ,składająca się z działek w wieczystym użytkowaniu nr 775/4, 775/12 o powierzchni 0,2968 ha.
   – księga wieczysta nr SZ1L/00013225/3
2. Cena wywoławcza: 2 328 000 zł. (dwa miliony trzysta dwadzieścia osiem tysięcy złotych)
3. Przetarg odbędzie się w siedzibie „Bamor„ Sp. z o.o., ul Jedności Narodowej 21, 72-315 Resko w dniu 15 października 2026r., godzina 10.00.
4. Warunkiem udziału jest wpłacenie wadium 10% wartości.
5. Koszty zawarcia umowy notarialnej, opłaty sądowe oraz wszelkie podatki związane z transakcją ponosi w całości Kupujący.

Kraj/34453970

BK-GN.6840.30.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź

ogłasza III przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przysługującego Gminie Czeladź prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej

1. Do sprzedaży przeznacza się:
   - prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, będącej w użytkowaniu wieczystym Gminy Czeladź do dnia 5 grudnia 2089 roku, oznaczonej numerem działki 3516 obręb Czeladź (dawny nr 6/27 arkusz mapy 46) o powierzchni 1,5462 ha, zapisanej w księdze wieczystej KA1B/00034624/0. Grunt stanowi własność Skarbu Państwa. Symbol użytków z ewidencji gruntów: Ba,
   - prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, będącej w użytkowaniu wieczystym Gminy Czeladź do dnia 5 grudnia 2089 roku, oznaczonej numerem działki 3524 obręb Czeladź (dawny nr 6/39 arkusz mapy 46) o powierzchni 0,4641 ha, zapisanej w księdze wieczystej KA1B/00034623/3. Grunt stanowi własność Skarbu Państwa. Symbol użytków z ewidencji gruntów: Ba.
   - **Łączna powierzchnia gruntu wynosi 2,0103 ha**. Działki położone są przy ulicy T. Kościuszki w Czeladzi.

   Dostęp do drogi publicznej ul. Kościuszki zostanie zrealizowany w drodze ustanowienia służebności gruntowej prawa przejazdu i przechodu po działkach nr 3489, 3515, 3520, 3521, 3523 obręb Czeladź, stanowiących własność Gminy Czeladź, pasem o powierzchni 0,3100 ha.
   Prawa użytkowania wieczystego gruntu, będące przedmiotem zbycia nie są obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi, prawami zobowiązaniowymi i nie ma przeszkód prawnych w rozporządzaniu nimi.
2. **Nieruchomości zostały przeznaczone do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.**
3. **Cena wywoławcza łączna** została określona w wysokości: 3.500.000,00 złotych netto (słownie złotych: trzy miliony pięćset tysięcy 00/100).
   Do ceny zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na podstawie ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.).
4. **Kwota wadium** ustalona została w wysokości **700.000,00 złotych** (słownie złotych: siedemset tysięcy 00/100), płatna do dnia **20 listopada 2026 r.**
   Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
5. **Termin i miejsce przetargu:** Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 27 listopada 2026 r. o godzinie 10^{00}**.
   Termin: I przetargu – 11 maja 2026 r., termin II przetargu – 8 września 2026 r.
6. **Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:**
   Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.
7. **Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź, pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.**

Kraj/34453804

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:
- Agresja nastolatka. Co za nią stoi
- Matki z ADHD
- Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole
- Fakty i mity o diecie dziecka

SPONSOR WYDANIA
MÖLLER'S OMEGA-3

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl 3331839983

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Gminy Krzeszowice informuje o ogłoszeniu pierwszego przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr 230/14 o pow. 0,3402 ha objętej księgą wieczystą nr KR2K/00026575/6, położonej w obrębie Siedlec, jednostka ewidencyjna Krzeszowice, Powiat Krakowski, Województwo Małopolskie, **stanowiącej własność Gminy Krzeszowice.**

Cena wywoławcza wynosi: 512 000,00 zł brutto (w tym VAT 23%). Wadium: 50 000,00 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 27 listopada 2026 r. (piątek) w budynku Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach, Pl. Franciszka Kulczyckiego 1, Segment A (pok. A6 – I piętro) **– godz. 9:00.**

Szczegółowe informacje odnośnie zbywanych nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach, Pl. Franciszka Kulczyckiego 1, Segment A (pok. A8 – I piętro), tel. 12 252 08 16 w godzinach pracy Urzędu.

Ogłoszenie o przetargu jest publikowane:

a) na stronach internetowych Urzędu Gminy: www.gminakrzeszowice.pl
Zakładki: GOSPODARKA I ŚRODOWISKO – > Inwestycje i nieruchomości – > Przetargi na nieruchomości.

b) w Biuletynie Informacji Publicznej: http://bip.malopolska.pl/umkrzeszowice *zakładki*: Zamówienia publiczne i ogłoszenia – > Ogłoszenia różne – > 2026.

c) przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach przy ul. Grunwaldzkiej 4 (parter – ściana pomiędzy pok. nr 4 i nr 5).

d) przez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w miejscowości, na terenie której położona jest zbywana nieruchomość.

Kraj/34453762

OBWIESZCZENIE O WNIESIENIU ODWOŁANIA OD DECYZJI

Na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222) oraz art. 49 i 131 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że **zostały wniesione odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego znak: WI – IV.747.1.6.2026 z 8 lipca 2026 r.** o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji polegającej *na budowie sieci gazowej PE dn225 o długości 4050 m; budowie sieci gazowej PE dn125 o długości 27 m; budowie układów zaporowo-upustowych DN200; realizowanego w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa gazociągu średniego ciśnienia o ciśnieniu roboczym nie większym niż 0,5 MPa w miejscowości Białka, Juszczyn, Kojszówka – gm. Maków Podhalański – etap III”.*

Odwołania wraz z aktami sprawy, zostały przesłane w celu rozpatrzenia do Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Kraj/34453835

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż samodzielnych lokali mieszkalnych i samodzielnego lokalu użytkowego stanowiących własność Miasta Łodzi wraz z udziałem w prawie własności gruntu, usytuowanych w budynkach położonych w Łodzi przy:

Lp.	Położenie nieruchomości Nr księgi wieczystej nieruchomości gruntowej zabudowanej	Obręb, nr działki, powierzchnia działki [m²]	Powierzchnia lokalu udział w częściach wspólnych nieruchomości	Cena wywoławcza łączna [zł]	Wadium [zł]
1.	**ul. Bolesława Limanowskiego 59 lokal mieszkalny nr 52 KW LD1M/00048629/7**	B-28 441 1563	17,36 ——— 0,017	**60 000**	6 000
2.	**ul. Srebrna 9 lokal mieszkalny nr 5/6 KW LD1M/00095341/8**	B-28 191/2 154	32,20 ——— 0,102	**100 000**	10 000
3.	**ul. Mokra 33 lokal mieszkalny nr 8 KW LD1M/00056972/5**	B-45 9/11 652	32,35 ——— 0,011	**230 000**	23 000
4.	**ul. Romualda Mielczarskiego 12* lokal mieszkalny nr 10 KW LD1M/00085867/8**	P-9 59 787	96,54 ——— 0,059	**540 000**	54 000
5.	**ul. Romualda Mielczarskiego 12* lokal mieszkalny nr 24 KW LD1M/00085867/8**	P-9 59 787	57,60 ——— 0,034	**360 000**	36 000
6.	**ul. Wschodnia 14 lokal mieszkalny nr 26 KW LD1M/00088086/0**	S-1 196 1324	46,91 ——— 0,037	**200 000**	20 000
7.	**ul. Piotrkowska 92 lokal mieszkalny nr 70A KW LD1M/00004949/6**	S-6 140/2 3109	39,75 ——— 0,008	**200 000**	20 000
8.	**ul. Piotrkowska 92 lokal mieszkalny nr 72 KW LD1M/00004949/6**	S-6 140/2 3109	68,02 ——— 0,014	**350 000**	35 000
9.	**ul. Wodna 15 lokal mieszkalny nr 28 KW LD1M/00085348/4**	W-24 73/3 3003	18,19 ——— 1819/172423	**100 000**	10 000
10.	**ul. Wodna 15 lokal mieszkalny nr 32 KW LD1M/00085348/4**	W-24 73/3 3003	16,39 ——— 1639/172423	**90 000**	9 000
11.	**ul. Wodna 15 lokal mieszkalny nr 36 KW LD1M/00085348/4**	W-24 73/3 3003	19,66 ——— 1966/172423	**110 000**	11 000
12.	**ul. płk. Jana Kilińskiego 176 lokal mieszkalny nr 6 KW LD1M/00086002/4**	W-25 67 1191	102,65 ——— 0,050	**660 000**	66 000
13.	**ul. płk. Jana Kilińskiego 176 lokal użytkowy nr 2U KW LD1M/00086002/4**	W-25 67 1191	75,95 ——— 0,036	**320 000**	32 000
14.	**ul. Północna 5/11 lokal mieszkalny nr 44 KW LD1M/00051260/6**	S-1 76/1 1076	45,18 ——— 0,013	**203 000**	29 000

***/W związku z wpisem nieruchomości gruntowej oraz budynku położonego w Łodzi przy ul. Romualda Mielczarskiego 12, w którym usytuowane są lokale mieszkalne nr 10 oraz nr 24 do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego**, Rada Miejska w Łodzi wyraziła zgodę na obniżenie bonifikaty, o której mowa w art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – **do wysokości 1% od ceny sprzedaży w drodze przetargu samodzielnych lokali mieszkalnych nr 10 oraz nr 24 oraz udziału w gruncie**, która może zostać udzielona na wniosek nabywcy.

Sprzedaż lokali zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541, 1811 oraz z 2026 r. poz. 507 i 846).

Przetargi odbędą się w dniu 10 grudnia 2026 r. o godz. 10:00 w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargów wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.). Ogłoszenie publikowane jest również na stronie internetowej pod adresem: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/.Szczegółowe informacje dotyczące przetargów dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 468 i 457) oraz pod numerem telefonu: (42) 272 – 67 – 83, 272 – 66 – 10, 638 – 45 – 83, 638 – 44 – 14.

Kraj/34452783

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691), art. 72 ust. 6 ustawy z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2026.670)

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

– zawiadamia, że 16 września 2026 r. została wydana decyzja znak: WI-IV.747.1.11.2026 o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji **polegającej *na budowie gazociągu w/c wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ramach inwestycji pn. „Przebudowa gazociągu DN500 MOP 5,5MPa Oświęcim – Zelczyna ETAP II Zator – Spytkowice”*,**

– zawiadamia, że 21 września 2026 r. zostało wydane postanowienie znak: WI-IV.747.1.11.2026 uzupełniające decyzję co do rozstrzygnięcia.

Decyzja Wojewody Małopolskiego podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy prawa.

Strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 *Kodeksu postępowania administracyjnego* mogą zapoznać się z treścią decyzji osobiście w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, pokój 18, ul. Basztowa 22, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu drogą telefoniczną: (12 39 21 612).

Treść ww. decyzji została udostępniona 21 września 2026 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego pod linkiem:

https://bip.malopolska.pl/muw,a,2939633,decyzja-wojewody-o-ustaleniu-lokalizacji-inwestycji-towarzyszacej-inwestycjom-w-zakresie-terminalu-z.html

(ścieżka dostępu: Biuletyn Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie/menu podmiotowe/***Urząd Wojewódzki/ Wydziały/ Infrastruktury/ Repozytorium plików/ DECYZJA WOJEWODY O USTALENIU LOKALIZACJI...)***

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Stronie postępowania przysługuje prawo złożenia odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego. Odwołanie wnosi się do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego – w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim uważa się za dokonane. Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu wiąże właściwe organy przy sporządzaniu planów ogólnych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości. Wpisy dokonywane są na wniosek złożony przez wojewodę.

Kraj/34453838

W Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim pod sygnaturą akt X Ns 440/26, toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po Janie Bułaj (pesel 49103101892) zmarłym 8 listopada 2014 r. w Gorzowie Wielkopolskim przed śmiercią mającym miejsce zamieszkania w Gorzowie Wielkopolskim poprzez ogłoszenie. Wzywa się wszystkich spadkobierców zmarłego, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim i udowodnili swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Kraj/34454032

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI
Przetargi • Ogłoszenia
Nekrologi
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl
nekrologi@wyborcza.pl
Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 3331839983

Sprzątanie po Piesiewiczu

Marian Kmita: Radosław Piesiewicz miesiącami nie płacił rachunków. PKOl ma ponad 4 mln złotych zobowiązań i długów.

Radosław Leniarski

„Trwa okres wojny domowej. Rebelianci, atakując z ukrytej bazy, odnieśli swoje pierwsze zwycięstwo nad złowrogim imperium". Słynny cytat z „Gwiezdnych Wojen" pasowałby idealnie, tyle że PKOl to nie galaktyczne imperium, tylko bananowa republika pod naszym nosem. Prezes komitetu siedzi w areszcie, a grupa reformatorów doprowadziła do posiedzenia zarządu, który do wyborów w kwietniu 2027 r. powierzył obowiązki prezesa Marianowi Kmicie.

Kmita, wcześniej m.in. jeden z wiceprezesów PKOl, zaczął od „papierów" i, jak mówi, już pierwsza warstwa ekshumacji odsłoniła szkielety: prawie 1,9 mln zł długu za samochody i ponad 2,2 mln zł zaległości wobec związków sportowych. Audyty mają pokazać, czy w przypadku istniejącego od 1919 r. komitetu to jeszcze reanimacja, czy już ekshumacja. I czy Kmita jest właściwym człowiekiem do tej roboty.

ROZMOWA Z
MARIANEM KMITĄ
p.o. prezesa PKOl, dyrektorem sportu w Polsacie

RADOSŁAW LENIARSKI: Były minister sportu, Sławomir Nitras, powiedział w RMF FM, że PKOl-em będzie kierować teraz dwóch prezesów z zarzutami. W Gdańsku toczy się śledztwo w sprawie tzw. zbrodni VAT-owskiej przeciwko Radosławowi Piesiewiczowi. Skoro Polsat współpracował z Polskim Związkiem Koszykówki i ligą, pana też mają czekać zarzuty.

MARIAN KMITA: – To śmieszne. Kolejna paranoja Sławomira Nitrasa.

Od kilkunastu dni z woli zarządu pełni pan obowiązki prezesa. Ile może zrobić tymczasowy prezes?

– Na te kilka miesięcy postawiłem sobie cztery cele. Pierwszy to natychmiastowa poprawa relacji z Ministerstwem Sportu i Turystyki. Na szczęście jest tam dziś rozsądny człowiek, Jakub Rutnicki, który w niczym nie przypomina Sławomira Nitrasa. Minister przyjął mnie od razu i w pięć minut dogadaliśmy się w sprawie finansowania wyjazdu naszej reprezentacji na Młodzieżowe Igrzyska Olimpijskie w Dakarze. Rozmowa była naprawdę przyjazna, niekurtuazyjna.

Minister Nitras robił wszystko, żeby konflikt zaogniać, był wart Piesiewicza. Po żadnej stronie nie było grama dobrej woli, ta wojna chyba im smakowała, okładali się bejsbolami każdego dnia. Chętnie postawię grubą kreskę. Relacje z ministerstwem muszą być co najmniej poprawne, a najlepiej dobre.

Drugi cel?

– Nowy statut. Chcę go przebudować tak, żeby żaden „drugi Piesiewicz" nie mógł już jednoosobowo zawłaszczyć PKOl. Zarządzanie komitetem musi być naprawdę kolegialne. MKOl mocno naciska na zmniejszenie liczby członków zarządu i prezydium. Będę szukał kompromisu, pamiętając o naszej specyfice. Kluczem jest upełnomocnienie zarządu i prezydium do wspólnych decyzji oraz mechanizmy, które wykluczą autokratyczne rządy jednostki.

• **14.09.2026 roku, Warszawa, siedziba Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Dotychczasowy wiceprezes Marian Kmita został wybrany na pełniącego obowiązki prezesa PKOl**

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jako tymczasowy prezes może pan zmienić statut?

– Sam oczywiście nie. Ale projekt jest gotowy. 1 października jadę do Wałcza na Sejmik Regionalnych Rad Olimpijskich, żeby ogłosić początek konsultacji. Roześlemy projekt do wszystkich 106 instytucji członkowskich i damy sobie trzy tygodnie, maksymalnie miesiąc. Ostatecznie wszystkie zmiany statutowe musi zatwierdzić walne zgromadzenie.

Potem pewnie sponsoring, bo z czegoś trzeba żyć.

– Liczę, że odbudowując wizerunek PKOl, przekonam do powrotu sponsorów, i państwowych, i prywatnych. Komitet nie może żyć wyłącznie na garnuszku spółek Skarbu Państwa. Średni udział kapitału prywatnego w finansowaniu sportu w Europie wynosi 60 proc., w Wielkiej Brytanii aż 90 proc., w Polsce zaledwie 26 proc. Nie jesteśmy Wielką Brytanią, ale musimy zbliżyć się przynajmniej do średniej europejskiej.

Czwarty, a właściwie najważniejszy cel to naprawa wizerunku i relacji z mediami. Funkcja dyrektora ds. komunikacji PKOl zniknie. Żegnamy się z panią Katarzyną Kochaniak-Roman za porozumieniem stron. Spotkałem się już z Maćkiem Słomczyńskim z Eurosportu, w piątek rozmawiam z Kubą Kwiatkowskim z TVP. Zaczynam od dużych stacji, potem internet, prasa i radio. Chcę przedstawić plany i zaprosić wszystkich do współpracy, bo po drodze na pewno wyjdzie jeszcze mnóstwo trudnych historii.

Mówi się, że w umowie z Zondacrypto PKOl oddał wizerunek olimpijczyków szemranej giełdzie kryptowalut. Nie obawia się pan zbiorowego pozwu olimpijczyków?

– Obawiam się, ale na szczęście nie słyszę, aby coś się w tej sprawie działo.

Mówił pan, że „pierwsza warstwa ekshumacji w PKOl odkryła szkielety". Co pan znalazł?

– Zacząłem od dokumentów finansowych, bo chcę maksymalnie obciąć koszty utrzymania komitetu. Czeka mnie mnóstwo trudnych rozmów z wierzycielami. Rozmawiałem z panem Romanem Sabajem, którego firma dostarczała nam samochody. Z 50 aut zeszliśmy do 30. W pierwszej kolejności pozbywamy się pięciu Lexusów, najdroższych w utrzymaniu. Związkom sportowym, które z nich korzystały, proponuję, żeby przejęły umowy na siebie, jeśli chcą auta zatrzymać.

Ile to kosztowało?

– 140 tys. zł miesięcznie. Teraz jesteśmy na poziomie 55–60 tys.

Skąd więc w dokumentach prawie 2 mln zł długu z tytułu leasingu?

– To nie są ściśle umowy leasingowe, aktywnych leasingów PKOl ma tylko pięć. To po prostu dług wobec firmy pana Sabaja: prezes Piesiewicz od wielu miesięcy nie płacił za samochody. Zaległość wynosi 1 880 000 zł brutto. Notarialnie ustalono, że ma być spłacona jednorazowo do końca roku. Zaproponowałem trzy raty, jedną w tym roku i dwie w przyszłym. Czekam na odpowiedź.

To nasz największy wierzyciel zewnętrzny, ale drugim dużym obciążeniem są związki sportowe. Jesteśmy im winni łącznie ponad 2,2 mln zł brutto.

Z jakiego tytułu?

– PKOl pozyskiwał od sponsorów pieniądze dla federacji – ba, nawet je od nich przejmował – ale przelewał im mniej, niż zakładały umowy. Resztę zatrzymywano w komitecie. Na czele listy jest 900 tys. zł zaległości wobec Polskiego Związku Rugby. Ponad 200 tys. jesteśmy winni wioślarstwu, a kilku innym federacjom po 100 tysięcy albo kilkadziesiąt.

Jak to ponuro ujęłem w naszej wcześniejszej rozmowie – jesteśmy dopiero na pierwszej warstwie ekshumacyjnej, a już pojawiły się szkielety. Weryfikuję każdą umowę, już rozmawiałem z właścicielem firmy Profbud o przyszłej współpracy i renegocjowaniu kuriozalnego aneksu podpisanego w lipcu, który wiązał nas aż do 2039 roku! Równolegle zlecamy niezależny audyt finansowy. Rozmawialiśmy już z jedną renomowaną firmą, dziś rozmawiamy z drugą. Tniemy koszty stałe, negocjujemy odroczenie spłat, rozmawiamy ze sponsorami. A PKOl musi normalnie działać.

Czy Polkomtel może wrócić? Pytam, bo to firma polsatowska, a wiadomo, że Polsat w świecie sportu to pan.

– Bardzo ich namawiam, ale władze Polkomtelu czekają na rozwój sytuacji i chcą dowodów. Żeby być wiarygodnymi, musimy poczekać na koniec audytu. Obie firmy zadeklarowały, że zamkną go w ciągu sześciu tygodni od podpisania umowy, a po czterech będziemy już dużo wiedzieć. Spodziewam się, że z szafy wypadnie jeszcze kilka trupów, więc dziura budżetowa może okazać się większa.

Mówił pan, że w obecnej sytuacji nie wypada brać pensji. Zamierza pan wpisać taki zakaz do statutu PKOl?

– Zgadzam się z Robertem Korzeniowskim, że nie ma co być hipokrytą. Po wyborach uregulujemy to w statucie, a decyzję zostawimy zarządowi. W MKOl bywało różnie: jedni prezydenci nie brali pieniędzy, Thomas Bach dostawał zwrot utraconych zysków za zamknięcie kancelarii, a Kirsty Coventry pobiera normalną pensję. Trzeba to uporządkować, żeby nie było dwuznaczności. Nie powinno o tym decydować samo prezydium – im szersze grono, tym lepiej. A dziś brać pensji po prostu nie wypada, bo w kasie jest duże manko.

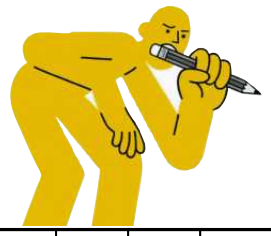
W Polsacie wziął pan urlop bezpłatny, w PKOl nie bierze pan pieniędzy. Z czego pan będzie żył?

– Zakładam, że do końca roku poukładam sytuację. Zawieszę działalność, bo w Polsacie pracuję na kontrakcie B2B. Większość spraw zamknę do końca września, najtrudniejsze najpóźniej do 15 października. Trudno z dnia na dzień odejść z firmy, gdzie przez moje ręce przechodziło tyle decyzji zakupowych, produkcyjnych, redakcyjnych i emisyjnych. Potem zajmę się wyłącznie PKOl-em. Z głodu nie umrę; to nie jest morderczy dystans. ●

SPORT.PL
• Wszystko o wieczornym meczu Polska-Bośnia i Hercegowina
• Siatkarze ze Słowenią walczą o finał mistrzostw Europy
• W takim turnieju Iga Świątek jeszcze nie grała
Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl
Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

34452520
wyborcza
REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl
WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
NAKŁAD KONTROLOWANY
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

eprasa.pl 3331839983

krzyżówka

■	1	2		3		■	4	5		6		7
8	■		■		■	9	■		■		■	
	■		■	10								
11					■		■		■		■	
	■		■		■	12			13			
14							■	■		■	■	
	■		■		■		■	■		■	■	
■	15		16					17		18		■
19	■	■		■	■		■		■		■	20
	■	■		■	■	21						
22		23		24			■		■		■	
	■		■		■		■	25				
26									■		■	
	■		■		■		■		■		■	
27						■	28					■

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) ma prawie 50 strun
4) komputerek do zabrania na skwerek
10) kilkakrotnie zagrał Ethana Hunta w filmach z cyklu „Mission: Impossible"
11) lodowe nacieki
12) odtwarzacz płyt winylowych
14) Phil, śpiewa i bębni w zespole Genesis
15) włości, majątki ziemskie, rezydencje
21) Julia, filmowa „Uciekająca panna młoda"
22) ... szczęścia, w doniczce
25) imię piosenkarza występującego jako Stachursky
26) na korale z piosenki Brathanków
27) wśród palmowych owoców (ale nie kokos)
28) mityczny nieszczęśnik wtaczający głaz pod górę

Pionowo:
2) meksykański kurort z piosenki grupy Ricchi e Poveri
3) w nich małe dzieci jadące samochodem
5) główna tętnica
6) taniec ze słynnej sceny w filmie „Pulp Fiction"
7) pajac o ubielonej twarzy
8) zwarta grupa krzewów, drzewek
9) mężowie stanu na zagranicznych placówkach
13) okrągłe ciastko z bitą śmietaną
16) mineralne lub trzeźwiące
17) taniec z wymianą partnerów (wystarczy zaklaskać)
18) przyjęcie z okazji nadania dziecku imienia
19) rekin ... (strach się bać!)
20) figiel, psota
23) „Cicho zapada ...", śpiewa Anna Maria Jopek
24) sznury, łańcuchy, kajdany krępujące skazańca

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 125 z 24.09:
Poziomo: 1) atomy **4)** śmigło **10)** świerszcz **11)** Arial **12)** Stambuł **14)** polonez **15)** Krzeszowski **21)** Śnieżka **22)** huragan **25)** arsen **26)** Nepomucen **27)** elegia **28)** denko
Pionowo: 2) Thriller **3)** myślenie **5)** Marta **6)** grzyb **7)** orzełek **8)** skarpa **9)** nieszczęśnicy **13)** mors **16)** zupa **17)** wbijanie **18)** kożuszek **19)** wahanie **20)** jagnię **23)** rupie **24)** gumki
Hasło: Świetne kino.

sudoku

6	5	4			1	2		
	2		4	6	5			
			8		9	6	5	4
5			9	3		4		2
8	9		1	4		5	7	
		3		5	7		6	
2	8				3	1		
	6	9	7		4			
	4		5		2	9	8	6

	1	8	2		4		9	
		3	7				5	1
				1				
3		9					4	
					6	7	8	
8			9	7		2		
	2		3			5	1	
9								
7			8					

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

P	P	Ż	I	M	Ś	O
R	Ó	A	R	L	Ć	M
H	C	U	S	T	R	O
N	I	T	L	E	I	C
A	C	Ł	A	Ś	C	I
E	M	W	O	O	R	O
I	A	N	J	E	Z	I
L	R	S	E	Z	E	R
G	Ó	W	I	C	E	P

wiceprezes właściciel miraż email
jezioro stromość próchnica róg

Hasło z 24.09: gadulstwo

skojarzenia

Ropniak	Oponiak	Sarniak	Krowiak
Hybryda	Paradys	Mięśniak	Danielak
Boczniak	Czerniak	Koźlak	Benzyniak
Piszczyk	Kilkujadek	Elektryk	Nabłoniak

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 24.09:
Joanny, aktorki: Moro, Bartel, Pacuła, Kulig.
W mitycznym Hadesie - krainie zmarłych: Cerber, Charon, Pola Elizejskie, Asfodelowe łąki. **Postaci z komiksów o Kajko i Kokoszu:** Kapral, Łamignat, Oferma, Jaga. **Na obrazach Rembrandta:** Straż nocna, Syn marnotrawny, Doktor Tulp, Saskia

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 3331839983

wyborcza

CO JEST GRANE NA MAZOWSZU

Piątek, 25 września 2026 | Redaktor prowadząca **Kamilla Sierocka** wyborcza.pl

• **Kadr z fimu „Lalka" w reżyserii Macieja Kawalskiego**
FOT. KINO ŚWIAT

Muzeum Warszawy zaprasza

Lalka. Czytamy Warszawę na nowo ▸4

1 WA

eprasa.pl 3331839983

Teatr Polonia i OCH-Teatr

W październiku „Bal w Operze”

Najważniejszym wydarzeniem początku sezonu będzie premiera spektaklu Juliana Tuwima.

Agnieszka Bociek

Spektakl w reżyserii i wykonaniu Artura Barcisia, z muzyką Jerzego Satanowskiego, zostanie pokazany po raz pierwszy już dziś. Tuwimowski poemat, ostra satyra na elity i społeczeństwo zmierzające ku katastrofie, nie stracił aktualności – w przedstawieniu rytm i energia tekstu łączą się z muzyką, ruchem scenicznym i obrazem. Kolejne spektakle odbędą się 1 oraz 23–25 października.

Koncert „Pamięci Magdy Umer”

9 października Polonia dwukrotnie – o godz. 18 i 20.30 – zaprosi na gościnny koncert „Pamięci Magdy Umer. Ta podróż wciąż trwa. Najpiękniejsze piosenki Magdy Umer”. Lena Piękniewska przypomni twórczość artystki, która przez lata kształtowała wrażliwość odbiorców polskiej piosenki literackiej. Obie artystki poznały się w 2006 roku, a Magda Umer wspierała później kolejne projekty i koncerty młodszej koleżanki, dlatego październikowy wieczór połączy muzykę z osobistymi wspomnieniami i opowieściami. Zabrzmią m.in. „Już szumią kasztany”, „Miłość w Portofino”, „Dawne zabawne” i „Jeszcze w zielone gramy”, a także mniej znane utwory szczególnie bliskie Magdzie Umer. Koncert przypomni również twórców, z którymi była związana, m.in. Agnieszkę Osiecką, Jeremiego Przyborę, Jerzego Wasowskiego i Wojciecha Młynarskiego.

• **Krystynę Jandę zobaczymy m.in. w „Matce” Witkacego w reżyserii Waldemara Zawodzińskiego**
FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Witkacy, Lombardo, Mikołajewski

W Polonii powrócą także ważne tytuły ostatnich sezonów. „Matkę” Witkacego w reżyserii Waldemara Zawodzińskiego, z Krystyną Jandą, Katarzyną Gniewkowską i Małgorzatą Rożniatowską, będzie można zobaczyć 10 i 11 października. W dniach 7–8 oraz 20–21 października pokazana zostanie „Zapętlona” Matthew Lombardo w reżyserii Krystyny Jandy – opowieść o Tallulah Bankhead, gwieździe dawnego Hollywood, która podczas nagrania bez końca powtarza jedną kwestię. Rutynowa praca zamienia się w starcie charakterów oraz opowieść o cenie sławy, samotności i przemijaniu; w rolę Bankhead wciela się Krystyna Janda.

26 i 27 października Polonia pokaże „Sztukę wywiadu” Jarosława Mikołajewskiego w reżyserii Błażeja Peszka – rozmowa wybitnego aktora z dziennikarką odsłania jego lęk przed starością, wypaleniem i końcem kariery. Występują Jan Peszek, Maria Seweryn i Małgorzata Zajączkowska. 28 października Maria Seweryn zagra monodram „Na pierwszy rzut oka” Suzie Miller – historię cenionej adwokatki, która po doświadczeniu przemocy musi skonfrontować zawodową wiarę w prawo z własną walką o sprawiedliwość. Repertuar uzupełnią „Życie pani Pomsel”, „Co po Grace?” i „50 słów”.

Urodziny Teatru Polonia

29 października Teatr Polonia będzie obchodził 21. urodziny. Tego dnia w 2005 roku, w budynku dawnego kina przy ul. Marszałkowskiej, Fundacja Krystyny Jandy na Rzecz Kultury zainaugurowała działalność swojej pierwszej sceny. Zgodnie z tradycją Krystyna Janda zaprosi widzów na bezpłatne przedstawienie – wejściówki na urodzinowe spektakle co roku znikają w kilka chwil. W tym roku, 29 października, będzie to „Na rauszu” – sceniczna wersja słynnego ekranowego hitu w reż. Marcina Hycnara.

W OCH-Teatrze komedia

OCH-Teatr proponuje repertuar rozpięty między komedią a teatrem podejmującym ważne współczesne pytania. 10 i 11 października grany będzie „Koniec czerwonego człowieka” Daniela Majlinga w reżyserii Krystyny Jandy, powstały na podstawie książki „Czasy secondhand” Swietłany Aleksijewicz. Historia rodziny byłego sowieckiego generała pokazuje ludzi, którzy po rozpadzie ZSRR próbują odnaleźć się w nowej rzeczywistości: jedni bronią dawnego porządku, ponieważ wraz z nim bronią własnej przeszłości, inni buntują się, uciekają lub wykorzystują chaos. Polityka przenika tu życie rodzinne, a doświadczenie rozpadu systemu staje się punktem wyjścia do rozmowy o odpowiedzialności, pamięci i mechanizmach zniewolenia.

Klasyka i nie tylko

• Dla miłośników klasyki teatry proponują „Zemstę” Aleksandra Fredry, „Ożenek” Mikołaja Gogola czy „Klub kawalerów” Michała Bałuckiego. Na widzów szukających rozrywki czekają „Pomoc domowa”, „Mayday”, „Ciemny grylaż” i „Wspólnota mieszkaniowa”. Od 23 do 25 października powróci kryminalna komedia „Lily” w reżyserii Krystyny Jandy. Miesiąc zakończą „Słoneczni chłopcy”, a w OCH-Café wystąpią Krzysztof Daukszewicz ze swoim programem satyrycznym Hrabia wrócił” i Szymon Majewski jako on sam w spektaklach „MaminSzymek”oraz „One Mąż Show”.

Muzeum Mazowieckie w Płocku

Kiermasze, wystawy i konkursy

Muzeum Mazowieckie w Płocku jest jednym z najstarszych istniejących tego typu placówek w Polsce, a tej jesieni ma na prawdę wiele do zaoferowania.

Wielki Konkurs na Najpiękniejszy Strój w Stylu Dwudziestolecia Międzywojennego

Stado Ogierów w Łącku i Muzeum Mazowieckie w Płocku już po raz kolejny zapraszają do udziału w Wielkim Konkursie na Najpiękniejszy Strój w Stylu Dwudziestolecia Międzywojennego. Konkurs będzie towarzyszył wyjątkowemu wydarzeniu jeździeckiemu w Łącku – zawodom w powożeniu, podczas których będziemy mogli podziwiać rywalizację zawodników i zaprzęgów. Sportowe emocje połączymy z klimatem lat 20. XX wieku, elegancją, muzyką i dobrą zabawą. Udział w konkursie może wziąć każdy – panie, panowie i dzieci (pod opieką osoby dorosłej). Wystarczy przygotować strój inspirowany modą dwudziestolecia międzywojennego i w godzinach 13:00–16:00 zgłosić się do stanowiska konkursowego na terenie wydarzenia. Autorzy trzech najlepszych stylizacji otrzymają bony do Empiku o wartości 300 zł każdy.

• **4 października 2026 r. Wyszogród ponownie stanie się miejscem dużej inscenizacji historycznej** FOT. GRZEGORZ PIASKOWSKI

3 października, godz. 13, Stado Ogierów w Łącku, ul. Płocka 12, Łąck

Wrzesień 1939 pod Wyszogrodem

Już 4 października 2026 r. Wyszogród ponownie stanie się miejscem dużej inscenizacji historycznej. Organizowane co dwa lata widowiska historyczne na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń miasta. Tegoroczna edycja poświęcona będzie epizodom związanym z kampanią wrześniową 1939 pod Wyszogrodem.

Tego dnia centrum miasta na chwilę przeniesie się w realia pierwszych tygodni II wojny światowej. Na Rynku pojawią się żołnierze i cywile, konie, motocykle oraz pojazdy z epoki, a grupy rekonstrukcji historycznej odtworzą sceny związane z walkami toczącymi się we wrześniu 1939 roku. W inscenizacji wezmą udział również rekonstruktorzy z miejscowości, z których pochodzili żołnierze walczący pod Wyszogrodem, m.in. z Łabiszyna, Kcyni i Szubina. Dzięki ich udziałowi wydarzenie nawiąże nie tylko do historii samego Wyszogrodu, ale również do losów żołnierzy, którzy przybyli tu z innych części kraju, by we wrześniu 1939 roku walczyć w obronie Polski.

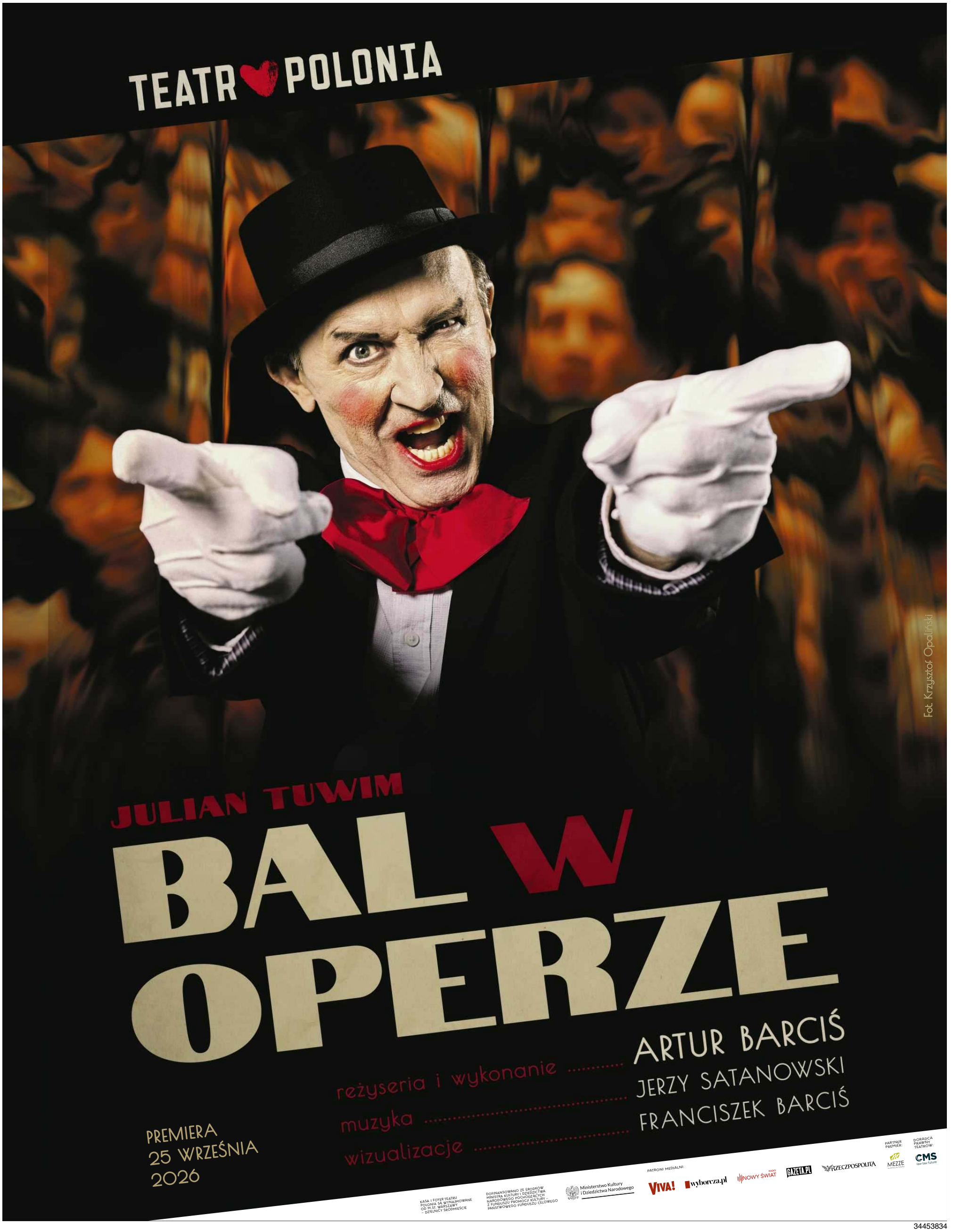
4 października, godz. 13, Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej, ul. Rynek 1 Wyszogród

Powidlarnia 2026

Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiaczeminie Polskim, oddział Muzeum Mazowieckiego w Płocku zaprasza na jesienne wydarzenie POWIDLARNIA 2026. Wśród pokazów i warsztatów planowane są takie, jak: przędzenie na kołowrotku, warsztaty tkackie, garncarskie, stolarskie, plecionkarskie, hafciarskie i wyplatania jesiennych wianków dekoracyjnych. Wśród wystawców na kiermaszu nie zabraknie kilku producentów buraczanych powideł olenderskich i wielu innych produktów od tradycyjnych i ekologicznych rolników. Spróbujemy potraw z kuchni olendrów oraz starych odmian ziemniaków uprawianych na naszym poletku edukacyjnym. Wstęp na całe wydarzenie jest bezpłatny.
Powidlarnia 2026, 11 października, godz. 12, Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiączeminie Polskim.

Agnieszka Bociek

eprasa.pl 3331839983

34453834

eprasa.pl 3331839983

Muzeum Warszawy

Lalka. Czytamy Warszawę na nowo

Muzeum Warszawy zaprasza do miasta Stanisława Wokulskiego i Izabeli Łęckiej.

Agnieszka Bociek

Co zostało z Warszawy, którą ponad 130 lat temu opisał Bolesław Prus? Czy jej problemy i ambicje są dziś tak bardzo różne od tych, które obserwował Wokulski? Czy Izabela Łęcka mogłaby zostać uznana za feministkę? I jakie rodzaje kapitału – poza pieniędzmi – decydowały kiedyś i decydują dziś o miejscu człowieka w społeczeństwie? Muzeum Warszawy stworzyło program wydarzeń Lalka. Czytamy Warszawę na nowo, który pozwala spojrzeć na powieść Prusa przez pryzmat miasta, jego mieszkańców i mieszkanek oraz współczesnych doświadczeń.

Jesień będzie należeć do Stanisława Wokulskiego i Izabeli Łęckiej

Krakowskie Przedmieście, Miodowa, Powiśle, Stare Miasto i Łazienki staną się przestrzenią spotkania z bohaterami Lalki, a muzealne obiekty pomogą odtworzyć codzienność XIX-wiecznej stolicy – jej modę, obyczaje, handel, życie towarzyskie i przemiany społeczne. Program przygotowany przez Muzeum Warszawy obejmuje wydarzenia dla dorosłych, rodzin, młodzieży i szkół.

Warszawa z Lalki i Warszawa dziś

Jednym z najważniejszych tematów programu będzie konfrontacja miasta opisanego przez Prusa ze współczesną Warszawą. Podczas debaty „Warszawa Lalki i Warszawa dziś" uczestnicy zastanowią się, co przetrwało z XIX-wiecznej stolicy mimo kataklizmów kolejnego stulecia, a co zmieniło się bezpowrotnie. W centrum rozmowy znajdą się m.in. miejskie ambicje, problemy społeczne i pytanie o to, czy Paryż – wymarzony przez Wokulskiego wzór nowoczesnego miasta – nadal jest dla Warszawy punktem odniesienia.

Uczestnicy i uczestniczki drugiego spotkania, zatytułowanego „Nowe czytanie Lalki – współczesna (re)kreacja?", spróbują odpowiedzieć na pytanie, dlaczego powieść Prusa wciąż wywołuje emocje i jak funkcjonuje dziś – w kulturze popularnej, szkole, badaniach akademickich i codziennych rozmowach. Przyjrzą się także temu, czy tematy z książki, takie jak władza, tożsamość czy wykluczenie, pozostają aktualne.

Tropem Wokulskiego, Łęckiej i innych bohaterów

Program pozwoli dosłownie wejść w świat powieści. Osoby biorące udział w spacerach literackich odwiedzą miejsca, w których rozgrywała się akcja Lalki, poznają realia XIX-wiecznej Warszawy i usłyszą fragmenty prozy. Na trasie „Tam, gdzie Wokulski zobaczył pannę Izabelę" przejdą ulicą Miodową oraz przez place Teatralny i Piłsudskiego. Inne spacery poprowadzą m.in. przez Krakowskie Przedmieście, Łazienki i Śródmieście Południowe.

Osobne spotkanie poświęcone zostanie kobietom Lalki. Marianna, Helena Stawska, baronowa Krzeszowska, Kazia Wąsowska i Izabela Łęcka staną się przewodniczkami po świecie XIX-wiecznych mieszkanek miasta. Uczestnicy i uczestniczki sprawdzą, jakie miały możliwości wyboru i wpływu na własne życie, oraz skonfrontują literacki obraz kobiety z ówczesną prasą, źródłami historycznymi i realnymi przestrzeniami Warszawy.

Czy Wokulski mógłby wejść do świata Łęckiej?

Muzealne obiekty pozwolą zajrzeć za kulisy świata przedstawionego w powieści. Osoby uczestniczące w eksperckim oprowadzaniu „Suknia panny Łęckiej" przyjrzą się XIX-wiecznej modzie, a spotkanie poświęcone kulturze stołu pozwoli odkryć zasady, które rządziły życiem elit i zamożnego mieszczaństwa.

Punktem wyjścia do rozmowy będzie pytanie: czego – poza pieniędzmi – potrzebował Wokulski, aby zostać zaakceptowanym w świecie Izabeli Łęckiej? Odpowiedzi dostarczą m.in. przedmioty, stroje, zasady savoir-vivre'u i społeczne konwenanse.

Muzeum Warszawy stworzyło program wydarzeń Lalka. Czytamy Warszawę na nowo, który pozwala spojrzeć na powieść Prusa przez pryzmat miasta, jego mieszkańców i mieszkanek oraz współczesnych doświadczeń

Jeszcze inaczej do tematu podejdą zajęcia poświęcone kapitałom Wokulskiego i Łęckiej. Uczestnicy i uczestniczki stworzą „portfele kapitałów" bohaterów, uwzględniając nie tylko pieniądze, lecz także nazwisko, wykształcenie, wiedzę, przedsiębiorczość, relacje i doświadczenie. Następnie zastanowią się, jakie zasoby pomagają odnaleźć swoje miejsce we współczesnym świecie.

Lalka nie tylko do czytania

W ramach współpracy z Akademią Teatralną im. Aleksandra Zelwerowicza odbędą się czytania performatywne powieści Prusa – zarówno podczas spacerów po Łazienkach, jak i w muzealnych wnętrzach.

Szczególną, eksperymentalną propozycją dla licealistów będzie „IMPRO-LALKA" – warsztaty teatralne, podczas których młodzież, wspierana przez zawodowych aktorów, nie tylko zinterpretuje tekst, lecz także wpłynie na losy jego bohaterów. Dzięki improwizacji stworzy własne warianty wydarzeń i alternatywne zakończenia powieści.

XIX-wieczna Warszawa dla całych rodzin

Program nie jest skierowany wyłącznie do osób znających powieść Prusa. Rodzinne spotkania z cyklu „Odkrywcy Warszawy" pozwolą najmłodszym poznać XIX-wieczne miasto poprzez zabawę i działania twórcze. Uczestnicy odkryją sekrety warszawskiej reklamy, poznają dawne stroje i akcesoria, przejrzą stare mapy, by tropić ślady kolei, oraz rozwiążą zagadki związane z życiem mieszkańców i mieszkanek kamienic.

Program dla szkół obejmuje natomiast m.in. lekcję „Serwis panny Łęckiej, czyli Warszawa XIX wieku", spacer „Oczami Stanisława Wokulskiego", zajęcia o wielokulturowej Warszawie oraz o rozwoju dawnego transportu. Rozbudowane zajęcia projektowe łączą lekcję muzealną, warsztat i spacer po mieście.

Lalka jako opowieść o mieście – wtedy i dziś

Program Lalka. Czytamy Warszawę na nowo pokazuje powieść Bolesława Prusa nie jako zamknięty szkolny kanon, ale jako pretekst do rozmowy o mieście, relacjach społecznych, kobietach, ambicjach, pieniądzach, prestiżu i wykluczeniu. Warszawa końca XIX wieku staje się dzięki temu punktem wyjścia do przyjrzenia się Warszawie współczesnej – jej mieszkańcom, problemom i przemianom.

Muzeum Warszawy przygotowało także wydarzenia, uwzględniając różne potrzeby odbiorców. 26 listopada o godz. 18.00 odbędzie się spotkanie „Bon-ton w XIX-wiecznej Warszawie", skierowane do dorosłych osób w spektrum autyzmu. Podczas spaceru po Muzeum uczestnicy przyjrzą się zasadom kultury osobistej obowiązującym w XIX wieku, odkryją znaczenie stroju i zachowania przy stole, a także poznają ślady dawnego rzemiosła i kupiectwa. Spotkanie pozwoli spojrzeć na codzienność dawnego miasta przez pryzmat przedmiotów, detali architektonicznych i społecznych zasad, które kształtowały życie jego mieszkańców. ●

Pełny program wydarzeń dostępny jest w ofercie edukacyjnej Muzeum Warszawy: **muzeumwarszawy.pl/lalka-czytamy-warszawe-na-nowo**

FOT. M.KALINA M.MATYJASZEWSKI

FOT. A.CZECHOWSKI I.OLEŚ

FOT. A.CZECHOWSKI M.KALINA

FOT. A. CZECHOWSKI I. OLEŚ

▲ Muzealne obiekty pozwolą zajrzeć za kulisy świata przedstawionego w powieści „Lalka". Uczestnicy wydarzeń zobaczą dawne stroje i akcesoria, aby poznać życie mieszkańców i mieszkanek kamienic z czasów Wokulskiego

1 WA

eprasa.pl 3331839983

Teatr Komedia

Co na to Maria?

Premiera kameralnego spektaklu inspirowanego twórczością Marii Czubaszek 24 października na Małej Scenie.

„Co na to Maria?" to kameralny spektakl w wykonaniu Izabeli Dąbrowskiej, inspirowany temperamentem, twórczością i żartami Marii Czubaszek. Tym razem Maria powraca nie jako osobowość telewizyjna, ale współgospodyni wyjątkowej audycji. Do jej radiowego studia przychodzą kolejni słuchacze i „goście programu" – kobiety i mężczyźni stawiający czoła samotności, miłosnym potknięciom, starzeniu się, presji spełniania cudzych oczekiwań. Każda historia może być pretekstem do błyskotliwej rozmowy, nieoczywistej puenty i spojrzenia na własne życie z dystansem. Dowcip, ironia i piosenki przeplatają się z refleksją nad tym, jak współczesny człowiek gubi wewnętrzny głos wśród nakazów, kompleksów i społecznych ról.

Spektakl w reżyserii Agaty Biziuk stawia pytania o autentyczność, wolność i odwagę bycia sobą, pozostając jednocześnie życzliwą oraz pełną humoru opowieścią o naszych słabościach, niedoskonałościach i nieustannych próbach „naprawiania" siebie. Zapraszamy na wyjątkowy wieczór przy kawiarnianych stolikach Małej Sceny Komedii. W atmosferze radiowego studia, przy muzyce na żywo i tekstach inspirowanych życiem, działalnością oraz bezkompromisową przenikliwością Marii Czubaszek, przekonamy się, że czasem najlepszą receptą na ludzkie problemy nie jest dobra rada, lecz trafna puenta.

Co na to Maria? tekst i reżyseria: Agata Biziuk scenografia i kostiumy: Maks Mac muzyka: Franciszek Dziubek reżyseria światła: Maciej Iwańczyk występują: Izabela Dąbrowska – w roli tytułowej, Franciszek Dziubek – muzyka na żywo. ● **Agab**

Premiera 24 października, Mała Scena Teatru Komedia informacje i bilety: teatrkomedia.pl

▶ **Maria Czubaszek**
FOT. MACIEJ ZIENKIEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Fragment tekstu „Co na to Maria?" Agaty Biziuk

• „W czasach, gdy do psychologa chodziło się raczej po cichu, radio pełniło funkcję narodowej terapii. Ludzie nie umieli jeszcze mówić publicznie o swoich lękach, kompleksach czy nieudanych miłościach. Ale kiedy słyszeli je w radiu, nagle okazywało się, że nie są sami. Maria potrafiła nazwać to, czego inni nie umieli wypowiedzieć. Nie moralizowała. Nie pocieszała na siłę. Raczej przypominała, że większość naszych tragedii po bliższym przyjrzeniu okazuje się całkiem niezłą komedią.
A najpiękniejsze było to, że przez długi czas słuchacze nie wiedzieli nawet, jak wygląda. Znali tylko głos i teksty. I może właśnie dlatego ufali jej bardziej niż wielu ludziom, których widzieli codziennie. Podejrzewano, nawet że za nazwiskiem „Czubaszek" ukrywa się Janusz Kofta. Widocznie łatwiej było uwierzyć, że błyskotliwy humor napisał mężczyzna incognito, niż że zrobiła to kobieta bez żadnego kamuflażu". ●

REKLAMA 34452844

eprasa.pl 3331839983

Resursa Obywatelska w Radomiu

Nie tylko Bajkowa niedziela

Resursa Obywatelska zaprasza w październiku na spacery, planszówki i rozmowy o poezji.

Agnieszka Bociek

• **Klub Gier Resursa Planszówkowa zaprasza 16 października** FOT. MATERIAŁY PRASOWE RESURSA OBYWATELSKA

• **X Regionalny Zlot Kolekcjonerski zaprasza 24 października**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE RESURSA OBYWATELSKA

• **Bajkowa niedziela to spektakle dla całej rodziny**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE RESURSA OBYWATELSKA

Bajkowa niedziela: spektakl Teatru Kwatera Piotruś i Hela w krainie emocji

To przedstawienie łączące świat rzeczywisty z baśniowym. Jego bohaterami są Piotruś i Hela – rodzeństwo, które widzowie poznają w ich codziennym życiu pełnym drobnych wyzwań i niełatwych chwil. Pewnego dnia spotykają Wróżkę i Lisa, którzy zabierają ich do magicznej Krainy Emocji. Wróżka pokazuje dzieciom, czym są emocje i jak je rozpoznawać, natomiast Lis wprowadza zamieszanie, ucząc ich tłumienia. Młody widz będzie miał okazję, by z bliska przyjrzeć się uczuciom, które towarzyszą nam każdego dnia.

Spektakl trwa 40 min. Jest przeznaczony dla dzieci od 4. roku życia. Po jego zakończeniu odbędą się warsztaty rodzinne.

4 października, godz. 11.00, wstęp płatny 20 zł

Rozmowy o poezji (nie)tylko radomskiej

Gościem październikowego spotkania będzie Marcin Mańdziuk – polihistor, muzyk zespołu Hibiskus, aktor Teatru Integracja, poeta Grupy Literackiej Tygiel, autor tomiku wierszy Paralaksa (Radom 2026). Prowadzenie: Adrian Szary.

6 października, godz. 17.00, wstęp wolny

Retrospotkanie 81 – Jubileusz 75-lecia Radomskiego NOT-u

Radomska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT świętuje w tym roku jubileusz 75-lecia istnienia (zebranie założycielskie radomskiego Oddziału NOT odbyło się 29 września 1951 r.). Był to przełomowy moment dla lokalnego środowiska technicznego, które już wcześniej – od okresu międzywojennego – budowało swoją pozycję w naszym mieście, co zawdzięczamy ówczesnemu rozwojowi przemysłu, szkolnictwa technicznego oraz działalności różnych stowarzyszeń.

Podczas Retrospotkania w Resursie jubileuszowy wykład wygłosi dr hab. inż. Krzysztof Śmiechowski – prof. Uniwersytetu Radomskiego, Prezes Honorowy Radomskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT. Prelegent omówi najważniejsze etapy historii stowarzyszenia: od dynamicznego rozwoju przemysłu metalowego i chemicznego, przez powstanie Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej NOT w 1950 r., aż po lata jego największej aktywności, kiedy liczba członków osiągnęła około 10 tysięcy (1989 r.). Z kolei Paweł Kubicki – Prezes Radomskiej Rady FSNT NOT – przybliży uczestnikom spotkania współczesne wyzwania Rady, w tym integrację środowisk technicznych, rozwój edukacji technicznej młodzieży oraz działania na rzecz seniorów.

Retrospotkanie w Resursie będzie okazją, by spojrzeć na dorobek radomskich inżynierów w szerokiej perspektywie – od COP-u i Fabryki Broni, przez „Dom Technika", aż po nową siedzibę przy ul. Rwańskiej 17. To dorobek ludzi, którzy przez minione 75 lat tworzyli fundamenty lokalnej nauki, techniki i innowacji.

Dodatkową atrakcją spotkania w Resursie będzie wystawa jubileuszowa. Zostaną na niej zaprezentowane prace dzieci (dotyczące robotów) oraz studentów (pod hasłem „Moc kreacji" zaprezentują miejskie obiekty i tereny w nowej odsłonie). Nie zabraknie plansz zaprzyjaźnionych z NOT-em firm, na których przybliżą historię swojego rozwoju oraz tych przygotowanych przez Branżowe Centra Umiejętności, pokazujących ich nowocześnie wyposażone pracownie.

13 października, godz. 18.00, wstęp wolny

Klub Gier Resursa Planszówkowa

Dziesiątki planszówek o różnym stopniu zaawansowania (dla dzieci i dla dorosłych) oraz mnóstwo czasu na zagranie w te ulubione – tak zapowiada się kolejne spotkanie przygotowane przez Kuferek z Planszówkami. Organizatorzy mają ich w zbiorach ponad 600 i większość z nich udostępnią. Doświadczony animator zrobi też wszystko, by zapoznanie się z zasadami było szybkie, przyjemne i aby nie wymagało czytania instrukcji.

Kuferek z Planszówkami, odpowiedzialny m.in. za Games Roomy na lokalnych konwentach, znany jest również z Wielkiego Boju Planszówkowego, Świętokrzyskich oraz Starachowickich Gier Bez Prądu. Dzieci do 12. roku życia mogą wziąć udział w spotkaniu tylko w obecności swojego opiekuna. Zajęcia nie obejmują zorganizowanych grup szkolnych i świetlicowych.

16 października, godz. 15.00-21.00, wstęp wolny

Bajkowa niedziela: spektakl Teatru Naj Planeta Cudoria – kosmiczna podróż

Dawno, dawno temu, gdy Ziemia przestała być bezpiecznym miejscem do życia, ludzie wyruszyli w kosmiczną podróż w poszukiwaniu nowego domu. I znaleźli go – na magicznej planecie Cudoria, gdzie wszystko wyglądało znajomo, a czas płynął troszkę inaczej. Tam, pośród błyszczących gwiazd i kolorowych krajobrazów, ludzie zaprzyjaźnili się z niezwykłymi mieszkańcami – dobrymi Obcymi, z którymi stworzyli cudowny świat. Minęło 500 lat... Ziemia wyleczyła swoje rany, znów stała się piękna i zielona. Czas wracać do domu. Ale nie każdy się z tego cieszy. Z Marsa nadciąga tajemnicza czarodziejka, która nie chce pozwolić ludziom wrócić na ukochaną planetę. Co takiego skrywa? Dlaczego przeszkadza w powrocie?

Spektakl trwa 45 min. Jest przeznaczony dla dzieci od 4. roku życia. Po jego zakończeniu odbędą się warsztaty rodzinne.

18 października, godz. 11.00, wstęp płatny 20 zł

X Regionalny Zlot Kolekcjonerski

To stała pozycja w kalendarzu wydarzeń Resursy. Pasjonaci staroci, zbieracze, regionaliści, miłośnicy historii, słowem wszyscy, którzy chcą pielęgnować ciekawe kontakty oraz zapoznać się z unikatowymi zbiorami, spotykają się dwa razy w roku. Jesienna edycja zlotu to jego mały jubileusz – odbędzie się już po raz dziesiąty. Podczas wydarzenia można zaprezentować i pooglądać kolekcje z takich dziedzin jak: filatelistyka, numizmatyka, filokartystyka czy birofilistyka. Nie brakuje regionalnych publikacji, dokumentów, papierów wartościowych, pamiątek sportowych, przypinek i wielu przeróżnych ciekawostek. Uczestnicy zlotów już nie raz przekonali się, jak róże pasje mają radomianie i jak ciekawe kolekcje potrafią zbudować w oparciu o swoje zainteresowania.

Tej edycji zlotu towarzyszyć będzie prezentacja efektów IV Plenеru Radomskiej Inicjatywy Pocztówkowej, który odbył się 10 października w Magnuszewie. Nie zabraknie jubileuszowych niespodzianek. Udział w wydarzeniu zarówno dla wystawców, jak i zwiedzających jest bezpłatny. Zainteresowanych Resursa prosi o kontakt.

24 października, godz. 10.00-14.00, wstęp wolny

Spacer Kryminalny / Zbrodniczy Radom

W przeddzień Wszystkich Świętych Resursa zaprasza na wędrówkę po kryminalnych zakątkach Radomia – tych prawdziwych i tych symbolicznych. Jak wszędzie, tak i tutaj znajdowały się miejsca, które nie cieszyły się dobrą opinią. Mrok, tajemnica i szemrane towarzystwo powodowały, że często w radomskiej prasie, w rubryce kryminalnej, czytano o morderstwach, rozbojach, kradzieżach, podpaleniach i pobiciach. Nierzadko łamy prasowe informowały również o drobnych wykroczeniach, takich jak: wyzwiska, zakłócanie spokoju publicznego czy używanie wulgaryzmów w miejscach niedozwolonych. Te i inne zdarzenia miały miejsce nie tylko wtedy, kiedy wiedzę taką czerpano przede wszystkim z codziennej prasy lokalnej (XIX-XX w.). Nieobce były radomskiemu społeczeństwu także trzysta czy pięćset lat temu. Masz odwagę spojrzeć miastu prosto w jego najciemniejsze oblicze? Start: ul. Malczewskiego 16 (przy Resursie Obywatelskiej).

31 października, godz. 10.00, wstęp wolny.

1 WA

eprasa.pl 3331839983

10/2026

TEATR POLONIA

REPERTUAR

OCH TEATR

Data	Dzień	Godz.	Tytuł	Scena
1.10	cz	19:00	Bal w operze	D
2.10	pt	12:00	Życie pani Pomsel	D
2.10	pt	19:00	Życie pani Pomsel	D
3.10	sb	16:00	Co po Grace?	D
3.10	sb	19:00	Co po Grace?	D
4.10	nd	16:00	Co po Grace?	D
4.10	nd	19:00	Co po Grace?	D
5.10	pn	19:00	Głowa w piasek	D
6.10	wt	19:00	Głowa w piasek	D
7.10	śr	19:00	Zapętlona	D
8.10	cz	19:00	Zapętlona	D
9.10	pt	18:00	Ta podróż wciąż trwa. Najpiękniejsze piosenki Magdy Umer – koncert Leny Piękniewskiej	D
9.10	pt	20:30	Ta podróż wciąż trwa. Najpiękniejsze piosenki Magdy Umer – koncert Leny Piękniewskiej	D
10.10	sb	15:30	Pogo	M
10.10	sb	19:00	Matka	D
11.10	nd	16:00	Matka	D
11.10	nd	19:00	Pogo	M
12.10	pn	19:00	Żar	D
13.10	wt	19:00	Żar	D
14.10	śr	19:00	Żar	D
15.10	cz	19:00	Żar	D
16.10	pt	19:00	Żar	D
17.10	sb	17:00	50 słów	D
18.10	nd	16:00	50 słów	D
19.10	pn	—	—	—
20.10	wt	19:00	Zapętlona	D
21.10	śr	19:00	Zapętlona	D
22.10	cz	12:00	Dzieła wszystkie Szekspira	D
22.10	cz	19:00	Dzieła wszystkie Szekspira	D
23.10	pt	19:00	Bal w operze	D
24.10	sb	19:00	Bal w operze	D
25.10	nd	16:00	Bal w operze	D
26.10	pn	19:00	Sztuka wywiadu	D
27.10	wt	19:00	Sztuka wywiadu	D
28.10	śr	19:00	Na pierwszy rzut oka	D
29.10	cz	19:00	Na rauszu – spektakl w prezencie urodzinowym dla Widzów URODZINY TEATRU POLONIA	D
30.10	pt	19:00	Na rauszu	D
31.10	sb	16:00	Extasy Show	D

Data	Dzień	Godz.	Tytuł	Scena
1.10	cz	19:00	Pomoc domowa	D
2.10	pt	19:00	Pomoc domowa	D
3.10	sb	19:00	Klub kawalerów	D
4.10	nd	16:00	Klub kawalerów	D
5.10	pn	12:00	Zemsta	D
5.10	pn	19:00	Zemsta	D
6.10	wt	12:00	Zemsta	D
6.10	wt	19:00	Zemsta	D
7.10	śr	19:00	Mayday	D
8.10	cz	19:00	Mayday	D
9.10	pt	—	—	—
10.10	sb	19:00	Koniec czerwonego człowieka	D
11.10	nd	16:00	Koniec czerwonego człowieka	D
11.10	nd	20:00	One Mąż Show	M
12.10	pn	—	—	—
13.10	wt	12:00	Ferdydurke	D
13.10	wt	19:00	Ferdydurke	D
14.10	śr	—	—	—
15.10	cz	—	—	—
16.10	pt	12:00	Ożenek	D
16.10	pt	19:00	Ożenek	D
17.10	sb	15:30	Ożenek	D
17.10	sb	19:00	Ożenek	D
18.10	nd	16:00	Ożenek	D
19.10	pn	—	—	—
20.10	wt	19:00	Ciemny grylaż	D
21.10	śr	19:00	Ciemny grylaż	D
22.10	cz	12:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
22.10	cz	19:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
23.10	pt	19:00	Lily	D
24.10	sb	16:00	Krzysztof Daukszewicz – Hrabia wrócił	M
24.10	sb	19:00	Lily	D
25.10	nd	16:00	Lily	D
26.10	pn	12:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
26.10	pn	19:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
27.10	wt	12:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
27.10	wt	19:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
28.10	śr	19:00	Wspólnota mieszkaniowa	D
29.10	cz	19:00	Wspólnota mieszkaniowa	D
30.10	pt	19:00	Słoneczni chłopcy	D
31.10	sb	16:00	MaminSzymek	M
31.10	sb	19:00	Słoneczni chłopcy	D

D — Duża Scena | M — Mała Scena

REPERTUAR MOŻE ULEC ZMIANIE. BIEŻĄCY REPERTUAR NA STRONIE WWW.TEATRPOLONIA.PL ORAZ WWW.OCHTEATR.COM.PL

Bilety online: www.teatrpolonia.pl i www.ochteatr.com.pl Telefon do kasy: 22 622 21 32 i 22 589 52 00

Kasa i foyer Teatru Polonia są wynajmowane od m.st. Warszawy – Dzielnicy Śródmieście.

Premiery dofinansowane przez Miasto Stołeczne Warszawa

Patroni medialni: wyborcza.pl, VIVA!, Rzeczpospolita, Gazeta.pl

Patron medialny Teatru Polonia: Nowy Świat

Patron medialny Och-Teatru: radio kolor

Doradca prawny teatrów: CMS law-tax-future

Mecenas technologiczny teatrów: Bellenium

Projekt graficzny: progressivo

Partnerzy: MEZZE, SHUK

Partner Och-Teatru: Max Film

34453839

1 WAT

eprasa.pl 3331839983

90/90

19.06.2026 — 1.02.2027

DOOKOŁA MUZEUM

MUZEUMWARSZAWY.PL

AKCJA JUBILEUSZOWA W MUZEUM WARSZAWY I JEGO ODDZIAŁACH

MUZEUM WARSZAWY 90 LAT 1936—2026

instytucja kultury miasta stołecznego Warszawy

Muzeum Warszawy powstało w 1936 roku. Od dziewięciu dekad gromadzi, bada, chroni i popularyzuje bogate dziedzictwo miasta.

Świętuj z nami 90 lat odkrywania i opowiadania niezwykłej historii miasta i jego mieszkańców!

Partner jubileuszu: WAREXPO

Patroni medialni jubileuszu: TVP3 WARSZAWA, TVP Info, POLITYKA, tokfm, nasze miasto.pl

Partner edukacji Muzeum Warszawy: PGE

patronat honorowy Prezydenta miasta stołecznego Warszawy

34454000

WAT 1

eprasa.pl 3331839983

wyborcza

WARSZAWA TYGODNIK

Piątek, 25 września 2026 | Redaktor prowadzący **Edyta Różańska**

warszawa.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: warszawa@wyborcza.pl

Kupić tanio, żyć wygodnie

Młodzi szukają swojego raju pod Warszawą

▶ 4-5

• **Na zdjęciu: Martyna, mieszkanka osiedla we wsi Bieniewice pod Błoniem** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA

Inwestycje

Ostry konflikt o obwodnicę

Na dniach mamy poznać przebieg aglomeracyjnej obwodnicy Warszawy, ale czy uda się ją zbudować? W liście do premiera Donalda Tuska i ważnych urzędników trzy stowarzyszenia grożą blokowaniem inwestycji, jeśli trasa będzie przecinać Puszczę Bolimowską

▶ 2

Warszawa się rozjeżdża

Nie mam gdzieś małych miasteczek

Nie tęskniłam za ciszą i zielenią. Nie marzyłam o domku z ogródkiem, w którym będę pielęgnować róże. Wyprowadziłam się pod Warszawę, bo było taniej. A nieoczekiwanie odzyskałam kontrolę nad swoim życiem – pisze Joanna Dzikowska

▶ 6

Polityka

W co gra Konrad Frysztak

Trudno go nie zauważyć, bo jest bardzo wysoki. Ale został też dostrzeżony, bo nie gryzie się w język, gdy ocenia politycznych przeciwników. Po jego wystąpieniach na mównicy sejmowej z ław PiS-u słychać wycie

▶ 10-11

Obwarzanek stolicy

Piaseczno jak dzielnica Warszawy

– Myślę, że w żadnym innym podwarszawskim miasteczku nie czułbym takiej bliskości Warszawy. Nie czuję się oderwany od stolicy – mówi Rafał, mieszkaniec Piaseczna

▶ 12-13

eprasa.pl 3331839983

Inwestycje

Ostry konflikt o obwodnicę

Na dniach mamy poznać przebieg aglomeracyjnej obwodnicy Warszawy, ale czy uda się ją zbudować? W liście do premiera Donalda Tuska i ważnych urzędników trzy stowarzyszenia grożą blokowaniem inwestycji, jeśli trasa nie będzie po ich myśli.

Jarosław Osowski

• **Na kilka dni przed ogłoszeniem decyzji w sprawie planowanej autostrady A50 i trasy ekspresowej S50 presję zaczęli wywierać m.in. mieszkańcy gminy Wiskitki koło Żyrardowa. Na zdj. protest z 2021 r.** FOT. MACIEK JAŹWIECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Onowej fali protestów przeciw aglomeracyjnej obwodnicy Warszawy pisaliśmy przed miesiącem. Emocje sięgają zenitu, bo na przełom września i października Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zapowiada ogłoszenie preferowanego przebiegu odcinka o długości prawie 100 km. Przez cztery lata analizowano warianty w 21 gminach na zachód od stolicy.

Chodzi o jej odciążenie od tranzytu. Najbardziej we znaki dają się Warszawiakom ciężarówki przejeżdżające blisko centrum miasta w drodze między wschodnią a zachodnią granicą Polski. W stolicy tworzą się z tego powodu ogromne korki. Jednak mieszkańcy wielu miejscowości nie chcą u siebie trasy szybkiego ruchu, która docelowo ma okrążyć całą aglomerację. Dawali temu wyraz w kolejnych protestach, a nawet blokadach dróg.

CZUJĄ SIĘ OSZUKANI

W połowie lipca GDDKiA informowała: „Obecnie prowadzimy prace nad uszczegółowieniem prognoz ruchu z wykorzystaniem Generalnego Pomiaru Ruchu 2025. Jego końcowe wyniki uwzględniające sieć dróg krajowych i wojewódzkich zostały zatwierdzone w czerwcu. Przygotowujemy też analizę wielokryterialną, która obejmuje kwestie społeczne, środowiskowe, techniczne i ekonomiczne. Jej celem jest porównanie wariantów według jednolitych zasad i wskazanie jednego, preferowanego.”.

Na kilka dni przed ogłoszeniem decyzji w sprawie planowanej autostrady A50 i trasy ekspresowej S50 między drogą S7 w okolicach Tarczyna i Grójca a przyszłym węzłem Nacpolsk blisko Płońska presję zaczęli wywierać m.in. mieszkańcy gminy Wiskitki koło Żyrardowa. Trzy organizacje społeczne wystosowały list otwarty do premiera Donalda Tuska. Z jego kancelarii dostały odpowiedź, że przekazano go ministrom infrastruktury i klimatu.

– Organizacje te powstały cztery lata temu na fali protestów przeciwko planom PiS, a zwłaszcza Centralnemu Portowi Komunikacyjnemu i budowie obwodnicy aglomeracji warszawskiej przez Bolimowski Park Krajobrazowy, największy kompleks leśny między Łodzią a Warszawą. Stowarzyszenia zakładali mieszkający tu ludzie, którzy byli wyborcami Donalda Tuska i KO. Teraz są wściekli. Bo cztery lata temu słyszeli obietnice, że jeśli uda się odsunąć PiS od władzy, nikt nie będzie niszczył środowiska, a inwestycje związane z CPK zostaną ograniczone. Padały nawet deklaracje, że CPK nie będzie. Tymczasem ludzie teraz usłyszeli, że wszystko będzie jak za PiS, a dla lasów, których bronili, nawet gorzej – mówi Michał Matys, jeden ze społeczników, którzy zabiegają, by planowana obwodnica nie zmasakrowała lasów bolimowskich.

„Nie przypuszczaliśmy, że w 2026 r. ponownie będziemy musieli bronić Bolimowskiego Parku Krajobrazowego przed pomysłami, przeciwko którym protestowaliśmy cztery lata temu” – czytamy w liście otwartym do premiera Donalda Tuska, który podpisały stowarzyszenia

Przypomina, że w ich obronie (zagrożonych jest 220 chronionych gatunków roślin i 160 gatunków zwierząt) w czasie rządów PiS stanęło 96 intelektualistów – naukowcy, przyrodnicy, pisarze, filmowcy, dziennikarze oraz byli ministrowie środowiska i działacze opozycji demokratycznej. W 10-tysięcznej gminie Wiskitki petycję do ówczesnego premiera Mateusza Morawieckiego podpisała jedna piąta mieszkańców. Protestowały też samorządy Wiskitek i sąsiedniej Puszczy Mariańskiej.

Ten opór okazał się skuteczny. GDDKiA zrobiła krok w tył i zleciła analizy dodatkowego wariantu obwodnicy aglomeracyjnej, który pokrywałby się z przebiegiem pełniącej jej funkcję drogi krajowej nr 50. W sąsiedztwie Puszczy Bolimowskiej wiedzie oddaną w poprzedniej dekadzie obwodnicą Żyrardowa. Przed rokiem Jarosław Wąsowski, szef mazowieckiego oddziału GDDKiA zadeklarował, że planowana autostrada A50 zostanie odchudzona z trzech do dwóch pasów ruchu na każdej jezdni.

PUSZCZĘ POSIEKAJĄ TORY I AUTOSTRADA?

Według Michała Matysa w ostatnich tygodniach do Wiskitek dotarły sygnały od urzędników, że w korytarzu drogi nr 50 nie da się pomieścić trasy o parametrach autostrady. Przy czym nie wiadomo, dlaczego GDDKiA upiera się, by była to właśnie taka droga, a nie zwykła ekspresówka jak w pozostałej części ringu aglomeracyjnego.

– Skoro nie będzie możliwe poprowadzenie obwodnicy aglomeracji warszawskiej w śladzie drogi nr 50, to oznacza powrót do wariantów przez Bolimowski Park Krajobrazowy – obawia się Michał Matys. – Z kolei spółka CPK wysłała do urzędu gminy Wiskitki pismo z prośbą o zaopiniowanie nowych wariantów tzw. południowych łącznic węzła kolejowego przez Bolimowski Park Krajobrazowy, o czym nie było mowy nawet za rządów PiS. Nasi radni oprotestowali ten pomysł w sierpniu 2026 r.

W zamyśle rządowej spółki CPK te dodatkowe łącznice są potrzebne, żeby szybkie pociągi z Krakowa czy Katowic w drodze do Warszawy zbaczały do dworca, który ma powstać pod lotniskiem w Baranowie. Wcześniej odpowiedzialny za kolej wiceminister infrastruktury Piotr Malepszak, a od niedawna pełnomocnik rządu ds. CPK, przekonywał, że ruch Kraków/Katowice – lotnisko będzie niewielki. Na tyle, że wystarczy kierować do Baranowa tylko część pociągów ze Śląska i Małopolski przez tory na przedłużeniu istniejącej już Centralnej Magistrali Kolejowej.

Nie wiadomo, jaką wersję przebiegu torów (warianty są różne, także z ominięciem Bolimowskiego Parku Krajobrazowego) wybierze spółka CPK. Ta od dwóch miesięcy nie ma prezesa po nagłej dymisji Filipa Czernickiego. Do poszukiwania jego następcy.

GROŻĄ BLOKADAMI

Z lotniskiem planowanym w Baranowie jest powiązana budowa obwodnicy aglomeracji warszawskiej. Na wysokości Portu Polska jej jezdnie mają być szersze – z trzema pasami ruchu. To odcinek 5 km, także w gminie Wiskitki.

„Nie przypuszczaliśmy, że w 2026 r. ponownie będziemy musieli bronić Bolimowskiego Parku Krajobrazowego przed pomysłami, przeciwko którym protestowaliśmy cztery lata temu. Wielu mieszkańców naszego regionu wiązało ze zmianą władzy w 2023 r. autentyczną nadzieję, że państwo będzie inaczej traktowało ochronę przyrody, głos społeczny i racjonalność wielkich inwestycji. Liczyliśmy, że rząd kierowany przez Pana i Koalicję Obywatelską nie będzie wracał do koncepcji, od których odstąpiono nawet za poprzedniej władzy” – czytamy w liście otwartym do premiera Donalda Tuska, który podpisały stowarzyszenia Czarny Bocian i Łosiowe Błota oraz Stowarzyszenie Animatorów Nauki, Kultury i Sztuki „Dziedzictwo”. Korespondencję dostali też m.in. ministrowie infrastruktury oraz kierownictwo GDDKiA i spółki CPK.

Autorzy protestu piszą: „Nie chcielibyśmy dojść do paradoksalnego wniosku, że Bolimowski Park Krajobrazowy był bezpieczniejszy za poprzedniego rządu niż dzisiaj. Nie chcielibyśmy również, aby na wybór przebiegu wielkiej inwestycji państwowej wpływały lokalne interesy. Nie powinny brać górę nad interesem publicznym i ochroną przyrody”.

Stowarzyszenia stawiają warunek, by GDDKiA w gminie Wiskitki wybrała wariant obwodnicy aglomeracyjnej pokrywający się z drogą krajową nr 50 i zapewniła mieszkańcom wygodny dostęp do nowego węzła z autostradą A2 (Warszawa – Łódź). Co w innym wypadku? „Jesteśmy zdeterminowani, aby tego obszaru bronić. Jeżeli będzie to konieczne, wykorzystamy wszystkie dostępne instrumenty prawne – udział w postępowaniach środowiskowych, odwołania, skargi i kontrolę sądowo-administracyjną. Jeżeli wadliwa decyzja środowiskowa będzie wymagała zaskarżenia, zrobimy to także wtedy, gdy konsekwencją będzie wstrzymanie realizacji obwodnicy aglomeracji warszawskiej lub łącznic południowych CPK do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd” – grożą.

I zaznaczają: „Nie chcemy kolejnej wieloletniej wojny państwa z mieszkańcami i organizacjami społecznymi. Chcemy, aby ten konflikt został rozwiązany teraz, rozsądnie i politycznie odpowiedzialnie. (...) Panie Premierze, piszemy także dlatego, że chcemy nadal wierzyć, że jesteśmy w tej sprawie po tej samej stronie. Wielu obywateli zaufało obecnej większości parlamentarnej, wierząc, że ochrona środowiska, szacunek dla obywateli i odpowiedzialne państwo nie pozostaną jedynie hasłami”.

GDDKiA zapewnia, że nadal analizuje cztery warianty przebiegu zachodniej części obwodnicy aglomeracyjnej: „Trzy z nich zakładają poprowadzenie trasy po nowym śladzie, natomiast czwarty przewiduje możliwie szerokie wykorzystanie istniejącej drogi krajowej nr 50”. Prace nad nim, wraz z tzw. podwariantem tarczyńskim, zaczęły się po protestach i blokadach w 2023 r.

Ogłoszenie preferowanego korytarza obwodnicy w najbliższych dniach nie kończy sprawy. W GDDKiA przyznają, że przed złożeniem wniosku o decyzję środowiskową trafność tego wyboru muszą zatwierdzić eksperci i urzędnicy z Zespołu Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych, a następnie Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych. Generalna dyrekcja dróg deklaruje: „Na oba spotkania zaproszeni zostaną przedstawiciele samorządów, przez których tereny przebiegną warianty planowanej, zachodniej części obwodnicy aglomeracji warszawskiej”. ●

eprasa.pl 3331839983

SPRAWA : ODPADY

Wyrusz na quest!

Zamień spacer w przygodę pełną zagadek
prowadzących do ukrytego skarbu!
Ruszaj sam(a), zabierz przyjaciół, rodzinę
lub psa i zagrajcie w grę terenową!

Szczegóły znajdziesz tu:

Wolisz nie ruszać
się z kanapy?
Zrób quiz online!

ELEKTRO 3000
RLG by Reconomy
www.elektro3000.pl
SEGREGUJ ODPADY

Warszawa/34448650

1 WAL

eprasa.pl 3331839983

Warszawa się rozjeżdża

Myślałam, że taka cena za segment to przekręt

– Sprowadza się tu sporo młodych rodzin. To głównie ludzie bez poduszki finansowej i pomocy rodziny. Ludzie zdani na kredyt, którzy dojeżdżają do pracy w Warszawie – opowiada Martyna z Bieniewic.

Miłosz Piotrowski

Młode rodziny z dziećmi uciekają z Warszawy, gdzie średnia cena za metr mieszkania przekroczyła już 20 tysięcy złotych. Dokąd jadą? I czy znaleźli tam swój raj?

Martyna ma 33 lata, trzy miesiące temu przeprowadziła się wraz z rodziną z ciasnego mieszkania w Ursusie do segmentu w Bieniewicach, wsi przylegającej do Błonia. – Nasze mieszkanie miało 37 metrów, a mamy dwójkę dzieci, więc zaczęliśmy się rozglądać za czymś większym. Oboje pracujemy w korporacji w Warszawie, nie mieliśmy nigdy pomocy od rodziny. Zawsze musieliśmy liczyć na siebie i naszą zdolność kredytową – opowiada Martyna.

– Ceny mieszkań w Warszawie mnie szokowały, rozmowa zaczynała się od miliona. Gdy zobaczyłam, że segment 80 metrów kwadratowych plus 20 metrów poddasza kosztuje 550 tysięcy, początkowo myślałam, że to żart albo scam – dodaje.

BŁONIE WYBIERAJĄ MŁODZI ZDANI NA KREDYT

Gmina Błonie to jeden z odleglejszych kierunków podwarszawskiej suburbanizacji. Na przestrzeni ostatnich lat populacja powiększyła się tu o kilka tysięcy. Młodzi Warszawiacy w poszukiwaniu przystępnych cen mieszkań zapuszczają się jednak coraz dalej. Przyciąga ich tam też niezły dojazd. Choć Bieniewice od centrum stolicy dzieli 40 kilometrów, to podróż koleją stamtąd na Dworzec Zachodni zajmuje około 30 minut.

W gminie od lat przybywa mieszkańców. Na ulicach widać reklamy deweloperów, a na wolnych działkach wyrastają szeregówki.

– Początkowo szukaliśmy czegoś bliżej, chociażby w Pruszkowie, ale tam też już jest cenowy odjazd. W Bieniewicach miałam koleżankę i ona mnie przekonała, że warto tu się sprowadzić – mówi Martyna.

Na osiedlu szeregówek Martyny mieszkają zazwyczaj ludzie w podobnej sytuacji. – Po tych pierwszych znajomościach widzimy, że to głównie młodzi ludzie, bez poduszki finansowej, którzy są zdani na kredyt. Większość dojeżdża do pracy do Warszawy – relacjonuje. – Sprowadza się tu sporo młodych rodzin, choć na przykład nasz deweloper teraz zaczął budować kolejne osiedle, gdzie segmenty nie mają już 80 metrów, a 60. Podobno łatwiej takie sprzedać. Zainteresowane są głównie pary bez dzieci lub single.

Bieniewice przylegają do miasta Błonie. – Jest tam urokliwy ryneczek, zabytkowy ratusz, sporo knajpek, można zjeść pizzę, organizować imprezę. W weekendy te restauracje są przepełnione – opowiada Martyna.

Twierdzi, że większość rzeczy można załatwić na miejscu. – Są usługi, kosmetyczka, fryzjer. W Bieniewicach z marketów mamy tylko Dino, po bułki trzeba jeździć już do Błonia – opowiada.

Na razie jest zadowolona z przeprowadzki: – Mamy większy spokój ducha, jest ten kontakt z naturą, cisza. W Ursusie mocno dokuczały nam latające samoloty. Wiadomo, człowiek z czasem się do tego przyzwyczaił, ale dopiero teraz widzę, jak duży miało to wpływ na samopoczucie. Teraz zniknął ból głowy, zmęczenie jest, ale trochę inne. – W dawnym mieszkaniu żyliśmy na kupie. W segmencie mamy więcej przestrzeni, można nawet przez chwilę pobyć w samotności – dodaje.

NIE TAK KOLOROWO JAK W REKLAMIE

Najbardziej cieszy się tego, że w nowym miejscu odnajdują się jej dzieci. – Starsza córka poszła do zerówki i bardzo dobrze się tam czuje. Jak idziemy ulicą, spotyka więcej znajomych niż my – śmieje się.

Zaznacza jednak, że gmina dopiero przygotowuje się na napływ rodzin z dziećmi. – Młodsza córka początkowo nie dostała się do przedszkola. Musieliśmy trzy razy błagać panią dyrektor, by ją przyjęła. Grupy są przepełnione, bo w Bieniewicach jest tylko oddział przedszkolny przy szkole. Na szczęście ruszyła już budowa nowego przedszkola – mówi.

• **Nowa inwestycja mieszkaniowa w Błoniach przy ul. Nowakowskiego, 23 września 2026 r.**
FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA

Ceny mieszkań w Warszawie mnie szokowały, rozmowa zaczynała się od miliona. Gdy zobaczyłam, że segment 80 metrów kwadratowych plus 20 metrów poddasza kosztuje 550 tysięcy, początkowo myślałam, że to żart albo scam

MARTYNA
mieszkanka wsi Bieniewice

Nie traktuje swojej wsi jako sypialni Warszawy, stara się zaangażować w lokalne sprawy i korzystać z lokalnych atrakcji. – W Błoniach mamy super centrum sportu z pięknym basenem. Zdarzało się, że spotykałam tam znajomych, którzy przyjechali z Warszawy. Jest też spore centrum kultury z kinem i park z fontannami – wylicza.

Ale szybko okazało się też, że rzeczywistość nie wygląda dokładnie tak, jak w broszurze reklamowej dewelopera. – Na początku przeżyłam kryzys, bo z Ursusa dojeżdżałam do pracy w 20 minut. Mogłam wskoczyć w każdy możliwy pociąg i byłam w Śródmieściu. Tutaj są ciągłe opóźnienia, mniej połączeń, wypadki na przejazdach kolejowych. Dojazd wcale nie zawsze trwa 30-40 minut – mówi. – Gdyby nie to, że pracuję hybrydowo, pewnie musiałabym poszukać pracy bliżej domu.

Zmienił się też jej tryb życia. W Ursusie większość spraw można było załatwić na piechotę. – Dzisiaj odwoziłam dziecko do przedszkola, to 800 metrów, ale wygodniej było mi autem. Doświadczyłam tego, że to niby taka wioseczka, ale każdy chce dostać się do pracy, więc robi się korek – mówi.

Pytam ją o to, czy w Bieniewicach odnalazła swój raj. – Myślę, że to idealne miejsce dla rodzin z dziećmi i dla ludzi, którzy cenią sobie spokój. Nie widzę tu singli czy ludzi z imprezowym stylem życia. Jak nie masz potrzeby, żeby ciągle być na mieście, to się tutaj odnajdziesz – stwierdza.

ŻYRARDÓW TO NIE PRZEDMIEŚCIE WARSZAWY

– Mieliśmy trochę inne podejście niż znajomi, którzy przeprowadzali się na przedmieścia – opowiada Mikołaj. Ma 30 lat, żonę i dwie córeczki. Do Warszawy przyjechali lata temu ze Skarżyska-Kamiennej. – Wzięliśmy ślub i zaczęliśmy karierę. Potem zaczęliśmy myśleć o założeniu rodziny i okazało się, że w Warszawie nie stać nas na mieszkanie o przyzwoitym metrażu – mówi.

Żona Mikołaja pracuje w Warszawie, sam w Mszczonowie, więc szukali czegoś blisko stolicy. – W Żyrardowie odnaleźliśmy klimat z rodzinnych stron, spokój i małomiasteczkowość. Nie chcieliśmy trafić do typowego obwarzanka i przedmieść przesiąkniętych Warszawą. Szukaliśmy czegoś więcej niż sypialni. Pochodzimy z małego miasta, chodziło nam o to, żeby żyć wolniej, a nie tempem warszawskim – opowiada Mikołaj.

Wcześniej też mieszkali na blokowisku w Ursusie. – Zaczęliśmy trochę poznawać Żyrardów i zobaczyliśmy, że to miejsce z ciekawą historią. Kupiliśmy mieszkanie w kamienicy z XIX wieku, w samym centrum. Budynek jest w rejestrze zabytków, trochę zaryzykowaliśmy – przyznaje Mikołaj.

Położone o około 45 kilometrów od Warszawy miasto słynęło niegdyś z zakładów lniar-

eprasa.pl 3331839983

skich. Potem przemysł upadł, pojawiły się poważne problemy społeczne związane z bezrobociem. Żyrardów zyskał złą sławę, która ciągnie się za nim do dziś. Wielu osobom kojarzy się raczej z gangami, pustostanami i biedą niż z miejscem, gdzie wyprowadzają się młodzi Warszawiacy. Może dlatego ceny nieruchomości są tam tak niskie: na rynku wtórnym nadal są takie za około 6 tysięcy złotych za metr.

Mikołaj złą sławą miasta specjalnie się nie przejmuje. – Sporo osób nas ostrzegało przed Żyrardowem, choć to głównie ludzie, którzy tu nie mieszkają. Faktycznie, są tu pozostałości rządów podwórkowych, można natknąć się na jakąś nieciekawą ekipę, ale nigdy nikt mnie nie zaczepiał, a byłem chyba na wszystkich ulicach w tym mieście – opowiada. – Niektórzy sąsiedzi pamiętają lata 90. Wtedy można było mówić o mafii żyrardowskiej, dziś jak coś się dzieje, to raczej jakaś młodzież imprezuje na podwórku.

Czasem zdarzy się jakiś incydent, czy bójka, ale myślę, że w takich miasteczkach to jest rozpamiętywane, w Warszawie nikt się takimi rzeczami nie przejmuje.

Chwali dojazd z Żyrardowa do Warszawy. – Kolejami Mazowieckim do Dworca Zachodniego można dojechać w około 40 minut, a Intercity nawet w 20 minut. Na dojazdy samochodem też nie narzekam – mówi. – Zdarzało się nam komunikacją publiczną do Centrum Warszawy jechać dłużej z Ursusa niż z Żyrardowa.

Zaznacza, że nie traktują Żyrardowa jako sypialni. Mikołaj dołączył do zarządu wspólnoty w swojej kamienicy. – Staramy się zadbać o nasz budynek. Zresztą niedawno wprowadziła się tu inna para w podobnym wieku do nas – mówi. – Cenię sobie ten historyczny klimat. Nie jest to miejsce tak przesiąknięte Warszawą, jak bliski obwarzanek. Oczywiście nie pójdziemy tutaj do opery, ale jest lokalna kultura. Mamy nawet kino studyjne, można też znaleźć fajne knajpy.

Narzeka za to nieco na infrastrukturę dla dzieci: – W Żyrardowie nie ma publicznego żłobka, więc wszystko opiera się na prywatnych placówkach. Są do nich dopłaty, ale dziwię się, że tak to działa. Z roku na rok jest tu coraz więcej dzieci.

Jego też pytam, czy Żyrardów to raj dla młodych. – To miasto dużych kontrastów. W jednej chwili można przejść od dużego luksusu do skrajnej biedy. To trudne miejsce i trzeba być na to przygotowanym – mówi dyplomatycznie. – Na pewno nie jest też dla imprezowiczów. Ale my znaleźliśmy tu to, czego szukaliśmy.

Dodaje: – To takie miasteczko jak nasze rodzinne Skarżysko, tylko z dużo większymi szansami. Nie brak tu nam niczego w codziennym życiu. Można zrobić zakupy, pójść na siłownie, jest mnóstwo placów zabaw. Nie wszystko kręci się tu wokół kariery i pracy, jak w Warszawie i podwarszawskich miejscowościach.

KOBYŁKA DLA TYCH, KTÓRZY CHCĄ STANĄĆ NA NOGI

Inaczej miejsce zamieszkania wybierał Artur. Do Kobyłki przeprowadził się z żoną i małym dzieckiem prawie trzy lata temu. Oboje są przed trzydziestką. Wcześniej mieszkali na Pradze Południe na Osiedlu Majdańska. Gdy pytam go o to, dlaczego wybrali Kobyłkę, długo opowiada o kredycie 2% i o różnych ofertach zakupu mieszkania.

Padło na segment w szeregówce, gdzie jest sześć mieszkań. To budynek na skraju lasu, niedaleko torów i dworca kolei. – Przekonała nas głównie korzystna oferta, ale też dobre połączenie z Warszawą. Mieszkamy w drugiej linii zabudowy od torów, więc na dworzec mamy 5 minut piechotą – opowiada Artur.

Oboje pracują w Warszawie. Żona Artura przy Dworcu Wileńskim. – Dojazd zajmuje jej 17 minut, więc fantastycznie, pociągi są co 10 minut w dni robocze, a w weekendy co pół godziny. U mnie jest trochę gorzej, mam pracę po lewej stronie Wisły, więc muszę jechać 40-45 minut z przesiadkami. Ratuje mnie praca zdalna – przyznaje.

I zaznacza, że praca zdalna jest dla niego koniecznością. – Teraz jestem w trakcie szukania nowego miejsca. Gdy słyszę na rozmowach rekrutacyjnych, że nie ma opcji pracy zdalnej, od razu przerywam spotkanie – mówi.

Tłumaczy, że w dojazdach problematyczna jest koordynacja połączeń. – Jak ucieknie mi tramwaj, to mam 7 minut w plecy, a one nie zawsze są dobrze zsynchronizowane z koleją. Ostatecznie mój etat z dojazdami to byłoby 10 godzin nie 8, więc wolę pracować w domu – mówi.

Artur pochodzi z Myślenic. – To była taka sypialnia Krakowa, tutaj jest podobnie. Choć myślę, że tam więcej się działo, jeśli chodzi o sport, turystykę czy życie nocne – stwierdza.

Lokalne życie w Kobyłce niespecjalnie go interesuje: – Jeśli wyjście na miasto, to tylko i wyłącznie Warszawa. Tam się koncentruje nasze życie towarzyskie, pociągi działają do dość późna, więc problemu nie ma, a w razie czego można też dojechać Uberem.

Zaznacza jednak, że wszystkie podstawowe sprawy może załatwić na miejscu. – Mamy żłobek pięć minut autem, lekarz też jest blisko, niedawno otworzyli dużego Lidla, jest bardzo ładny park – wylicza.

Czy Kobyłka spełniła jego oczekiwania? Artur: – Myślę, że to dobre miejsce dla młodych ludzi, którzy chcą stanąć na nogi. Kilku rzeczy mi jednak brakuje. W Warszawie lubiłem usiąść sobie w Empiku i przeglądać książki. Tutaj nie ma takich miejsc. Chociaż książkę zawsze mogę poczytać sobie w pociągu.

REKLAMA

Warszawa/34452369

1 WA

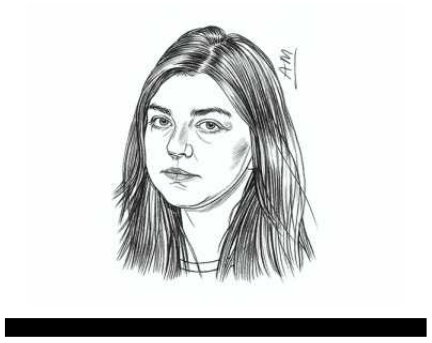
eprasa.pl 3331839983

Wyprowadziłam się z Warszawy i odzyskałam kontrolę nad życiem

Nie mam gdzieś małych miasteczek

Nie tęskniłam za ciszą i zielenią. Nie marzyłam o domku z ogródkiem, w którym będę pielęgnować róże. Wyprowadziłam się pod Warszawę, bo było taniej.

Dzikowska

Moja ulica jest szeroka. Nie ma chodnika ani ruchu, mogę iść za psem środkiem, pod furtką sąsiada, po trawniku przy skrzyżowaniu, znów na środek. Czasem z boku stoi rząd samochodów – ktoś ma gości – ale to nie przeszkadza. Mieszczą się.

Tylko zimą, ostrzegali mnie sąsiedzi, lepiej nie parkować blisko zakrętu. Tam odśnieżarka wpadła raz w poślizg. Na początku zresztą często mnie zaczepiali i pytali: no i jak ci się mieszka w Kobyłce?

Przez prawie całe dorosłe życie mieszkałam blisko tego, co wydawało mi się niezbędne. Chodziłam na piechotę do pracy, miałam w zasięgu spaceru uczelnię, kino, basen, ogród botaniczny, galerię handlową, restauracje. Żeby się ze mną spotkać, wystarczyło wieczorem wyjść na miasto, byłam ćmą.

Nie tęskniłam za ciszą i zielenią. Nie marzyłam o domku z ogródkiem, w którym będę pielęgnować róże. Wyprowadziłam się pod miasto prozaicznie, bo było taniej.

Na początku czułam się rozdarta. Podobało mi się, że na końcu ulicy mam las, a za lasem – stawy z plażą. Nie podobało mi się, że całe to życie towarzyskie, do którego byłam przyzwyczajona, dzieje się gdzieś poza mną.

Oczywiście, nie byłam w tych rozterkach pierwsza. Socjologowie badają takie przeprowadzki od lat. Ray Oldenburg twierdził na przykład, że zdrowe życie społeczne potrzebuje trzech przestrzeni: domu, pracy i „trzeciego miejsca", czyli kawiarni, baru, księgarni, klubu albo rynku. Przedmieścia są z tej perspektywy podejrzane, problematyczne. Dominuje w nich życie prywatne, natomiast miejsca przypadkowych, niezobowiązujących spotkań są nieliczne albo wymagają dojazdu.

Początkowo właśnie tak przeżywałam Kobyłkę. Miałam dom, pracę i las, ale moje „trzecie miejsce" zostało gdzieś w mieście.

Robert Fishman, amerykański historyk miast i urbanistyki, pisał, że XIX-wiecznemu mieszczaństwu też nie wystarczał jeden adres. Zresztą ideałem nie było wówczas wcale życie w mieście. Miasto było brudne, zatłoczone, głośne, związane z pracą. Prawdziwą oznaką pozycji była możliwość funkcjonowania w dwóch przestrzeniach: miejskiej (przemysłowej) i podmiejskiej (domowej). Ta druga była faktyczną sceną życia społecznego – rodzinnych zjazdów, prywatnych koncertów, odczytów poezji, świąt.

Ale podmiejska rezydencja z przełomu wieków działa dzięki pracy ludzi, którzy nie należą do salonu. Ktoś musi gotować, napalić w piecach, przygotować pokoje, wyprać pościel. Widzę czasem echa tego świata w tym, co sama robię. Kiedy mam gości, ścielę im, gotuję i zmieniam ręczniki. Wieczorem zbieram naczynia, odkurzam i wycieram blaty w kuchni. Szykuję dom na rano i przy śniadaniu rozmawiam z przyjaciółką o tradwifes i niewidzialnych zapleczach XIX-wiecznej rezydencji.

• **Joanna Dzikowska – dziennikarka „Gazety Wyborczej" i wicenaczelna „Gazety Stołecznej"**
FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W XX wieku prestiż przestał być związany z posiadaniem rezydencji. Życie towarzyskie przeniosło się z prywatnych rezydencji do kawiarni, klubów, redakcji, galerii i restauracji. O pozycji świadczyło nie to, kogo można przyjąć, ale gdzie samemu się bywa. Nowoczesne miasto definiowało się przez „kulturę obecności" – jak nazwał ją Richard Sennett, amerykański socjolog i historyk życia miejskiego – w przestrzeni publicznej.

Na przedmieściach triumfowała wtedy rodzina. Wybiera dom poza centrum ze względu na dzieci, bezpieczeństwo, większą przestrzeń i komfort codziennego życia. Ten model ma jednak swoją cenę. W książce „Samotna gra w kręgle" politolog Robert D. Putnam argumentował, że rozlewanie się miast może osłabiać kapitał społeczny. Mieszkańcy przedmieść żyją dalej od miejsc pracy i od siebie nawzajem, więcej czasu spędzają w samochodach, rzadziej uczestniczą w organizacjach i mają mniej okazji do spontanicznych spotkań.

Nie pozbyliśmy się tego przymusu, o którym mówił Sennett, a jednocześnie coraz bardziej się rozjeżdżamy. Jak pisał Michał Wojtczuk w „Stołecznej", w zaledwie pięć lat w miejscowościach dookoła Warszawę przybyło ponad 50 tysięcy ludzi (w tym ja), a w stolicy – pięć tysięcy. Podwarszawskie gminy – Marki, Ząbki, Wieliszew, Lesznowola czy Raszyn – zamieniają się w nowe orbitalne dzielnice Warszawy.

Ta rewolucja „słoików 2.0", którą opisujemy w reportażach, ma dwa typy bohaterów. Suburbanita zamienia miejskie mieszkanie na większy dom, ale pozostaje mieszkańcem metropolii. Nadal w niej pracuje, korzysta z jej instytucji i organizuje wokół niej swój kalendarz. Miasteczko jest dla niego przede wszystkim sypialnią; wyprowadza się, żeby oszczędzić. Kontrurbanista przeprowadza się, żeby wyjść z logiki wielkiego miasta; chce żyć innym tempem, większą samodzielnością, kontaktem z naturą i możliwością urządzenia codzienności na własnych zasadach.

Oczywiście pomiędzy tymi figurami znajduje się szerokie pole życiowej niekonsekwencji, a granica jest nieostra. Można ewoluować jak pokemon. Wiem to z doświadczenia.

Współczesna klasa średnia odziedziczyła kapitał kulturowy, ale straciła przestrzeń. W warszawskim mieszkaniu o powierzchni 45 m kw. można być gospodarzem co najwyżej kolacji. Nie zaprosisz rodziny na weekend, nie zamieszka u ciebie na dwa tygodnie przyjaciółka z południa Polski; nie zorganizujesz wakacji dla chrześnicy. Mieszkanie pozwala mieszkać, pozwala pracować, wychowywać dzieci, ale niechętnie przyjmuje gości.

Polski sen o domu pod Warszawą ma twarz Judyty z „Nigdy w życiu!" Po rozwodzie nie szuka dla siebie kolejnego mieszkania. Buduje dom, a wraz z nim nową wersję własnego życia – wolnego od wielkomiejskich konfliktów.

Badacze tzw. lifestyle migration powtarzają: cisza, sąsiedzkość, kontakt z naturą, autentyczność, możliwość samodzielnego kształtowania życia. Tego szukają ludzie, którzy wyprowadzają się z miasta za „lepszym" życiem. Dlatego w wywiadach nie mówią „kupiłem większy dom", tylko: „uciekłem od pośpiechu", „chciałem wychowywać dzieci inaczej", „chciałem mieć wpływ na swoje otoczenie". I dlatego codziennie w telewizji leci „Ucieczka na wieś" albo „Daleko od miasta", zawsze z tymi samymi historiami: zmęczony mieszczuch porzuca korki, ciasnotę i pośpiech, żeby znaleźć spokój i życie bliżej natury. Ten sam scenariusz odtwarzają zresztą influencerzy, którzy dokumentują budowę domu albo remont starego siedliska, zakładanie ogrodu i codzienność poza miastem. Zamiast bywania pojawia się nowy obowiązek: nieustannego relacjonowania, jak dobrze żyje się po ucieczce z miasta.

Ja też odpowiadam sąsiadom, że mieszka mi się w Kobyłce wspaniale. Wiedzą, że muszę zmienić klocki hamulcowe (i polecają dobry warsztat), pytają o psa po zabiegu, dzielą się roślinami do ogrodu i telefonem do hydraulika, opowiadają mi o swojej codzienności. W większości nie znamy swoim imion. Prawdopodobnie nie rozpoznalibyśmy się w innym niż Kobyłka mieście. Niczym na obrazach wielkich mistrzów potrzebujemy właściwych atrybutów i tła. Sąsiedzka bliskość jest powierzchowna, miejscowa. Definiuje ją układ ulic i wspólny sklep spożywczy.

Geograf, prof. Jerzy Bański przebadał 18 polskich wsi. Pytał o relacje między miejscowymi i nowymi mieszkańcami. Wynik jest ciekawy: kontakty są częste, ale zwykle powierzchowne. Rozmowy odbywają się głównie w sklepie, na ulicy czy przy okazji codziennych spraw. Głębsza integracja zdarza się znacznie rzadziej.

Socjologowie często pytają, jak integrują się „nowi" w tych społecznościach. Ale może ważniejsze jest pytanie: czy w ogóle o to im chodzi?

Miasto jest jak niekończąca się rolka z serwisów społecznościowych. Zawsze coś się dzieje. Jakiś wernisaż, premiera książki, debata, urodziny, kolacja, impreza. Iść, uśmiechnąć się, porozmawiać z kilkoma osobami, uważać, by nie powiedzieć tego, co się naprawdę pomyślało, odmówić kieliszka wina, ponarzekać na coś – byle z umiarem. W pewnym momencie zrozumiałam, że tracę kontrolę nad własnym życiem towarzyskim.

W Kobyłce nabrałam głęboko powietrza i nagle okazało się, że wcale nie potrzebuję „trzeciego miejsca" w rozumieniu Oldenburga.

Z niektórymi bliskimi mi osobami zaczęłam nawet spotykać się częściej i bardziej jakościowo niż wcześniej. Nie mam przy tym poczucia, że kontynuuję tradycję ziemiańskiego życia. Moi goście nie mają do dyspozycji całego skrzydła rezydencji; śpią na poddaszu albo w malutkim gabinecie.

Okazało się też, że mój „podmiejski" salon nie musi wcale konkurować z kawiarnią. To „czwarte miejsce", które jest dostępne tylko na zaproszenie. Nie wpuszcza przypadkowych ludzi, ale daje jednocześnie przestrzeń spotkaniom, które w mieście musiałyby się skończyć po kolacji. Do domu pod miastem mogę zaprosić osiem osób na weekend albo jedną na dwa tygodnie. Wtedy bycie razem przestaje mieć termin ważności. Możemy iść na spacer, ugotować coś razem, zamknąć się w dwóch oddzielnych pokojach – albo w tym samym – i czytać książki. Mogę nawet pójść spać przed 23., tak jak lubię, bez wyrzutów sumienia, że ten wspólny czas marnuję.

Ale mogę też przez miesiąc nie spotkać nikogo. Nie muszę się tłumaczyć. Nie muszę odmawiać kolejnych zaproszeń. Salon pod miastem to więcej towarzystwa i więcej samotności jednocześnie.

Największym luksusem nie jest bowiem przestrzeń, metry kwadratowe przeliczone na złotówki, lecz możliwość zamknięcia drzwi i życie na władnych zasadach.

Może na dobre by wyszło Andrzejowi Bursie, gdyby jednak napisał te cztery reportaże o perspektywach rozwoju małych miasteczek.

PS Tuż przed oddaniem tego tekstu, mój partner wrócił ze spaceru z psem: – Dobrze, że jutro odbierają bioodpady. Dziki nas odwiedziły, musiałem po nich posprzątać. ●

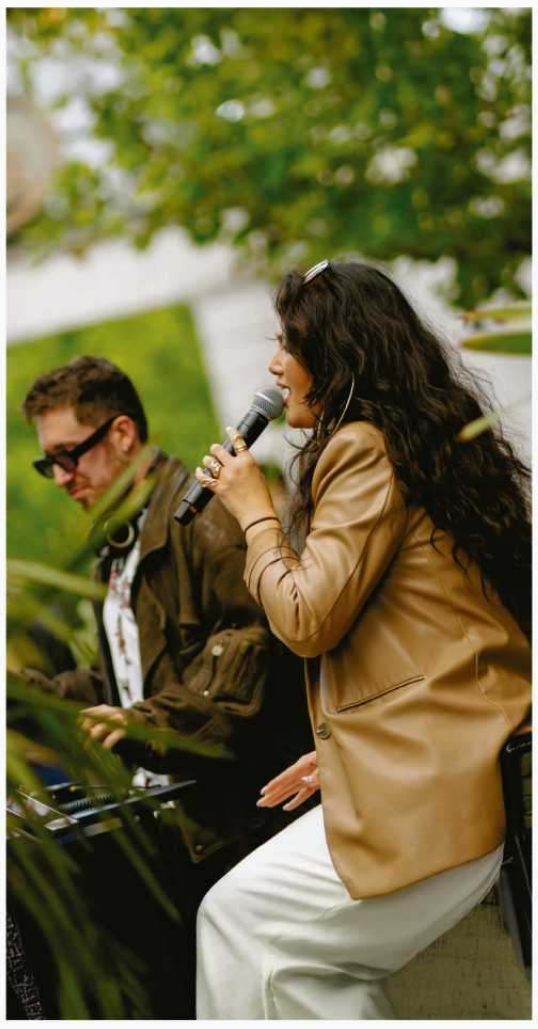
Joanna Dzikowska

eprasa.pl 3331839983

Warszawa/34452497

eprasa.pl 3331839983

Dramat kobiety w Instytucie Psychiatrii i Neurologii

Małgosię tak długo diagnozo aż przestała chodzić

U chorej na schizofrenię Małgosi stwardnienie rozsiane zdiagnozowano dopiero, gdy przestała chodzić. Odmówiono leków. To dzieje się w instytucie, który w nazwie ma „neurologię", a w budynku poradnię dla pacjentów chorujących na SM.

Magda Roszkowska

FOT. GETTY IMAGES

Moja siostra ma schizofrenię. Od dwóch lat przebywa w Klinice Psychiatrii Sądowej. To zamknięty oddział w Instytucie Psychiatrii i Neurologii (IPiN) w Warszawie. Kiedy ją tam przewieziono, była sprawna, dziś porusza się na wózku i załatwia się do pieluchy. Po wielu miesiącach moich próśb i interwencji w końcu zdiagnozowano u niej stwardnienie rozsiane. Nie dostaje żadnych leków na tę chorobę. Odmówiono jej także rehabilitacji, bo ta nie przysługuje pacjentom psychiatrycznym – opowiada Marzena, siostra 46-letniej Małgosi (imię zmienione).

Pokazuje mi zaświadczenie z 27 lipca 2026 roku, jakie wydał o Małgosi neurolog z naukowym tytułem: „Diagnoza SM [stwardnienie rozsiane – red.]. Pacjentka ze względu na współwystępowanie schizofrenii paranoidalnej oraz brak aktywności choroby w ostatnim roku nie kwalifikuje się do programu lekowego".

OSTATNI BASTION NIEZALEŻNOŚCI MAŁGOSI

NFZ w ramach programu lekowego B.29 refunduje 17 różnych preparatów lekowych na stwardnienie rozsiane. Charakteryzują się różną skutecznością, są przeznaczone dla różnych postaci i faz choroby. Terapia nimi hamuje degenerację centralnego ośrodka nerwowego i pozwala na długo zachować sprawność. Całkowity roczny koszt programu B.29 to około 800 mln zł, przy czym wartość wszystkich kontraktów zawartych przez NFZ w neurologii w 2026 roku wynosi miliard osiemset milionów złotych. W Polsce z terapii przeciw SM korzysta około 26 tys. osób w 134 ośrodkach. Średni roczny koszt leczenia chorego to ponad 31 tys. zł.

Czy chorowanie na schizofrenię dyskwalifikuje osobę ze świeżą diagnozą SM z programu lekowego? Joanna Zarzycka z biura rzecznika prasowego NFZ zaprzecza, ale dodaje, że niektóre leki na SM mogą wchodzić w interakcję z innymi preparatami, dlatego każdy przypadek należy rozpatrywać indywidualnie. Według Zarzyckiej z terapii nie można wykluczyć też osób, u których choroba nie była aktywna przez ostatni rok. Ani tych, które jednocześnie chorują na schizofrenię.

– Była bardzo zdolna, ale ciągle podnosiła sobie poprzeczkę. Może za wysoko? – zastanawia się Marzena. Opowiada, że Małgosia pierwszy kryzys psychiczny miała w 1998 roku, w klasie maturalnej. Na początku dobrze sobie radziła. Studiowała historię sztuki i choć nie udało jej się ukończyć kierunku, znalazła pracę w Muzeum Narodowym. Przez pewien czas mieszkała sama. – Siostra chciała być niezależna. Problem w tym, że gdy tylko poczuła się lepiej, odstawiała leki, twierdząc, że wmawiamy jej chorobę, a wtedy znowu lądowała w szpitalu. Z biegiem lat była chronicznie zmęczona i otępiała przez silne leki przeciwpsychotyczne. Często wyzywała ludzi od najgorszych, klęła, a w szale potrafiła uderzyć – przyznaje Marzena.

Nie dość, że z diagnozą zwlekano długie miesiące, by na koniec wykluczyć siostrę z terapii lekowej z powodu schizofrenii, to jeszcze pozbawiono ją możliwości odzyskania jakiejkolwiek sprawności

MARZENA
siostra 46-letniej Małgosi

Z kryzysu jej siostra już się nie podniosła. Patrzyła na śmierć ojca, który ciężko chorował na białaczkę. Dzień później połknęła leki, jakie miała w domu. – Zapadła w śpiączkę. Nie było wiadomo, czy w ogóle się obudzi. Od tego czasu zmieniała szpitale psychiatryczne, ale już z nich nie wyszła – mówi Marzena.

Małgosia niedługo po obudzeniu zepchnęła z łóżka starszą pacjentkę. Ta złamała biodro, a sprawa trafiła do sądu. Ten zdecydował, że Małgosia musi przebywać na oddziale zamkniętym. Od ponad dekady ta decyzja co pół roku jest przedłużana. – Siostra była już w Lublińcu, pod Białymstokiem, w Tworkach i Warszawie. Od dawna nikomu nie zagraża, mimo to przed każdą wizytą mama i ja jesteśmy przeszukiwane. Rozmawiamy z Małgosią pod nadzorem ochroniarza. Raz mama przyniosła siostrze batonik, skonfiskowano go. To samo było z opłatkiem, który ochroniarze znaleźli w bożonarodzeniowej paczce, ale mama się popłakała i odpuścili – opowiada Marzena.

Każde ich spotkanie wygląda podobnie: rozmawiają o dzieciństwie. Ale po 15 minutach Małgosia jest zmęczona i chce wracać do łóżka. Marzena od lekarki dowiaduje się, że od kilku miesięcy siostra rzadko wstaje. – Sprawność była jej ostatnim bastionem niezależności, odkąd schizofrenia i przyjmowane od lat leki spustoszyły jej psychikę. Teraz nie ma już nic – Marzena płacze.

DIAGNOZOWANIE TRWAŁO 11 MIESIĘCY

Z dokumentacji medycznej wynika, że Małgosia pierwszą konsultację neurologiczną w Instytucie Psychiatrii i Neurologii miała 22 sierpnia 2025 roku. Powodem były zaburzenia chodu. W notatce czytam, że podczas badania poruszała się na nieco ugiętych kolanach, stawiając nogi szeroko, co pozwalało jej utrzymać równowagę. Neurologowi mówiła o bólu przednich części obu kończyn dolnych. Lekarz napisał, że w dokumentacji medycznej pacjentki brak jest informacji o występujących wcześniej problemach neurologicznych. Ale mama Małgosi podała, że dziwny sposób chodzenia występował już wcześniej, tyle że po pewnym czasie ustępował. Lekarz zapytał ją wtedy, czy córka przechodziła ewentualne rzuty stwardnienia rozsianego. Musiał więc zakładać taką diagnozę, ale matka zaprzeczyła. Zlecił wykonanie rezonansu magnetycznego odcinka piersiowego kręgosłupa.

Kolejna konsultacja miała miejsce w listopadzie 2025 roku. Małgosia nadal poruszała się w sposób nietypowy. Z notatki wynika, że w rezonansie nie odnotowano zmian patologicznych. Lekarz zalecił kolejne takie badanie, tym razem głowy i kręgosłupa. Jego opis był gotowy w styczniu 2026 roku. Okazało się, że w mózgu Małgosi wykryto liczne zmiany demielinizacyjne charakterystyczne dla stwardnienia rozsianego i dwie takie zmiany w rdzeniu kręgowym.

Następna konsultacja neurologiczna odbyła się dopiero pod koniec maja 2026 roku. Wtedy Małgosia od kilkunastu dni poruszała się na wózku.

Neurolog zlecił, by jak najszybciej pobrać z jej rdzenia płyn i zbadać w celu potwierdzenia lub wykluczenia stwardnienia rozsianego. W międzyczasie wykonano kolejny rezonans. 10 lipca podczas ostatniej konsultacji lekarz napisał: „wysoce prawdopodobne stwardnienie rozsiane". Ostateczną diagnozę postawiono dopiero 27 lipca 2026 roku, jedenaście miesięcy po pierwszej konsultacji, gdy Małgosia wprawdzie z trudem, ale poruszała się jeszcze o własnych siłach.

W lipcu 2026 roku badano ją pod kątem potrzeb rehabilitacyjnych. W notatce z tej konsultacji napisano, że pacjentka wymaga przewlekłej rehabilitacji, należy ją pionizować i zaopatrzyć w pionizator, a także w poduszkę przeciwodleżynową, którą należy umieścić w wózku. Małgosia w towarzystwie rehabilitanta powinna chodzić przy balkoniku typu ambona.

Co zaskakujące, w tej samej notatce czytam też: „Oddział Rehabilitacji Neurologicznej nie udziela świadczeń na Oddziałach Psychiatrycznych". – Nie dość, że z diagnozą zwlekano długie miesiące, by na koniec wykluczyć siostrę z terapii lekowej z powodu schizofrenii, to jeszcze pozbawiono ją możliwości odzyskania jakiejkolwiek sprawności. Podkreślam, że to dzieje się w instytucie, który w nazwie ma „neurologię", a w budynku poradnię dla pacjentów chorujących na stwardnienie rozsiane – oburza się Marzena.

eprasa.pl 3331839983

wano,

Dodaje, że nie wini psychiatrów z Kliniki Psychiatrii Sądowej, gdzie od dwóch lat jest hospitalizowana Małgosia, bo oni od początku walczyli o jej zdiagnozowanie. – Nalegali na kolejne konsultacje, tyle że z nich niewiele wynikało – podsumowuje.

BŁĘDNE KRYTERIA I ZMIANA ZARZĄDZENIA

11 września zapytałam Sylwię Szepelawę, dyrektor IPiN, m.in. o objawy, które skłaniają lekarzy w Instytucie do diagnozowania stwardnienia rozsianego, a także o to, czy schizofrenia dyskwalifikuje z udziału w terapii lekowej przeciw SM. Chciałam też dowiedzieć się, na jakiej podstawie lekarze stwierdzają brak progresji stwardnienia rozsianego i dlaczego pacjentom psychiatrycznym z taką diagnozą odmawia się rehabilitacji, a także czy przysługuje im specjalistyczna poduszka przeciwodleżynowa, gdy jej potrzebują.

Skontaktował się ze mną rzecznik prasowy Instytutu Paweł Trzciński, który potwierdził, że chorowanie na schizofrenię nie może wykluczyć pacjenta z udziału w terapii lekowej przeciw SM. Nieoficjalnie dowiedziałam się, że neurolog w wystawionym 27 lipca zaświadczeniu podał błędne kryteria wykluczające Małgosię z udziału w programie lekowym. Faktycznym czynnikiem dyskwalifikującym ją z refundowanej terapii był stopień jej niepełnosprawności. Z dokumentów NFZ wynika bowiem, że leki przysługują pacjentom, których sprawność na specjalistycznej skali EDSS kwalifikowana jest do poziomu 6.5. Natomiast żadna forma terapii nie przysługuje tym, którzy osiągnęli wynik 7.0., a taką ocenę Małgosia otrzymała po raz pierwszy w notatce z majowej konsultacji. Wtedy poruszała się już na wózku. – Ale podczas pierwszej konsultacji neurologicznej, moja siostra jeszcze chodziła – podkreśla Marzena.

Z kolei rzecznik Trzciński poinformował mnie, że dyrektor IPiN zarządziła, że pacjenci Kliniki Psychiatrii Sądowej będą mieli dostęp do rehabilitacji. – Cieszę się, choć moja siostra nadal nie ma poduszki przeciwodleżynowej. Gdy chciałam ją kupić sama, kazano mi czekać na decyzję dyrekcji. I pewnie się nie doczekam, bo Małgosię pod koniec września przeniosą do szpitala pod Białymstokiem. Z rehabilitacji też już nie skorzysta – kończy Marzena. ●

Test Wiedzy o Odpadach

Śpiewające misie i zbite szklanki. Z tym mamy największy problem

W Wielkim Teście Wiedzy o Odpadach pytaliśmy m.in. o to, gdzie wyrzucać zepsute zabawki. Przy okazji dowiedzieliśmy się, jakie błędy Polacy robią podczas segregacji.

• **Laureaci Wielkiego Testu Wiedzy o Odpadach w Warszawie** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA

Pytań było 60, od łatwych po bardzo trudne. Na przykład takie dwa: „Które sklepy muszą przyjąć od nas zużyte baterie?" albo „Do którego pojemnika wrzucamy paragon z kasy fiskalnej? Uczestnicy Wielkiego Testu Wiedzy o Odpadach zorganizowanego przez „Gazetę Wyborczą" w Warszawie i Łodzi poradzili sobie z nimi doskonale. Tak dobrego średniego wyniku nie było na naszych testach dawno. Choć nie obyło się bez wątpliwości. – A co z tą patelnią teflonową? – pytali niektórzy, wychodząc z sali na SGH, w której zorganizowaliśmy test.

Chętnych do sprawdzenia swojej wiedzy nie brakowało, pula miejsc do zapisów skończyła się długo przed terminem.

Na test zapisał ją mąż

Pani Aneta Kołodziejska w domu pilnuje, żeby wszyscy segregowali śmieci, więc mąż postanowił się jej zrewanżować. – Powiedział, że jak tyle wiem o segregacji, to żebym się sprawdziła. I zapisał mnie na test – opowiada. Opłaciło się, bo pani Aneta na 60 pytań odpowiedziała błyskawicznie i prawie na wszystkie dobrze. Zajęła drugie miejsce i wygrała dwa tysiące złotych.

Szybciej od niej wypełnił test – i zajął pierwsze miejsce – Krzysztof Jasiński. Przyznaje, że segregacja nie sprawia mu problemu, bo przy każdym problematycznym odpadzie sprawdzał w internecie, gdzie powinien go wyrzucić. Tak było choćby z blistrami po tabletkach (do zmieszanych, bo zawierają plastik i aluminium). – Nie ukrywam, że trochę mi przeszkadza, iż sąsiedzi wrzucają już nie tylko lustro do pojemnika na szkło, ale nawet plastik do szkła – mówi Krzysztof Jasiński.

Trzecie miejsce przypadło Grzegorzowi Tarnowskiemu, który gospodarką odpadami zajmuje się zawodowo, ale nawet on miał problemy z niektórymi pytaniami. Bo kto wie, ile złota można odzyskać z tony smartfonów?

Na Wielki Test Wiedzy o Odpadach zapisywali się czytelnicy i prenumeratorzy „Wyborczej". Niektórzy są po prostu fanami naszych testów. Na przykład pan Hubert startował we wszystkich trzech ostatnich: Wiedzy o Warszawie, Wiedzy o Mazowszu i teraz Wiedzy o Odpadach. – O Warszawie był zdecydowanie najtrudniejszy, o Mazowszu najłatwiejszy, a o odpadach tak w połowie – mówił tuż po wyjściu z sali, gdy nie znał jeszcze swojego wyniku.

Pani Ola śledzi w „Wyborczej" teksty o ochronie środowiska. – Interesuję się ochroną klimatu, ideą gospodarki obiegu zamkniętego i chciałam sprawdzić się, co już wiem – mówiła. Test wypadł na piątkę, choć pani Ola może mówić o pechu. Zajęła czwarte miejsce, a więc tuż za podium.

Gdy jury sprawdzało prace, o nawykach Polaków opowiedziała Monika Wyciechowska, dyrektorka ds. edukacji i promocji w RLG w Polsce, partnera głównego naszego testu. Z badań przeprowadzonych przez firmę wynika, że dla 80 proc. Polek i Polaków segregacja odpadów jest już elementem codziennego życia. 84 proc. z nas wie, że ma ona wpływ na możliwość odzyskiwania surowców. Ale jakość segregowania pozostawia już wiele do życzenia. Na przykład tylko 36 proc. wyrzuca bioodpady bez plastikowych worków, a sprawiają one sporo kłopotu w kompostowniach. I tylko 38 proc. z nas w razie wątpliwości sprawdza, gdzie wyrzucić dany odpad – tak jak robi to zwycięzca testu, pan Krzysztof.

Ten błąd popełnia aż 84 proc. Polaków

Monika Wyciechowska powiedziała, że częsty błąd Polaków podczas segregacji to właśnie pluszowe misie. – Kiedyś taki miś był zwykłą zabawką, która nie zawierała baterii i był odpadem, który trzeba było wrzucić do zmieszanych. Teraz producenci chcą je uatrakcyjnić, żeby zabawka grała, świeciła, śpiewała. Jeśli miś czy inna zabawka ma baterie, to gdy przestanie działać, powinniśmy je wyjąć i oddać zabawkę do punktu zbiórki elektroodpadów – wyjaśniała.

Inny nagminny błąd o wrzucanie rozbitych szklanek czy luster do pojemnika na szkło. Popełnia go aż 84 proc. Polaków. Tymczasem zielony pojemnik przeznaczony jest tylko na szkło opakowaniowe, czyli głównie butelki i słoiki.

– Pomału jednak uczymy się zasad segregacji. Zdecydowanie staje się to nawykiem i nie jest odbierane jako uciążliwość – podkreśla Wyciechowska.

Dodajmy, że dobre nawyki w segregowaniu przechodzą dalej – nawet na następne pokolenia. – Przed testem odwoziłam do babci 4-letnią córkę. Zapytałam ją, gdzie wrzucamy plastikową butelkę. A ona na to, że przecież oddajemy do butelkomatu – opowiadała pani Aneta czekają na wyniki. ●

Jakub Chełmiński

OGŁOSZENIE

Warszawa/34445643

17 WRZEŚNIA, WARSZAWA, ŁÓDŹ

Wielki Test Wiedzy o Odpadach

Więcej: **Wyborcza.pl/testoodpadach**

ORGANIZATOR

wyborcza.pl

REKLAMA

SPONSOR GŁÓWNY I PARTNER MERYTORYCZNY

RLG by Reconomy

ELEKTRO ŁÓDŹ

Zrealizowano w ramach publicznych kampanii edukacyjnych prowadzonych przez RLG w Polsce

1 WA

eprasa.pl 3331839983

Polityka

W co gra Konrad Frysztak, nowy „pistolet” KO

Trudno go nie zauważyć, bo jest bardzo wysoki. Ale został też dostrzeżony, bo nie gryzie się w język, gdy ocenia politycznych przeciwników. Po jego wystąpieniach na mównicy sejmowej z ław PiS słychać wycie.

Małgorzata Rusek
Michał Wojtczuk

O Przemysławie Czarnku: „Zaczął mówić Putinem, ruski głos w domach Polaków.”

W Sejmie do posłów PiS: „Jesteście ruskimi onucami.”

O Marku Suskim: „Chciałbym, aby to mocno wybrzmiało: aby człowiek, który nie pochodzi z naszego miasta, który nie jest Radomianinem, nie zna historii naszego miasta, był utożsamiany z nim. Marek Suski zohydził i ubabrał to miejsce obecnym dyskursem politycznym.”

O prezesie PiS: „Jarosław Kaczyński to rekin biznesu. Chciał zrobić gigantyczny interes dla partii, a gdy przyszło tłumaczyć się przed prokuratorem, nagle udaje, że o niczym nie wiedział i niczego nie pamięta.”

O prezydencie Karolu Nawrockim: „Kilka miesięcy temu ta część sali bardzo oburzyła się, kiedy nazwałem waszego prezydenta – prezydenta PiS i Konfederacji – snusiarzem. (...) To jest człowiek, który powinien zostać przebadany. Powinien zostać przebadany, bo zagraża nie tylko sobie, ale również państwu polskiemu.”

Tak Konrad Frysztak skomentował fragment przemówienia Karola Nawrockiego zacytowany – niedokładnie – na oficjalnym koncie Kancelarii Prezydenta w serwisie X. Znalazły się tam słowa: „Możemy oddać terytorium”, co krytykowało wielu polityków.

Konferencje prasowe, wypowiedzi z mównicy sejmowej, wywiady w największych stacjach telewizyjnych i dziesiątki rolek w mediach społecznościowych. A tam komentarze do bieżących zdarzeń, zazwyczaj atakujące polityków opozycji. Bez litości. – Konrad Frysztak słynie z ciętego języka – mówi Dorota Łoboda, posłanka i rzeczniczka klubu Koalicji Obywatelskiej.

– My z posłem Frysztakiem działamy w trudnym terenie – wzdycha Joanna Kluzik-Rostkowska, radomska posłanka KO. Chodzi jej o okręg wyborczy w Radomiu: wybierana jest tam dziewiątka posłów. Aż sześć mandatów obsadził PiS, jednego wprowadził PSL. – W takim terenie cenna jest aktywność i rozpoznawalność – tłumaczy posłanka KO.

SIATKARZ, WICEPREZYDENT, POSEŁ

Radom rzeczywiście jest twierdzą PiS. Frysztak urodził się i mieszka w Radomiu, podkreśla związki z tym miastem. Z wykształcenia dziennikarz (magisterium na UMCS w Lublinie) i prawnik (Europejska Uczelnia Społeczno-Techniczna im. Roberta Schumana w Radomiu), był redaktorem naczelnym magazynu branżowego „Dźwig” specjalizującego się dokładnie w tej tematyce, którą zdradza jego tytuł. W młodości był siatkarzem. Ma do tego predyspozycje – aż 207 cm wzrostu, jest jednym z najwyższych polityków w polskiej historii. W latach 2003-08 grał w barwach Jadaru Radom i Pronaru Hajnówka.

Dekadę później, gdy był już wiceprezydentem Radomia, na jednej z gal sportu podczas wystąpienia na scenie nazwał siebie „nadzieją olimpijską”. Coś, co miało być bon motem, obróciło się przeciwko niemu i stało źródłem złośliwości pod jego adresem.

Na zdjęciach góruje nad innymi, co w pewnych sytuacjach jest atutem. Gdy w 2023 roku tuż przed wyborami politycy PiS z udziałem premiera Mateusza Morawieckiego otwierali hucznie Port Lotniczy Warszawa-Radom, na scenę zaproszono osoby, które przyczyniły się do powstania lotniska cywilnego. Wstał cały garnitur polityków PiS z Markiem Suskim i Adamem Bielanem na czele.

Ale na scenę wszedł też, ku wielkiemu niezadowoleniu Suskiego, poseł Frysztak, który pięć lat wcześniej, jeszcze jako wiceprezydent Radomia odpowiadał za podpisanie umowy pomiędzy miastem a Portami Lotniczymi. Stanął z tyłu. Fotoreporterzy ruszyli robić zdjęcia. Mimo starań polityków PiS nie udało się zasłonić Frysztaka. Był wyższy od wszystkich co najmniej o głowę.

Podczas wywiadów telewizyjnych staje jednak na szeroko rozstawionych nogach, żeby być nieco niższym i nie górować nad dziennikarzem i kamerą, bo to źle wygląda na nagraniu.

• **Od lewej: posłowie KO Michał Krawczyk i Konrad Frysztak oraz prezydent Lublina Krzysztof Żuk podczas konferencji prasowej nt. ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, listopad 2024 r.** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Karierę polityczną rozpoczął w radomskiej Platformie Obywatelskiej. W 2010 roku, mając 24 lata, bezskutecznie kandydował do rady miejskiej. Dostał wówczas 47 głosów. W wyborach w 2018 roku zdobył już 3038 głosów i został wybrany, ale mandatu nie objął, bo był już wiceprezydentem Radomia. W 2019 r. po raz pierwszy dostał się do Sejmu z prawie 12 tys. głosów.

STAŁ SIĘ BARDZIEJ LUDZKI, GROMADZI KAPITAŁ

Na stanowisko wiceprezydenta Radomia powołał go partyjny kolega Radosław Witkowski, prezydent miasta. Panowie przyjaźnili się, ale ostatnio ich drogi się nieco rozeszły. Zaczęło się w ostatniej kampanii wyborczej do Sejmu, gdy prezydent popierał swoją zastępczynię Martę Michalską-Wilk, a nie Frysztaka. On zdobył mandat, ona – nie. Frysztak startował z drugiego miejsca. Zdobył ponad 25 tys. głosów, czyli więcej niż startująca z pierwszego miejsca Joanna Kluzik-Rostkowska (ponad 21 tys. głosów).

W PiS mają na niego alergię. Gdy tylko Frysztak wychodzi na mównicę, z prawej strony sali co chwila ktoś wchodzi z nim w polemikę. „Kłamiesz, łobuzie!” – zawołał do niego kilka dni temu Jarosław Kaczyński

Frysztak skarżył się, że tamta kampania wyborcza była brudna. Wypłynęła w niej sprawa radnej PO, która miała firmę sprzątającą i chciała wygrać przetarg w jednej z radomskich spółdzielni mieszkaniowych. Jak się okazało, wygrała, opłacając się prezesowi. Pojawiły się nagrania, na których słychać, jak prezes spółdzielni mówi, że pieniądze od radnej przekaże komornikowi sądowemu, a ten – Frysztakowi. Ten zapewniał, że nie ma z tą sprawą nic wspólnego, co potwierdziły późniejsze wyroki. Radna, prezes i komornik zostali skazani. Frysztak wytoczył sprawę prezesowi spółdzielni za słowa sugerujące, że miał przyjąć łapówkę. Zakończyło się ugodą i przeprosinami ze strony prezesa. Ale sprawą długo grali politycy PiS, atakując Frysztaka w kampanii wyborczej.

Wiosną 2026 r. Frysztak rzucił wyzwanie swojemu niedawnemu przełożonemu: stanął przeciwko prezydentowi Radomia do walki o przywództwo w radomskiej Koalicji Obywatelskiej. I pokonał Witkowskiego. To nie była pozorowana rywalizacja, publicznie nie szczędzili sobie złośliwości. – Wyrywał to zwycięstwo, to cecha dobra w partyjnej rywalizacji. Jest zdeterminowany i chyba bardzo konsekwentny – mówi Jakub Kowalski, mazowiecki radny PiS, którego poprosiliśmy, żeby znalazł jakąś pozytywną cechę u Frysztaka. Bo generalnie radomskiego posła KO ocenia bardzo krytycznie.

Partyjni koledzy zarzucali mu zaś, że gra na siebie i nie umie działać w drużynie. Wytykali, że gdy Rafał Trzaskowski przyjechał do Radomia podczas kampanii wyborczej, wybrał Frysztaka na przewodnika po mieście. Inni kandydaci z listy uznali, że to nie było w porządku, bo mieli się wszyscy spotkać, że Frysztak wykorzystał sytuację.

Gdy dzwonimy do prezydenta Witkowskiego, nie chce rozmawiać o byłym współpracowniku. – Jestem na urlopie – wymawia się.

Przepisy nie pozwalają Witkowskiemu startować ponownie w wyborach prezydenta Radomia. W mieście mówi się, że Frysztak jest naturalnym kandydatem KO na wybory samorządowe w 2029 r.

Radomska dziennikarka zajmująca się polityką: – Poznaliśmy się bardzo dawno temu. Frysztak był wtedy młody, pojawiał się na konferencjach jako działacz młodzieżówki, potem Platformy. Przed-

eprasa.pl 3331839983

stawiał się jako dziennikarz. Odbieraliśmy go jako bardzo aroganckiego człowieka. Przez te wszystkie lata bardzo się zmienił na plus. Nie jest już taki zero-jedynkowy, zaczął dostrzegać, że ma słabości i inni też mają prawo je mieć. Miękki to może niedobrze brzmi w polityce, ale stał się bardziej ludzki.

Ocenia, że Frysztak, jako jeden z niewielu nie zmarnował czasu w Warszawie. – Uczy się, współpracuje z wieloma osobami, zna wielu ludzi, gromadzi kapitał. Chce mieć wiedzę, chce być gotowy, że jak przyjdzie właściwy moment, to położy te karty na stół – podsumowuje.

KACZYŃSKI NAZYWA GO ŁOBUZEM

Frysztak nie od dziś ma cięty język. W maju 2020 r., w czasie kampanii przed wyborami prezydenta RP, razem z posłami KO Maciejem Laskiem i Michałem Szczerbą stanął na polu w Baranowie 45 km od Warszawy, gdzie rząd PiS zapowiadał budowę Centralnego Portu Komunikacyjnego. Przekonywał, że zarobki w państwowej spółce CPK są przesadzone, wytykał, że w zarządzie jest była współpracowniczka Jacka Sasina. – To sasinizm i rozrzutność! – grzmiał.

W Sejmie X kadencji jest wiceprzewodniczącym Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Posłowie PiS zarzucają mu, że prowadzi obrady w sposób arogancki, a w kwietniu 2026 r. próbowali go odwołać za to, że nazwał ich „ruskimi onucami". – Zacznę od podziękowań dla wnioskodawców. Bo potwierdzacie moją tezę, że ludzie obrażają się o prawdę. Tak, jesteście ruskimi onucami, cieszylibyście się, gdyby na ulicach polskich miast pojawiły się rosyjskie czołgi – oświadczył Frysztak, budząc kolejną falę protestów posłów PiS.

Marzec 2026 r. Frysztak wychodzi na mównicę w sali plenarnej Sejmu i wypomina, że politycy PiS – Zbigniew Ziobro i Marcin Romanowski – uciekli na Węgry. – I to jest dobry moment, panie prezesie, żeby wspomnieć pana słowa. Panu się śnił Budapeszt w Warszawie. Nie dopuścimy do tego. Ale ja mam wielkie obawy, panie prezesie Kaczyński, czy panu się nie śniła od razu Moskwa w Warszawie. Chciałem państwu powiedzieć, że PiS to partia jawnie prorosyjska, a do tego to partia zdrady narodowej – grzmi.

W PiS mają na niego alergię. Gdy tylko wychodzi na mównicę, z prawej strony sali co chwila ktoś wchodzi z nim w polemikę. Przemysław Czarnek nachyla się wręcz nad pulpitem i krzyczy do Frysztaka przez pół sali plenarnej. „Kłamiesz, łobuzie!" – zawołał do niego kilka dni temu Jarosław Kaczyński. Frysztak był zachwycony, że zdenerwował prezesa PiS i natychmiast pochwalił się tym na swoim profilu na portalu Tik Tok, na który regularnie wrzuca krótkie filmiki.

– Nieraz się zastanawiałem, jak nazwać to, co robi Konrad Frysztak, i to jest na pewno co najmniej język dehumanizacji. Bo jak się ciągle używa słów „pisowscy", „rosyjskie pachołki", „zdrajcy", to myślę, że to jest zabieg celowy, przemyślany – skarży się Jakub Kowalski, radomski radny PiS Sejmiku Mazowsza. Warto przypomnieć, że PiS jest partią Dariusza Mateckiego i Przemysława Czarnka, którzy są politykami brutalnymi. Ba, sam prezes PiS Jarosław Kaczyński regularnie obraża polityków innych partii.

Kowalski jednak zapewnia, że on od takiej poetyki stroni. – Mam wrażenie, że poseł bardzo często ostatnio jest na mównicy po to, żeby kogoś stamtąd przepędzać, odpychać – mówi, nawiązując do sytuacji, gdy Frysztak próbował wyprosić z mównicy Antoniego Macierewicza, który tam wtargnął i zabrał głos „bez żadnego trybu".

POLITYKA STAŁA SIĘ ROZRYWKĄ

– Postanowił być pistoletem KO, wychodzi na mównicę i mówi bardzo ostro. Sam sobie taki sposób prowadzenia polityki wymyślił, nam w KO nie wszystkim się to podoba – mówi mi parlamentarzysta KO. Bez nazwiska, bo nie chce krytycznie mówić o partyjnym koledze. – Na kolegium KO, na którym m.in. ustalamy strategię, siedzi obok Giertycha. Ostatnio ciągle go chwali – mówi poseł i wywraca oczami.

„Tak wygląda człowiek, który pokazał prawdziwą twarz kryptoafery PiS i Pałacu Prezydenckiego" – takimi słowami Frysztak zaczął filmik z 4 września, na którym wystąpił razem z Giertychem. „Dzięki Romanowi Giertychowi złodzieje z Funduszu Sprawiedliwości są rozliczani. Teraz to samo spotka tych z kryptoafery. Roman to fachowiec. Warto go wspierać, a nie mu przeszkadzać" – to z kolei wpis Frysztaka z sierpnia. Brzmi to tak, jakby mrugał okiem do najtwardszego elektoratu KO, przedstawiając się jako partyjny wojownik, który nie przebiera w sojusznikach do walki z PiS.

– Polityka 20 lat temu i dziś to dwa światy. Inny sposób wypowiedzi, inne treści, inne kanały przekazu – mówi Maciej Onasz, politolog z Uniwersytetu Łódzkiego. Stawia tezę, że w dobie serwisów społecznościowych takich jak X czy Tik Tok, polityka stała się czymś w rodzaju rozrywki. Ludzie wchodzą na profile polityków, którzy potrafią przykuć uwagę, zaszokować. Nie ma miejsca na subtelności. Politycy nauczyli się, że trzeba rozgrywać emocje. To najłatwiejszy sposób, by dać się zapamiętać elektoratowi, na przykład niechętnemu prezydentowi Nawrockiemu.

– Tak teraz jest, że jak cię nie ma w mediach, to cię nie ma – przyznaje jeden z polityków Koalicji Obywatelskiej. Czy mu się podoba to, co wypowiada Konrad Frysztak? – To trochę tak, że większość z nas by chciała głośno powiedzieć to samo, ale nie mamy tyle odwagi. Albo mamy instynkt samozachowawczy.

Konrad Frysztak o sobie nie chce rozmawiać. – Ocenę mojej pracy w Sejmie pozostawiam mieszkańcom, którzy mi zaufali i zagłosowali na mnie – ucina.

REKLAMA

Warszawa/34452846

1 WA

eprasa.pl 3331839983

Jak się żyje w obwarzanku stolicy

Piaseczno jak 19. dzielnica Wa „Wyprowadzkę tu podpowied

– Myślę, że w żadnym innym podwarszawskim miasteczku nie czułbym takiej bliskości Warszawy. Nie czuję się oderwany od stolicy – mówi Rafał, mieszkaniec Piaseczna.

Miłosz Piotrowski

• **Piaseczno, okolice centrum z lotu ptaka** FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Na dworcu PKP w Piasecznie od rana kotłują się tłumy. To głównie pracownicy zmierzający do biur w Warszawie. Wsiadają do pociągów odjeżdżających w kierunku korporacyjnego Służewca, na miejscu będą w około 18 minut.

– Nie mam prawa jazdy, ale dobrze mi się tu żyje. Jest świetna komunikacja publiczna – mówi Agata, która jeździ pociągiem do pracy w stolicy trzy razy w tygodniu. Piaseczno jest dla niej niemal jak dzielnica Warszawy. Linia kolejowa i buspas na ulicy Puławskiej sprawia, że granica się zaciera.

IDEALNE MIASTO 15-MINUTOWE

Piaseczno to blisko 50-tysięczne miasto, które Warszawy dzieli kilka kilometrów (gmina sięga dalej, aż do granicy stolicy).

Agata i Rafał przyjechali do Piaseczna w 2024 roku. Ich historia jest nietypowa: najpierw mieszkali na Starym Mokotowie, potem z małym dzieckiem przeprowadzili się do domu w Konstancinie.

– Niewypał, bo nie było tam infrastruktury dla dzieci – mówi Agata. Piaseczno znała z własnego dzieciństwa, jeździła tam w odwiedziny do babci. – Dorastałam w Konstancinie. Piaseczno było takim gorszym, biedniejszym, bardziej niebezpiecznym kuzynem. Nie było zbyt fajnie. Teraz jesteśmy zachwyceni.

Na razie wynajęli mieszkanie – za 60 metrów blisko dworca płacą 4200 złotych – ale szukają już czegoś na własność. – Ceny są niższe niż w Warszawie, a komunikacyjnie jest fantastycznie – mówi Rafał. W stolicy są co parę dni. – Jeździmy z dzieckiem na weekend do miasta na jakieś atrakcje. Na przykład na targ śniadaniowy na Żoliborzu możemy dojechać w 40 minut.

Agata: – Pracuję w Warszawie na placu Bankowym, więc komunikacja publiczna to dla mnie must have. Kolega mieszka na Kabatach, a do biura dojeżdża w podobnym czasie co ja.

Oboje podkreślają, że Piaseczno to nie tylko sypialnia. – Dla mnie to takie miasto 15-minutowe, bo wszystko mam w zasięgu spaceru. Jest park, kawiarenka, lokalny pub, knajpy. Kulturalnie też sporo się tu dzieje, w domu kultury ciągle są jakieś koncerty i atrakcje dla dzieci – mówi Agata. – Ludzie narzekają, że Piaseczno jest

Byłam w Warszawie w czwartek i uświadomiłam sobie, że ostatni raz tam byłam rok wcześniej. Wszystko mam na miejscu, choć to oczywiście perspektywa emerytki

MANULA KALICKA
pisarka

wieczne zakorkowane i ciasne, ale my tego nie doświadczamy, wszystko zależy od stylu życia.

WIĘKSZOŚĆ OSÓB RANO WYJEŻDŻA

Na korki narzeka za to Jacek, który w Piasecznie się wychował i wrócił do niego po latach. – Kiedyś to było miasteczko otoczone wioskami, teraz je wchłonęło, rozrosło się. Nowe osiedla powstają masowo, w rok albo dwa lata. Infrastruktura nie nadąża za deweloperką – mówi. Pracuje w branży budowlanej, w Piasecznie mieszka od 10 lat, na osiedlu domów jednorodzinnych.

– Większość mieszkańców dojeżdża do pracy w Warszawie. Wystarczy rano przejść się na dworzec, na parkingu brakuje miejsc – zwraca uwagę. – Puławska zazwyczaj jest zakorkowana, w godzinach szczytu omijam ją szerokim łukiem. Z czasem wypracowałem sobie trasy, którymi wygodnie się jeździ. Ale są też zalety. Mam dwa duże auta. W Warszawie potrafiłem spędzić pół wieczoru na szukania miejsca do parkowania. Tu parkuję pod domem. Chociażby dlatego warto było się tu przeprowadzić.

Przyznaje, że wielu jego znajomych do Piaseczna przyciągnęły niższe ceny nieruchomości. – Większość osób nie przyjechało tutaj za głosem serca, raczej podpowiedział im to portfel. Na obrzeżach Piaseczna nadal można kupić dom w cenie warszawskiego mieszkania – mówi Jacek.

Ale w centrum ceny rosną, bo brakuje miejsca na nową zabudowę. Mediana transakcyjna z ostatnich 12 miesięcy w Piasecznie wynosi 11 462 zł za metr, w przypadku Rembertowa to 12 462 zł za metr. Nic dziwnego, że w ostatnich latach liczba mieszkańców nie rośnie już lawinowo. Deweloperzy swoje zainteresowanie przenieśli na okoliczne wsie, takie jak Józefosław.

Najwięcej osób sprowadziło się do Piaseczna pomiędzy 1995 a 2005 rokiem: wtedy liczba mieszkańców urosła z 25 do 36 tysięcy. Z informacji na stronie gminy wynika, że dziś mieszka tam ponad 43 tysiące osób. Zdaniem mieszkańców, to mocno niedoszacowane dane, a statystyka pomija niezameldowanych.

Jacek: – W tej starej, przedwojennej części dalej można poczuć klimacik małego miasteczka, ale dużo się zmieniło. Pamiętam, że ulica Nadarzyńska była owiana złą sławą, w kamienicach mieszkali drobni przestępcy, lepiej było się tam nie zapuszczać po zmroku. Żadna z tych kamienic się nie ostała. Moim zdaniem Piaseczno to nadal przede wszystkim sypialnia. Byliśmy ostatnio na fajnym koncercie, jest kilka dobrych knajp, rynek z fontanną, ale jak chcemy spróbować czegoś nowego, trzeba jechać do Warszawy.

Narzeka przede wszystkim na brak kina. Kiedyś w Piasecznie było Kino Mewa, jednak padło w 2004 roku, nie wytrzymało konkurencji otwartego w 1999 roku Multikina na Ursynowie, które zresztą też się zamknęło dwa lata temu.

CIASNO, GŁOŚNO, NIE MA GDZIE PARKOWAĆ

Piaseczno to jedno z najstarszych miast na Mazowszu – liczy blisko 600 lat. W PRL-u produkowało elektronikę i kineskopy, z czasem poprzemysłowe tereny przeobraziły się w osiedla mieszkaniowe. Obok osiedla o wymownej nazwie Prestige stoją ciasne bloki z lat 90. To Ptasie Osiedle, gdzie nazwy ulic nawiązują do ptaków. Na Strusiej mijam kilka sklepów monopolowych z rzędu. Obdrapane ściany są obwieszone tabliczkami, zakazującymi gry w piłkę. Nie ma tu praktycznie zieleni, wszędzie parkują samochody.

Mieszkańcy mówią mi, że Ptasie Osiedle to centrum migracji w Piasecznie. Bloki są tam bardzo gęsto zbudowane, a mieszkania małe. – Jest ciasno, głośno, nie ma gdzie zaparkować, są kłótnie o miejsce parkingowe, o hałasy, śmieci. Ludzie sprzedają niewygodne mieszkania albo je wynajmują, więc tam mieszka sporo osób niezamożnych, w tym wielu imigrantów – tłumaczy Jacek. Według danych GUS, cudzoziemcy stanowią około 17,5 proc. mieszkańców Piaseczna (to 11 miejsce w Polsce, wyżej niż Warszawa, gdzie ten udział wynosi 14,5 proc.).

eprasa.pl 3331839983

rszawy.
ział mi portfel, nie serce”

Jacek uważa, że Piaseczno stało się sypialnią także dla pracowników dorywczych: – Migranci są teraz główną siłą napędową branży budowlanej, a w okolicznych wsiach powstają setki szeregówek. Z kolei w Piasecznie są stare bloki, gdzie można tanio wynająć niewielkie mieszkania. To wszystko się ze sobą łączy – opowiada Jacek.

TO JUŻ NIE JEST ZAPYZIAŁA MIEŚCINA

Marcin do Piaseczna wrócił w 2024 roku, wcześniej mieszkał z rodziną w Ząbkach. – Nic się tam nie działo, ludzie jeździli do Warszawy i nie interesowali się niczym dookoła. Piaseczno też ma co prawda charakter sypialniany, bo rozwój osiedli nie wiąże się z powstawaniem nowych zakładów pracy, ale nie jest to miejsce bez charakteru – wyjaśnia. – Kiedyś Piaseczno to była zapyziała mieścina, teraz miasto jest doinwestowane, jest czysto, bezpiecznie, są świetne ścieżki rowerowe. Mój syn może bezpiecznie jeździć po mieście. A gdyby nie to, że sam dojeżdżam do biura w Warszawie, nie musiałbym się stąd ruszać.

Marcin przyznaje jednak, że w Piasecznie nie brakuje problemów. – Szybki rozwój deweloperki, chaos przestrzenny, mnóstwo niezarejestrowanych mieszkańców, którzy nie płacą tu podatków, problemy z wodą – wylicza. – Największy problem to korki. Puławska to wąskie gardło, nawet buspasem sunie sznur samochodów elektrycznych.

Dla większości moich rozmówców w Piasecznie najważniejsza jest dobra komunikacja, która pozwala z niego wyjechać.

Inaczej na miasto patrzy Manula Kalicka, pisarka, która całe życie jest związana z Zalesiem Dolnym. To historyczna dzielnica, która do 1952 roku była samodzielną miejscowością. Powstała w okresie międzywojennym jako miasto-ogród, do dziś uchodzi za miejsce o silnej lokalnej tożsamości, gdzie zachował się krajobraz przyrodniczy oraz przedwojenny układ urbanistyczny.

Kalicka życie w Piasecznie bardzo sobie ceni. – Byłam w Warszawie w czwartek i uświadomiłam sobie, że ostatni raz tam byłam rok wcześniej. Wszystko mam na miejscu, choć to oczywiście perspektywa emerytki – zaznacza.

Swój czas wolny poświęca na pielęgnowanie lokalnej tradycji, należy do Towarzystwa Przyjaciół Zalesia Dolnego, które dba o miejscowe wille i zabytki. Martwi się o przyszłość miasta. – Niestety, ci nowi mieszkańcy niespecjalnie się integrują. Jesteśmy coraz starsi, a nowych członków, którzy chcieliby się zaangażować w lokalne sprawy nie przybywa. Stoimy przed perspektywą zamknięcia – mówi. – Przez lata organizowaliśmy Otwarte Ogrody, koncerty, różne wydarzenia, które cieszyły się zainteresowaniem, ale angażowali się głównie starsi mieszkańcy. Młodszych osób jest bardzo mało.

Tłumaczy, że współczesne Piaseczno to nie jest jednolity organizm, a miasto, które wchłonęło dawne wsie o różnym charakterze. Można tam mieszkać w bloku, w willi lub w domku jednorodzinnym i każdy ma swoją historię. Władze miasta mają nadzieję, że historią Piaseczna nowych mieszkańców zainteresuje otwarte w 2024 roku muzeum urządzone w dawnej plebanii, gdzie można lepiej poznać lokalne dzieje.

Mieszkańców pytam za to o przyszłość miasta. Marcin zaznacza, że jego zdaniem Piaseczno pozostanie miastem-satelitą i w najbliższych latach nie stanie się częścią Warszawy, choć jej wpływ jest coraz mocniejszy. – Mimo wszystko, gdybym miał do wyboru mieszkanie w Rembertowie albo w Piasecznie, wybrałbym Piaseczno, naprawdę niczego tu nie brakuje – mówi.

Z kolei Rafał chwali postępującą integracje między miastami: – W żadnym innym podwarszawskim miasteczku nie czułbym takiej bliskości Warszawy. Nie czuje się oderwany od stolicy. Nawet jak chcę zaznać życia nocnego, wystarczy zamówić samochód, kilkanaście minut i jestem w warszawskim klubie. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Warszawa/34454012

GRZESIU

pihaj z nami tegulę przez kolejne dekady.

Z gorącymi pozdrowieniami na

40.

Monique i Przyjaciele

OGŁOSZENIE PŁATNE Warszawa/34454029

RUBRYKA TOWARZYSKA

Hej, hej, hej,

Z radością informujemy, że Bolek i Anna, już nie kawaler i nie panna, dziś formalnie rozpoczynają wspólną drogę.

Życzymy, aby nie wymagała ona zbyt wielu orzeczeń ani mediacji, a kolejne lata przyniosły im wiele wspólnych podwodnych odkryć.

Oby zawsze trzymali wspólny kurs, a wszelkie spory rozstrzygali na rzecz Żony.

Przyjaciele

OGŁOSZENIE PŁATNE Radom/34453770

Prezydent Miasta Radomia

informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399 ze zm.), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu w rejonie ul.:

Sienkiewicza/Moniuszki (obr. 0091, ark. 86), grunt o pow. 32 m², stanowiący część działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr 146/1 o pow. 1 779 m². Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta Nr RA1R/00027284/3.

1 WA

OGŁOSZENIE PŁATNE Radom/34453808

BA.6740.1453.2026.LP Radom, dnia 22 września 2026 r.

OBWIESZCZENIE STAROSTY RADOMSKIEGO

Na podstawie art. 11d ust. 5 i 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j.Dz.U.2024, poz. 311) i art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.Dz.U.2025, poz. 1691) **zawiadamiam, że w dniu 7 września 2026 r. wszczęto postępowanie administracyjne na wniosek Inwestora Wójta Gminy Jastrzębia, Jastrzębia 110, 26-630 Jastrzębia w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dla inwestycji pn.: *„Rozbudowa drogi gminnej nr 350301W w miejscowości Wojciechów” gmina Jastrzębia.***

OKREŚLENIE NIERUCHOMOŚCI LUB ICH CZĘŚCI OBJĘTYCH WNIOSKIEM STANOWIĄCE PAS DROGOWY:

W wykazie zastosowano oznaczenia:
– pogrubioną czcionką oznaczono numery działek objętych linią rozgraniczenia projektowanego pasa drogi,
– przy podziałach nieruchomości: przed nawiasem wskazano numer działki przed podziałem, natomiast w nawiasie numery działek po podziale (pogrubioną czcionką oznaczono numery działek ewidencyjnych objętych liniami rozgraniczającymi drogi, zwykłą czcionką działki ewidencyjne pozostające przy dotychczasowym właścicielu),
– podkreślono numery działek lub ich części (w przypadku podziału), które stają się własnością właściwej jednostki samorządu terytorialnego tj. Gmina Jastrzębia

województwo mazowieckie, powiat radomski, jednostka ewidencyjna 142504_2 Jastrzębia:

– obręb 0017 Wojciechów:

1, 197, 2 (**2/4**, 2/3), 10 (**10/1**, 10/2), 11/1 (**11/6**, 11/7), 11/2 (**11/8**, 11/9), 12/1 (**12/5**, 12/6), 13 (**13/1**, 13/2), 14 (**14/1**, 14/2), 15 (**15/1**, 15/2), 16 (**16/1**, 16/2), 310 (**310/1**, 310/2), 312 (**312/1**, 312/2), 17 (**17/1**, 17/2), 18 (**18/1**, 18/2), 19/1 (**19/5**, 19/6), 19/2 (**19/7**, 19/8), 20/1 (**20/10**, 20/11), 20/5 (**20/12**, 20/13), 20/6 (**20/14**, 20/15), 21/1 (**21/5**, 21/6) , 319/3 (**319/8**, 319/9), 319/1 (**319/10**, 319/11), 24 (**24/1**, 24/2), 25 (**25/1**, 25/2), 26 (**26/1**, 26/2), 27 (**27/1**, 27/2), 316 (**316/1**, 316/2), 28 (**28/1**, 28/2), 29/8 (**29/9**, 29/10), 29/1 (**29/11**, 29/12), 30/1 (**30/5**, 30/6), 31 (**31/1**, 31/2), 33 (**33/1**, 33/2), 54 (**54/1**, 54/2), 55/1 (**55/4**, 55/5), 55/2 (**55/6**, 55/7), 55/3 (**55/8**, 55/9), 56 (**56/1**, 56/2), 57 (**57/4**, 57/5), 159/4 (**159/5**, 159/6), 160/4 (**160/5**, 160/6), 161/8 (**161/11**, 161/12), 161/10 (**161/13**, 161/14), 162/4 (**162/5**, 162/6), 163/9 (**163/14**, 163/15), 164/7 (**164/21**, 164/22), 164/6 (**164/23**, 164/24), 165/11 (**165/23**, 165/24), 317/7 (**317/15**, 317/16), 166/30 (**166/31**, 166/32), 308/3 (**308/8**, 308/9), 169/2 (**169/7**, 169/8), 170/4 (**170/5**, 170/6), 171/4 (**171/5**, 171/6), 172/5 (**172/9**, 172/10), 172/6 (**172/11**, 172/12), 173/6 (**173/11**, 173/12), 174 (**174/1**, 174/2), 175 (**175/1**, 175/2), 176/3 (**176/7**, 176/8), 177/4 (**177/5**, 177/6), 311/4 (**311/5**, 311/6), 313/4 (**313/5**, 313/6), 178/4 (**178/5**, 178/6), 179/4 (**179/5**, 179/6), 180/2 (**180/17**, 180/18), 180/5 (**180/19**, 180/20), 180/10 (**180/21**, 180/22), 182/3 (**182/11**, 182/12), 182/5 (**182/13**, 182/14), 183/1 (**183/5**, 183/6), 307 (**307/1**, 307/2), 300/2 (**300/3**, 300/4), 186/2 (**186/3**, 186/4), 187/2 (**187/3**, 187/4), 188/2 (**188/5**, 188/6), 189/1 (**189/3**, 189/4), 190/4 (**190/5**, 190/6), 192/4 (**192/6**, 192/7), 193/1 (**193/11**, 193/12), 193/5 (**193/13**, 193/14), 194/2 (**194/5**, 194/6), 195/5 (**195/6**, 195/7), 198/1 (**198/4**, 198/5), 198/2 (**198/6**, 198/7), 198/3 (**198/8**, 198/9), 199 (**199/4**, 199/5), 200/1 (**200/6**, 200/7), 200/2 (**200/8**, 200/9), 200/5 (**200/13**, 200/14), 196 (**196/1**, 196/2)

– obręb: 0019 Wola Owadowska:

304 (**304/1**, 304/2), 345/1 (**345/3**, 345/4), 346 (**346/1**, 346/2), 302 (**302/1**, 302/2), 303 (**303/1**, 303/2), 347 (**347/1**, 347/2)

Z aktami sprawy można się zapoznać w Starostwie Powiatowym w Radomiu, ul. Mazowieckiego 7, w Wydziale Budownictwa i Architektury II piętro pok. 206, tel. (48) 381 50 88 w godz.: pon. 8.00 – 16.00, wtorek – czwartek 7.30 – 15.30, piątek 7.00 – 15.00 oraz można składać uwagi i zastrzeżenia co do zebranych dowodów i materiałów, w terminie 21 dni od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia.

Wgląd w akta nie jest obowiązkowy.

Sprawę prowadzi Luiza Piskorz, pok. 206.

OGŁOSZENIE PŁATNE Warszawa/34453880

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu prekonsultacji społecznych dotyczących ewentualnych zmian Uchwały Nr XCV/664/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 21 marca 2024 roku w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane na terenie gminy Łomianki, która powszechnie nazywana jest „uchwałą krajobrazową”.

Na podstawie art. 8e. 1. oraz art. 8h. 1. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 z późn. zm.), Burmistrz Łomianek informuje o rozpoczęciu prekonsultacji społecznych dot. ewentualnych zmian tzw. *„uchwały krajobrazowej”.*

1. Przedmiot prekonsultacji

Przedmiotem prekonsultacji jest:
- Uchwała Nr XCV/664/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 21 marca 2024 roku w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane na terenie gminy Łomianki.

2. Termin prekonsultacji

Prekonsultacje społeczne prowadzone będą w terminie **od dnia 28 września 2026 r. do dnia 30 października 2026 r.** (tj. 33 dni).

Otwarte spotkanie prekonsultacyjne odbędzie się **w dniu 08 października 2026 r. o godz. 17:00** w auli ICDS przy ul. Staszica 2 w Łomiankach.

3. Forma zapoznania się z dokumentacją

Z Uchwałą Nr XCV/664/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 21 marca 2024 roku w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane na terenie gminy Łomianki, można zapoznać się:
- na stronie Gminy Łomianki www.lomianki.pl;
- w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łomiankach przy ul. Warszawskiej 71 w godzinach pracy urzędu.

4. Składanie wniosków oraz wypełnionych ankiet

Wnioski do dokumentu oraz wypełnione ankiety będzie można składać na formularzu wniosku oraz formularzu ankiety, dostępnych na stronie internetowej Gminy www.lomianki.pl oraz w siedzibie Urzędu.

Formularze można przesłać:
- Za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: **um@lomianki.pl;**
- w formie elektronicznej za pośrednictwem **E-DORĘCZNIA: AE:PL-66767-29680-VHAJB-27;**
- pocztą tradycyjną na adres: **Urząd Miejski w Łomiankach, ul. Warszawska 115, 05-092 Łomianki,**
- osobiście w **Biurze Obsługi Mieszkańców Urzędu Miejskiego** w Łomiankach, ul. Warszawska 115 oraz 71 w godzinach pracy urzędu.

Wnioski oraz wypełnione ankiety będą przyjmowane przez cały okres trwania prekonsultacji.

Wnioski i ankiety złożone po upływie wskazanego terminu nie będą rozpatrywane.

5. Organ właściwy do rozpatrzenia wniosków i ankiet

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków i ankiet jest Burmistrz Łomianek.

eprasa.pl 3331839983

Informator usług funeralnych

WOLA

DOM POGRZEBOWY „BABICE”

ul. Okulickiego 5C, 05-082 Stare Babice
tel. całodobowy 602 11 89 49
www.babice.com.pl

34440332

WOLA

AMBER

Młynarska 52,
tel. całodobowy 501 796 471

34440609

WOLA

Exitus

Al. Solidarności 147,
dyżur całodobowy tel. 22 620 24 18,
vis a vis Urzędu Warszawa Wola

34440335

X 1945 MPUK

MIEJSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY

Punkty usługowe:
Wola, Żoliborz, Śródmieście, Mokotów, Praga, Targówek, Bielany

24/7 - tel. 693 503 720

www.mpuk.pl

34440580

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

Z ogromnym bólem żegnamy

Zbigniewa Zubika

zmarłego w dniu 28 sierpnia 2026 roku,
wybitnego specjalistę systemów radiowo-telewizyjnych, inżyniera,
ale przede wszystkim dla nas kogoś wyjątkowego -
ukochaną osobę, część naszego życia i serc.

Choć nie ma Go już wśród nas,
na zawsze pozostanie częścią naszego życia.

Rodzina

Miejsce spoczynku: Cmentarz Wojskowy na Powązkach - KW B, rząd XI, grób 344

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453720

W dniu 20 września 2026 roku zmarła w wieku 86 lat

ŚP

Małgorzata Wróbel

Msza święta żałobna odprawiona zostanie
dnia 1 października 2026 roku o godzinie 12:00
w kaplicy Halpertów ul. Młynarska 54/56/58 w Warszawie,
po czym nastąpi odprowadzenie do grobu rodzinnego
na cmentarz Ewangelicko - Augsburski.

O czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

Rodzina

Organizatorem uroczystości pogrzebowej
jest Dom Pogrzebowy Służew

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453955

W dniu 17 września 2026 roku
po długiej walce z chorobą odszedł
nasz kochany Mąż, Tata, Dziadek i Przyjaciel

ŚP

Krzysztof Rudziński

(1953-2026)

absolwent Wydziału Historycznego UW,
wieloletni pracownik Oddziału Badań i Konserwacji PP PKZ,
a następnie NUTRICIA Polska Sp. z o.o.

Msza święta żałobna zostanie odprawiona 28 września o godz. 12.30
w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej (murowany)
ul. Św. Wincentego 81,
po czym nastąpi odprowadzenie do grobu na Cmentarzu Bródnowskim,

o czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

żona z dziećmi i rodziną

Zamiast kwiatów prosimy o datki na Hospicjum św. Krzysztofa
do puszki wystawionej przed kościołem lub
na nr konta 68 1240 5963 1111 0000 4799 9077

Organizatorem uroczystości pogrzebowej
jest Dom Pogrzebowy Służew

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453725

Z ogromnym żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ŚP

Grażyny Kułakowskiej

wieloletniej pracowniczki Muzeum Warszawy, fotografki
oraz wieloletniej członkini Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność"
przy Muzeum Warszawy.

Rodzinie i Bliskim Zmarłej

składamy wyrazy głębokiego współczucia oraz szczere kondolencje.

*członkowie Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność"
przy Muzeum Warszawy*

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453870

Odeszła

Marzenka Solecka

Trudno się z tym pogodzić...

*Jackowi, Agacie i Maćkowi,
oraz Rodzinie*

składamy
wyrazy najszczerszego współczucia,

Katarzyna Borkowska-Wiśniewska
Monika Przyborska
Dariusz Marszałek

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453911

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 20 września 2026 roku
odeszła nasza kochana Mama

ŚP

Wanda Nawrocka
z domu Polak

Msza żałobna odbędzie się
30 września 2026 roku o godzinie 11.00
w kościele pw. MB Zwycięskiej,
Warszawa-Rembertów, ul. Grzybowa 1,
po czym pogrzeb na Cmentarzu Parafialnym w Rembertowie.

Pogrążeni w smutku

syn i synowa

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453858

Wyrazy głębokiego współczucia dla

Sędzi Ewy Marcinkowskiej

z powodu śmierci

Mamy

składają

*Przewodnicząca oraz Pracownicy
Wydziału Informacji Sądowej
WSA w Warszawie*

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453993

Ze smutkiem żegnamy
naszą drogą koleżankę,

Marzenę Solecką

wieloletnią pracownicę Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych,

Rodzinie i Bliskim

składamy
wyrazy głębokiego współczucia.

*Zarząd oraz Koleżanki i Koledzy
z Grupy KDPW*

www.nekrologi.wyborcza.pl/34453908

WAL 1

eprasa.pl 3331839983

Z ogromnym smutkiem i żalem przyjąłem wiadomość o śmierci

Jerzego Dobka

zasłużonego dla województwa mazowieckiego
samorządowca i radcy prawnego,
wicemarszałka naszego regionu w latach 1999-2002,
a wcześniej wojewody ostrołęckiego,
oddanego sprawom publicznym,
prawego i mądrego człowieka.

Rodzinie, Przyjaciołom i Bliskim Zmarłego

składam wyrazy najgłębszego współczucia

Adam Struzik
Marszałek Województwa Mazowieckiego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454237

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Mamy

Naszego Kolegi

Rafała Krzepkowskiego

W tym trudnym czasie składamy

Rafałowi oraz Jego Rodzinie

najserdeczniejsze wyrazy współczucia, wsparcia i otuchy.

Zarząd oraz Koleżanki i Koledzy z Leroy Merlin Polska

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454171

Zarząd Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy oraz Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy informują,

że na Elektronicznej Tablicy Ogłoszeń (https://eto.um.warszawa.pl/) oraz w tymczasowej siedzibie ZGN przy ulicy Wiktorskiej 91A w Warszawie zostały wywieszone na okres 21 dni:

Wykaz części powierzchni elewacji budynku (wiatrołap) położonego przy ul. Olesińskiej 15 przeznaczonej do najmu (3458/2026), Wykaz lokali użytkowych przeznaczonych do najmu na rzecz dotychczasowego najemcy na okres 10 lat (3459/2026, 3460/2026),

Wykaz lokali użytkowych (garaży) przeznaczonych do najmu na rzecz dotychczasowych najemców na okres 10 lat (3462/2026),

Wykaz zwolnionych lokali użytkowych (garaży, boksów motocyklowych i stanowisk postojowych) przeznaczonych do najmu na okres 3 lat (3461/2026),

Wykaz pomieszczeń gospodarczych przeznaczonych do najmu na rzecz dotychczasowych najemców na okres 3 lat,

Wykaz lokali użytkowych (garaży) przeznaczonych do najmu na rzecz dotychczasowych najemców na okres 5 lat (3480/2026) oraz

Wykaz lokali użytkowych (garaży) przeznaczonych do najmu na rzecz dotychczasowych najemców na okres 10 lat (3481/2026).

Jednocześnie zapraszamy do udziału w aktualnie ogłoszonych konkursach na najem lokali użytkowych (w tym garaży, boksów motocyklowych i miejsc postojowych).

Wykazy oraz ogłoszenia konkursowe publikowane są na Elektronicznej Tablicy Ogłoszeń (https://eto.um.warszawa.pl/) oraz na stronach internetowych: www.zgnmokotow.waw.pl i mokotow.um.warszawa.pl.

Warszawa/34454227

Annie Majchrzak

radnej województwa mazowieckiego

składam wyrazy współczucia w trudnych chwilach po stracie

Taty

Ludwik Rakowski

Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454223

Z wielkim smutkiem żegnamy

Bożenę Król

wieloletnią kierowniczkę Dziekanatu
Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego,
cenioną Koleżankę i Współpracowniczkę.

Rodzinie i Najbliższym

składamy
wyrazy współczucia.

Zespół dziekański, pracownicy i studenci
Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454174

Prezydent Miasta Radomia informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r., poz. 399 ze zm.), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu przy ulicy:

Pomorskiej (obr. 0032 Dzierzków 2, ark. 141), grunt o pow. 10 m² stanowiący część działki, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr 712/4 o pow. 1117 m².

Dla w/w działki prowadzona jest księga wieczysta Nr RA1R/00087157/2.

Radom/34453766

W dniu 21 września 2026 roku zmarł w wieku 79 lat
Nasz Kochany Ojciec, Dziadek oraz Brat

ŚP

Łukasz Heyman

Nabożeństwo żałobne odbędzie się
w środę 30 września 2026 roku o godzinie 15:05
w kaplicy p.w. św. Ignacego Loyoli przy ul. Wóycickiego 14,
po którym nastąpi odprowadzenie
do grobu rodzinnego na Cmentarz Północny.

O czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

Rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454185

W dniu 21 września 2026 roku zmarł w wieku 82 lat

prof. dr hab.
Zbigniew Guzik

Uroczystości pogrzebowe odbędą się
we wtorek 29 września 2026 roku o godzinie 14:30
w Domu Pogrzebowym na Wólce (sala B), ul. Wóycickiego 14,
po czym nastąpi odprowadzenie urny z Prochami
do grobu na cmentarzu miejscowym.

O czym zawiadamiają pogrążone w głębokim smutku

żona i córki

Zgodnie z wolą rodziny zamiast kwiatów prosimy o datek na wsparcie młodych naukowców
FNP PROGRAM START 06 1090 1870 0000 0001 3538 5719

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454169

Prezydent Miasta Radomia informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r„ poz. 399 ze zm.), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia, przeznaczonej do oddania w najem na czas określony, położonej w Radomiu w rejonie ulic **Kościuszki i Narutowicza** (obr. 0090 Mariackie, ark. 91) część nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia nr 2/11 o pow. 1 667 m², z przeznaczeniem pod istniejący nośnik reklamowy typu rollposter o pow. 8,79 m²
Dla w/w nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta Nr RA1R/00016654/8.

Radom/34453767

W dniu 21 września 2026 roku odszedł
nasz Kochany Tata i Dziadziuś

Kazimierz Kleszczewski

Był wspaniałym, jasnym i ciepłym człowiekiem,
który nauczył nas cieszyć się życiem.

Do zobaczenia Kaziku.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się
dnia 28 września 2026 roku o godzinie 12:00
w kaplicy Domu Pogrzebowego „Babice"
przy ulicy Okulickiego 5 C w Starych Babicach,
po których nastąpi odprowadzenie urny z Prochami
do grobu rodzinnego na Cmentarzu Bródnowskim.

O czym zawiadamiają pogrążone w głębokim smutku

Jola, Karina i Józieńka

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454098

Pani

Ewie Marcinkowskiej

Sędzi
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

wyrazy szczerego współczucia i żalu

z powodu śmierci

Mamy

składają

Prezes, Wiceprezesi, Dyrektor, Sędziowie i Pracownicy

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454023

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI
Przetargi • Ogłoszenia
Nekrologi
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl
nekrologi@wyborcza.pl
Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 3331839983

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość,
że w dniu 22 września 2026 roku odszedł od nas w wieku 90 lat

Andrzej Golachowski

wieloletni Kierownik Działu Administracji i Inwestycji w Technokabel SA.

Współtworzył On naszą firmę od podstaw, a Jego wiedza i zaangażowanie znacznie przyczyniły się do rozwoju działalności Technokabel SA.

Był niezwykle życzliwy, zawsze gotów wysłuchać i pomóc drugiej osobie w potrzebie. Tworzył serdeczne przyjaźnie ze współpracownikami, jednocześnie będąc oddanym i zaangażowanym swojej Rodzinie.

Będziemy Go wspominać jako wspaniałego Człowieka.

Rodzinie i Przyjaciołom

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Zarząd, Rada Nadzorcza oraz pracownicy
Technokabel SA

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454015

Pani

Oktawii Murawskiej

głębokie wyrazy współczucia
z powodu śmierci

Taty

składają

Zarząd Szpitala
z Zespołem
Kliniki Położnictwa i Ginekologii
Uniwersyteckiego Centrum Zdrowia Kobiety i Noworodka
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454256

Dnia 14 września 2026 roku
odeszła nasza Przyjaciółka

Iwona Gradowska-Olszewska
dr n. farm.

Piękny człowiek, *spiritus movens*
dla nas wszystkich.

Żegnamy Cię Iwonko i dziękujemy, że byłaś.

Łączymy się w bólu z

Mirkiem, Synami Krzysztofem
i Wojtkiem oraz ich Rodzinami.

Jola, Ewa, Joanna J., Danka, Joanna C.,
Ania i Waldek, Krysia i Jurek, Ania i Tadeusz

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454234

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Mamy

Pani Profesor Moniki Czerwonki

W tych trudnych chwilach składamy szczere wyrazy współczucia,

słowa wsparcia oraz otuchy.

Dyrekcja oraz Pracownicy
Instytutu Finansów
Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454247

Z głębokim żalem żegnamy zmarłego

dr. hab.
Mirosława Przygodę

emerytowanego, wieloletniego pracownika Katedry Finansów i Rachunkowości

Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego.

Żonie i Córce Zmarłego

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Dziekan, Rada Wydziału oraz cała społeczność akademicka
Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454250

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 3331839983

wyborcza

BIZNES LUBELSKI

SPONSOR WYDANIA 34453681

aliplast
aluminium systems

Piątek, 25 września 2026 | Redaktor prowadzący **Jacek Brzuszkiewicz** wyborcza.pl

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kupujemy najwięcej mieszkań

▶ 2

eprasa.pl 3331839983

Rynek nieruchomości

Boom na mieszkania

Deweloper z Lublina: – Kto coraz częściej kupuje mieszkania oprócz lekarzy i dobrze zarabiających prawników? Pielęgniarki i mundurowi: wojskowi, pogranicznicy, przedstawiciele służby więziennej.

• **W Lublinie mieszkania drożeją najszybciej, bo o 6,5 proc. rok do roku** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jacek Brzuszkiewicz

Branżowy portal Otodom podał właśnie najnowsze dane dotyczące rynku mieszkań. Wynika z nich, że w pierwszych siedmiu miesiącach 2026 roku na siedmiu największych rynkach (Warszawa, Kraków, Wrocław, Poznań, Trójmiasto, Łódź, Katowice) sprzedaż mieszkań deweloperskich wzrosła o 25 proc.

Ale jeszcze szybciej sprzedaż mieszkań rośnie w miastach średniej wielkości. O 40 proc.

Absolutnym liderem jest 330-tysięczny Lublin – największe miasto we wschodniej Polsce, ale dość biedne, bez rozwiniętego przemysłu. W stolicy Lubelszczyzny zanotowano aż 45-proc. wzrost sprzedaży nowych mieszkań.

Sprawdzamy, co takiego wydarzyło się na rynku mieszkań w Lublinie?

Rynek w końcu ruszył

O zdecydowanie większym ruchu na rynku opowiadają wszyscy lubelscy deweloperzy, choć proszą o anonimowość.

– A czym miałbym się chwalić? Musiałbym powiedzieć pod nazwiskiem, że w sierpniu zeszłego roku sprzedałem jedynie trzy mieszkania – tłumaczy przedsiębiorca z Lublina budujący mieszkania w atrakcyjnej dzielnicy, kwadrans drogi od ścisłego centrum miasta (nazwijmy go deweloperem pierwszym).

W sierpniu zeszłego roku sprzedał trzy mieszkania, ale w sierpniu 2026 r. już dziewięć. O tym, że trend wzrostowy może być stały przedsiębiorca przekonuje się we wrześniu, bo w pierwszej dekadzie tego miesiąca nabywców znalazły jego trzy kolejne mieszkania.

Deweloper w ciągu dwóch lat wybudował pod klucz 170 mieszkań, z których zdołał sprzedać 133. Obecnie wznosi kolejny blok, a w planach ma inwestycję śródmieściu Lublina. W sumie w ciągu trzech lat wystawi na sprzedaż ponad 200 mieszkań. Średnia powierzchnia: 60 m kw.

Wspomniany przykład przedsiębiorcy nie jest w Lublinie odosobniony. O wzroście sprzedaży i rezerwacji mieszkań opowiada dwóch kolejnych deweloperów.

– 45 proc. wzrostu? Aż tyle to nie, ale generalnie nie jest źle. W sierpniu zeszłego roku sprzedałem sześć mieszkań, a sierpniu tego roku już jedenaście. Biorąc pod uwagę dłuższy okres: w pierwszych ośmiu miesiącach zeszłego roku sprzedałem 58 mieszkań, a w tym roku już równe 80 – zaciera ręce drugi deweloper.

Oferuje do sprzedaży dwie lokalizacje: 20 minut piechotą od lubelskiego ratusza. W 11-piętrowym wieżowcu ma do sprzedaży jeszcze 60 mieszkań z dwustu. A w bloku czteropiętrowym – pięć z 28.

Trzeci deweloper ma z kolei w Lublinie trzy lokalizacje w centrum, dzielnicy dworcowej (PKP i dworzec metropolitalny) oraz w dzielnicy-blokowisku na obrzeżach miasta.

– Rynek w końcu ruszył. W sierpniu nowych właścicieli znalazło 14 mieszkań. To najlepszy miesiąc w mojej firmie chyba od dekady. Dla porównania, przed rokiem w tym miesiącu sprzedałem zaledwie trzy mieszkania. Biorąc pod uwagę pierwsze osiem miesięcy także dostrzegam wyraźny wzrost. Z 30 mieszkań do 86 – porównuje przedsiębiorca trzeci.

Mieszkania dla studentów

Na początku września deweloper, którego nazwaliśmy pierwszym, sprzedał 50-metrowy, dwupokojowy lokal. Kupił go mieszkaniec Chełma, dla syna, który od października rozpoczyna studia na UMCS.

– Wszystko dokładnie przeliczyłem. Za wynajęcie kawalerki musiałbym zapłacić co miesiąc 2,5 tys. zł, czyli rok studiowania kosztowałby mnie co najmniej 30 tys. A całe studia niewiele mniej jak 200 tys. zł – tłumaczył przedsiębiorcy ojciec studenta z Chełma.

I dalej: – Miałem 200 tys. zł oszczędności. Kolejne 200 tys. wziąłem z banku. Mieszkanie, kwadrans spacerkiem od miasteczka akademickiego UMCS, wykończy mi szwagier, budowlaniec. Razem z synem, w drugim pokoju będzie mieszkał jego kolega z chełmskiego liceum. I tak interes zacznie się powoli spłacać.

Trzy lata temu na studia medyczne w Lublinie dostała się córka mieszkańca Chełma. Wtedy nasz bohater na inwestycję się nie zdecydował. Do dziś jego córka mieszka w wynajętej kawalerce.

– Wszystko przez Putina i wojnę, bo 30 km za Chełmem już Ukraina. Wtedy obawiałem się inwestować w Lublinie, skąd do granicy tylko 100 km. Ale po tych kilku latach człowiek zdołał się już do tego wszystkiego przyzwyczaić. Przecież wojna wcześniej, czy później się skończy – tłumaczy.

W Lublinie jest ok. 50 tys. studentów. Dwie trzecie z nich to przyjezdni, z których w akademikach mieszka zdecydowana mniejszość.

Lekarze, prawnicy, wojskowi...

Drugi przedsiębiorca: – Pod koniec sierpnia sprzedałem, ładne, 60-metrowe mieszkanie. Kupił je rolnik spod Zamościa, gospodarujący chyba na 600-hektarach. Powiedział mi, że w sumie w ciągu roku zainwestował w Lublinie w cztery mieszkania, bo – jak powtarzał – to najlepsza lokata kapitału.

Deweloper numer trzy: – Rok, dwa, trzy lata temu rynek nowych mieszkań w Lublinie gwałtownie wyhamował. Lekarze, bogaci prawnicy wstrzymywali się z inwestycjami, w obawie przed ruskimi dronami. Albo uciekali z pieniędzmi do Krakowa, Poznania, Gdańska, czy Wrocławia. Jak najdalej od wschodniej granicy. Dziś ten przygraniczny stan im już spowszechniał. Znowu zaczynają inwestować w mieszkania w Lublinie, bo tu się urodzili, tu mieszkają i będą mieszkać.

Pierwszy przedsiębiorca: – Przed rokiem sprzedaż mieszkań w Lublinie praktycznie zamarła. Startowaliśmy w bardzo niskiej bazy. Dlatego lekkie podgrzanie koniunktury przekłada się w papierze na ponad 40-procentowy wzrost sprzedaży. Ale do sytuacji sprzed lat jeszcze daleko. Wtedy ludzie kupowali mieszkania, kiedy zaczęliśmy kopać fundamenty pod bloki.

Deweloper numer trzy: – Kto coraz częściej kupuje mieszkania oprócz lekarzy i dobrze zarabiających prawników? Pielęgniarki i mundurowi: wojskowi, pogranicznicy, przedstawiciele służby więziennej. Stać ich, bo prawie wszyscy zarabiają powyżej 11 tys. zł i wpadają w drugi próg podatkowy. Oniemiałem, kiedy zobaczyłem dochody pielęgniarki, młodej dziewczyny. W lipcu zarobiła 17,5 tys zł.

Deweloperzy ożywienie na rynku tłumaczą też niską inflacją i tańszymi kredytami hipotecznymi, które stają się coraz bardziej dostępne. Na przestrzeni ostatniego roku (wrzesień 2025 r. do września 2026 r.) NBP obniżył stopy procentowe o 100 punktów bazowych (jeden procent).

Deweloperzy, z którymi rozmawialiśmy zwracają jednak uwagę na jeden aspekt. Nowe mieszkania kupują 40-latkowie, ludzie w średnim wieku. – Wśród klientów, którzy oglądają nowe mieszkania praktycznie nie ma ludzi młodych, po studiach. A to oznacza, że ich na mieszkania po prostu nie stać, ale zarabiają zbyt mało, by otrzymać w banku kredyt – powtarzają zgodnie przedstawiciele lubelskiego rynku nieruchomości.

Średnie miasta, własne rynki

Z danych Otodom wynika, że tylko w lipcu tego roku na sześciu regionalnych rynkach deweloperskich (w Białymstoku, Bydgoszczy, Kielcach, Lublinie, Rzeszowie i Szczecinie) sprzedano łącznie 750 mieszkań, czyli o 11 proc. więcej niż rok wcześniej. Właśnie na tych rynkach sprzedaż mieszkań, w ujęciu procentowym, rośnie najszybciej

– Wspólny mianownik jest taki, że średnie miasta coraz rzadziej są mieszkaniowym zapleczem wielkich metropolii. Tworzą własne rynki, na których popyt, gospodarka i demografia tworzą własne, lokalne ścieżki rozwoju – tłumaczy Katarzyna Kuniewicz, dyrektorka badań rynku Otodom.

I dalej: – Jednak regionalne rynki nie tworzą jednolitej grupy. Rzeszów łączy wysoką aktywność budowlaną, relatywnie niskie ceny i korzystną demografię. Szczecin opiera się na położeniu przygranicznym oraz migracji, a Lublin na roli ośrodka akademickiego i usługowego, przy jednocześnie najwyższej dynamice cen. ●

3,6 tys. nowych mieszkań w Lublinie

• Zwiększająca się sprzedaż nowych mieszkań zderza się w Lublinie z coraz bogatszą ofertą. W tym roku lubelscy deweloperzy oddadzą do użytku ok. 3,6 tys. nowych mieszkań. To absolutny rekord od lat 70. zeszłego wieku, gdy w Lublinie budowano wielkie sypialnie na Czechowie i Czubach.

Za Lublinem plasuje się Szczecin z 2,8 tys. lokali. Podaż mieszkań i domów w standardzie deweloperskim przekracza 2 tys. również w Rzeszowie i Bydgoszczy.

Jednocześnie, jak wynika z danych portalu Otodom w Lublinie mieszkania drożeją najszybciej, bo o 6,5 proc. rok do roku.

O ile w zeszłym roku średnia cena metra kwadratowego nowego mieszkania wynosiła ok. 10,5 tys. zł, to w sierpniu tego roku przekroczyła już 11 tys. zł.

Białystok, Rzeszów i Kielce notują wzrosty cen nowych mieszkań o ok. 5 proc., podczas gdy Szczecin i Bydgoszcz rosną w tempie 3-4 proc.

eprasa.pl 3331839983

Bogdanka

Wydobycie rośnie, zysk spada

W pierwszym półroczu 2026 roku Bogdanka zarobiła 5 mln zł, a w tym samym czasie rok temu 264 mln zł. Związkowcy wskazują winnych drastycznego, bo o ok. 98 proc., spadku zysków: decyzje poprzedniego rządu PiS.

Kamil Kulig

Bogdanka słynie z tego, że jest najbardziej efektywną kopalnią w Polsce. Sprzyja jej geologia: niski stopień zagrożenia metanowego, brak tąpnięć, niemal poziomo zalegające pokłady węgla. Chociaż zdarza się, że woda zalewa w Bogdance wyrobiska, to m.in. warunki geologiczne są jednym z czynników, dzięki którym lubelska kopalnia od lat wypracowuje wysokie wyniki finansowe. Jednak w pierwszym półroczu 2026 roku Bogdanka zaliczyła wielki spadek zysku netto.

W pierwszych sześciu miesiącach roku lubelska kopalnia zarobiła na czysto 5 mln zł. W tym samym czasie ubiegłego roku miała ponad 264 mln zł zysku. To spadek o ok. 98 proc.

Wprawdzie na ubiegłoroczny wynik wpłynęło niemal 145 mln zł odszkodowania za szkodę w majątku podziemnym, spowodowaną wylewem wód podziemnych. Chodziło o zalanie ściany 3/VII/385 w polu Stefanów, w lutym 2023 roku. Ale nawet po odliczeniu tej kwoty w pierwszym półroczu 2025 roku zysk wyniósł 119 mln zł.

PiS obwinia rząd

Do sytuacji lubelskiej kopalni odniósł się Marcin Szewczak, członek zarządu województwa lubelskiego (PiS). Za rządów partii Jarosława Kaczyńskiego pracował w Lubelskim Węglu Bogdanka jako pełnomocnik zarządu.

Szewczak kilka dni temu grzmiał na antenie TV Trwam: – Na Lubelszczyźnie mamy najbardziej inteligentną i nowoczesną kopalnię, która w 2023 roku, kiedy kończył się rząd Zjednoczonej Prawicy, miała ogromne zyski, a teraz ta kopalnia praktycznie jest na minusie. Do tego wszystkiego doprowadził ten obecny rząd. I moglibyśmy zabezpieczyć energetycznie Polskę na kilkadziesiąt lat, może nawet na 100 lat z paliw kopalnianych, ale niestety cały czas zielona transformacja wygrywa.

Tymczasem związkowcy z Bogdanki wskazują, że obecne problemy lubelskiej kopalni mają źródło w tzw. Umowie społecznej dla górnictwa, którą w 2021 roku podpisał minister aktywów państwowych w rządzie Prawa i Sprawiedliwości, Jacek Sasin.

Wtedy to zapewniono kopalniom ze Śląska mechanizmy pomocy publicznej. W zamian za wsparcie bieżącej działalności spółek górniczych związkowcy ze Śląska zgodzili się na kalendarz zamykania kopalń.

Państwo pokrywa różnicę pomiędzy kosztem wydobycia a rynkową ceną referencyjną węgla, ustalaną przez Agencję Rozwoju Przemysłu. Cena odnosi się do czystej energii zawartej w węglu i obecnie wynosi 17,81 zł za gigadżul.

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **W tym roku wydobycie węgla z kopalni Bogdanka przekroczy 8 mln ton** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zniekształcenie rynku węgla

– Jako spółka niedotowana dostajemy rykoszetem, bo musimy konkurować z węglem, do którego dopłaca państwo. Trudno więc mówić o uczciwej konkurencji. Dotowane kopalnie sprzedają węgiel energetyczny poniżej kosztów wydobycia, a państwo zwraca im różnicę między kosztami a ceną referencyjną. Mechanizm ustalania tej ceny jest zły, bo nie uwzględnia, że śląskie kopalnie mają bardzo duże marże na grubym węglu dla ciepłownictwa. Otrzymują od państwa wyrównanie do ceny referencyjnej 17,81 zł, chociaż sprzedają go po cenie kilkukrotnie wyższej. Dzięki temu mogą obniżać ceny miału energetycznego do abstrakcyjnego poziomu – mówi Mariusz Romańczuk, przewodniczący NSZZ „Solidarność" w LW Bogdanka.

Z kolei lubelska kopalnia w około 95 procentach sprzedaje węgiel energetyczny, który trafia do elektrowni w Połańcu i Kozienicach, których właścicielem jest spółka Enea (większościowy udziałowiec Bogdanki).

Jak mówią związkowcy, wydobycie utrzymuje się na stabilnym poziomie, ale węgiel sprzedawany jest po cenach, które zbliżają się do kosztów produkcji lub jest nawet niższy od nich.

– Środki, które powinna gromadzić kopalnia na rozwój i przyszłe ściany wydobywcze, są systematycznie uszczuplane. Nie można dopuścić do sytuacji, w której Bogdanka będzie „szorować po dnie", ograniczając nakłady na przygotowanie przyszłych frontów wydobywczych. Dlatego będziemy kierować pisma zarówno do zarządu LW Bogdanka, jak i do zarządu Enei, aby rozpoczęły poważne rozmowy z ministerstwami odpowiedzialnymi za sektor. Domagamy się również renegocjacji obowiązujących umów handlowych – argumentuje z kolei Jacek Świrszcz, przewodniczący Związku Zawodowego Górników w LW Bogdanka.

I dodaje: – Najłatwiej oczywiście ciąć koszty na pracownikach. Tymczasem kluczowe jest zwiększenie przychodów, a jeśli nie możemy znacząco zwiększyć wolumenu sprzedaży, to musimy zadbać o cenę uzyskiwaną za nasz węgiel. Jeśli chcemy przygotować nowe chodniki i fronty wydobywcze za dwa czy trzy lata, musimy inwestować już dziś. Tymczasem gotówka, którą odkładaliśmy na rozwój, systematycznie się kurczy. Jeszcze niedawno mówiliśmy o około 600 mln zł zgromadzonych środków, a obecnie skala dostępnych rezerw jest zdecydowanie mniejsza, bo zostało około 80 milionów.

Bogdanka

Wydobycie węgla (mln ton)
- 2020 r. – 7,62
- 2021 r. – 9,94
- 2022 r. – 8,4
- 2023 r. – 7,05
- 2024 r. – 7,9
- 2025 r. – 7,57
- 2026 r. – 4,38 (pierwsze półrocze)

Wydajność wyższa niż na Śląsku

Marcin Kujawiak z biura prasowego Lubelskiego Węgla Bogdanka tłumaczy, że główną przyczyną pogorszenia wyniku były niższe ceny kontraktowe sprzedawanego węgla.

W pierwszym półroczu 2026 r. wolumen sprzedaży wzrósł o 13 proc. rok do roku, do około 4,1 mln ton, jednak przychody Grupy zmniejszyły się z około 1,52 mld zł do 1,36 mld zł. Na wynik oddziaływał również wzrost kosztów działalności, w tym kosztów wynagrodzeń i rezerw pracowniczych.

– Pracujemy równolegle nad zwiększeniem przychodów i poprawą efektywności operacyjnej. Po stronie handlowej rozwijamy sprzedaż do odbiorców spoza Grupy Enea. W I półroczu 2026 r. wyniosła ona 886 tys. ton, co oznacza wzrost o 48,9 proc. rok do roku. Pozwoliło to skompensować spadek wolumenu dostaw do Grupy Enea i zwiększyć łączną sprzedaż. Po stronie produkcji poprawiamy wykorzystanie wydobywanego urobku. Uzysk węgla handlowego wzrósł z 66 proc. do 72,1 proc., a produkcja netto zwiększyła się o 13,1 proc. – tłumaczy rzecznik Kujawiak.

I dodaje: – Równolegle ograniczamy przestoje, usprawniamy organizację pracy i dobieramy technologie do warunków eksploatacji oraz ich efektywności kosztowe.

Rzecznik mówi także o rozwijaniu dodatkowych źródeł przychodów.

– Przykładem jest działalność kolejowa, z której przychody netto w I półroczu 2026 r. wzrosły o 26,3 proc. do 15,9 mln zł. Celem tych działań jest trwała poprawa rentowności. Jej skala będzie zależała również od cen węgla i zapotrzebowania odbiorców, dlatego zdolności produkcyjne dostosowujemy do możliwości sprzedaży – dodaje Marcin Kujawiak.

Rzecznik podkreśla, że Bogdanka konsekwentnie prowadzi działania optymalizujące koszty, ograniczając przestoje i poprawiając wykorzystanie maszyn, energii i materiałów. I wylicza, że rozwój Dyspozytorni Energomaszynowej przyniósł ponad 10,4 mln zł oszczędności i uniknięcia strat. Spółka usprawnia także transport załogi, rozwija własne kompetencje remontowe oraz racjonalizuje zakupy poprzez odzysk i regenerację wyposażenia.

– Wieloletnia koncentracja na kontroli kosztów i efektywności operacyjnej znajduje odzwierciedlenie m.in. w wydajności pracy wynoszącej w Bogdance około 1600 ton na pracownika rocznie, wobec około 600 ton w kopalniach śląskich, oraz w jednostkowym koszcie wydobycia niższym o około połowę – podkreśla rzecznik.

eprasa.pl 3331839983

PGE Dystrybucja

Zarząd coraz większy

Rada nadzorcza energetycznego giganta PGE Dystrybucja niespodziewanie powiększyła skład zarządu – z pięciu członków do sześciu.

Jacek Brzuszkiewicz

• **Siedziba PGE Dystrybucja w Lublinie** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Nowy wiceprezes spółki Jerzy Tabin** FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jerzy Tabin – jako jeden z pięciu wiceprezesów – objął funkcję od września i będzie zarabiał ponad 55 tys. zł. Nie ma on znajomości branży. Ostatnio był dyrektorem gabinetu wojewody podkarpackiej.

– W 2016 r., po objęciu władzy w państwie przez PiS powiększono skład zarządu z czterech osób, do pięciu. I pamiętamy te słowa oburzenia polityków PO o rozkradaniu państwa. A dziś koalicja 15 października posunęła się jeszcze dalej. Prostszą drogę do klęski w przyszłorocznych wyborach trudno sobie wyobrazić – słychać na korytarzach spółki PGE Dystrybucja na lubelskim Kośminsku.

A pracownicy energetycznej spółki w liście do „Wyborczej" pytają: – Czy tak ma wygląda nowa jakość zarządzania według ekipy Donalda Tuska w spółce skarbu państwa, która zarządza infrastrukturą krytyczną?

Łakomy kąsek

Spółka PGE Dystrybucja to energetyczny gigant dostarczający prąd do blisko sześciu milionów domów – od Suwałk na północy, przez Łódź, przedmieścia Warszawy i Lubelszczyznę, po Krosno na południu kraju. Mająca swoją siedzibę w Lublinie firma to także jeden z największych pracodawców w regionie – zatrudnia 11 tys. osób.

Spółka od czasu rządów PiS była łakomym kąskiem dla polityków tej formacji. Wystarczy powiedzieć, że w 2016 r. w skład jej zarządu weszło aż trzech ważnych działaczy partii Kaczyńskiego. Chodzi o:

- Andrzeja Pruszkowskiego, w latach 2014-2018 radnego województwa lubelskiego, byłego prezydenta Lublina (1998-2006).
- Jana Franię, w latach 2014-2018 także radnego województwa lubelskiego z PiS.
- Zbigniewa Dżugaja, byłego pisowskiego wiceburmistrza Kraśnika.

To właśnie dzięki Pruszkowskiemu i Frani wyszło na jaw, jak hojnie opłacani są członkowie zarządu PGE Dystrybucja. Jako że obaj byli radnymi, musieli upublicznić swoje zarobki – okazało się, że zarabiali wtedy po 53 tys. zł. (przed ostatnią, lipcową, kilkuprocentową podwyżką wiceprezes spółki zarabiał ok. 55 tys. zł, a prezes ok. 58 tys. zł). Zresztą Pruszkowski, po opublikowaniu wtedy listy „tłustych kotów" PiS popadł w niełaskę prezesa PiS Kaczyńskiego i z PGE Dystrybucji został odwołany.

Ale za rządów PiS na sowite pensje w spółce mogli też liczyć inni wysoko postawieni działacze PiS i ich rodziny. Oto kilka przykładów:

- W latach 2021-24 prezesem spółki był Jarosław Kwasek, dziś jest członkiem zarządu województwa lubelskiego.
- Dyrektorem generalnym oddziału spółki w Zamościu z pensją ponad 20 tys. zł. został były poseł PiS z Janowa Lubelskiego Jerzy Bielecki.
- Zastępcą dyrektora ds. inwestycji była w spółce energetycznej Magdalena Filipek-Sobczak, która jest dziś posłanką PiS.
- Dyrektorką ds. komunikacji w spółce z Lublina była tam też żona Michała Mulawy, w latach 2018-2024 wicemarszałka województwa lubelskiego.

Dymisje, mimo wyników

W marcu 2024 r., po przejęciu władzy w państwie przez koalicję 15 października rządzący publicznie zadeklarowali, że

sytuacja podobna do tej w PGE Dystrybucja za rządów PiS już nigdy się nie powtórzy. I rzeczywiście, tak to początkowo wyglądało.

Do rady nadzorczej i zarządu spółki weszli przede wszystkim naukowcy i menedżerowie z doświadczeniem w branży energetycznej.

Chodzi przede wszystkim o ekspertów z UMCS: prawnika, prof. Grzegorza Koksanowicza i ekonomistę, prof Zbigniewa Pastuszaka, którzy objęli funkcję w radzie nadzorczej PGE Dystrybucja.

Miejsce w zarządzie objęli w 2024 r.:

- Jacek Drozd, absolwent UMCS, menedżer, w latach 2013–2016 wiceprezes Grupy Kapitałowej PGE (prezes),
- Tomasz Małecki, który w okresie rządów koalicji PO-PSL w województwie lubelskim był prezesem Parku Naukowo-Technologicznego (wiceprezes ds. strategii),
- Artur Adamczyk, ekonomista, menedżer, w strukturach PGE od 1996 r. do 2016 r., kiedy władzę w państwie przejął PiS (wiceprezes ds. finansowych).

Między kwietniem a czerwcem tego roku wszyscy zostali odwołani bez podania przyczyn. Mimo bardzo dobrych wyników finansowych. W 2025 r. PGE Dystrybucja miała najwyższy w historii zysk EBITDA (przed potrąceniem m.in. podatków i amortyzacji) na poziomie 5,3 mld zł.

Bez znajomości branży

Jeszcze w czerwcu na nowego prezesa PGE Dystrybucja już zmieniona rada nadzorcza wybrała Beatę Kurdelską, menedżerkę z branży. W przeszłości była ona szefową spółki myOrlen (dawniej PGNiG Obrót Detaliczny).

Ta decyzja nie dziwiła. Zdumiewała za to decyzja rady nadzorczej o powiększeniu składu zarządu.

Zaskakiwała tym bardziej że składy zarządów innych krajowych dostawców energii były i są mniej liczne. Dla przykładu spółką Tauron Dystrybucja kieruje zarząd pięcioosobowy, a spółkami: Enea Operator i Energa Operator – zarządy „jedynie" czteroosobowe.

I tak do sześcioosobowego zarządu PGE Dystrybucja został wybrany Jerzy Tabin. W odróżnieniu od prezeski Kurdelskiej i czterech pozostałych jej zastępców nie ma on najmniejszego doświadczenia w sektorze energetycznym.

– Powstaje pytanie: po co nam szósty członek zarządu? To jest kolejny dowód na to, że to stanowisko zostało stworzone pod konkretną osobę z klucza – komentuje „Wyborczej" człowiek związany z poprzednią władzą z PGE Dystrybucja.

„Wycinają Lubelszczyznę"

Jerzy Tabin, rocznik 1975, jest dobrym znajomym Pawła Kowala, pochodzącego z Rzeszowa posła Koalicji Obywatelskiej. Kowal w przeszłości był ważnym posłem PiS. W rządzie Jarosława Kaczyńskiego (2006-2007) wiceministrem spraw zagranicznych, potem wiceprzewodniczącym klubu parlamentarnego tej partii i eurodeputowanym. Z PiS wystąpił w listopadzie 2010 r., po katastrofie smoleńskiej. Potem współtworzył partię Polska Jest Najważniejsza.

Paweł Kowal członkiem KO jest od początku tego roku, a od marca przewodniczącym partii na Podkarpaciu. Także – jak mówi się w środowisku KO – „kadrowym", mającym duży wpływ na podział stanowisk w spółkach skarbu państwa.

Kowal jest rówieśnikiem Tabina. Obaj dorastali na jednym podwórku na osiedlu Nowe Miasto w Rzeszowie. Zresztą o tej znajomości Tabin chętnie opowiada w towarzystwie. – Paweł to mój kumpel, znamy się od lat, mogę na niego liczyć – ma powtarzać.

Jerzy Tabin skończył ekonomię, kiedy Uniwersytet Rzeszowski był jeszcze filią UMCS. Pracował w samorządzie. Przez 11 lat był dyrektorem Miejskiej Administracji Targowisk i Parkingów w Rzeszowie.

Tabin do zarządu PGE Dystrybucja przechodzi z z Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego. Do końca sierpnia pełni tam typowo polityczne stanowisko dyrektora gabinetu wojewody Teresy Kubas-Hul (KO).

Na korytarzach siedziby PGE Dystrybucja na lubelskim Kośminku mówi się wprost o przejęciu władzy nad spółką przez podkarpackiego barona KO Pawła Kowala i jego znajomą wiceministrę aktywów państwowych Elizę Zeidler. I o wycinaniu ludzi związanych z Lublinem.

„Od dłuższego czasu wiedzieliśmy, że MAP [Ministerstwo Aktywów Państwowych – przyp. red.] ma zakusy na przejmowanie spółki PGE Dystrybucja, czyli wycinanie z jej władz ludzi z Lublina. Próbowaliśmy zmobilizować wojewodę lubelskiego i lokalną władzę Koalicji Obywatelskiej do interwencji w MAP. Ale usłyszeliśmy: „Nic nie możemy". Oznajmiono nam w kuluarach, że teraz wpływy tam ma podkarpacki baron KO Paweł Kowal" – napisali do „Wyborczej" pracownicy PGE Dystrybucja.

Scenariusz załogi PGE Dystrybucja zaczął sprawdzać się już w połowie czerwca 2026 r. Wtedy do rady nadzorczej energetycznej spółki wszedł Mateusz Pasek, polityk Koalicji Obywatelskiej z Dębicy na Podkarpaciu.

Pasek w ostatnich wyborach samorządowych, mimo drugiego miejsca na liście PO, nie zdobył mandatu radnego wojewódzkiego. Otrzymał jedynie 884 głosy. Pasek – tak jak Jerzy Tabin – jest kojarzony z osobą posła Kowala.

Zapytaliśmy także posła Pawła Kowala, czy prywatna znajomość z Jerzym Tabinem miała związek z jego nominacją na fotel wiceprezesa PGE Dystrybucja.

– Oczywiście, że znajomość nie mogła mieć wpływu na żadne wybory tej ani żadnej spółki. Po prostu znajomość ze mną nie jest na Podkarpaciu niczym nadzwyczajnym ze względu na to, że pochodzę z Rzeszowa i intensywnie tam działam – odpowiedział poseł Kowal. ●

eprasa.pl 3331839983

INWESTYCJE, GOSPODARKA I WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA

Łęczna – idealne miejsce dla rodziny i biznesu

Łęczna to miasto, które w ostatnich latach udowadnia, że można z sukcesem łączyć dynamiczny rozwój gospodarczy z troską o najwyższą jakość życia mieszkańców. Gmina wyróżnia się na tle innych ośrodków w regionie bogatą ofertą usług publicznych, a także wyraźnie niższymi kosztami codziennego funkcjonowania. To wszystko w otoczeniu pięknej natury Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, tuż obok kluczowego dla całego województwa zakładu, jakim jest kopalnia Bogdanka.

Komfortowe życie rodzinne i edukacja

Jednym z największych atutów Łęcznej jest doskonale rozwinięta baza opiekuńczo-edukacyjna. Samorząd kompleksowo odpowiada na potrzeby młodych rodzin. Nowoczesny żłobek publiczny zapewnia opiekę najmłodszym mieszkańcom. Na terenie gminy prężnie funkcjonują cztery publiczne przedszkola. Warto podkreślić, że dwie łęczyńskie szkoły podstawowe pracują w bardzo komfortowym systemie jednozmianowym, co oznacza, że zajęcia kończą się wcześnie – maksymalnie o godzinie 14:00. Takie rozwiązanie sprzyja życiu rodzinnemu, ułatwia uczniom wypoczynek oraz udział w licznych zajęciach dodatkowych.

Niskie podatki i nowe perspektywy dla biznesu

Gmina Łęczna to samorząd, który łączy rozsądne koszty życia z dostępem do doskonałej infrastruktury. Lokalne opłaty i podatki należą do najniższych w regionie. Stawka podatku od nieruchomości jest o około 36% niższa niż w porównywalnych miastach, takich jak Lublin, Świdnik czy Piaski. Opłata za odbiór odpadów wynosi tu zaledwie 27 zł od osoby. Rozwój biznesu wspierają potężne i przemyślane plany inwestycyjne. W ścisłej współpracy z „Lubelskim Węglem Bogdanka" oraz Agencją Rozwoju Przemysłu na terenie sołectw Podzamcze i Stara Wieś powstaje strefa ekonomiczna, która obejmie około 180 hektarów i stanie się nowoczesną przestrzenią dla przemysłu, generującą tysiące nowych miejsc pracy.

Sport, zdrowie, rekreacja i nowa infrastruktura

Mieszkańcy Łęcznej mają do dyspozycji doskonałą bazę sportową: hale, korty tenisowe, boiska, nowoczesne otwarte siłownie, infrastrukturę i zespół Górnika Łęczna, a w najbliższym czasie zyskają kolejne nowoczesne obiekty. Już niedługo ruszy budowa wielofunkcyjnego, całorocznego obiektu sportowego, który zimą będzie służył jako pełnowymiarowe lodowisko, a latem jako bezpieczne rolkowisko. W gminnych planach na najbliższe miesiące znajduje się również budowa wyczekiwanego aquaparku oraz nowej sali widowiskowo-kinowej. Środki na wodną rekreację gmina zabezpieczy m.in. dzięki ogromnym oszczędnościom uzyskanym z unijnego dofinansowania na rewitalizację dawnej synagogi, która zamienia się w nowoczesną bibliotekę. W mieście działa także doskonale zarządzany i wyposażony szpital m.in. z nowoczesnym oddziałem oparzeniowym i rekonstrykcyjnym.

Łęczna to gmina, która nieustannie się rozwija. Powstają nowe osiedla, wygodne ronda i zmodernizowane ciągi komunikacyjne. Prawdziwym oknem na świat będzie jednak nowa linia kolejowa. Zgodnie z projektami, na trasie łączącej miasto ze stolicą województwa planowanych jest 14 kursów dziennie, a nowoczesny pociąg dowiezie pasażerów do Lublina i lotniska w około 25 minut.

Miasto zwraca się również ku swoim rzekom – Śwince i Wieprzowi. Budowane są nowe mosty i kładki pieszo-rowerowe, które połączą malownicze, nadrzeczne tereny. Z myślą o miłośnikach natury wytyczono Zieloną Sieć – oddano już do użytku ponad kilometrową ścieżkę przyrodniczą w formie drewnianych pomostów, prowadzącą przez urokliwe łęczyńskie torfowiska. Uporządkowane doliny rzeczne oraz rewaloryzacja zabytkowego parku w Podzamczu tworzą unikalne warunki do wypoczynku.

Łęczna to miasto kompletne. Bliskość natury, potężne inwestycje, wsparcie dla edukacji i sportu oraz przyjazna polityka podatkowa sprawiają, że to wymarzone miejsce do życia i rozwijania biznesu.

- W Łęcznej udowadniamy, że można łączyć dynamiczny rozwój i wielomilionowe inwestycje z jednymi z najniższych opłat lokalnych w regionie. Konsekwentnie budujemy miasto bezpieczne, nowoczesne i przyjazne rodzinom, bo to właśnie wysoka jakość życia mieszkańców jest naszym priorytetem. Zapraszam do Łęcznej – to doskonałe miejsce, by zapuścić korzenie i z sukcesem rozwijać swój biznes – przekonuje Leszek Włodarski, burmistrz Łęcznej.

Jeśli szukasz przestrzeni, która daje oddech od zgiełku wielkich miast, pozostając jednocześnie w ich bezpośrednim, komfortowym zasięgu, oferującej probiznesowe warunki do dynamicznego rozwoju firm, a z drugiej strony bezpieczną, zieloną przystań do założenia rodziny, to wybierz adres: miasto Łęczna.

34453407

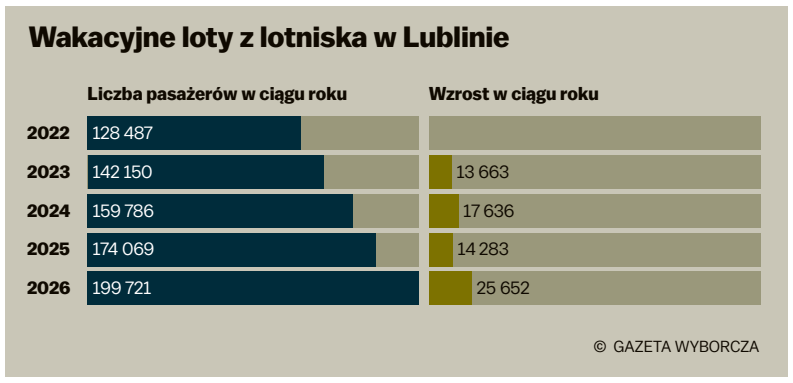
eprasa.pl 3331839983

Port Lotniczy Lublin

Rekordowe wakacje

• **Port Lotniczy Lublin został otwarty w grudniu 2012 r.** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Port Lotniczy Lublin

• PLL jest dziesiątym lotniskiem w Polsce pod względem obsłużonych pasażerów, po warszawskim Okęciu, krakowskich Balicach, gdańskim Rębiechowie, katowickich Pyrzowicach, Wrocławiu, Poznaniu, Modlinie, Rzeszowie, Szczecinie i Łodzi.

PLL został uruchomiony w grudniu 2012 r. Ma status lotniska międzynarodowego. Może obsługiwać samoloty wielkości Boeinga 767 czy Airbusa A310.

Jest to spółka akcyjna, której wyłącznymi akcjonariuszami są jednostki samorządu terytorialnego, przede wszystkim miasto Lublin i województwo lubelskie. Mniejszościowymi właścicielami lotniska jest miasto Świdnik i powiat świdnicki.

Rekord za rekordem, tak można najkrócej przedstawić statystyki Portu Lotniczego Lublin. Trzy ostatnie miesiące należały do najlepszych w 14-letniej historii lubelskiego lotniska.

Jacek Brzuszkiewicz

Najpierw czerwiec z 61 794 pasażerami, potem lipiec z liczbą – 67 828, a teraz sierpień z kolejną pokonaną barierą – 70 099 odprawionych pasażerów.

199 721 pasażerów

W sumie od początku czerwca do końca sierpnia z usług Portu Lotniczego Lublin skorzystało 199 721 pasażerów To oczywiście absolutny rekord.

Dla porównania, podczas pierwszych popandemicznych wakacji 2022 r. lotnisko obsłużyło – 128 tys. podróżnych, w 2023 – 142 tys., w 2024 – 159 tys., a w 2025 – 174 tys. A to oznacza rok do roku ponad 14 procentowy wzrost.

– Bardzo dobre statystyki to efekt coraz szerszej siatki połączeń a przede wszystkim wakacyjnych podróży mieszkańców Lubelskiego i z sąsiednich regionów. Widzimy to na parkingach wokół terminala, po tablicach rejestracyjnych samochodów. Cieszymy się, że oferowana siatka połączeń wpisywała się w urlopowe wybory naszych pasażerów. Zawsze powtarzam, że wylot z najbliższego lotniska, z Portu Lotniczego Lublin, to najszybszy i przy tym najbezpieczniejszy sposób dotarcia na wakacje – mówi „Wyborczej" prezes Portu Lotniczego Lublin Dariusz Krzowski.

W pierwszych ośmiu miesiącach tego roku na lubelskim lotnisku obsłużono dokładnie 362 693 pasażerów. Oznacza to, że PLL ma duże szanse na kolejny rekord. Po raz pierwszy w historii prawdopodobnie przekroczy próg pół miliona odprawionych podróżnych. Dotąd najlepszy był rok 2025 z frekwencją 471 tys. pasażerów.

Na sylwestra nad Morze Czerwone

– Od początku roku, miesiąc po miesiącu, odprawiamy więcej pasażerów niż w ubiegłych latach. Otwieramy nowe regularne kierunki i konsekwentnie budujemy atrakcyjną siatkę połączeń – podkreśla prezes Krzowski.

Dokąd lataliśmy w letnie miesiące z lubelskiego lotniska?

W siatce połączeń były kurorty w Turcji (Antalya), Chorwacji (do Splitu dołączyła w mijającym sezonie Rijeka), Bułgarii (Burgas), Egiptu (Hurghada), Tunezji (Sousa) i Grecji (Heraklion na Krecie). Do Włoch można było polecieć na północ (Bergamo) i na południe (Trapani na Sycylii). Nie sposób nie wspomnieć o połączeniu krajowym, nad polskie morze, do Gdańska.

Co ciekawe – mimo kalendarzowej jesieni – część połączeń z Lublina do ciepłych krajów będzie obowiązywać do drugiej połowy października.

Na tym nie koniec. 23 grudnia po raz pierwszy w historii PLL startuje połączenie do kurortu Marsa Alam nad Morzem Czerwonych w Egipcie. Samoloty będą tam latały raz w tygodniu, w każdą środę.

– Uruchomienie całorocznych lotów do Marsa Alam przez biuro podróży Coral Travel i linie lotnicze Enter Air to odpowiedź na stale rosnący potencjał rynku turystycznego w naszym regionie – podkreśla Dariusz Krzowski. ●

Lotnisko

Wieża kontroli ruchu. Inwestycja za 22,5 mln zł

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej wybuduje nową wieżę kontroli ruchu lotniczego na lotnisku w Lublinie. Będzie ona służyć także bazie śmigłowców Wojsk Lądowych, która powstanie w Świdniku.

Koszt budowy wieży kontroli ruchu to 22,5 mln zł.

– Inwestycja uwiarygadnia istnienie naszego portu. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej nie ma zwyczaju inwestować tam, gdzie nie widzi perspektyw wzrostu – tłumaczy Dariusz Krzowski, prezes Portu Lotniczego Lublin.

26 metrów wysokości

O szczegółach inwestycji poinformowali na początku września na wspólnej konferencji prasowej przedstawiciele Portu Lotniczego Lublin i Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

Umowę z wykonawcą na budowę wieży kontroli lotów podpisano jeszcze w kwietniu 2026 r. Inwestycja ruszyła oficjalnie 17 lipca po otrzymaniu wszystkich pozwoleń. Zakończenie prac budowlanych jest planowane w połowie przyszłego roku, a uruchomienie operacyjne w 2028 r.

Budowa nie będzie oznaczać przerwy w pracy lotniska, bo kontrolerzy mają w tym czasie pracować na zwiększonych obsadach i podwójnych systemach.

Budynek wieży kontroli ruchu lotniczego będzie miał sześć kondygnacji i 24 metra wysokości. Jednak po zamontowaniu urządzeń na dachu będzie jeszcze wyższy. Będzie miał w sumie ponad 26 metrów. W środku znajdą się pomieszczenia techniczne, administracyjne, przede wszystkim nowa sala operacyjna.

PAŻP zatrudnia w Porcie Lotniczym Lublin ponad 20 pracowników, z tego 12 kontrolerów ruchu lotniczego. W najbliższym czasie liczba kontrolerów powiększy się o trzy osoby, które obecnie przebywają na szkoleniu.

Bezpieczeństwo i komfort pracy

Lotnisko w Lublinie otwarto w grudniu 2012 r. Dotąd kontrolerzy lotów pracują tam w wieży kontenerowej.

– Obecna kubatura naszego kompleksu kontenerowego nie wystarcza, aby zainstalować tam systemy, które rozwija PAŻP. Cały czas kupujemy i wdrażamy nowe urządzenia, musimy więc zapewnić miejsce dla wszystkich urządzeń – tłumaczy Adrian Żakowski, szef działu kontroli Portu Lotniczego Lublin, także kontroler ruchu lotniczego PAŻP.

Budowa nowej wieży kontroli lotów nie tylko poprawi bezpieczeństwo ruchu lotniczego i zwiększy komfort pracy załogi kontrolerów, ale jest także istotne w kontekście planów rozwoju lotniska, ruchu pasażerskiego i cargo.

– Zakładamy, że ten ruch będzie rósł i za dwa, trzy lata może wzrosnąć do 800 tysięcy pasażerów rocznie, a w optymistycznym wariancie nawet do miliona – podkreśla prezes Krzowski.

W zeszłym, rekordowym roku pod względem frekwencji PLL obsłużył 471 tys. pasażerów. W tym roku, po pierwszych ośmiu miesiącach już ponad 362 tys., co wróży kolejny rekord. Plany PLL na rok 2026 to ponad 500 tys. obsłużonych podróżnych.

Ośrodek radiowy

Kierownik działu kontroli PLL zapowiedział także na konferencji prasowej gotowość do współdzielenia nowego budynku kontroli lotów z wojskiem, co związane jest z planami budowy Bazy Śmigłowców Wojsk Lądowych na lotnisku w Świdniku.

W sali operacyjnej przewidziano stanowisko dla koordynatora wojskowego, a w razie potrzeby jedno z pomieszczeń może być przekazane na rzecz wojska.

Kolejną inwestycją zaplanowaną przez Polską Agencję Żeglugi Powietrznej w PLL będzie budowa ośrodka radiowego. ● **Jacek Brzuszkiewicz**

eprasa.pl 3331839983

Rynek pracy

Cersanit zwalnia

Jeden z największych producentów ceramiki sanitarnej i płytek w Polsce zapowiedział masowe zwolnienia.

Kamil Kulig

Spółka Cersanit zamierza rozstać się z 487 pracownikami w swoich zakładach produkcyjnych.

Najwięcej pracowników zwolni w Krasnymstawie, gdzie już dziś jest jedna z największych stóp bezrobocia na Lubelszczyźnie.

Import produktów z Chin

Informacja o zwolnieniach grupowych trafiła już do Powiatowego Urzędu Pracy w Krasnymstawie. Jak wynika ze zgłoszenia złożonego przez spółkę, redukcje zatrudnienia obejmą zakłady w Krasnymstawie, Starachowicach, Opocznie, Radomiu i Wałbrzychu. Wypowiedzenia mają być wręczane od sierpnia do listopada 2026 r.

– Z informacji przekazanych przez spółkę wynika, że decyzja o zwolnieniach jest efektem kilku nakładających się czynników. Firma wskazuje przede wszystkim na wysokie koszty energii i części surowców, rosnące jednostkowe koszty wytwarzania oraz niższy od oczekiwanego popyt i mniejszą liczbę zamówień – mówi Kamil Hukiewicz, zastępca dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Krasnymstawie.

I dalej: – Dodatkowo przedsiębiorstwo zwraca uwagę na silną presję cenową na rynku wyposażenia łazienek, rosnący import produktów z Chin, rozwój marek własnych sieci handlowych oraz zakłócenia związane z rynkiem ukraińskim. Jednocześnie spółka informuje o procesie automatyzacji produkcji i koncentracji działalności na najbardziej efektywnych liniach technologicznych.

Cersanit podkreśla w komunikacie, że optymalizacja zatrudnienia jest elementem szerszej transformacji organizacyjnej. Jednocześnie zapewnia, że będzie kontynuowała działalność produkcyjną w Krasnymstawie, ale wygasza tam Zakład nr 2.

Największy pracodawca w mieście

Zakład Cersanitu w Krasnymstawie to największy pracodawca w mieście, obok Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej Krasnystaw. Mimo tych zakładów, w powiecie krasnostawskim już teraz brakuje miejsc pracy.

– Na koniec lipca stopa bezrobocia w powiecie krasnostawskim wynosiła 14,1 proc., a w rejestrach urzędu figurowało 2781 osób bezrobotnych. Już dziś jesteśmy jednym z powiatów o najwyższym bezrobociu w województwie lubelskim, ustępując jedynie powiatom włodawskiemu i hrubieszowskiemu. Dlatego zwolnienia grupowe w Cersanicie będą dla nas poważnym wyzwaniem, zwłaszcza że większość zwalnianych osób pochodzi z powiatu krasnostawskiego. Niestety, lokalny rynek pracy jest ograniczony. Brakuje dużych zakładów produkcyjnych czy centrów logistycznych, które mogłyby szybko wchłonąć większą liczbę pracowników – tłumaczy Kamil Hukiewicz.

• **Zakład Cersanitu w Wałbrzychu**

FOT. MAT. WSSE „INWEST PARK"

Biznes Michała Sołowowa

• Spółka Cersanit zatrudnia 5,5 tys. osób. Jej właścicielem jest jeden z najbogatszych Polaków, Michał Sołowow.

Firma działa na międzynarodowym rynku płytek ceramicznych i kompleksowego wyposażenia łazienek. W skład grupy wchodzą takie marki jak Cersanit, Opoczno, Meissen Keramik i Pilkington's.

Oferta marek Cersanit dociera do wszystkich państw Unii Europejskiej, na rynki Europy Wschodniej, Bliski Wschód, a także do krajów Azji Środkowej i Afryki Północnej.

Urząd pracy szykuje wsparcie

Urząd Pracy w Krasnymstawie będzie ubiegał się o dodatkowe środki z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z rezerwy Funduszu Pracy przeznaczone dla osób objętych zwolnieniami grupowymi Cersanicie.

– Jeśli tak się stanie, będziemy mogli zaoferować szeroki pakiet wsparcia, obejmujący m.in. szkolenia, staże, roboty publiczne i inne instrumenty aktywizacji zawodowej – wyjaśnia Hukiewicz.

Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie opublikował informację dla osób objętych zwolnieniami. Pracownicy mogą uzyskać pomoc m.in. w zakresie rejestracji jako osoby bezrobotne, ustalenia prawa do zasiłku, przedstawienia aktualnych ofert pracy oraz wsparcia w poszukiwaniu nowego zatrudnienia. Urząd oferuje również doradztwo zawodowe, możliwość przekwalifikowania i udziału w szkoleniach, a także informacje o stażach, dotacjach na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz innych formach aktywizacji zawodowej. Zainteresowani mogą skorzystać z indywidualnych konsultacji dotyczących swojej dalszej sytuacji na rynku pracy. ●

Drogi

Bezpieczny Lublin

Lublin w czołówce największych polskich miast pod względem bezpieczeństwa na drogach.

Komfort życia w mieście to nie tylko dobrze płatna praca, oferta kulturalna, przystępne ceny mieszkań, czy konkurencyjne wartości najmu. To także bezpieczeństwo.

Niebezpieczna ulica

Rankomat.pl przyjrzał się bezpieczeństwo na ulicach największych polskich miast. Pod lupę wziął 16 stolic województw.

W zeszłym roku na lubelskich drogach doszło do 136 wypadków i 4 966 kolizji. 123 osoby trafiły do szpitala, 20 osób zostało ciężko rannych, a cztery poniosły śmierć.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba zdarzeń drogowych w Lublinie systematycznie spada, mimo że po mieście jeździ coraz więcej aut. W zeszłym roku w stolicy regionu było zarejestrowanych ponad 300 tys. aut. Dla porównania w roku 1990 – zaledwie 50 tys. Ale to tendencja charakterystyczna dla całej Polski.

Przejdźmy do szczegółów. Zdecydowanie najmniej bezpieczną ulicą w Lublinie wciąż pozostaje al. Tysiąclecia. Ta licząca 2,330 km arteria przecinająca miasto jest najbardziej obciążoną ruchem. W zeszłym roku doszło tam do 10 wypadków i aż do 202 kolizji.

Bezpieczna Lubelszczyzna

Porównajmy Lublin z innymi miastami wojewódzkimi.

Stolica regionu plasuje się wśród najbezpieczniejszych polskich dużych miast. Zarówno pod względem liczby wypadków, jak i tzw. zdarzeń drogowych (kolizje, stłuczki) na 10 tys. mieszkańców. Bezpieczniej jest jedynie w dużo mniejszych od Lublina: Gorzowie Wielkopolskim, Olsztynie, Białymstoku, Opolu i Kielcach.

Pod względem liczby wypadków w 2025 r. na pierwszym miejscu znalazł się Kraków z wynikiem – 941. Dalej były Łódź – 864 wypadki oraz Warszawa – 675. W stolicy odnotowano również najwyższą liczbę ofiar śmiertelnych – 28. W Łodzi było ich 17, a we Wrocławiu i Poznaniu po 9.

Z kolei, Katowice, Rzeszów i Opole to miasta wojewódzkie z najwyższą liczbą zdarzeń drogowych (wypadków i kolizji) w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców.

Na poziomie województw najwyższy wskaźnik wypadków i kolizji na 10 tys. mieszkańców notuje Dolnośląskie (131), Śląskie (122) i Kujawsko-Pomorskie (122). Najbezpieczniej jest na drogach Podkarpacia (85), Lubelszczyzny (92) i Małopolski (95).

Gdzie nie jest bezpiecznie?

Ważnym elementem analizy jest struktura zdarzeń, czyli to, jak poważne były ich konsekwencje.

Pod względem ofiar śmiertelnych na 10 tys. mieszkańców najwyższe wskaźniki zanotowano w Opolu – 0,32, Kielcach – 0,28 oraz Łodzi – 0,26.

Najniższy wynik odnotowano w Gorzowie Wielkopolskim, gdzie w analizowanym okresie nie było ofiar śmiertelnych, oraz w Krakowie – 0,07.

W Łodzi wskaźnik ciężko rannych wyniósł 6,47 na 10 tys. mieszkańców. To najwyższa wartość wśród miast wojewódzkich. Wysokie wyniki odnotowano także w Olsztynie – 4,03 oraz Opolu – 3,83.

Najniższe wskaźniki ciężko rannych miały Warszawa – 0,30, Lublin – 0,61 oraz Bydgoszcz – 0,65.

Przyczyny wypadków

We wszystkich analizowanych miastach wojewódzkich najczęściej dochodzi do wypadków i kolizji bocznych oraz tylnych, czyli typowo miejskich kolizji na skrzyżowaniach, w korkach i parkingach.

Głównymi przyczynami pozostają niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami oraz nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu.

W dużych ośrodkach z rozbudowaną infrastrukturą wielopasmową, jak Warszawa, Gdańsk czy Poznań, wyraźniej widoczny jest także problem nieprawidłowej zmiany pasa ruchu i niedostosowania prędkości do warunków.

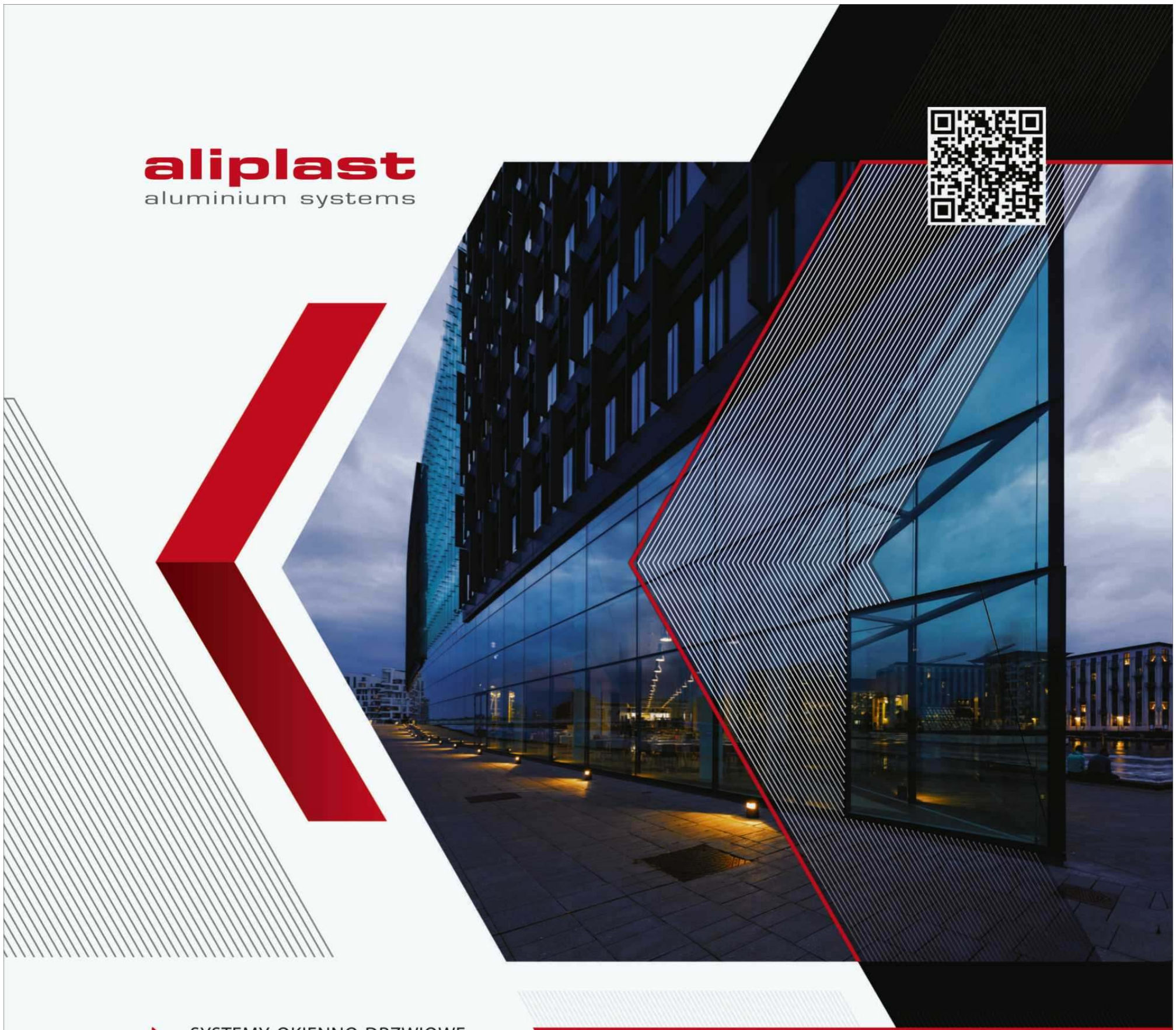
Z kolei w miastach o bardziej zwartym układzie drogowym, jak Lublin, czy Kraków, większe znaczenie mają kolizje na skrzyżowaniach i wymuszenia pierwszeństwa.

– Dane pokazują, że o poziomie bezpieczeństwa w miastach decydują przede wszystkim błędy w codziennej, rutynowej jeździe w gęstym ruchu, a nie wyłącznie nadmierna prędkość – oceniają eksperci portalu Rankomat.pl. ●

Jacek Brzuszkiewicz

eprasa.pl 3331839983

aliplast
aluminium systems

- SYSTEMY OKIENNO-DRZWIOWE
- SYSTEMY FASADOWE
- SYSTEMY PRZESUWNE
- SYSTEMY HARMONIJKOWE
- SYSTEMY PRZECIWPOŻAROWE
- SYSTEMY OGRODÓW ZIMOWYCH
- SYSTEMY UZUPEŁNIAJĄCE
- SYSTEMY OSŁON ZEWNĘTRZNYCH
- PERGOLE BIOKLIMATYCZNE
- PROFILCON - PROFILE KONSTRUKCYJNE

Systemy i Profile
ALUMINIOWE
DLA BUDOWNICTWA

Aby otrzymać wsparcie najlepszych ekspertów
zadzwoń lub napisz do nas:

Marcin Kryspin tel.+48 603 667 723
marcin.kryspin@aliplast.pl

Jerzy Bardoński tel.+48 885 770 008
jerzy.bardonski@aliplast.pl

Joanna Domagała tel.+48 603 649 922
joanna.domagala@aliplast.pl

www.aliplast.pl

34453679

eprasa.pl 3331839983

wyborcza

PORADNIK ZDROWOTNY

JAK LECZYĆ ZAĆMĘ

Zaćma nie dotyczy tylko seniorów

Anne Hathaway przez 10 lat nie widziała na jedno oko

Zaćma pojawiła się u aktorki około trzydziestki i z czasem tak bardzo pogorszyła widzenie, że, jak sama to określiła, była praktycznie niewidoma.

Paulina Mozolewska

• **Anne Hathaway** FOT. FEATUREFLASH PHOTO AGENCY/SHUTTERSTOCK

Anne Hathaway ostatecznie przeszła operację, która przywróciła jej widzenie. Opowiedziała o tym w podcaście „Popcast" dziennika „The New York Times".

„Byłam na wpół niewidoma przez dziesięć lat" – przyznała. Jak mówiła, dopiero po zabiegu zorientowała się, jak bardzo pogorszył się jej wzrok. Mogła wreszcie zobaczyć świat w pełniejszy sposób. Wcześniej nie zdawała sobie również sprawy z tego, jak dużym obciążeniem było dla niej życie z tak ograniczonym widzeniem.

Dziś możliwość patrzenia na świat w ten sposób nazywa cudem.

Historia Hathaway zwraca uwagę przede wszystkim ze względu na wiek aktorki. Zaćma najczęściej dotyczy seniorów, jednak metryka nie jest jedynym czynnikiem decydującym o tym, czy zachorujemy. Zmętnienie soczewki może pojawić się na różnych etapach życia i mieć odmienne przyczyny.

Im starsi jesteśmy, tym większe ryzyko

Zaćma jest jedną z najczęstszych chorób oczu, a jej znaczenie rośnie wraz ze starzeniem się populacji. Według Światowej Organizacji Zdrowia na świecie około 100 mln osób w wieku co najmniej 50 lat żyje z zaburzeniami widzenia lub ślepotą spowodowanymi nieleczoną zaćmą. Przy czym to nie liczba wszystkich osób, u których występują zmiany w soczewce, lecz tych, którym choroba istotnie ograniczyła widzenie.

Jak wygląda sytuacja w Polsce? Pewien obraz daje badanie PolSenior2, przeprowadzone w latach 2018/2019 na reprezentatywnej próbie blisko sześciu tysięcy osób w wieku 60 lat i starszych. Jego wyniki opublikowano w 2025 r. w czasopiśmie „BMC Public Health".

W całej badanej grupie 22,6 proc. Polaków deklarowało, że lekarz rozpoznał u nich zaćmę.

Różnice między poszczególnymi grupami wiekowymi były jednak bardzo duże. Wśród osób w wieku 60-69 lat odsetek ten wynosił 11,4 proc., w grupie 70-79 lat 27,6 proc., a wśród 80-89-latków już 50,6 proc. U osób, które ukończyły 90 lat, sięgał 60,7 proc.*

Dlaczego chorują także młodsi?

Prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek, prezes Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, zwraca uwagę, że dziś w praktyce klinicznej spotyka się pacjentów z zaćmą również przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Wspomina, że na początku jej pracy zawodowej rozpoznanie choroby u osoby przed 65. rokiem życia skłaniało lekarzy do szczególnie wnikliwego poszukiwania przyczyny. Obecnie, jak mówi, pacjenci po pięćdziesiątce z zaćmą nie są już w jej praktyce rzadkością.

To obserwacja kliniczna, a nie dowód na wzrost częstości zachorowań wśród młodszych Polaków. Wskazuje jednak, że utożsamianie zaćmy wyłącznie z bardzo podeszłym wiekiem może prowadzić do przeoczenia jej objawów.

Co zatem może przyspieszyć rozwój choroby?

– Urazy, choroby współistniejące, takie jak cukrzyca, choroby metaboliczne, zaburzenia tarczycy, choroby reumatologiczne – wymienia prof. Mrukwa-Kominek.

Jednym z najlepiej udokumentowanych czynników ryzyka, jest cukrzyca.

Podwyższony poziom glukozy i związane z nim zmiany metaboliczne mogą niekorzystnie oddziaływać na soczewkę. Znaczenie mają również urazy oka oraz niektóre choroby zapalne.

Ekspertka zwraca uwagę, że przy ocenie przyczyn zaćmy u młodszej osoby lekarz powinien uwzględnić cały stan jej zdrowia. Zmiany w soczewce mogą bowiem towarzyszyć innym schorzeniom, a ich powstawanie jest związane między innymi z zaburzeniami metabolizmu.

Wśród czynników ryzyka wymienia się również obciążenie rodzinne.

– Jeżeli ktoś w rodzinie miał zaćmę, możemy przypuszczać, że też u tej młodszej generacji może wystąpić zaćma – mówi prof. Mrukwa-Kominek.

Nie oznacza to, że osoba, której rodzice lub dziadkowie mieli zaćmę, musi zachorować w tym samym wieku. Predyspozycja genetyczna może jednak mieć znaczenie, szczególnie w przypadku niektórych postaci choroby występujących we wczesnym okresie życia.

Nie da się zatem wskazać jednej przyczyny zaćmy występującej u młodej osoby. Każdy taki przypadek wymaga indywidualnej oceny.

Zaćma może występować nawet u noworodków

Istnieją również znacznie rzadsze postaci zaćmy występujące u dzieci.

– To może być zaćma wrodzona, zaćma dziecięca i młodzieńcza – wylicza prof. Mrukwa-Kominek.

Przyczyny mogą być różne. W niektórych przypadkach znaczenie mają zmiany genetyczne, w innych określone zaburzenia metaboliczne, zespoły chorobowe lub zakażenia przebyte w okresie ciąży. Nie każda zaćma obecna u dziecka jest dziedziczona po rodzicach.

Jak wyjaśnia profesor, jednym z sygnałów mogących wskazywać na zmętnienie soczewki u noworodka jest nieprawidłowy odblask z dna oka, widoczny podczas badania. Zamiast prawidłowego czerwonawego refleksu lekarz może zaobserwować szarawe zabarwienie. Niepokojącym objawem u dziecka może być także zez.

Dlatego ocena odblasku z dna oka jest elementem badań noworodków i niemowląt.

Jeżeli wynik jest nieprawidłowy, dziecko powinno zostać skierowane do okulisty.

Wrodzona zmiana nie zawsze musi od początku znacznie pogarszać wzrok. Prof. Mrukwa-Kominek opisuje również sytuacje, w których soczewka pozostaje przez pewien czas względnie stabilna, a zmętnienie nasila się dopiero w późniejszym dzieciństwie lub w okresie dojrzewania.

Zaćma może więc wystąpić w każdym wieku, choć prawdopodobieństwo jej rozwoju wyraźnie wzrasta wraz z upływem lat. Niezależnie od tego, czy pogorszenie widzenia zauważa trzydziestolatek, senior, czy rodzic u swojego dziecka, warto ustalić jego przyczynę. Zwłaszcza że stopniowe zmiany łatwo przeoczyć, a wczesne rozpoznanie pozwala odpowiednio zaplanować dalsze postępowanie. ●

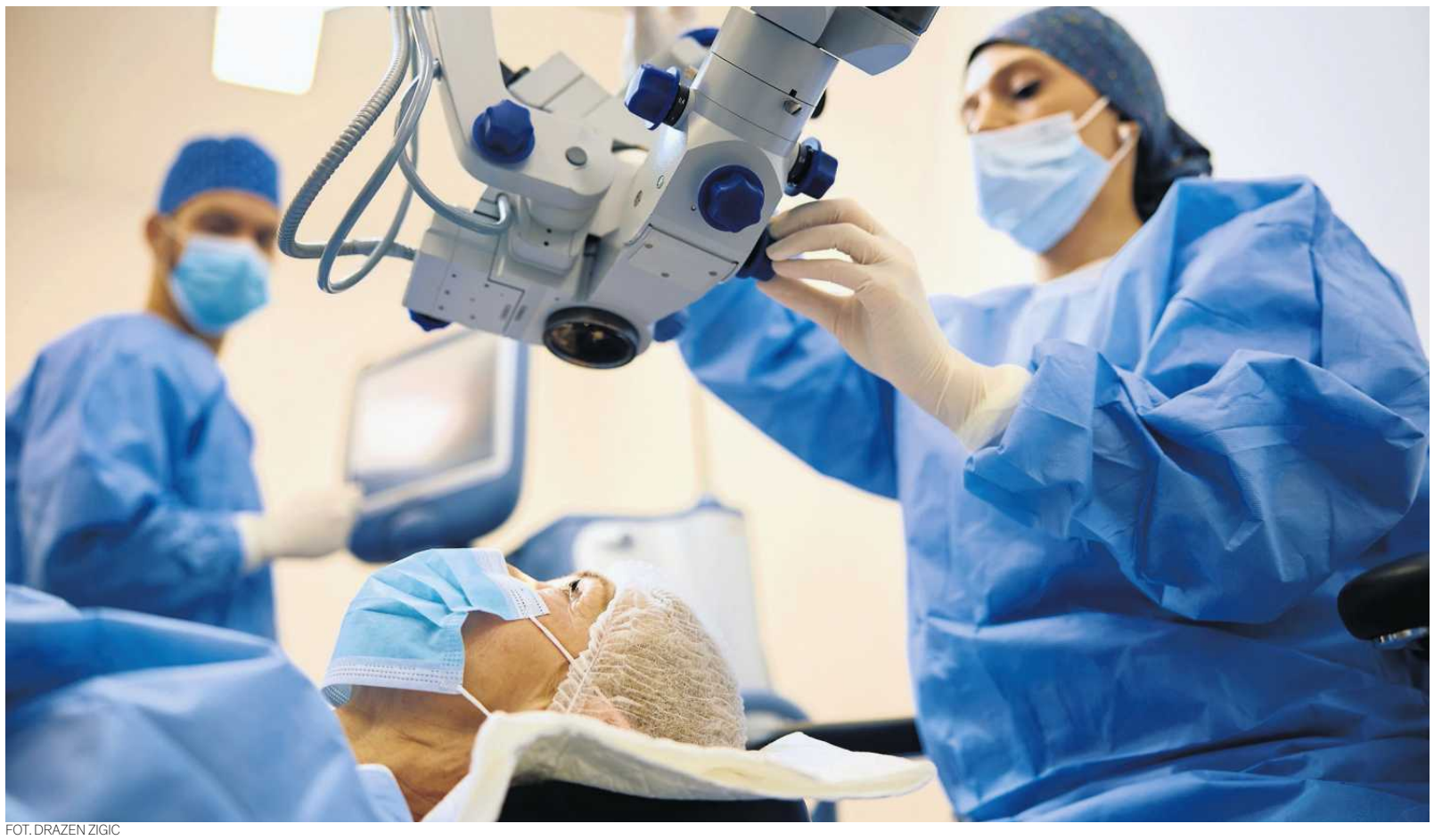
*Badacze pytali uczestników, czy kiedykolwiek usłyszeli od lekarza, że mają zaćmę. Nie sprawdzali więc podczas badania, kto rzeczywiście ma ją w danym momencie, a kto np. przeszedł już operację. Wyniki mogą też nie obejmować osób, które chorują, ale nigdy nie otrzymały diagnozy. Pokazują jednak wyraźnie, jak silnie zaćma wiąże się z wiekiem.

eprasa.pl 3331839983

Zaćma

Operacja jest szybka, a kolejki

Zaćma może doprowadzić do utraty wzroku, ale współczesna medycyna potrafi skutecznie ją leczyć. Wyjaśniamy, jak wygląda operacja, co refunduje NFZ i dlaczego nie warto odkładać zabiegu do momentu, gdy niemal przestaniemy widzieć.

FOT. DRAZEN ZIGIC

Paulina Mozolewska

Jeszcze kilkanaście lat temu na operację zaćmy w Polsce trzeba było czekać nawet dwa lub trzy lata. Dziś w wielu ośrodkach termin można uzyskać w ciągu kilku tygodni. Sam zabieg wykonuje się przez niewielkie nacięcie, zazwyczaj w znieczuleniu miejscowym, a pacjent najczęściej wraca do domu tego samego dnia.

Jak szacuje prof. dr hab. n. med. Dariusz Dobrowolski, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Okulistycznego (PTO), w Polsce wykonuje się około 400 tys. operacji zaćmy rocznie.

Czy zaćmę można wyleczyć bez operacji?

Zaćma polega na zmętnieniu naturalnej soczewki oka. Wraz z postępem choroby widzenie staje się coraz mniej wyraźne, a w zaawansowanych przypadkach może dojść do jego bardzo poważnego ograniczenia. Zmętnienie nie ustępuje samoistnie.

Na rynku dostępne są różne preparaty reklamowane jako środki wspomagające wzrok. Nie ma jednak przekonujących dowodów, że krople, leki czy suplementy potrafią przywrócić zmętniałej soczewce przejrzystość lub skutecznie zatrzymać rozwój zaćmy.

Prof. Dobrowolski zwraca uwagę, że skuteczność preparatów mających spowalniać chorobę jest „co najmniej wątpliwa".

Jeżeli zaćma wymaga leczenia, jedynym skutecznym sposobem jej usunięcia pozostaje operacja.

Chirurg zastępuje wówczas naturalną, zmętniałą soczewkę sztuczną.

Nie oznacza to jednak, że każdą zaćmę trzeba operować od razu po rozpoznaniu. O odpowiednim momencie decyduje okulista.

Kiedy zdecydować się na operację?

Kiedy pogorszenie widzenia zaczyna utrudniać czytanie, prowadzenie samochodu, pracę czy inne codzienne czynności, może być już czas na zabieg. Znaczenie ma także ostrość wzroku, oceniana z najlepszą możliwą korekcją, czyli po uwzględnieniu tego, jak dobrze pacjent może widzieć w odpowiednio dobranych okularach.

W przypadku operacji finansowanych przez NFZ obowiązują określone kryteria kwalifikacji.

Przewidziano również wyjątki dla wybranych grup pacjentów i sytuacji klinicznych.

Prof. Dobrowolski w rozmowie wskazuje, że przy ostrości wzroku wynoszącej około 0,7 można już rozważać operację.

– Jak już komuś obniża się o 30 proc., czyli ma 70 proc. ostrości wzroku, to jak najbardziej może myśleć o zabiegu – mówi profesor.

Nie warto też czekać, aż widzenie będzie już bardzo słabe. Wraz z rozwojem zaćmy soczewka staje się coraz twardsza, co może utrudniać jej usunięcie.

Prof. Dobrowolski wyjaśnia, że podczas operacji bardziej zaawansowanej zaćmy konieczne może być użycie większej energii ultradźwiękowej. To z kolei zwiększa ryzyko powikłań, między innymi uszkodzenia rogówki.

Prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek, prezes Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, zwraca uwagę, że w zaćmie bardzo zaawansowanej, tzw. przejrzałej, mogą pojawić się również dodatkowe trudności, a nawet powikłania w czasie operacji. W skrajnych przypadkach mogą one prowadzić do poważnych stanów zapalnych i trwałego uszkodzenia wzroku.

Dlatego ekspertka podkreśla, że pacjenci nie powinni zbyt długo odkładać zaleconej operacji.

Jak wygląda diagnostyka zaćmy?

Pierwszym krokiem jest wizyta u okulisty. Pacjent, który chce skorzystać z poradni specjalistycznej w ramach NFZ, co do zasady potrzebuje skierowania, które może wystawić lekarz POZ.

Podczas konsultacji lekarz sprawdza, czy pogorszenie widzenia rzeczywiście wynika ze zmętnienia soczewki. Podobne dolegliwości mogą występować również w innych chorobach oczu, dlatego konieczne jest dokładne badanie.

Jak wyjaśnia prof. Mrukwa-Kominek, podstawą jest ocena ostrości wzroku do dali i bliży oraz badanie refrakcji, czyli sprawdzenie wady wzroku i możliwości jej skorygowania. Okulista mierzy również ciśnienie wewnątrzgałkowe, między innymi po to, żeby ocenić, czy pacjent nie ma współistniejącej jaskry.

Kolejnym etapem jest badanie oka w lampie szczelinowej. Urządzenie wyposażone w mikroskop i odpowiednie oświetlenie pozwalają dokładnie obejrzeć soczewkę i inne struktury oka.

– Rozszerzamy źrenicę, żeby ocenić dokładnie, jak ta soczewka wygląda, jak wygląda jej obwód, kora soczewki, jądro soczewki i czy widzimy dno oka – tłumaczy profesor.

Badania te nie są inwazyjne. Pozwalają określić stopień zaawansowania zaćmy, ale także ocenić, czy za pogorszenie widzenia nie odpowiada dodatkowo inna choroba oka.

Ma to znaczenie również dla późniejszego efektu operacji.

Jeśli pacjent ma np. zaawansowane zmiany w siatkówce lub uszkodzenie nerwu wzrokowego, usunięcie zaćmy nie cofnie tych schorzeń.

Dlatego lekarz powinien już podczas kwalifikacji ocenić, jakiej poprawy widzenia można realnie oczekiwać.

Po zakwalifikowaniu do zabiegu wykonuje się dodatkowe pomiary potrzebne do doboru sztucznej soczewki. Jednym z najważniejszych jest biometria, podczas której mierzy się parametry oka, w tym długość gałki ocznej. Uzyskane wyniki pozwalają obliczyć odpowiednią moc implantu.

Elementem przygotowania do operacji jest również wywiad dotyczący stanu zdrowia i przyjmowanych leków, w tym przeciwkrzepliwych. Jak podkreśla prof. Dobrowolski, nie oznacza to, że pacjent musi je odstawić. Ważne, żeby lekarz wiedział, jakie leki przyjmuje i na co się leczy. W razie potrzeby może zlecić dodatkową konsultację lub odpowiednio przygotować pacjenta do zabiegu.

Jak usuwa się zaćmę?

Podstawową metodą operacyjnego leczenia zaćmy jest obecnie fakoemulsyfikacja. Polega na rozbiciu zmętniałej naturalnej soczewki za pomocą ultradźwięków, usunięciu jej fragmentów i wszczepieniu na jej miejsce sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej.

Prof. Dobrowolski wyjaśnia, że chirurg wykonuje w rogówce bardzo małe nacięcie, przez które wprowadza do oka końcówkę urządzenia. Główne cięcie może mieć około 1,8-2 mm.

W oku pozostawia się cienką torebkę naturalnej soczewki. To właśnie w niej umieszcza się nowy implant, który pozostaje tam na stałe.

Dzięki niewielkiemu nacięciu w typowym, niepowikłanym zabiegu najczęściej nie ma potrzeby zakładania szwów.

Istnieją również inne techniki chirurgiczne, stosowane w szczególnych sytuacjach, ale u dorosłych pacjentów fakoemulsyfikacja pozostaje standardem leczenia.

Jaką soczewkę wybrać?

Usunięcie zmętniałej soczewki pozwala pozbyć się zaćmy, jednak o tym, jak pacjent będzie widział po operacji, w dużej mierze decyduje wszczepiony implant. Współczesne soczewki różnią się przede wszystkim zakresem odległości, na jakie umożliwiają ostre widzenie.

Nie ma jednego rozwiązania odpowiedniego dla wszystkich. Lekarz powinien uwzględnić stan oka, ewentualne choroby współistniejące oraz potrzeby pacjenta.

1. Soczewki jednoogniskowe. To podstawowe rozwiązanie stosowane podczas operacji finansowanych przez NFZ. Zapewniają dobre widzenie na jedną wybraną odległość, najczęściej do dali. Pacjent może więc dobrze widzieć podczas spacerowania lub oglądania telewizji, ale nadal potrzebować okularów do czytania. Możliwe jest również zaplanowanie korekcji odwrotnie, tak aby widział wyraźnie z bliska.

Prof. Mrukwa-Kominek podkreśla, że soczewki stosowane w Polsce w standardzie publicznym są dobre i pozwalają skutecznie leczyć zaćmę. Ich ograniczeniem jest przede wszystkim to, że nie zapewniają ostrego widzenia na wszystkie odległości jednocześnie.

Przy zastosowaniu soczewek jednoogniskowych można też rozważyć monowizję. Prof. Dobrowolski wyjaśnia, że polega ona na takim dobraniu implantów, aby jedno oko lepiej widziało do dali, a drugie z bliska.

Jak tłumaczy, mózg może nauczyć się korzystać z oka, które w danej sytuacji zapewnia wyraźniejszy obraz. Nie

eprasa.pl 3331839983

coraz krótsze

oznacza to jednak, że każdy pacjent całkowicie zrezygnuje z okularów.

2. Soczewki o wydłużonej głębi ostrości (EDOF). Zapewniają szerszy zakres użytecznego widzenia, zwłaszcza do dali i na odległości pośrednie. Mogą być przydatne na przykład osobom pracującym przy komputerze. Do czytania drobnego druku okulary nadal bywają potrzebne.

Prof. Dobrowolski zwraca uwagę, że ceny części takich implantów spadają.

– Szpitale mogą sobie pozwolić na ich zamówienie – mówi, wyjaśniając, że niektóre placówki publiczne stosują je u wybranych pacjentów, np. osób aktywnych zawodowo.

Nie są one jednak odpowiednie dla wszystkich. U osób z niektórymi chorobami siatkówki, na przykład zwyrodnieniem plamki związanym z wiekiem czy zmianami cukrzycowymi, bardziej zaawansowana soczewka może nie przynieść oczekiwanych korzyści.

3. Soczewki wieloogniskowe. Umożliwiają widzenie na kilka odległości, w tym do dali, do bliży i na odległości pośrednie. Ich celem jest możliwie duże ograniczenie potrzeby korzystania z okularów.

Takie implanty są droższe i oferowane przede wszystkim podczas zabiegów w prywatnych klinikach. Nie oznacza to jednak, że są odpowiednim wyborem dla każdej osoby. Podczas kwalifikacji lekarz bierze pod uwagę stan siatkówki i inne choroby oka, a także oczekiwania pacjenta.

Prof. Dobrowolski podkreśla, że soczewki wieloogniskowe są oferowane w ośrodkach niepublicznych jako rozwiązanie ponadstandardowe.

W Polsce nie ma powszechnej możliwości dopłacenia różnicy w cenie takiej soczewki do operacji refundowanej przez NFZ.

Przed podjęciem decyzji warto więc porozmawiać z okulistą o swoich codziennych potrzebach. Czy najważniejsze jest dla nas dobre widzenie do dali, czytanie bez okularów, a może praca przy komputerze? Jak często prowadzimy samochód, również po zmroku?

Warto zapytać, na jakie odległości będziemy dobrze widzieć po wszczepieniu konkretnej soczewki, kiedy nadal możemy potrzebować okularów i czy stan naszego oka pozwala uzyskać oczekiwany efekt. Sam fakt, że implant jest droższy lub bardziej zaawansowany, nie przesądza o tym, czy będzie odpowiednim wyborem.

Poza tym możliwości implantów stale się rozwijają. Jak wyjaśnia prof. Dobrowolski, trwają prace nad soczewkami zapewniającymi coraz szerszy zakres ostrego widzenia.

– W tym roku pojawiła się na rynku soczewka, w której moc można zmieniać – mówi ekspert, opisując rozwiązanie pozwalające korygować parametry implantu po wszczepieniu za pomocą odpowiedniego naświetlania.

Nadal nie udało się natomiast w pełni odtworzyć naturalnej akomodacji, czyli zdolności młodego oka do płynnej zmiany ostrości widzenia między różnymi odległościami.

Jedno oko czy oba jednocześnie?

Zaćma często rozwija się w obu oczach, choć nie zawsze w takim samym tempie. Jeżeli jedno oko wymaga operacji wcześniej, a drugie nadal dobrze widzi, lekarz może zaplanować leczenie tylko pierwszego.

Możliwe jest jednak również operowanie obu oczu podczas jednego pobytu w placówce. Prof. Dobrowolski potwierdza, że NFZ przewiduje taką procedurę, choć w praktyce nie jest ona stosowana rutynowo u wszystkich pacjentów.

Jak wyjaśnia, operacja obu oczu jednocześnie bywa rozważana między innymi u osób z niepełnosprawnościami, demencją lub innymi schorzeniami, dla których dwukrotna hospitalizacja byłaby szczególnym obciążeniem.

Jak komuś ostrość wzroku obniża się o 30 proc. to jak najbardziej może myśleć o zabiegu

PROF. DARIUSZ DOBROWOLSKI

O tym, czy lepiej przeprowadzić oba zabiegi tego samego dnia, czy w odstępie czasu, decyduje lekarz po indywidualnej ocenie pacjenta.

Kilkadziesiąt minut i do domu. Czy operacja boli?

Dla wielu pacjentów największą obawą jest sama perspektywa operowania oka. Współczesne znieczulenie pozwala jednak przeprowadzić zabieg zazwyczaj bez bólu, a pacjent nie musi być usypiany.

Prof. Dobrowolski wyjaśnia, że podczas operacji skutecznie znieczula się zarówno powierzchnię oka, jak i jego wnętrze. Pacjent może otrzymać również lek uspokajający, który pomaga ograniczyć napięcie przed zabiegiem.

Podczas operacji można dostrzegać światła lub odczuwać niewielki ucisk.

Jak mówi profesor, część pacjentów skarży się przede wszystkim na szczypanie spowodowane środkami do dezynfekcji powierzchni oka.

– To bardziej szczypią środki do dezynfekcji, które stosujemy – zauważa.

Sama operacja zwykle trwa od kilkunastu do kilkudziesięciu minut.

Cały pobyt w ośrodku jest dłuższy, ponieważ obejmuje przygotowanie, operację i obserwację. Najczęściej trwa jednak tylko kilka godzin.

– Pacjent przychodzi, jest operowany, wychodzi tego samego dnia – mówi prof. Dobrowolski.

Czy zaćma może wrócić?

Usunięta naturalna soczewka nie odrasta, dlatego zaćma nie wraca w tej samej postaci. Po operacji może jednak dojść do zjawiska określanego jako zaćma wtórna. Polega ono na zmętnieniu tylnej torebki soczewki, która pozostaje w oku i podtrzymuje sztuczny implant.

Prof. Dobrowolski szacuje, że problem może dotyczyć około jednej czwartej operowanych pacjentów. Nie u każdego zmętnienie jest jednak na tyle duże, żeby wymagało leczenia.

Jeżeli zaćma wtórna pogarsza widzenie, można ją leczyć za pomocą lasera podczas krótkiego zabiegu ambulatoryjnego.

– Wykonuje się taki krótki i kilkunastosekundowy zabieg laserem w poradni okulistycznej – wyjaśnia profesor.

Procedura, nazywana kapsulotomią laserową YAG, polega na wykonaniu niewielkiego otworu w zmętniałej torebce. Zazwyczaj jest praktycznie bezbolesna i nie wymaga ponownego otwierania oka.

Polska radzi sobie z leczeniem zaćmy

Dostępność operacji zaćmy w Polsce jest dziś znacznie lepsza niż jeszcze kilka lat temu. Ważnym krokiem było wprowadzenie od 1 kwietnia 2019 r. bezlimitowego finansowania tych zabiegów przez NFZ. Umożliwiło to zwiększenie liczby operacji i skracanie kolejek.

Prof. Mrukwa-Kominek podaje, że w placówkach na Śląsku, z którymi jest związana, czas oczekiwania wynosi obecnie zwykle od dwóch tygodni do miesiąca. Prof. Dobrowolski mówi o około dwóch tygodniach w jego ośrodku w Sosnowcu.

Nie wszędzie terminy są jednak identyczne. W zależności od regionu i placówki pacjent może czekać krócej lub dłużej. Nie musi przy tym ograniczać się do najbliższego szpitala. Może wybrać inny ośrodek w Polsce, który ma umowę z NFZ.

Aktualnych terminów warto szukać w internetowym Informatorze o Terminach Leczenia NFZ.

Przed zapisaniem się najlepiej skontaktować się z wybraną placówką i potwierdzić dostępność zabiegu.

Prof. Mrukwa-Kominek bardzo dobrze ocenia poziom leczenia zaćmy w Polsce. Podkreśla, że ośrodki dysponują odpowiednim sprzętem i dobrymi soczewkami, a pacjenci mogą korzystać z nowoczesnych metod operacyjnych.

– Naprawdę nie musimy się wstydzić absolutnie – mówi ekspertka, porównując obecną sytuację z okresem, gdy kolejki na operację były wieloletnie.

Nie oznacza to jednak, że system nie ma ograniczeń. Profesor zwraca uwagę, że szpitale mogłyby wykonywać jeszcze więcej zabiegów, ale ich możliwości zależą od wysokości kontraktów z NFZ.

Mimo tych ograniczeń zaćma jest dziś w Polsce chorobą, którą można skutecznie leczyć bez wieloletniego oczekiwania. Dlatego, kiedy okulista zaleca operację, nie warto odkładać jej wyłącznie ze strachu przed zabiegiem. ●

To warto wiedzieć

Pierwsze objawy łatwo przeoczyć

Zaćma zazwyczaj nie pojawia się z dnia na dzień. Na początku zmętnienie może być niewielkie i nie powodować wyraźnych dolegliwości. Z czasem pacjent zauważa jednak, że widzi coraz gorzej. Często tłumaczy to wiekiem, zmęczeniem albo potrzebą wymiany okularów.

– Zaniepokoić powinna nas mgła przed oczami, pogorszenie widzenia w nocy, trudności z czytaniem – wylicza prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek, prezes Polskiego Towarzystwa Okulistycznego.

Sygnałem alarmowym powinno być również pogarszanie się widzenia mimo używania dotychczas dobrze dobranych okularów. Pacjent może mieć coraz większy problem zarówno z czytaniem, jak i z rozpoznawaniem przedmiotów znajdujących się w oddali.

Niektórzy opisują to wrażenie tak, jakby patrzyli przez zabrudzoną lub matową szybę.

Zmętniała soczewka może powodować silniejsze rozpraszanie światła. W praktyce oznacza to, że reflektory nadjeżdżających samochodów zaczynają oślepiać bardziej niż wcześniej, a wokół źródeł światła mogą pojawiać się okręgi.

Prof. Mrukwa-Kominek zwraca też uwagę na zmiany w postrzeganiu kolorów. Obraz może wydawać się bardziej żółtawy, a barwy mniej intensywne. Niektórzy pacjenci dopiero po usunięciu zaćmy zauważają, jak bardzo zmieniło się ich widzenie.

Trzeba jednak pamiętać, że nie każde zamglone widzenie musi być zaćmą, ale zawsze warto je skontrolować. Jak wyjaśnia ekspertka, podobne dolegliwości mogą występować także w przypadku starczowzroczności, zespołu suchego oka, czy być objawem innych chorób okulistycznych.

– Jeśli zauważyliśmy jakikolwiek problem z widzeniem, powinniśmy po prostu zgłosić się do okulisty, który nas zbada i wykluczy inne przyczyny tego stanu niż zmętnienie soczewki – zaznacza ekspertka.

Co właściwie dzieje się w oku?

Zaćma to jest zmętnienie naszej naturalnej soczewki oka, które pacjent odczuwa jako stopniowe pogorszenie ostrości wzroku – wyjaśnia prof. Mrukwa-Kominek.

Soczewka znajduje się wewnątrz oka, za tęczówką. U zdrowej osoby jest przejrzysta i pomaga skupiać światło na siatkówce. Dzięki temu możemy wyraźnie widzieć przedmioty znajdujące się w różnych odległościach.

Wraz z wiekiem zmienia się jednak jej struktura. Białka tworzące soczewkę mogą ulegać zmianom i skupiać się w obszarach ograniczających przepływ światła. Z czasem zmętnienie może obejmować coraz większą jej część. W efekcie obraz staje się mniej wyraźny, światło silniej się rozprasza, a kolory mogą wydawać się mniej nasycone. Zmienia się również elastyczność torebki soczewki, zmniejsza zdolność akomodacji, co utrudnia bądź uniemożliwia widzenie wyraźne na wszystkie odległości.

Nie każda zaćma rozwija się jednak w identyczny sposób. Jak tłumaczy prof. Mrukwa-Kominek, zmętnienie może zaczynać się na obwodzie soczewki, w jej centralnej części albo obejmować kilka obszarów jednocześnie.

– Może być taka od kory, od obwodu, czyli korowa, może być centralna, czyli jądrowa albo mieszana – wylicza.

Lekarze wyróżniają również inne postaci zaćmy, zależnie od umiejscowienia zmian.

Lokalizacja zmętnienia ma znaczenie dla tego, jak pacjent widzi i jakie dolegliwości odczuwa. U dwóch osób z tym samym rozpoznaniem problemy ze wzrokiem mogą więc wyglądać nieco inaczej.

Czy zaćmie można zapobiec?

W przypadku zaćmy związanej z wiekiem nie ma sposobu, który dawałby pewność, że choroba się nie pojawi. Na część czynników ryzyka nie mamy wpływu, możemy jednak ograniczać ekspozycję na inne.

Prof. Mrukwa-Kominek wskazuje przede wszystkim na ogólne zasady dbania o zdrowie.

– Zdrowe odżywianie, wysypianie się – wylicza ekspertka. Podkreśla, że znaczenie ma szeroko rozumiany zdrowy styl życia.

Do dobrze udokumentowanych czynników ryzyka należą także palenie tytoniu, nadużywanie alkoholu i długotrwała ekspozycja na promieniowanie ultrafioletowe. Według amerykańskiego National Eye Institute ograniczanie tych czynników, w tym rezygnacja z palenia oraz ochrona oczu przed intensywnym słońcem, może zmniejszać ryzyko rozwoju zaćmy. Ważne jest również odpowiednie kontrolowanie chorób przewlekłych, zwłaszcza wspomnianej cukrzycy. ●

eprasa.pl 3331839983

Przed i po zabiegu

Jak się przygotować, o co zadbać

Usunięcia zaćmy to jeden z najczęściej wykonywanych zabiegów procedur operacyjnych na świecie. Mimo to wciąż jest to zabieg chirurgiczny, dlatego warto odpowiednio się do niego przygotować.

FOT. NEW AFRICA

Ewa Tomkowska

Kluczowym etapem przygotowań do usunięcia zmętniałej soczewki i wszczepienia sztucznej jest wizyta kwalifikacyjna.

To właśnie podczas niej wykonywane są badania pozwalające na dokładną ocenę narządu wzroku, potwierdzenie diagnozy oraz wykluczenie chorób współistniejących.

– To nie jest standardowa konsultacja trwająca 20 minut. Pacjent najczęściej spędza u mnie minimum godzinę – mówi dr n. med. Violetta Tomczyk-Dorożyńska, specjalistka okulistyki i dyrektor medyczna Kliniki Diagnostyka i Chirurgia Oka OKO-TEST w Olkuszu i Nowym Targu.

Wizyta kwalifikacyjna

Dr Tomczyk-Dorożyńska wskazuje kilka kluczowych etapów:

- **Rozmowa z pacjentem.** Okulista może zapytać m.in. od kiedy pogorszyło się widzenie, czy pacjent przeszedł uraz oka, jakie leki przyjmuje, czy choruje na inne schorzenia oraz czy w rodzinie występowały choroby oczu.
- **Ocena ostrości wzroku w dali i bliży.** Pacjent odczytuje litery lub cyfry o różnej wielkości. Okulista może również poprosić o przyniesienie używanych na co dzień okularów do dali i bliży.
- **Badanie w lampie szczelinowej.** To bezbolesna i nieinwazyjna procedura polegająca na oglądaniu struktur oka w dużym powiększeniu i obrazie trójwymiarowym. Dzięki temu badaniu okulista może określić rodzaj zaćmy. Może to być, m.in. zaćma dojrzała, biała, brunatna lub podtorebkowa tylna.
- **Badanie dna oka.** Wykonywane jest po podaniu kropli rozszerzających źrenicę (mydriatyków). Po ich zastosowaniu widzenie może być przez kilka godzin utrudnione. Z tego powodu nie należy wracać do domu samodzielnie samochodem. Dobrze jest także zabrać okulary przeciwsłoneczne, ponieważ krople mogą wywoływać światłowstręt. Badanie pozwala ocenić siatkówkę, plamkę żółtą, tarczę nerwu wzrokowego oraz naczynia krwionośne.
- **Pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego.** Dzięki niemu lekarz może sprawdzić, czy pacjent nie choruje również na jaskrę. Pomiar można wykonać metodą bezkontaktową przy użyciu pneumotonometru lub metodą aplanacyjną.

W niektórych przypadkach konieczne może być wykonanie dodatkowych badań.

Są to:

- **USG gałki ocznej.** Jest niezbędne wtedy, gdy nie udaje się ocenić dna oka. Zdarza się, że zaćma jest tak zaawansowana, że okulista nie jest w stanie zobaczyć siatkówki. Jeśli okaże się, że siatkówka jest odwarstwiona, okulista może poinformować pacjenta, że operacja zaćmy będzie jedynie jednym z etapów leczenia. Aby odzyskać dobre widzenie, konieczne może być także leczenie siatkówki.
- **Optyczna tomografia komputerowa (OCT).** Badanie służy do szczegółowej oceny stanu siatkówki, plamki żółtej oraz nerwu wzrokowego. Pozwala określić rodzaj zwyrodnienia plamki żółtej i wdrożyć odpowiednie leczenie. Mętniejąca soczewka niekiedy utrudnia dokładną ocenę dna oka tradycyjnymi metodami, dlatego tomografia umożliwia bardziej precyzyjną diagnostykę.

Wizyta kwalifikacyjna ma ogromne znaczenie, ponieważ lekarz odtwarza podczas niej całą historię okulistyczną pacjenta.

– Niektóre choroby są przeciwwskazaniem do zabiegu. Nie operujemy pacjentów z niewyrównanym nadciśnieniem tętniczym, niewyrównaną cukrzycą, aktywną infekcją lub opryszczką – tłumaczy dr n. med. Violetta Tomczyk-Dorożyńska.

Trzeba też pamiętać o tym, żeby przestać nosić miękkie soczewki kontaktowe na 2 tygodnie przed badaniem, a twarde na 4 tygodnie przed wizytą. – Przerwa w noszeniu soczewek kontaktowych jest bardzo ważna. Bez niej nie możemy prawidłowo wykonać pomiaru krzywizny rogówki, potrzebnego do obliczenia mocy wszczepianej soczewki. Jeśli pacjent nie odstawi soczewek kontaktowych przed wizytą kwalifikacyjną, pomiary mogą być niedokładne, a pacjent będzie źle widział – tłumaczy okulistka.

Rezygnujemy z soczewek, alkoholu i makijażu

Jeśli podczas wizyty zostaniemy zakwalifikowani do zabiegu, otrzymamy szczegółowe wskazówki, jak należy przygotować się już do samej operacji.

W naszym harmonogramie przygotowań będzie jeszcze kilka zadań:

- wykonanie 2 tygodnie przed zabiegiem zleconych badań, m.in. morfologii, oznaczenia płytek krwi, parametrów krzepnięcia, elektrolitów oraz EKG;
- uzyskanie od lekarza rodzinnego pisemnej opinii o aktualnym stanie zdrowia;
- w dniu zabiegu niezażywanie leków na krzepliwość krwi,
- stosowanie kropli nawilżających przez kilka do kilkunastu dni przed operacją zgodnie z zaleceniami lekarza;
- całkowita rezygnacja z noszenia soczewek kontaktowych od wizyty kwalifikacyjnej do dnia zabiegu.

Dr Tomczyk-Dorożyńska zwraca też uwagę, że w samych przygotowaniach ważne są też ostatnie dwa dni przed zabiegiem.

W tym czasie należy:

- **szczerze się zastanowić, czy nie bierze nas żadna infekcja,** np. czy nie mamy kataru, nie boli nas gardło albo nie mamy opryszczki. Jeśli tylko takie objawy u siebie zauważymy, warto przełożyć zabieg;
- **wziąć prysznic lub kąpiel i umyć włosy.** Najlepiej zrobić to wieczorem dzień przed zabiegiem. – Bezpośrednio po zabiegu nie można myć głowy, ponieważ szampon ani woda nie powinny spływać pacjentowi do oka – tłumaczy ten wymóg okulistka;
- **nie jeść pokarmów na 6 godzin przed zabiegiem i nie pić nic na 2 godziny przed.** Ta zasada chroni nas przed złym samopoczuciem po zabiegu. Leki przeciwbólowe i uspokajające mogą wywołać np. wymioty;
- **zrezygnować ze spożywania alkoholu, napojów z kofeiną i innych podwyższających ciśnienie tętnicze.** Trzeba je odstawić minimum 24 godziny przed zabiegiem;
- **nie robić makijażu.** Można jednak przed zabiegiem nałożyć sobie krem nawilżający, ale pamiętajmy, że nasza skóra i oko będą przed samym zabiegiem dezynfekowane i myte, więc krem zostanie również usunięty;
- **nie zakładać biżuterii.** Kolczyki, naszyjniki i bransoletki to siedlisko bakterii i innych drobnoustrojów;
- **zabrać piżamę lub dres oraz klapki;**
- **zorganizować opiekę osoby towarzyszącej na czas powrotu do domu po zabiegu.**

Najgorsze jest tarcie oka

Ale oprócz tego, co zrobimy przed zabiegiem, ważny jest także nasz styl życia po operacji. Jest kilka zasad, których należy się trzymać.

Nasza ekspertka zachęca do:

- **przyjmowania kropli zgodnie z harmonogramem.** Antybiotyk najczęściej należy zakraplać pięć razy w ciągu dnia, pozostałe preparaty trzy razy dziennie. – Pacjent na wypisie dostaje najczęściej godziny, w jakich powinien przyjmować leki. Taki harmonogram staramy się dostosować do stylu życia pacjenta, czyli np. do tego, o której wstaje, kładzie się spać – tłumaczy specjalistka. I dodaje: Trzeba też pamiętać o przerwach między zakropieniami. Nie można brać antybiotyku i za chwilę potem kolejnego preparatu, bo w ten sposób jednymi kroplami wypłukujemy drugie. Skutek? Ich siła działania nie będzie odpowiednia. Starajmy się więc robić około 5-minutowe przerwy między zakropieniami. Krople trzeba przyjmować najczęściej do 4 tygodni po zabiegu. Pierwszy tydzień jest najbardziej istotny;
- **nietarcia oka, nawet jeśli swędzi lub piecze.** Warto o to dbać minimum do miesiąca po operacji;
- **spania na plecach lub odwrotnym boku niż strona operowana.** To uchroni nas podczas nocy przed nieświadomym uciskiem oka po zabiegu. – Dzisiaj operacja usuwania zaćmy wykonywana jest bez zakładania szwów. Rany są samozamykające się. Specjaliści stosują tzw. sztuczny obrzęk w ranie, dzięki czemu krzywizna rogówki jest po zabiegu zachowana. Ale przez taki sposób zabezpieczenia rany jest większa obawa przed uciskiem oka w nocy przez poduszkę. Dlatego często w pierwsze dni zakładamy na operowane oko opatrunek – mówi dr Violetta Tomczyk-Dorożyńska;
- **niedźwigania ciężkich rzeczy.** Na minimum dwa tygodnie od operacji warto zrezygnować z nadmiernej aktywności fizycznej. – Ale pamiętajmy, że po zabiegu nie trzeba leżeć. Można iść na spacer, lekkie zakupy i wykonywać codzienne czynności. Jedynie wyczynowy i wycieńczający sport warto na ten czas odstawić. Są badania, które pokazują, że u pacjentów, którzy wykonują delikatną aktywność fizyczną, proces gojenia zachodzi szybciej – mówi specjalistka;
- **niemycia głowy do ok. trzech dni od zabiegu.** W pierwsze dni po operacji musimy dbać o to, by nic się nie dostało do oka – żadne mydliny, bakterie, oleje. Bo przez to oko może zapiec, a my odruchowo możemy zacząć je trzeć. W czwarty dzień od zabiegu można zacząć myć włosy, ale z odgiętą głową do tyłu. Szczególnie niebezpieczne jest mycie głowy w tzw. bocianim skłonie, czyli z głową opuszczoną do dołu. Starajmy się też wystrzegać tej pozycji przy innych codziennych czynnościach. – W bocianim pochyleniu może dojść do wzrostu ciśnienia w oku – mówi okulistka;
- **używania okularów przeciwsłonecznych.** Szczególnie w pierwsze dni po zabiegu. – Zaćma blokuje dostęp światła do siatkówki. Póki więc ją mamy, to trochę jakbyśmy ciągle chodzili w okularach. Po zabiegu ten efekt znika i pacjenci narzekają na światłowstręt – tłumaczy okulistka;
- **zgłaszania się na wizyty kontrolne po zabiegu;**
- **nieprowadzenia samochodu do ok. trzech dni od zabiegu.** Zaćma to choroba, która powoli zabiera wzrok, dlatego w miarę jej postępowania zaczynamy się przyzwyczajać do złego widzenia. Po zabiegu warto więc sobie zostawić kilka dni na przyzwyczajenie się do nowego, dobrego widzenia;
- **niemalowania się.** Najlepiej wstrzymać się z makijażem na dwa lub trzy tygodnie. – Tak naprawdę to zalecenie jest spowodowane niebezpieczeństwem wynikającym ze zmywania makijażu. Podczas tego ruchu trudno nie uciskać oka – mówi okulistka;
- **powrotu do oglądania i czytania na drugi/trzeci dzień po operacji.** Tuż po operacji możemy źle widzieć, dlatego na czytanie i oglądanie nie będziemy mieć ochoty. Będzie to też utrudniał opatrunek. – Ale już po dwóch dniach można wrócić do oglądania filmów i seriali, tylko dobrze jest je podzielić sobie na mniejsze partie. Na przykład zacząć od obejrzenia połowy odcinka zamiast całego od razu – radzi dr Violetta Tomczyk-Dorożyńska. Nasz komfort czytania i oglądania będzie też zależał od wszczepionej soczewki. Do soczewek jednoogniskowych, które nie skorygowały wady wzroku, będą potrzebne wciąż okulary. Inaczej będzie w przypadku soczewek wieloogniskowych;
- **zgłosić się do lekarza, jeśli tylko coś nas niepokoi.** A powinny wzmóc naszą czujność m.in. silny ból oka, ból głowy, długotrwały światłowstręt, wymioty, uczucie zaparowanego oka, utrata widzenia, bardzo silne łzawienie.

eprasa.pl 3331839983

wyborcza.pl

wyborcza TV

25 WRZEŚNIA
01 PAŹDZIERNIKA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„NIE MA DUCHÓW W MIESZKANIU NA DOBREJ". Z CZUŁOŚCIĄ I PRECYZJĄ
S. 4-5

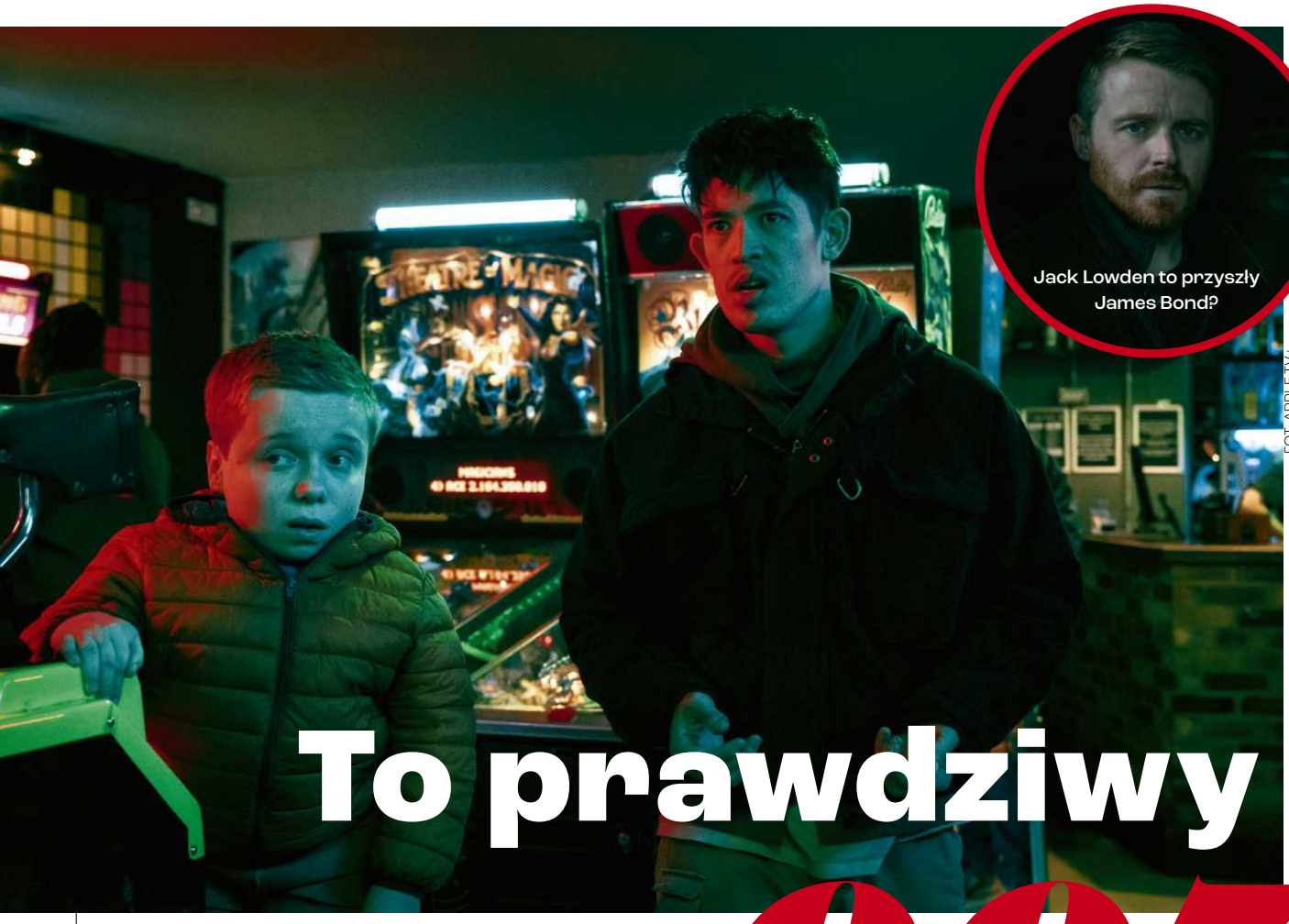
„OSTATNI DOM". CO SIĘ CZAI W DESZCZU?
S. 5

„TO BYŁ ZWYKŁY PRZYPADEK". SPOTKANIE Z OPRAWCĄ
S. 6

KULAWE KONIE

To prawdziwy 007, tyle że bez bajeranckich gadżetów S. 2-3

Jack Lowden to przyszły James Bond?

FOT. APPLE TV+

To prawdziwy 007

Mało który serial dociera dziś do 6. sezonu. Ten wciąż jest pełen akcji, humoru i ciętych ripost.

Ktoś poluje na „Kulawe konie". Ale zdegradowani agenci brytyjskiego wywiadu, którzy tkwią w czyśćcu zwanym Slough House pod wodzą mizantropa Jacksona Lamba (Gary Oldman), jeszcze o tym nie wiedzą.

W zespole panuje jednak chaos z bardziej przyziemnego powodu – nie dostali pensji. Jeden z agentów pobił pośrednika nieruchomości, który z laserową miarką zjawił się w ich biurze, a chwilę później okazało się, że z archiwum Parku, siedziby MI5, zniknęły ich akta personalne. Lamb, z właściwym sobie wdziękiem, uznał, że w takim razie nie będzie pracował. Wyjaśnienie sprawy zostawił swoim podwładnym.

River Cartwright ma zły dzień

Tymczasem jeden z nich, główny bohater całego serialu, River Cartwright (Jack Lowden), ma kolejny okropny, straszny, niezbyt dobry, bardzo zły dzień.

Zmarł jego ukochany dziadek David, jeden z najważniejszych agentów w historii, przez Lamba zwany Starym Draniem. A na pogrzebie zjawił się jego tatuś, psychopatyczny były agent CIA, dziś bezwzględny najemnik Frank Harkness (Hugo Weaving). Po co przyjechał? Jedno jest pewne – jego pojawienie się oznacza kłopoty.

Sezon szósty i wcale nie ostatni

Mało który serial dociera dziś do szóstego sezonu, a jeszcze mniej pozostaje przy tym czymś więcej niż cieniem samego siebie.

„Kulawe konie" na szczęście do tych wyjątków należą. Wciąż są pełne akcji, czarnego humoru i ciętych ripost. Oglądanie serialu jest jak spotkanie ze starym kumplem, który zawsze potrafi rozkręcić imprezę.

Szósty sezon dobrze się ogląda, a paskudna angielska pogoda współgra z nastrojami bohaterów. Mimo aury agentki ze Slough House są gotowe na babską wyprawę nad morze, a Lamb cieszy się, gdy wygra kolejny pojedynek na pierdy. Do tego wraca ktoś, kto zniknął dawno temu, z czym wielu widzów długo nie mogło się pogodzić.

Nie oznacza to jednak, że ten sezon jest bezbłędny. Para morderców, którzy ruszają tropem byłych i obecnych „Kulawych koni", wywodzi się z jednej z najgroźniejszych organizacji, jakie istnieją. Tymczasem dawno nie widziałam takich patałachów – za to niezniszczalnych niczym Terminator.

Serial zawsze wymagał od widzów lekkiego zawieszenia niewiary. River Cartwright ma psychikę tak mocną, że nawet to, że własny ojciec próbował go zabić, nie jest w stanie go złamać. Obelgi Lamba to

eprasa.pl 3331839983

przy tym pikuś. Sam Lamb to z kolei superszpieg, który wie wszystko o wszystkich i zawsze potrafi znaleźć się we właściwym miejscu o właściwym czasie.

Mam też małą patriotyczną reklamację. Szósty sezon to adaptacja dwóch powieści Micka Herrona: „Joe Country" i „Slough House". Nowym bohaterem w tej pierwszej jest agent Lech Wiciński, Polak. Czekałam na jego pojawienie się, ciekawa również aktora, który się w niego wcieli. Niestety, ten wątek nie znalazł się w serialu.

Jack Lowden jako 007?

Najważniejsze jest jednak, że wszystko zagrane jest koncertowo. Dla mnie jednak najważniejszy pozostaje Jack Lowden w roli Cartwrighta. Robi w niej to, co robią agenci w filmach sensacyjnych, a do tego ma sarkastyczne poczucie humoru i bogate życie wewnętrzne.

Kopany przez los Cartwright nie poddaje się i nie ustępuje. Jest odważny do granic brawury, a do tego potrafi rzucić ciętą ripostą. Znacie kogoś takiego z ekranów? Tak, to 007, tyle że bez bajeranckich gadżetów i bez kobiety u boku (ale czy na pewno?).

Dla mnie już po pierwszym sezonie było jasne, że 36-letni dziś Szkot powinien zostać następcą Daniela Craiga w roli Jamesa Bonda. Ma wszystko, czego potrzeba: prezencję, talent, kondycję. Piszę o tym po raz kolejny, ale być może tym razem nie na darmo.

Jak głoszą plotki z Hollywood nowy 007 został już wybrany. Scenarzysta następnego filmu Steven Knight stwierdził, że pisze mu się łatwiej, gdy wie już, dla kogo pisze. Sam Gary Oldman stwierdził, że kibicuje młodszemu koledze. No i żona Lowdena, czterokrotnie nominowana do Oscara Saoirse Ronan, stwierdziła, że chętnie zagrałaby przeciwniczkę Bonda. Jaki producent oparłby się wizji obsadzenia tak fantastycznej aktorskiej pary?

Na razie Lowden powinien wrócić w siódmym sezonie „Kulawych koni", który jest już nakręcony. Co będzie z ósmym, który został właśnie zamówiony – czas pokaże.

Maja Staniszewska

KULAWE KONIE

serial kryminalny, Wielka Brytania, USA 2022-, wyk. Gary Oldman, Kristin Scott Thomas, Jack Lowden, Saskia Reeves, Christopher Chung, Aimee-Ffion Edwards

6 sezonów, Apple TV+. Nowe odcinki w środy

Jak wypełnić pustkę w życiu?

Poruszający portret człowieka stojącego nad przepaścią.

FOT. AURORA FILMS

Jutro czas zacznie biec nieco innym tempem: dzieci zarzucą na ramiona szkolne plecaki, dorośli wrócą do swoich obowiązków, a wszystko wokół zacznie żółknąć.

Dziś możemy się jednak jeszcze nacieszyć wspomnieniem lata.

Obietnica nadchodzącej ulgi

Ostatni dzień sierpnia, symboliczne domknięcie pewnego okresu, jest dla Andersa (Anders Danielsen Lie) dosłownym końcem. 34-latek ostatnie miesiące spędził w ośrodku leczenia uzależnień. Dostaje jednodniową przepustkę, podczas której ma udać się na rozmowę kwalifikacyjną do prestiżowego wydawnictwa. Ten czas zamienia się w sentymentalną podróż do rodzinnego miasta.

Anders wraca do Oslo po to, by raz jeszcze zobaczyć stare miejsca: ulubiony bar, w którym imprezy trwały do bladego świtu, brzeg Oslofjordu czy rodzinny dom. I twarze. Chce zobaczyć tych, którzy niegdyś byli mu bliscy, ale teraz wydają się niemal obcy. Założyli własne rodziny, wiodą własne życie. Namawiają Andersa, by spróbował raz jeszcze zacząć wszystko od początku. Ale on już dawno stracił wiarę w to, że może wyprowadzić swoje życie na prostą.

Świat powoli zwalnia, pogrąża się w mroku, a on żegna się z życiem. To przejaw bezsilności wobec dotkliwej samotności. Uświadamia sobie, że pustki w jego życiu nie da się wypełnić. Wokół dostrzega szczęśliwych ludzi i wie, że nigdy nie będzie taki jak oni. Od dłuższego czasu nie potrafi odczuwać żadnych emocji, jest martwy w środku. Śmierć nie budzi jednak w nim lęku. Wręcz przeciwnie: jest obietnicą nadchodzącej ulgi.

Portret człowieka

Powrót do Oslo jest więc rodzajem pożegnania. Anders chce spędzić ten czas według własnych zasad – tak, jak spędził większość życia. Oddaje się autodestrukcyjnym uciechom. Alkohol w jego żyłach pobudza go do życia, świat jest wtedy bardziej znośny. Ta noc mogłaby się nigdy nie kończyć. Świt musi jednak w końcu nadejść. Opustoszałe ulice są wtedy najpiękniejsze.

„Oslo. 31 sierpnia" to drugi film w dorobku Joachima Triera, uznanego norweskiego reżysera, twórcy nagrodzonej Oscarem „Wartości sentymentalnej" (2025). Film jest luźną adaptacją powieści „Le Feu follet" Pierre'a Drieu La Rochelle'a. W latach 60. inną udaną ekranizację tej książki nakręcił francuski nowofalowiec Louis Malle.

Trier stworzył niezwykle przejmujący, inteligentny i czuły wobec bohatera portret człowieka stojącego nad przepaścią. To zanurzona w nostalgii opowieść o poszukiwaniu sensu i dojmującym smutku. Seans idealny dla tych, których ostatni dzień wakacji wprawia w melancholijny nastrój.

Dawid Dróżdż

OSLO. 31 SIERPNIA

dramat, Norwegia 2012, tw. Eskil Vogt, Joachim Trier, wyk. Anders Danielsen Lie, Hans Olav Brenner, Ingrid Olava, Tone Beate Mostraum, Malin Crépin

Nowe Horyzonty VOD, mojeekino.pl i E-Kino Pod Baranami

VOD

eprasa.pl 3331839983

Z czułością i precyzją

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

TV / VOD

Wreszcie w polskim filmie dialogi nie szeleszczą papierem, brzmią naturalnie, jak rozmowy prawdziwych ludzi.

Raz na jakiś czas zdarza się film, w którym ważniejsi od historii okazują się ludzie, o których opowiada. Jakby powstał także – a może przede wszystkim – po to, żeby pomóc im pewne rzeczy zrozumieć, poukładać.

Właśnie takim filmem jest „Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej" w reżyserii Emi Buchwald. W swoim pełnometrażowym debiucie reżyserka przypomina doświadczoną zaklinaczkę rodzinnych relacji: nie tyle narzuca rozwiązania, ile czuwa nad rodzeństwem przechodzącym przez kryzys. Cała czwórka szuka własnej drogi u progu dorosłości. Buchwald potrafi wsłuchać się w potrzeby bohaterów, przeprowadza ich z czułością i zaskakującą wprawą przez pełen wyzwań moment w życiu, ale decyzje będą musieli podjąć sami.

Bracia i siostry

Tak naprawdę ta wprawa nie powinna wcale dziwić. W każdym razie nie, jeśli zna się krótkie metraże Buchwald – dojrzałe, wyróżniające się oryginalnym, autorskim stylem. Poetycka forma kontrastuje u niej z prozą życia, a subtelny humor rozbraja dramatyczne, pełne napięcia momenty. Reżyserka wnika w codzienność bohaterów nie jak intruz, lecz ktoś, kto od dawna zna ich rytuały. Jej siłą jest realistyczna, niemal dokumentalna uważność.

Na ten efekt pracują również ziarniste kadry Tomasza Gajewskiego, przywołujące skojarzenia z home videos albo rozmytym zdjęciem z rodzinnego albumu.

Wyobraźcie sobie właśnie takie zdjęcie, a na nim czwórkę młodych ludzi. Najstarsza z rodzeństwa, Jana, wydaje się pełnić rolę siostry-matki. Obok niej bliźniacy – Franek i Nastka – związani od urodzenia niewidzialną nicią. Wreszcie Benek: najmłodszy, na pierwszy rzut oka najbardziej zagubiony. Krąży z plecakiem między rodzeństwem, nie umie znaleźć dla siebie miejsca. Franek wyrzucił go z rodzinnego domu, tytułowego mieszkania na Dobrej w centrum Warszawy. Inna sprawa, że Benek od dłuższego czasu nie potrafił tam spać, przekonany, że mieszkają w nim duchy. To właśnie on najczęściej wymaga troski i opieki, odsłaniając pęknięcia tej rodzinnej układanki.

Rodzeństwo stanowi u Buchwald przykład tak głębokiej symbiozy, że aż można się zastanawiać, czy za tym układem nie kryje się jakaś trauma z przeszłości. Starszemu z braci taka współzależność zaczyna jednak ciążyć. Reszta uznaje, że nie może na to pozwolić. Film rozpoczyna się właśnie od próby interwencji: rodzeństwo śledzi Franka, który od dłuższego czasu nie odbiera telefonów. W ten sposób starają się zachować coraz bardziej kruche status quo. Ale czy aby na pewno relacja oparta na takim przywiązaniu jest dla nich dobra?

– Mam dosyć bycia „nami" – przyznaje chłopak. – Zacznij myśleć o sobie w liczbie pojedynczej – poradzi siostrze. To, co początkowo wydawało się ucieczką, samolubnym

eprasa.pl 3331839983

zachowaniem, wobec zmiany perspektywy zaczyna się układać w dojrzałą decyzję.

Zrób sobie bazę

Procentują trafione decyzje obsadowe. Karolina Rzepa, Izabella Dudziak, Bartłomiej Deklewa i raper Szczyl w głównych rolach tworzą przekonującą mozaikę rodziny. Ich bohaterowie są zwyczajni niezwyczajni, samotni, mają trudności w nawiązywaniu bliskości, potrzebują jakiegoś przełomu.

Najmłodszy brat to postać świetnie napisana i zagrana przez Deklewę – aż chciałoby się wstać z kinowego fotela i zwyczajnie go przytulić, kumuluje w sobie lęki i niepokój całej czwórki.

Benek ma nawracające ataki paniki. Bardziej niż wizja wizyty u psychologa przekonuje go jednak myśl, że to sprawka dusiołka – przychodzącego w nocy demona. – Zapisałeś się już do kardiologa? – pyta siostra. – Jest ich tylu, że jestem w połowie scrollowania – odpowiada Benek, tyleż wymijająco, co rozbrajająco szczerze. W końcu w polskim kinie dialogi nie szeleszczą papierem, brzmią naturalnie, jak rozmowy prawdziwych ludzi. To rozmowy niby o niczym, a przecież o wszystkim. Buchwald wraz ze współautorem scenariusza Karolem Marczakiem potrafią uchwycić w nich tragizm i absurdy naszych czasów.

Jedna ze wspomnianych etiud Emi Buchwald nosiła tytuł „Heimat". Reżyserka od lat interesuje się tym, co znaczy „miejsce rodzinne". To punkt wyjścia, do którego się wraca, czy bardziej ciężar, od którego trzeba się uwolnić? W „Nie ma duchów..." rodzinne mieszkanie wydaje przestrzenią, z której bohaterowie wywędrowali, ale do której wciąż muszą się odnosić.

Jana przez większość filmu zbiera materiały do swojej wystawy. Zmuszona ostatecznie zmienić koncepcję, wraca do punktu wyjścia. Do refleksji, że każdy z nas potrzebuje „bazy", bezpiecznego miejsca, które tłumi bodźce z zewnątrz – jak w dzieciństwie, gdy robiło się namioty z koców i krzeseł.

„Nie ma duchów..." to kolaż przemyślanych scen, który może zachwycać czułością obserwacji i konsekwencją.

Piotr Guszkowski

NIE MA DUCHÓW W MIESZKANIU NA DOBREJ

Dramat, Polska 2025, tw. Emi Buchwald, Karol Marczak, wyk. Bartłomiej Deklewa, Izabella Dudziak, Tymoteusz Rożynek, Karolina Rzepa, Piotr Napierała, Daria Muszyńska, Andrzej Kłak, Gabriela Arak

sobota | 21:00 | Canal+ Premium oraz w serwisie streamingowym Canal+

Co się czai w deszczu?

Byłoby w porządku, gdyby potwory pozostały w ukryciu. Z pustego nie naleje nawet Wagner Moura.

Wszyscy tam byliśmy. Zamknięci w domach, niepewni jutra, skazani na towarzystwo najbliższych członków rodziny i swoich lęków. W horrorze sci-fi „Ostatni dom" bohaterowie zaczynają podobnie, ale ich izolacja szybko zamienia się w walkę o przetrwanie.

Wszystko zaczyna się od ulewy. Krople deszczu wyglądają jakoś dziwnie, zdają się poruszać w nienaturalnych kierunkach, a rodzina Jasona i Ann patrzy na to przez okno z rosnącym niepokojem.

Deszcz zalewa ich sąsiedztwo, chodniki spływają wodą. Kiedy chcą wyjść na zewnątrz, okazuje się, że nie mogą. Drzwi i okna ich domu ani drgną. Są uwięzieni – podobnie jak ich sąsiedzi, mieszkańcy okolicy, USA i całego świata.

Najciekawszy w pierwszej połowie

Mijają jednak tygodnie i miesiące. Zapasy jedzenia się kończą, sąsiedzi przestają wystawać w oknach, w czasie deszczu na ulicy widać wodne postaci.

Pewnej nocy do szyb wali na wpół dzika sąsiadka, która biegała, gdy drzwi do domów zamknęły się na amen. Krzyczy, żeby Jason ukrył rodzinę. Coś czai się za progiem, a rodzina Jasona zaczyna rozumieć, że to, co wydawało się stanem przejściowym, potrwa dłużej.

Między członkami rodziny zaczyna rodzić się napięcie – brakuje jedzenia, dorastające dzieci od lat nie wychodziły z domu, Jason zmaga się ze swoimi lękami. Czy uda mu się ochronić żonę i dzieci, zapewnić im przetrwanie?

FOT. NETFLIX

OSTATNI DOM

thriller, Francja, Wielka Brytania, USA 2026, tw. Louis Leterrier, Matthew Robinson, wyk. Greta Lee, Wagner Moura, Nancy Baldwin, Noah Alexander Sosnowski,

Netflix

„Ostatni dom" jest najciekawszy w pierwszej połowie, kiedy oglądamy zwyczajną rodzinę w ekstremalnej sytuacji. Początkowo jest zabawnie. Internet nie działa, a w domu leżą tylko dwie płyty z filmami: „Air Force One" i musical „Annie". Ale ileż można oglądać, jak Ford każe Gary'emu Oldmanowi spadać z prezydenckiego samolotu? Rutyna zamienia się w frustrację, nuda w marazm, nauka przetrwania w walkę o każdy dzień.

Reżyser Louis Leterrier umiejętnie buduje napięcie do połowy „Ostatniego domu". Potem niestety pokazuje, co czai się w deszczu.

Lanie wody i tyle

I tak, zakończenie „Ostatniego domu" staje się moralizatorskie i nachalne. Nie ma tu zagadki, fabularnej przewrotki, która widza wprawi w osłupienie, sprawi, że poczuje się wyrolowany.

W finale film rozlewa się na boki mętną falą sztampy. Z thrillera psychologicznego z bohaterami, z którymi można się utożsamiać, staje się bzdurnym *monster movie* z zadęciem filozoficznym. Przynajmniej potwory wyglądają nieźle, choć „Ostatni dom" jest znacznie straszniejszy, zanim monstra wejdą na scenę.

Dziwi mnie też udział Moury i Lee w „Ostatnim domu". Po ostatnich sukcesach aktorskich nie potrzebują w portfolio takich produkcji. Moura przekonuje jako zdesperowany ojciec rodziny, zabawna jest też scena, w której Ann strzyże męża i zwraca się do niego jak do stałego klienta salonu fryzjerskiego. Lee nie ma tu jednak do zagrania nic ciekawego.

Dla Moury to pierwsza główna rola w amerykańskim hicie, który najlepiej smakuje z popcornem. Miejmy nadzieję, że ostatnia, bo „Ostatni dom" nie oferuje widzom nic ponad to, co już oglądali. A nawet przeżyli. Lanie wody i tyle. A z pustego nawet tak rewelacyjny aktor jak Wagner Moura nie naleje.

Marta Górna

eprasa.pl 3331839983

TV / VOD

Spotkanie z oprawcą

Ten film jest niemal religijną przypowieścią o zdradzie i ludzkiej bezsilności.

Gdy do zakładu wchodzi mężczyzna z protezą nogi, Wahida oblewa zimny pot. Emocjonalna reakcja wydaje się nieuzasadniona, nieznajomy nie ma przecież złych zamiarów. Kogo rozpoznał Wahid?

Skrzypnięcie protezy Wahid (Wahid Mobasseri) słyszał, gdy błagał o litość. Trafił do więzienia za udział w antyrządowych protestach.

Tak Wahid we wspomnianym nieznajomym (Ebrahim Azizi) rozpoznaje znęcającego się nad nim funkcjonariusza Eghbala. Wie, że to on, choć nigdy nie widział jego twarzy – podczas tortur więźniowie mają zawiązane oczy. Funkcjonariusze systemu zachowują anonimowość, żeby poszkodowani nie mogli ich rozpoznać.

Ale mężczyzna z protezą zaprzecza, jakoby kiedykolwiek pracował dla irańskich służb. Wahid przestaje ufać swojej pamięci, postanawia więc odszukać innych więźniów politycznych, którzy mieli do czynienia z wyjątkowo bezdusznym funkcjonariuszem z protezą nogi.

Poszkodowani, złamani przez los i sfrustrowani ocaleni, stają przed moralnym dylematem: czy dokonać zemsty na mężczyźnie, którego uważają za swojego oprawcę, choć nigdy go nie widzieli?

Prześladowany przez reżim

W Iranie do więzienia można trafić za udział w protestach, niewłaściwy ubiór czy pozamałżeński seks.

Narastają antyrządowe nastroje. Bohaterowie filmu Jafara Panahiego żyją w ciągłym strachu.

„To był zwykły przypadek" jest dla Jafara Panahiego dziełem osobistym. Reżyser od lat traktuje kino jako narzędzie sprzeciwu wobec systemu, którego sam jest ofiarą. W 2010 r. został skazany na sześć lat więzienia oraz objęty 20-letnim zakazem opuszczania kraju i kręcenia filmów za „antyrządową propagandę". Wówczas odsiedział jedynie dwa miesiące. Za kratki wrócił w lipcu 2022 roku po tym, jak wstawił się za

FOT. AURORA FILMS

dwóch innych krytycznych wobec władzy filmowców. Odsiedział siedem miesięcy.

W swoich filmach miesza fikcję z rzeczywistością, często sam występując przed kamerą.

„To był zwykły przypadek" ma bardziej klasyczną strukturę – pozbawioną dokumentalnych wstawek. Wydarzenia przedstawione w filmie są jednak inspirowane opowieściami prawdziwych więźniów. Panahi współpracował m.in. z Mehdim Mahmoudianim, działaczem politycznym, który spędził w irańskich więzieniach w sumie dziewięć lat. Reżyser poznał go w areszcie.

„To był zwykły przypadek" przysporzył twórcom kolejnych problemów. Panahi został skazany zaocznie (obecnie mieszka we Francji) na rok więzienia oraz objęty zakazem członkostwa w grupach politycznych i społecznych. Zarzucono mu „propagandową aktywność przeciwko systemowi politycznemu w Iranie". Mahmoudiani z kolei został aresztowany po podpisaniu oświadczenia potępiającego działania reżimu Islamskiej Republiki Iranu.

Kino zemsty

Jafar Panahi sprawnie przełamuje konwencję.

„To był zwykły przypadek" zaczyna się jak rasowy thriller: napięcie wzrasta, spodziewamy się eskalacji brutalności. Wtedy następuje zmiana tonacji – akcja wytraca tempo, a dramaturgię napędza wewnętrzny konflikt bohatera. Panahi, podobnie jak w swoich poprzednich filmach, wykorzystuje czarny humor. W ten sposób obnaża absurdy systemu. Widz reaguje śmiechem, choć sytuacja bohaterów wcale nie jest zabawna.

Zemsta jawi się jako jedyna szansa na odzyskanie utraconej godności. Przemoc stoi jednak w sprzeczności z wartościami, którymi powinni kierować się obywatele zdrowego społeczeństwa. Wymierzanie sprawiedliwości metodą siłową upodabnia nas do tych, od których tak bardzo chcemy się odróżnić – do przemocowej władzy. Zemsta daje złudne poczucie sprawczości, lecz w rzeczywistości szansą na zachowanie człowieczeństwa jest powstrzymanie się od atawistycznych odruchów.

„To był zwykły przypadek" jest niemal religijną przypowieścią o zemście, wybaczeniu i ludzkiej bezsilności. Siłą tego dzieła jest jego uniwersalność. Niektórzy krytycy zwrócili uwagę, że podobny film mogliby nakręcić polscy twórcy, opowiadając o okresie komunizmu. Różnica polega na tym, że Panahi nie mówi o czasach słusznie minionych, lecz o współczesnej irańskiej rzeczywistości. Symboliczne skrzypnięcie protezy wielu osobom nadal kojarzy się z cierpieniem.

Dawid Dróżdż

TO BYŁ ZWYKŁY PRZYPADEK

dramat, Iran, Francja, Luksemburg 2025, tw. Jafar Panahi, Jafar Panahi, wyk. Vahid Mobasseri, Mariam Afshari, Ebrahim Azizi, Hadis Pakbaten, Majid Panahi, Mohamad Ali Elyasmehr

piątek | 20:00 | Canal+ Premium oraz w serwisie streamingowym Canal+

„WYBORCZA TV". Redakcja: Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Joanna Patyk; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Apple TV+; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 3331839983

PIĄTEK 25.09

KOSZYKÓWKA

• EUROLIGA
Fenerbahçe Tarfin – Virtus
Costa Bolonia
19:45 | POLSAT SPORT EXTRA 4

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Polska – Bośnia i Hercegowina
20:35 | TVP 1, TVP SPORT
Turcja – Francja
20:35 | POLSAT SPORT 2
Włochy – Belgia
20:35 | POLSAT SPORT 3

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
1. półfinał
15:45 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 2
2. półfinał
20:45 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 2

TENIS

• FINAŁY PUCHARU BILLIE JEAN KING
Mecz gry pojedynczej
11:00 | POLSAT SPORT 1
13:00 | POLSAT SPORT 1
Mecz gry podwójnej
15:00 | POLSAT SPORT 2

• PUCHAR LAVERA
1. dzień – 1. mecz
13:30 | EUROSPORT 2
1. dzień – 2. mecz
16:00 | EUROSPORT 2
1. dzień – 3. mecz
20:00 | EUROSPORT 1
1. dzień – 4. mecz
22:00 | EUROSPORT 1

• WTA 500 – SINGAPORE TENNIS OPEN
Ćwierćfinał
07:00 | CANAL+ SPORT2 HD
09:00 | CANAL+ SPORT2 HD
12:30 | CANAL+ SPORT2 HD
14:30 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 26.09

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX AZERBEJDŻANU
Parada kierowców
11:00 | ELEVEN SPORTS 1
Wyścig
12:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA CHORWACJI
UCI ProSeries – 5. etap
13:00 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Słowenia – Szkocja
14:50 | POLSAT SPORT 3
Anglia – Hiszpania
20:35 | POLSAT SPORT 3
Anglia – Hiszpania
20:35 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
Mecz o 3. miejsce
15:45 | POLSAT SPORT 1
Finał
20:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FINAŁY PUCHARU BILLIE JEAN KING
Mecz gry pojedynczej
11:00 | POLSAT SPORT 1
Mecz gry podwójnej
13:00 | POLSAT SPORT 3
Mecz gry pojedynczej
13:00 | POLSAT SPORT 1

• PUCHAR LAVERA
2. dzień – 1. mecz
14:00 | EUROSPORT 2
2. dzień – 2. mecz
16:00 | EUROSPORT 2
2. dzień – 3. mecz
20:15 | EUROSPORT 1
2. dzień – 4. mecz
22:00 | EUROSPORT 1

• WTA 500 – SINGAPORE TENNIS OPEN
Półfinał
08:30 | CANAL+ SPORT2 HD
12:00 | CANAL+ SPORT2 HD

TRIATHLON

• WORLD TRIATHLON CHAMPIONSHIP SERIES W PONTEVEDRZE
Finał – wyścig kobiet
17:45 | POLSAT SPORT FIGHT

NIEDZIELA 27.09

KOLARSTWO SZOSOWE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA MĘŻCZYZN W MONTREALU
Wyścig ze startu wspólnego elity
15:00 | EUROSPORT 1

MARATON

• MARATON WARSZAWSKI
08:45 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Norwegia – Portugalia
20:35 | POLSAT SPORT 2

• MISTRZOSTWA ŚWIATA KOBIET DO LAT 20 W POLSCE
Finał
17:50 | TVP SPORT

TENIS

• ATP 250 – CHENGDU OPEN
1. ćwierćfinał
07:00 | POLSAT SPORT 3
2. ćwierćfinał
09:00 | POLSAT SPORT 3
3. ćwierćfinał
11:00 | POLSAT SPORT 3
4. ćwierćfinał
13:00 | POLSAT SPORT 2

FORMUŁA 1. 26 września odbędzie się parada kierowców Formuły 1 podczas Grand Prix Azerbejdżanu
· FOT. REUTERS / ALBERT GEA

• FINAŁY PUCHARU BILLIE JEAN KING
Finał
11:00 | POLSAT SPORT 2
13:00 | POLSAT SPORT 1

• PUCHAR LAVERA
3. dzień – 1. mecz
13:00 | EUROSPORT 2
3. dzień – 2. mecz
15:00 | EUROSPORT 2
3. dzień – 3. mecz
17:00 | EUROSPORT 2
3. dzień – 4. mecz
19:00 | EUROSPORT 2

• WTA 500 – SINGAPORE TENNIS OPEN
11:00 | CANAL+ SPORT2 HD

TRIATHLON

• WORLD TRIATHLON CHAMPIONSHIP SERIES W PONTEVEDRZE
Finał – wyścig mężczyzn
17:45 | POLSAT SPORT FIGHT

WYŚCIGI ENDURANCE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA ENDURANCE FIA – 6 GODZIN FUDŻI
Wyścig
06:00 | POLSAT SPORT 2

PONIEDZIAŁEK 28.09

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA LANGKAWI
UCI ProSeries – 2. etap
08:00 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Gruzja – Ukraina
17:50 | POLSAT SPORT 1
2. kolejka grupy B4:
Szwecja – Polska
20:35 | TVP 1
Belgia – Francja
20:35 | POLSAT SPORT 1
Rumunia – Bośnia i Hercegowina
20:35 | POLSAT SPORT 3
Turcja – Włochy
20:35 | POLSAT SPORT 2
2. kolejka grupy B4:
Szwecja – Polska
20:40 | TVP SPORT

SNOOKER

• SHENZHEN OPEN
1. runda
08:00 | EUROSPORT 1
2. runda
13:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 250 – CHENGDU OPEN
1. półfinał
11:00 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał
13:00 | POLSAT SPORT 2

WTOREK 29.09

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Finlandia – Białoruś
17:50 | POLSAT SPORT 1
Czechy – Anglia
20:35 | POLSAT SPORT 2
Hiszpania – Chorwacja
20:35 | POLSAT SPORT 1
Szkocja – Szwajcaria
20:35 | POLSAT SPORT 3
Mecz w Sewilli:
Hiszpania – Chorwacja
20:40 | TVP SPORT

SNOOKER

• SHENZHEN OPEN
2. runda
08:00 | EUROSPORT 1
3. runda
13:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 250 – CHENGDU OPEN
Finał
13:00 | POLSAT SPORT 2

• ATP 500 – CHINA OPEN
05:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
04:00 | POLSAT SPORT 2

ŚRODA 30.09

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY DO LAT 21
Mecz w Katowice:
Polska – Szwecja
17:55 | TVP SPORT

SNOOKER

• SHENZHEN OPEN
3. runda
08:00 | EUROSPORT 1
13:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 500 – CHINA OPEN
07:00 | POLSAT SPORT 1
09:00 | POLSAT SPORT 1
11:00 | POLSAT SPORT 1
13:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – CHINA OPEN
05:00 | POLSAT SPORT 1

• KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
06:00 | POLSAT SPORT 2
08:00 | POLSAT SPORT 2
10:00 | POLSAT SPORT 2
12:00 | POLSAT SPORT 2
04:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 13:00 | 15:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 1.10

GOLF

• PGA TOUR – BLACK DESERT CHAMPIONSHIP
1. dzień
23:00 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Dania – Portugalia
20:35 | POLSAT SPORT 3
Grecja – Holandia
20:35 | POLSAT SPORT 2
Niemcy – Serbia
20:35 | POLSAT SPORT 1

SIATKÓWKA

• TAURON 1. LIGA
Jaworzno – Tomaszów Maz.
17:30 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• ATP 500 – CHINA OPEN
07:00 | POLSAT SPORT 1
09:00 | POLSAT SPORT 1
13:00 | POLSAT SPORT 1
15:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
06:00 | 08:00 | 10:00 | 04:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 11:00 | 13:00 | CANAL+ SPORT2 HD

eprasa.pl 3331839983

PIĄTEK 25.09

Od A do Z

90 MINUT DO ŚMIERCI ★★
film sens., USA 2021, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Scott Adkins, Vas Sanchez
20:00 | tv puls
Przygotowany do wysadzenia budynek kryje 3-milionowy gangsterski łup, o który walczą bezwzględni gangsterzy, strażnik więzienny pilnujący ich szefa oraz robotnik, który znalazł skarb zakładając ładunki.

ABIGAIL ★★★
horror, USA/Irlandia/Kanada 2024, reż. Matt Bettinelli-Olpin, Tyler Gillett, wyk. Melissa Barrera, Dan Stevens, Alisha Weir
23:30 | hbo
W nastroju komediowym: nieudolni bandyci uprowadzają dwunastoletnią córkę króla przestępczego podziemia, by wkrótce na własnej skórze przekonać się o niecodziennych zdolnościach dziewczynki.

COLOMBIANA ★★★
film sens., USA/Francja/Wlk. Brytania 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña, Jordi Mollà, Lennie James
20:00 | tvn
Wychowywana w Bogocie, była świadkiem śmierci swoich bliskich, została morderczynią na zlecenie, a w czasie wolnym od wykonywania kontraktów szuka gangsterów, którzy zabili rodziców.

ERIN BROCKOVICH ★★★
film biograficzny, USA 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart
20:00 | cinemax
Samotna matka z trójką dzieci wymusza dla siebie pracę w kancelarii prawnej, by z czasem doprowadzić do procesu o największe odszkodowanie za zanieczyszczenie środowiska. Plus Oscar dla Julii Roberts.

GREENLAND 2 ★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Gerard Butler, Morena Baccarin, Roman Griffin Davis
22:40 | canal+ premium
Ciąg dalszy nastąpił ze wszelkimi konsekwencjami tego gatunku: rodzina, której udało się przeżyć zderzenie Ziemi z kometą, opuszcza bezpieczny bunkier i wyrusza na poszukiwanie swego miejsca.

Budka z przekąskami

21:40 | hbo
★★★

· FOT. MRC FILM / PAPERCLIP LIMITED / T-STREET

Początek lat 90. XX wieku: dwóch 14-latków wynajmuje na lato budkę z przekąskami na miejscowym basenie. To klucz do wszelkiej inicjacji – od kwestii ekonomicznych i społecznych po intymne.

KOMEDIA
USA 2024, REŻ. ADAM REHMEIER. WYK. CONOR SHERRY, GABRIEL LABELLE, MIKA ABDALLA

LA LA LAND ★★★★★
film muzyczny, USA 2016, reż. Damien Chazelle, wyk. Ryan Gosling, Emma Stone, Rosemarie DeWitt
20:00 | tvn 7
Damien Chazelle na sześć Oscarów. Próbująca szczęścia w Hollywood aktorka spotyka jazzowego pianistę. Czy razem będzie łatwiej osiągnąć sukces?

LUCY ★★★
film s.f., Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada/Wlk. Brytania/USA 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi
22:05 | polsat
Luc Besson potrafi: przemycająca narkotyki kobieta ulega zatruciu środkiem, który uruchamia drzemiące w mózgu rezerwy, co owocuje nie tylko starciem z mafią, ale też przekazaniem potężnej wiedzy naukowcom.

PACHNIDŁO: HISTORIA MORDERCY ★★★★
thriller, Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Belgia 2006, reż. Tom Tykwer, wyk. Ben Whishaw, Dustin Hoffman, Alan Rickman
20:10 | tvp kultura
Wysmakowana superprodukcja europejska: wysnuta z powieści Patricka Süskinda opowieść o poszukiwaniu ideału przez człowieka obdarzonego nadwrażliwością węchu w osiemnastowiecznym Paryżu.

PAPILLON. MOTYLEK ★★★
dramat obycz., Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer, wyk. Charlie Hunnam, Rami Malek, Christopher Fairbank
22:20 | ale kino+ hd
Jeszcze raz historia osadzenia w kolonii karnej na Diabelskiej Wyspie i brawurowej ucieczki Henriego Charriere, opisanej w bestsellerowej autobiografii. Ale wersja sprzed 40 z górą lat ciągle ciekawsza.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
20:00 | kino polska
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

SALA SAMOBÓJCÓW. HEJTER ★★★★
thriller, Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza, Danuta Stenka
22:25 | stopklatka
Rekompensując życiowe (zawinione przez siebie) niepowodzenia, młodzieniec aranżuje hejterską nagonkę na znanego polityka i – doprowadzając swoje dzieło do tragicznego finału – nieźle na tym wychodzi.

SAN ANDREAS ★★★
film katas., USA 2015, reż. Brad Peyton, wyk. Dwayne Johnson, Carla Gugino, Alexandra Daddario
22:20 | tvn
Gdy w Kalifornii dochodzi do największego trzęsienia ziemi w historii, pilot helikoptera ratunkowego rusza na poszukiwanie zaginionej córki. Pilota gra Dwayne Johnson, więc niespodzianek brak.

WESELE ★★★
dramat obycz., Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyra
23:20 | kino polska
Wociech Smarzowski sięga po wypróbowaną w swoim debiucie formułę, by tym razem skupić się na meandrach relacji polsko-żydowskich – w czasie wojny i obecnie. Plus kilka gorzkich słów prawdy o Polakach.

WIĘCEJ NIŻ WALKIRIA: UPADEK CZWARTEJ RZESZY ★★
dramat wojenny, USA 2016, reż. Claudio Fäh, wyk. Sean Patrick Flanery, Tom Sizemore, Kip Pardue
20:10 | ale kino+ hd
Po nieudanym zamachu na Hitlera w Wilczym Szańcu, amerykańsko-angielski oddział komandosów przekracza front, by odnaleźć i ocalić domniemanego przywódcę IV Rzeszy. Przejmująca strata czasu.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 3331839983

TVP1

08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Okrasa łamie przepisy
08:55 Ranczo II (1/13)
10:05 Komisarz Alex II (2/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXI (7)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (807)
13:00 Mali mieszkańcy Półwyspu Iberyjskiego
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Reporterzy (621)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5966)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio Ligi Narodów UEFA (na żywo)

20:35 **Piłka nożna: Liga Narodów UEFA:** 1. kolejka grupy B4: Polska – Bośnia i Hercegowina (na żywo)
23:15 ★★★ **Prawdziwa zbrodnia (True Crime)** - film krym. USA 1999, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Denis Leary (135 min)
01:30 ★★★ **Dom pod Dwoma Orłami. Kłamstwa Zofii** - film obycz. Polska 2023, reż. Waldemar Krzystek (105 min)

TVP2

05:25 M jak miłość
06:15 Anna Dymna – spotkajmy się (448) - dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7687) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7687) - mag. Polska 2026
11:45 Operacja zdrowie (86)
12:25 Koło fortuny
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada (3052)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu (15)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (3) - quiz Polska 2026
22:15 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (2) - talk-show Polska 2026
23:15 **To jest grane** (105)
23:50 **51. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych**
00:10 **The Stranger** (5,6/8) - serial kryminalny
02:10 ★★★ **Ślub na medal (The Wedding Contest)** - komedia romantyczna Kan. 2023 (105 min)

POLSAT

06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3192)
11:40 Ewa gotuje (579) - mag. kulinarny Polska 2026
12:20 Gliniarze Śląsk (18)
13:20 Gliniarze XVII (21,22) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (18) - serial fabularno-dok. Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz, Natalia Brudniak
16:55 Gliniarze Śląsk (19) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (83) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (925) - program publicystyczny
19:25 Wypasiona Kuchnia (26) - serial kom. Polska 2026

19:55 **Twoja twarz brzmi znajomo** (229) - program rozrywkowy
22:05 **Lucy** - film s.f. Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada/Wlk. Brytania/USA 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi (115 min)
00:00 ★★ **Szybcy i wściekli 10 (Fast X)** - film sens. USA/Chiny/Japonia 2023, reż. Louis Leterrier, wyk. Vin Diesel, Jason Momoa (185 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8094) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (23/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5786) - magazyn Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje XXVI (3) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Geneza Smaku", Karpacz XXIII - reality show
13:40 Ukryta prawda (11,12,20/48) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny IV (20) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (20) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8095) - mag.

20:00 ★★★ **Colombiana** - film sens. USA/Francja/Wlk. Brytania 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña, Jordi Mollà, Lennie James, Michael Vartan, Jesse Borrego (140 min)
22:20 ★★★ **San Andreas** - film katastroficzny USA 2015, reż. Brad Peyton, wyk. Dwayne Johnson (145 min)
00:45 **Kuba Wojewódzki** (4) - talk-show Polska 26
02:00 **Uwaga!** (8095)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (15,16/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (7,8/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (14/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes (4)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (39,40)
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 ★★ **90 minut do śmierci (Castle Falls)** - film sens. USA 2021, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Scott Adkins (115 min)
21:55 ★★★ **Uprowadzona II (Taken 2)** - film sens. Francja 2012, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson (95 min)
23:30 ★★★ **Snajper: Samotna misja (Sniper: Rogue Mission)** - film sens. USA 2022 (115 min)
01:25 **Menu na miarę** (6, 7)

MEZZO

11:00 R. Capuçon, Martha Argerich, Orkiestra kameralna z Lozanny: Prokofiew, Beethoven, Fauré, Ravel
12:35 Intermezzo
12:50 Albéric Magnard: Guercoeur - opera F 2024
15:25 Filharmonicy Wiedeńscy, Riccardo Muti: IX Symfonia Beethovena
17:05 John Coltrane Live in Antibes 1965 - koncert F 1965
17:55 Archie Shepp All Star: „Tribute to John Coltrane"
18:50 Collier plays Coltrane – Jazz Middelheim - koncert
20:30 Orkiestra Symfoniczna Lucerny, M. Sanderling, William Kentridge: Szostakowicz
21:25 Orkester Nord, M. Wåhlberg: Monteverdi – Barokkfest
23:10 Giuseppe Verdi: Falstaff - opera Francja 2023

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (16)
11:10 Gus. Mały II (52,1/52)
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Psi patrol IV (19/26)
12:35 Gumisie VI (1,2/18)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi! (15)
15:00 Miraculous VI (4,3/26)
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (20,21/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (1,2/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (9) - serial obycz.
21:00 Rytuał śmierci - thriller USA 2023, reż. George Gallo
22:55 Aligator - horror USA 2023, reż. Brandon Slagle

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (11) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (15,16,17/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVII (56,57) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XV (12,13,14) - serial fab.-dok.
15:55 Policjantki i policjanci XXV (19) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (447) - reality show
19:00 Wypasiona Kuchnia (25) - serial kom. Polska 2026
19:05 Policjantki i policjanci XXV (20) - serial obycz.
20:05 A na obiad... (3)
20:20 Gwiazdy kabaretu (185, 184) - kabaret i satyra
22:30 Obłędny rycerz - film przygodowy USA 2001
01:15 Opowiem ci o zbrodni II

METRO

07:35 Szpital (35,36,37/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (60/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca
15:50 Magda M. IV (3)
16:55 Idź na całość (27)
18:00 Złomowisko PL V (6)
19:00 Kartoteka VIII (2/30)
20:00 Lejdis - komedia Polska 2008, reż. Tomasz Konecki, wyk. Edyta Olszówka, Anna Dereszowska, Izabela Kuna, Magdalena Różczka
22:55 Taskmaster (4) - program rozrywkowy Polska 2026, program prowadzi Adam Woronowicz, Cezary Sikora
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (12/14)
01:50 Szpital (33/67)

TVN7

05:20 Ten moment (30) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (46,47,48/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (41,32,33/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (38/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny IV (10) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (4/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (14) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (6/60)
20:00 ★★★★★ **La La Land** - film muzyczny USA 2016, reż. Damien Chazelle, wyk. Ryan Gosling, Emma Stone, Rosemarie DeWitt, J.K. Simmons, John Legend (160 min)
22:40 ★★ **Druga połowa** - komedia Polska 2021, reż. Łukasz Wiśniewski, wyk. Marianna Zydek, Maciej Musiał (120 min)
00:40 **Hotel Paradise** (18) - real tv Polska 2026
01:35 **Wrota piekieł III** - serial dokumentalny

eprasa.pl 3331839983

PIĄTEK 25.09

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (235) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (15)
09:50 Górski lekarz XVIII (5,6/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2025
11:55 Kryminalne zagadki Mazur (4) - serial kryminalny Niemcy 2021
14:00 Hudson i Rex IV (10/16) - serial kryminalny
15:00 Komisarz Rex — Powrót do Wiednia (4/6) - serial krym. Austria/Niemcy 26, wyk. Maximilian Brückner
17:00 Katastrofy w przestworzach IV (10,2,9/10) - serial dok.
20:00 Uprowadzona III (Taken 3) ★★★ - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Forest Whitaker, Dougray Scott, Leland Orser (145 min)
22:25 Sala samobójców. Hejter ★★★★ - thriller Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza (160 min)
01:05 Ekstradycja II (9/9)

KINO POLSKA

07:40 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1978
08:00 Złoty interes (5) - serial dokumentalny Polska 2022
08:50 Ranking Naj Polskiego Kina: Seksbomby (1) - magazyn
09:20 Pan Wołodyjowski - film historyczny Polska 1968
12:50 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska, Jan Marczewski, Maria Dębska
15:05 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
17:20 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Roman Wilhelmi
20:00 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay, Maureen Lipman, Emilia Fox, Ed Stoppard, Julia Rayner
23:20 Wesele - dramat obycz. Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyra
02:00 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski

ALE KINO+

09:45 Karen Pirie (1/3)
11:40 Detektyw Foyle II (2/4) - serial kryminalny
13:45 Będzie lepiej (Une année difficile) ★★★ - komediodramat Francja 2023 (145 min)
16:10 41 dni nadziei (Adrift) ★★★ - film biograficzny USA/Islandia/Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Shailene Woodley, Sam Claflin (115 min)
18:05 Detektyw Foyle II (3/4) - serial krym.
20:10 Więcej niż Walkiria: Upadek Czwartej Rzeszy (Beyond Valkyrie: Dawn of the 4th Reich) ★★ - dramat wojenny USA 2016, reż. Claudio Fäh, wyk. Sean Patrick Flanery, Tom Sizemore (130 min)
22:20 Papillon. Motylek (Papillon) ★★★ - dramat obycz. Czechy/Hiszp./USA 2017, reż. Michael Noer, wyk. Charlie Hunnam (155 min)
00:55 Córki dancingu ★★★ - musical Polska 2015, reż. Agnieszka Smoczyńska, wyk. Kinga Preis, Marta Mazurek (120 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXI (3,4/12)
10:25 Świat według Kiepskich - serial kom. Polska 2000
14:25 Nadchodzi Polly - komedia romant. USA 2004
16:20 Turysta - thriller USA/F/Włochy/Wlk. Brytania 2010
18:25 Szklana pułapka 4.0 - film sens. USA/Wlk. Bryt. 2007
21:00 Szklana pułapka V - film sens. USA/Kanada 2013, reż. John Moore, wyk. Bruce Willis
23:00 Telefon - thriller USA 2002, reż. Joel Schumacher
00:40 Ślad II (6,7) - serial kryminalny Polska 2019

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple IV (2/4)
09:45 Vera IX (2/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (11/13)
12:55 Poirot: Tajemnica Błękitnego Ekspresu X (1/4)
15:00 Strażnik Teksasu V (21,22/27) - serial sens.
17:05 Vera IX (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2019
19:00 Poirot III (9/11)
20:00 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
22:55 Przekręt - kom. krym. Wlk. Brytania/USA 2000
01:05 Haker - film sens. USA 2015, reż. Michael Mann

TVP KULTURA

09:00 Przygody pana Michała (11,12)
10:15 Gwiazda szeryfa (The Tin Star) ★★★★ - western USA 1957 (100 min)
11:55 51. FPFF w Gdyni (7)
12:15 Mark Rothko: obraz patrzy na ciebie
13:25 Największe przeboje
14:15 51. FPFF w Gdyni (8)
14:35 Wyliczanka - dramat obyczajowy Polska 1994 (50 min)
15:25 Wspomnienia z Francji ★★★ - dramat F 1975, wyk. Jeanne Moreau (100 min)
17:05 Przygody pana Michała (13)
17:50 Tygodnik kulturalny
18:40 Kroniki Sherlocka Holmesa (4/9)
19:40 51. FPFF w Gdyni (9)
20:00 Wstęp do filmu (606)
20:10 Pachnidło: Historia mordercy (Perfume: The Story of a Murderer) ★★★★ - thriller Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Belgia 2006 (150 min)
22:40 51. FPFF w Gdyni (10)
23:05 Pitbull (3) - serial sens.
00:05 Wstęp do filmu (605)
00:10 24 godziny ★★★ - dramat obyczajowy Hiszpania/Belgia 2022 (115 min)

WARNER TV

07:55 Teraz albo nigdy! II (6)
08:55 Bajer z Bel-Air III
09:55 Prawo Agaty VII (5)
10:50 Pełniejsza chata III
11:55 Teraz albo nigdy! II (7,8)
13:50 Bajer z Bel-Air III (20,21,22,23/24) - serial kom.
15:50 Pełniejsza chata III (14,15,16,17/18) - serial kom.
17:55 Stosunki międzymiastowe - komedia romant. USA 2010, reż. Nanette Burstein
20:00 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
22:00 Szeregowiec Benjamin - komedia USA 1980

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki IV
09:25 Policyjna grupa pościgowa XX (12/15) - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Narzeczona dla geniusza - komedia romantyczna USA 1994, reż. Fred Schepisi
13:00 Czarodziejki IV
15:00 Guru miłości - komedia Wlk. Bryt./Niemcy/USA 2008
16:50 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
20:00 Przerwany lot - film sensacyjny USA/Wielka Brytania/Puerto Rico 2023
22:25 Apocalypto - film przyg. USA/Meksyk/Wlk. Bryt. 2006

HBO

09:40 Pomimo ★★★ - dramat obycz. Wł. 2024 (90 min)
11:10 I'll Be Right There ★★★ - komedia USA 2023, reż. Brendan Walsh (95 min)
12:45 Na planie (39) - mag.
13:15 Kolejna zwyczajna przysługa ★★ - thriller USA 2025 (120 min)
15:15 The Pitt II (10/15)
16:00 Kompletnie nieznany ★★★★ - film biograficzny USA 2024 (140 min)
18:20 Było sobie kłamstwo ★★★ - komedia USA 2009, reż. Matthew Robinson, Ricky Gervais (100 min)
20:00 Kac Vegas III ★★ - komedia USA 2013, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Zach Galifianakis (100 min)
21:40 Budka z przekąskami ★★★ - komedia USA 2024, reż. Adam Rehmeier, wyk. Conor Sherry (110 min)
23:30 Abigail ★★★ - horror USA/Irlandia/Kanada 2024, reż. Matt Bettinelli-Olpin, Tyler Gillett, wyk. Melissa Barrera (110 min)
01:20 Przepiękne ★★★ - komediodramat Polska 2025, reż. Katarzyna Priwieziencew (120 min)

CINEMAX

13:05 Witaj, smutku - dramat obycz. Kan./Niemcy/Francja/Wlk. Brytania/USA 2024
14:55 Requiem - thriller Niemcy 2006, reż. Hans-Christian Schmid
16:25 Krótkie lato - dramat obycz. Niemcy/F/Serbia 2025
18:05 Żona na niby - komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan
20:00 Erin Brockovich - film biograficzny USA 2000
22:10 Amerykańska fikcja - komediodramat USA 2023
00:05 Republika Jajogłowych - film s.f. Szwecja 2025

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (6/8)
10:30 Lato na Istrii - romans Niemcy/Chorwacja 2021
12:25 Uczyć może każdy! - komedia Niemcy 2022
14:20 Inga Lindström: Idealny facet na próbę - film obyczajowy Niemcy 2025
16:15 Lato na Mazurach - film obyczajowy Niemcy 2015
18:05 Górski lekarz (7/8)
20:00 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2024
21:55 Rosamunde Pilcher: Rocznica ślubu - film obyczajowy Niemcy 2022
23:50 Górski lekarz (7/8)

CANAL+ PREMIUM

09:00 W kogo ja się wrodziłem ★★ - film obyczajowy Polska 2001 (60 min)
10:00 Być kochaną ★★★ - dramat obycz. Norwegia/Szwecja 2024 (105 min)
11:45 Łapu-Capu (229)
11:50 Brat ★★★ - dramat obycz. Polska 2025 (95 min)
13:25 Każda mała rzecz
15:00 Morderstwo w ambasadzie ★★ - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
16:25 Krucjata Bourne'a ★★★ - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
18:10 Łapu-Capu (230)
18:15 Pompeje ★★ - film katas. USA/Niemcy 2014, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kit Harington (105 min)
20:00 To był zwykły przypadek ★★★★★ - thriller Francja/Luksemburg/Iran/USA 2025 (110 min)
21:50 Paryż w ogniu. Paris Has Fallen (3/8) - serial sensacyjny Francja/Wlk. Brytania/USA 2026
22:40 Greenland 2 ★★ - film s.f. USA/Wielka Brytania 2026 (100 min)
00:20 Bałkańska vendetta II ★★ - film sensacyjny USA/Włochy 2024 (85 min)

TVN FABUŁA

10:55 Lekarze IV (11)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (16/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (98,99)
17:10 Superbohaterowie (8)
17:45 Po pierwsze kino (1)
17:55 Dwa tygodnie na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2002
20:00 13 minut - film sens. USA/Kanada 2021
22:25 Kogel-mogel - kom. PL 1988, reż. Roman Załuski
00:35 Nico: Ponad prawem - film sens. USA 1988

AMC

09:20 Złów i wypuść - komediodramat USA 2006
11:45 Marco Polo (1,2/10) - serial przyg. USA 2014
15:35 Ip Man III - film biograficzny Chiny/Hongkong 2015
17:50 Gattaca – szok przyszłości - film s.f. USA 1997
20:10 Teren prywatny - thriller USA 2001, reż. Harold Becker, wyk. John Travolta
22:00 Daybreakers. Świt - film s.f. Australia/USA 2009, reż. Michael Spierig, Peter Spierig, wyk. Ethan Hawke
23:55 30 dni mroku - horror USA/Nowa Zelandia 2007

eprasa.pl 3331839983

AXN

08:25 Ostry dyżur VI (2/22)
09:25 Castle VII (21,22/23)
11:25 Rekrut: Feds (17,18/22)
13:15 Agenci NCIS X (6,7/24)
15:15 FBI V (22,23/23)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VIII (16,17/17)
19:05 Castle VII (23,1/23) - serial krym. USA 2015
21:05 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019 reż. Ric Roman Waugh
23:25 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/F 2014

EPIC DRAMA

08:25 Detektyw Murdoch XVII
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe III - serial obycz.
10:25 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (1,2/6)
14:10 Agenci NCIS XVIII (6/16)
15:05 Panna Marple (3/4)
17:05 Dalgliesh (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
19:00 Agenci NCIS XVIII (7/16)
19:55 Poirot V (6/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
21:00 A.B.C. (1/4) - serial krym.
22:00 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
22:55 Poirot V (6/8)
00:00 Agenci NCIS XVIII (7/16)

TVN STYLE

11:25 Ugotowani (6, 7)
13:25 Kuchenne rewolucje (3, 2) - reality show
15:35 Pojedynek na podróże (2) - program rozrywkowy
16:35 Ambasady luksusu (7)
17:40 Kuchenne rewolucje (5, 6, 7) - reality show
20:50 Bitwa o gości (8) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVII (1,4/10) - serial dok.
23:50 Kobieta na krańcu świata XVII (3/8) - cykl reportaży
00:50 Apetyt na miłość (5) - reality show Polska 2017

TVN TURBO

08:20 Gadżet 4.0 (10, 1)
09:20 Fani czterech kółek XVII
10:20 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5075)
18:15 Zawodowi handlarze
19:45 Moto kombat (3)
20:30 Z drugiej ręki (5, 3) - mag. motoryzacyjny
22:00 Raport Turbo (5075)
22:15 Zawodowi handlarze
23:45 Ciężarówką przez pół świata (3/8) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Lewis III (8/8)
09:40 Ojciec Brown V (6/15)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:50 Z pamiętnika położnej
12:55 Tajemnice Brokenwood
15:00 Ojciec Brown XIII (4)
16:00 Lewis III (8/8)
17:00 My Life is Murder V (2/6)
18:00 Morderstwa w Midsomer XX (4/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XI
21:00 Po powodzi (6/6)
22:00 W cieniu podejrzeń (7/8)
23:00 Harry Wild V (4)
00:00 Lynley - serial krym.

FX

09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (17/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (5,6/21)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (17,1/17)
13:45 FBI V (4/23)
14:40 Agenci NCIS (12/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (7,8/21)
17:25 Z Archiwum X III (8,9/24)
19:15 FBI V (5/23) - serial sens.
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (2,3/18)
22:05 Londyn w ogniu - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży X - serial dok. USA 2024
09:05 Nowe życie w starym domu VII (4) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:55 Odlotowy ogród (11)
12:30 Nowe życie w starym domu: witajcie we Włoszech
14:30 Mieszkanie na miarę III
16:30 Polowanie na ogród VII
18:20 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:10 Zgłoś remont (4, 6) - reality show Polska 2017
22:05 House Hunters
00:15 Kamera, akcja, wpadka!

BBC LIFESTYLE

08:25 Mistrzowie szycia (5)
09:30 Zapraszam do stołu (5)
11:25 Najpiękniejsze domy
12:30 10 lat mniej w 10 dni II
13:30 10 lat mniej – powrót II
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu: wielka porcja (1) - reality show
17:45 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (5)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - pr. rozrywkowy
21:00 Najlepszy konsultant ślubny (4) - pr. rozrywkowy
22:10 Bad Boyfriends (11, 12)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół III (24/24)
08:55 Przyjaciele II (3,4,23, 24,1,2/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu IX (14,15,16,17,18,19/24)
14:30 Dwóch i pół IV (1,2, 3,4/24) - serial kom. USA 2006
16:30 Przyjaciele II (5,6,7,8, 9,10/24) - serial kom.
19:30 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 1983
22:00 The Office PL III (9,10/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex X
09:20 Rodzinka.pl VII (4/13)
09:55 Klan - telenowela
10:25 Ranczo III (2/13)
11:20 Rodzinka.pl XIX (1)
12:20 Felicita - serial obycz.
13:35 Ojciec Mateusz 34 (9,10)
15:30 Komisarz Alex X (7)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (4,5/13)
19:20 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (6) - mag.
19:35 Ojciec Mateusz 34 (11,10) - serial krym.
21:30 Ranczo III (6,7/13)
23:30 Ojciec Mateusz 34 (12)
00:30 Gra z Cieniem II

CANAL+ KUCHNIA

10:40 U sąsiadów w kuchni
11:50 Top Chef (13, 14)
13:50 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Nie tylko kimchi (8)
16:10 Zgrillowani (1) - mag
16:40 Jamie Oliver
18:30 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (7, 8) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (5)
19:50 Maximum Foodie IV (7)
20:20 Jamie: uczta za mniej (3)
21:20 Anthony Bourdain XI (3,4,5/8) - serial dok. USA 2018
23:55 Top Chef - reality show

CANAL+ DOMO

12:10 Wielkie projekty IX (2)
13:05 Pokochaj lub sprzedaj (1)
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (11) - lifestyle
15:55 Daleko od miasta XVI
16:50 Gardeners' World (32)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX (4) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta X (5,6)
21:00 Adres: rezydencje marzeń (1) - reality show
21:55 Wielkie projekty XII
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (4/20) - serial dok.

PLANETE+

11:25 Ocalić raj II (2)
12:35 Niezwykłe podróże koleją II (3/6) - serial dok.
13:40 Na targach świata II
14:40 Afryka z góry (5/10)
15:45 360° – świat bez granic
16:50 Świat z góry VII (3,4/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (50,51)
18:40 Odpowiedzialny biznes. Czyli jaki? - film dok. F 2024
19:50 Zaginiony lot MH370 (3)
20:55 Jak Normanowie podbili Irlandię (2/2) - serial dok.
22:00 „Łódź ratunkowa". Hitchcock i faszyzm - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (23)
12:00 Przemytnicy: na lotnisku
13:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
15:00 Złomowisko PL IX
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (3)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Przygody truckerki (1)
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (9/16) - serial dok.
21:00 Zawodowcy: drwale II
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata (10)
23:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa

TVP HISTORIA

10:00 Wszystkie kolory świata
11:00 Królowe, które zmieniły świat (3/6) - serial dok.
12:00 Odkryć tajemnicę VII
12:55 Starożytny Egipt (4/8)
14:00 Dom - serial obycz.
15:35 Sensacje XX wieku
17:00 Flesz historii (780)
17:30 Wojenne dziewczyny II
18:20 Wojownicy czasu
18:55 Za kratą są zielone drzewa
20:00 Zaginiony w akcji - film sensacyjny USA 1984
21:45 Historia w postaciach zapisana (6/8) - serial dok.
23:45 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/22)
14:50 Największe tajemnice świata VII (19) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka II (1)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie (7/8)
18:10 Największe tajemnice świata VII (12) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (1/8)
22:00 Starożytni kosmici XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (9/10) - serial dok.
18:00 Krwawe pieniądze: tajemnice nazistowskiej gospodarki - serial dok.
19:00 Zaginione okręty II wojny światowej (3/8)
20:00 Katastrofa w przestworzach XIX (9/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Tajemnice wojny: Blitzkrieg - serial dok.
22:00 Premiera: III Rzesza: droga do upadku VI (2/5)
23:00 Przywódcy III Rzeszy (4/4) - serial dok. Francja 2021

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Broń w hollywoodzkich filmach II (1,2) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii III
14:00 Apokalipsa – II wojna światowa (5/6) - serial dok.
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (1/20)
16:00 Dorwać tuńczyka IV
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Megakonstrukcje przeszłości - serial dok.
21:00 Sekrety Biblii (2/6)
22:00 Polowanie na nazistów

BBC EARTH

09:20 Planeta doskonała (2/5)
10:25 Życie na pustkowiu XI
11:25 Cała prawda o kosmetykach (1) - film dokumentalny
12:35 Wielka australijska przygoda (4/6) - serial dok.
13:35 Planeta Ziemia II II (3/6)
14:40 W okowach mrozu VIII
15:40 Życie na pustkowiu XI
16:35 Dzika Wielka Brytania
17:40 Planeta Ziemia II II (3/6)
18:45 Wielka australijska przygoda (5/6) - serial dok.
19:45 Przez nieznaną Afrykę
20:55 W okowach mrozu IX
22:55 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 II wojna światowa: cena imperium (1/13) - serial dok.
10:15 Największe oszustwa II wojny światowej (3)
11:20 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
12:15 Starożytne superbudowle IV (1,2) - serial dok.
16:45 II wojna światowa: cena imperium (2/13) - serial dok.
17:50 Największe oszustwa II wojny światowej - serial dok.
18:55 Tajemnice machiny wojennej nazistów (3,4/4)
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:05 Wielkie budowle Rzymian (3/3) - serial dok.

eprasa.pl 3331839983

SOBOTA 26.09

Od A do Z

7 SNAJPERÓW ★★
film sens., Australia 2026, reż. Sandra Sciberras, wyk. Radha Mitchell, Charles Cottier, Ioan Gruffudd
22:30 | canal+ premium
Ukrywająca się na skraju australijskiego buszu mistrzyni strzelecka skrzykuje swój oddział snajperów, kiedy jeden z królów wojny, odwieczny wróg z przeszłości, próbuje zamachu na jej córkę.

CZARNE ZŁOTO ★★★
film przyg., Francja/Katar/Tunezja/Włochy 2011, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Tahar Rahim, Antonio Banderas, Mark Strong
21:10 | tvp historia
Jean-Jacques Annaud o historii naftowych szejkanatów na Półwyspie Arabskim: młody emir sprzed stu lat przed trudną decyzją – toczyć wojny z sąsiadami czy z Amerykanami wydobywać na pustyni ropę?

DIUNA: CZĘŚĆ DRUGA ★★★★
film przyg., USA/Kanada 2024, reż. Denis Villeneuve, wyk. Timothée Chalamet, Zendaya, Rebecca Ferguson
22:25 | tvn 7
Kontynuacja spektakularnej ekranizacji prozy Franka Herberta. Paul Atryda, uznany za mesjasza, staje na czele Arrakis, by dopełnić zemsty za zagładę swego rodu oraz ocalić świat przed widmem zagłady.

DO SZPIKU KOŚCI ★★★★
dramat obycz., USA 2010, reż. Debra Granik, wyk. Jennifer Lawrence, John Hawkes, Kevin Breznahan
20:00 | cinemax
Sensacja z Sundance warta cztery nominacje do Oscara, w tym za film roku: żyjąca na skraju nędzy siedemnastolatka przejmuje odpowiedzialność za dysfunkcyjną rodzinę. Poruszające.

DZIEŃ ŚWIRA ★★★★
komediodramat, Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna, Andrzej Grabowski
23:00 | kino polska
Grand Prix w Gdyni: Marek Kondrat (owacja!) jako uosobienie kompleksów polskiego inteligenta niepotrafiącego odnaleźć się na przełomie tysiącleci: celna, jakkolwiek gorzka wizja Marka Koterskiego.

Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej

21:00 | canal+ premium ★★★★

· FOT.STUDIO MUNKA/KINO ŚWIAT

Jeden z najciekawszych debiutów dekady, obsypany nagrodami w Gdyni (w tym za reżyserię Emi Buchwald) i nie tylko: czwórka rodzeństwa z warszawskiego Powiśla szuka swej drogi do dorosłości.

DRAMAT OBYCZAJOWY
POLSKA 2025, REŻ. EMI BUCHWALD. WYK. BARTŁOMIEJ DEKLEWA, IZABELLA DUDZIAK,TYMOTEUSZ ROZYNEK

ELVIS ★★★★
film biograficzny, USA/Australia 2022, reż. Baz Luhrmann, wyk. Austin Butler, Tom Hanks, Olivia DeJonge
21:35 | tvn
Baz Luhrmann konfrontuje się z mitem Elvisa Presleya (Austin Butler), opowiadając nie tyle o Królu, ile o jego tajemniczym i pełnym kompleksów menedżerze pułkowniku Tomie Parkerze (jakże inny Tom Hanks).

FRENDO ★★
horror, USA/Luksemburg/Wlk. Brytania/Kanada 2025, reż. Eli Craig, wyk. Katie Douglas, Aaron Abrams, Carson MacCormac
23:45 | hbo
Próba wskrzeszenia kina grozy dla nastolatków z lat 90. w Ameryce doby Trumpa. W nudnym prowincjonalnym miasteczku grupa młodzieży odkrywa prawdę o ukrywanej przez dorosłych serii zabójstw nastolatków.

INNI LUDZIE ★★★
dramat obycz., Polska/Francja 2021, reż. Aleksandra Terpińska, wyk. Jacek Beler, Sonia Bohosiewicz, Magdalena Koleśnik
23:00 | ale kino+ hd
Osnuta na prozie Doroty Masłowskiej hiphopowa ballada o miłosnym trójkącie między młodym raperem, jego rówieśnicą i dojrzałą mieszczką we współczesnej Warszawie. Pięć nagród w Gdyni i inne wyróżnienia.

KAMERDYNER ★★★
dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański
20:00 | kino polska
Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-kaszubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetaczającej się przez te ziemie.

OCEAN'S ELEVEN: RYZYKOWNA GRA ★★★
film sens., USA 2001, reż. Steven Soderbergh, wyk. George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon
21:40 | warner tv
George Clooney na czele grupy dokonującej zuchwałego skoku na skarbiec trzech kasyn w Las Vegas, których właściciel uwiódł mu żonę. Plus Julia Roberts i kwiat hollywoodzkiego gwiazdorstwa.

REBELIANT ★★★
film sens., USA 2016, reż. Gary Ross, wyk. Matthew McConaughey, Gugu Mbatha-Raw, Mahershala Ali
20:10 | ale kino+ hd
Opowieść o Newtonie Knighcie, abolicjoniście z amerykańskiego Południa, który w czasie wojny secesyjnej zdezerterował z armii, by wystąpić przeciwko skorumpowanym władzom rodzinnego hrabstwa.

STEVE JOBS ★★★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Danny Boyle, wyk. Michael Fassbender, Kate Winslet, Seth Rogen
21:40 | cinemax
Dojrzewanie geniusza: Michael Fassbender jako Steve Jobs, szef Apple Inc., w trzech kluczowych momentach swego życia - kiedy wprowadzał na rynek Macintosha, zakładał NeXT-a i otwierał rynek dla iMaca.

STOKER ★★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Park Chan-wook, wyk. Mia Wasikowska, Nicole Kidman, Matthew Goode
23:40 | cinemax
Chan-wook Park podbija Hollywood: po tajemniczej śmierci pana domu, jego miejsce u boku gotowej to zaakceptować żony i pełnej obaw córki próbuje zająć nikomu nieznany brat zmarłego. Wciąga.

WARTOŚĆ SENTYMENTALNA ★★★★
komedia, Norwegia/Francja/Niemcy/Dania/Szwecja/Wlk. Brytania/Turcja 2025, reż. Joachim Trier, wyk. Renate Reinsve, Stellan Skarsgård, Inga Ibsdotter Lilleaas
21:35 | hbo
Grand Prix w Cannes, Oscar oraz kilkadziesiąt innych nagród dla opowieści o wstrząsie, jaki dotyka dwie siostry, kiedy pojawia się ich ojciec, niewidziany od dzieciństwa.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 3331839983

SOBOTA 26.09

TVP1

05:55 Oko na świat (865)
06:20 Balans bieli (141)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1184)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo II (2/13)
09:50 Felicita (7,8,9)
11:25 Ojciec Mateusz XXI (8)
12:20 Dobre strony (2)
12:35 Vera Cruz - western USA 1954 (110 min)
14:25 Okrasa łamie przepisy (413) - mag. kulinarny
15:00 Rolnik szuka żony (3) - reality show Polska 2026
16:00 Zaraz wracam (11,12)
17:00 Teleexpress
17:30 Ojciec Mateusz 35 (7)
18:20 Przed ekranem
18:40 Jaka to melodia? (5967)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Komisarz Alex XXVI** (4) - serial krym.
21:25 **Gala wręczenia nagród 51. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni**
22:40 **Cisza nocna** ** - horror Polska 2024, reż. Bartosz M. Kowalski (125 min)
00:45 **Morderstwa w Montauban (Meurtres à Montauban)** *** - film krym. F 2024, reż. Muriel Aubin, wyk. Hubert Delattre (100 min)

TVP2

05:20 Barwy szczęścia
06:30 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7688) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7688) - mag. Polska 2026
11:15 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (4) - mag. kulinarny
12:00 W poszukiwaniu dobrego filmu (50) - mag. kulturalny
12:35 Informacje kulturalne
13:00 Panna młoda
14:00 Familiada (3140)
14:35 Koło fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opole 2027 (3) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (44) - teleturniej
19:10 Słowo na niedzielę
19:25 Rodzinka.pl XIX (2) - serial kom. Polska 2026

20:00 **Rodzinka.pl XIX** (3) - serial kom. Polska 2026, wyk. Małgorzata Kożuchowska
20:30 **The Voice of Poland: Przesłuchania w ciemno** (5, 6)
23:00 **Program rozrywkowy**
23:25 **51. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni** - Polska 2026
23:45 **Postaw na milion**
00:45 **Dzień dobry, kocham cię!** ** - komedia romantyczna Polska 2014 (100 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3200) - magazyn Polska 2024
12:00 Shrek ma wielkie oczy (Scared Shrekless) - film anim. USA 2010 (25 min)
12:25 Jak wytresować smoka II (How to Train Your Dragon 2) - film anim. USA/Indie 2014, reż. Dean DeBlois (145 min)
14:50 Zaginiony świat: Jurassic Park (The Lost World: Jurassic Park) - film sens. USA 1997, reż. Steven Spielberg, wyk. Jeff Goldblum (160 min)
17:30 Awantura o kasę (292) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy
19:25 Wypasiona Kuchnia (27)

19:55 **Kabaret na żywo. Młodzi i moralni. Nad mętną rzeką** (4) - kabaret i satyra
22:00 **Jeden gniewny człowiek (Wrath of Man)** **** - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie, wyk. Jason Statham, Holt McCallany (160 min)
00:40 **Ghost Rider** - film ** sens. USA/Australia 2007, reż. Mark Steven Johnson, wyk. Nicolas Cage (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8095) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (24/60)
06:50 Kobieta na krańcu świata XVII - cykl reportaży
07:45 Dzień Dobry TVN (5787) - magazyn Polska 2026
11:30 Dobrze zrobione w domu (6) - mag. Polska 2026
11:35 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:35 Kobieta na krańcu świata XVII - cykl reportaży
14:10 MasterChef (3) - show Polska 2026
15:45 Chłopiec z burzy (Storm Boy) - film przyg. Australia 2019, reż. Shawn Seet, wyk. Finn Little, Jai Courtney (130 min)
17:55 Taskmaster (4) - program rozrywk. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Azja Express** (4) - reality show Polska 2026
21:35 **Elvis** - film biograficzny **** USA/Australia 2022, reż. Baz Luhrmann, wyk. Austin Butler, Tom Hanks, Olivia DeJonge, Helen Thomson, David Wenham (195 min)
00:50 **Nostalgia anioła (The Lovely Bones)** ** - thriller USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2009, reż. Peter Jackson, wyk. Mark Wahlberg, Rachel Weisz (165 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XXV (4,5,6/14)
09:00 Taki jest świat (38)
09:25 Boso przez świat: Anakonda – polowanie (69)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV - serial obycz. Polska 2024, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorosiński, Jerzy Górski. Tanek jest zafascynowany Dagmarą Kaźmierską, która w lombardzie kupuje biżuterię dla koleżanek i doradza im w kwestii ubioru. Do lokalu wchodzi syn Dagmary, który czekał na nią w aucie. Przypomina jej, że umówiła się wieczorem na randkę.
20:00 **Alarum** - film sens. *** USA 2025, reż. Michael Polish, wyk. Scott Eastwood, Sylvester Stallone (120 min)
22:00 **Demaskator (Blacklight)** ** - thriller USA/Australia/Chiny 2022, reż. Mark Williams, wyk. Liam Neeson, Emmy Raver-Lampman (120 min)
00:00 **Snajper: Samotna misja (Sniper: Rogue Mission)** *** - film sens. USA 2022 (125 min)

TVN7

05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dok.
06:45 New Looney Tunes II - serial anim. USA 2016
07:00 Liga Potworów - film animowany USA 2021
09:05 The Floor (9, 10) - teleturniej Polska 2026
10:20 Ukryta prawda (24/60) - serial fabularno-dok.
11:20 Mówię Wam (6) - mag.
12:35 Ukryta prawda (25,26/60) - serial fab.-dok.
14:40 Szpital św. Anny (39,40) - serial obycz. Polska 2025
16:45 Detektywi III (34/60)
17:50 Vabank II, czyli riposta - komedia krym. Polska 1984, reż. Juliusz Machulski (130 min)
20:00 **Top Gun** - film sens. *** USA 1986, reż. Tony Scott, wyk. Tom Cruise, Kelly McGillis, Val Kilmer, Anthony Edwards (145 min)
22:25 **Diuna: Część druga (Dune: Part Two)** **** - film przyg. USA/Kanada 2024, reż. Denis Villeneuve (205 min)
01:50 **72 godziny (3 Days to Kill)** ** - film sens. USA/F 2014, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Kevin Costner (140 min)

MEZZO

15:25 Duke Ellington Orchestra – Berliner Jazztage 1969
16:05 Brahms: Kwintet smyczkowy G-dur, nr 2 op. 111 – Takács Quartet, Nabuko Imai
16:40 Brahms: Kwintet smyczkowy F-dur nr 1, opus 88 – Takács Quartet, Nabuko Imai
17:10 Intermezzo
17:25 Francesco Tristano: Frescobaldi, Berio, Franceschini, Bach - muzyka klas.
18:45 Ensemble Correspondances, Sébastien Daucé: Lully – Prague Spring Festival - muzyka klasyczna
20:30 Giuseppe Verdi: Trubadur - opera Włochy 2022
22:50 Mozart: XXXV symfonia – Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado - muzyka klas.
23:10 Claudio Abbado, Filharmonicy Berlińscy: Verdi

PULS 2

08:35 Przygody Kubusia Puchatka - film anim. USA 1977
10:00 Mavka i strażnicy lasu - film anim. Ukraina 2023
12:05 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (10, 11)
13:10 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (6, 7)
15:25 Kukania, kraina pieczonych gołąbków - film fantasy Niemcy 2015
16:40 Zaczarowany nos - baśń filmowa Słow./Czechy 2016, reż. Stanislav Párnický
19:00 Pinokio - film animowany Rosja/Węgry 2021
21:00 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker
22:35 Purpurowe rzeki II: Aniołowie apokalipsy - thriller F/Włochy/Wlk. Brytania 2004
00:35 Wstydliwe choroby: XXL II - serial dokumentalny

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (346) - mag. Polska 2026
09:30 A na obiad... (3)
09:35 Galileo
12:45 Mini Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
13:00 Hot Shots! II - komedia sensacyjna USA 1993, reż. Jim Abrahams, wyk. Charlie Sheen
14:55 Policjantki i policjanci XXV (6,7,8,9) - serial obycz.
19:00 Wypasiona Kuchnia
19:05 Policjantki i policjanci XXV (10) - serial obycz.
20:05 A na deser... (13)
20:20 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (13,14,15,16) - serial krym. Polska 2026
00:20 Gwiazdy kabaretu (183, 182) - kabaret i satyra
02:25 STOP Drogówka (378) - mag. policyjny Polska 2026

METRO

07:00 Gorączka złota XII (22,23/24) - serial dok.
08:55 Klan z Alaski III (14,15,16/32) - serial dok.
11:55 Złomowisko PL V (7,8) - serial dok. Polska 2017
13:55 Makłowicz w drodze (5, 6) - mag. kulinarny
15:05 Farma Clarksona II (1/8)
16:10 Azja Express (3)
17:55 Kryminalni (11,12) - serial krym. Polska 2004, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Miss Agent - komedia sensacyjna USA 2000, reż. Donald Petrie, wyk. Sandra Bullock, Michael Caine
22:15 Reminiscencja - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy, wyk. Hugh Jackman, Cliff Curtis
00:35 Kuba Wojewódzki (4) - talk-show Polska 2026
01:40 Szpital (36/67)

eprasa.pl 3331839983

SOBOTA 26.09

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex VII (7,8/13) - serial sens.
10:00 Hudson i Rex IV (11,12/16) - serial krym.
12:00 Kryminalne zagadki Mazur (5) - serial krym. Niemcy 2021
14:00 Przygoda w krainie słoni (Against the Wild: The Great Elephant Adventure) ** - film przyg. Kanada/RPA 2017, reż. Richard Boddington (115 min)
15:55 Najczarniejsza godzina (The Darkest Hour) ** - horror USA 2011, reż. Chris Gorak (110 min)
17:45 Tunel (Daylight) *** - film katas. USA 1996, reż. Rob Cohen (135 min)
20:00 Szybcy i martwi (The Quick and the Dead) ** - western USA/Japonia 1995, reż. Sam Raimi, wyk. Sharon Stone, Gene Hackman (130 min)
22:10 Następne 48 godzin (Another 48 Hrs.) ** - komedia sensacyjna USA 1990 (115 min)
00:05 Nienawistna ósemka (The Hateful Eight) *** - film kryminalny USA 2015 (225 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 17/63B: Pamiętamy - film dok.
07:55 Polska Kronika Filmowa 10A/69 - film dok. Polska 1969
08:15 Reksio - serial anim.
08:40 Bolek i Lolek (1,2/13)
09:00 Siedem życzeń (1,2/7)
11:05 Poszukiwany, poszukiwana - komedia Polska 1974
13:00 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
15:00 Chłopi: Jagna (2) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna
16:55 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
19:30 Ranking Naj Polskiego Kina (1) – mag. kulturalny
20:00 Kamerdyner - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański, Marianna Zydek
23:00 Dzień świra - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna, Andrzej Grabowski
00:55 Dług - thriller Polska 1999, reż. Krzysztof Krauze, wyk. Robert Gonera, Jacek Borcuch, Andrzej Chyra

ALE KINO+

10:15 Indiana Jones. Ikona popkultury - film dok.
11:30 41 dni nadziei (Adrift) *** - film biograf. USA/Isl./Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur (120 min)
13:30 Trzy dni Kondora (Three Days of the Condor) *** - film sens. USA 1975, reż. Sydney Pollack, wyk. Robert Redford (140 min)
15:50 Patience II (5,6/8) - serial kryminalny
18:05 Dream Scenario *** - kom. USA/Kanada 2023, reż. Kristoffer Borgli, wyk. Nicolas Cage, Julianne Nicholson, Michael Cera (125 min)
20:10 Rebeliant (Free State of Jones) *** - film sens. USA 2016, reż. Gary Ross, wyk. Matthew McConaughey, Gugu Mbatha-Raw (170 min)
23:00 Inni ludzie - dramat obycz. Polska/Francja 2021, reż. Aleksandra Terpińska, wyk. Jacek Beler (125 min)
01:05 Igrając z ogniem (Un coup de dés) *** - thriller Francja/Belgia 2023, reż. Yvan Attal (105 min)

POLSAT FILM

10:00 Paddington 2 - film przyg. Wlk. Brytania/F 2017
12:10 Powrót do przyszłości III - komedia USA 1990
14:40 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019
17:00 Minionki: Wejście Gru - film anim. USA/Francja 2022
18:50 Wielki mur - film fantasy USA/Chiny 2016, reż. Yimou Zhang, wyk. Matt Damon
21:00 Inferno - thriller USA/Węgry 2016, reż. Ron Howard
23:35 Sisu - film wojenny Finlandia/Wlk. Brytania/USA 2022, reż. Jalmari Helander

FILMBOX+ ONE

07:55 Strażnik Teksasu V
10:55 Vera VI (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
13:25 Bitwa o Anglię - film wojenny Wlk. Brytania/USA/Francja/Hiszpania 1969
15:55 Dobry rok - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott
18:15 Rodzina Flintstonów - komedia USA 1994
20:00 Vera VI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
22:40 Polowanie na »Czerwony Październik« - film sens. USA 1989, reż. John McTiernan, wyk. Sean Connery

TVP KULTURA

09:10 Kwestia sumienia - film krótkom. Polska 1969 (30 min)
09:40 Wspomnienia z Francji *** - dramat Francja 1975 (110 min)
11:30 Kosmos 1999 II (9/24)
12:35 Hollywoodzki remake - serial dok. Francja 23
13:40 Sztuczki - komediodramat ***** Polska 2007, reż. Andrzej Jakimowski, wyk. Damian Ul (110 min)
15:30 Nad Niemnem (1/4)
16:35 Tamte lata, tamte dni
17:15 Gwiazda szeryfa (The Tin Star) **** - western USA 1957 (105 min)
19:00 51. FPFF w Gdyni (11)
19:30 Gala wręczenia nagród 51. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni
22:45 Kos - film historyczny Polska/S/Niemcy 2023, reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia, Jacek Braciak (130 min)
00:55 Wstęp do filmu (606)
01:05 Pachnidło: Historia mordercy (Perfume: The Story of a Murderer) **** - thriller Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Belgia 2006 (155 min)

WARNER TV

10:40 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
12:30 Skazani na Shawshank - dramat psych. USA 1994
15:20 Godziny szczytu - film sens. USA 1998, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan
17:10 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
18:50 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
21:40 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra - film sens. USA 2001
00:00 Hannibal (11,12/13) - serial grozy USA 2013

PARAMOUNT

09:00 Mali agenci II: Wyspa Marzeń - film przyg. USA 2002, reż. Robert Rodriguez
11:20 Mali agenci III - film przygodowy USA 2003
13:00 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001
15:00 Marley i ja - komedia USA 2008, reż. David Frankel
17:45 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
20:00 Top Gun: Maverick - film sensacyjny USA 2022
22:50 Pszczelarz - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024
00:55 Zrodzony w ogniu - thriller USA/Wlk. Bryt. 2013

HBO

09:05 Horton słyszy Ktosia! **** - film anim. USA/Wlk. Brytania 2008 (85 min)
10:30 Prawdziwy ból **** - dramat obycz. USA/Polska 2024 (90 min)
12:00 Jak wytresować smoka 3 *** - film anim. USA/Jap. 2019 (105 min)
13:45 Królestwo niebieskie *** - dramat historyczny Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/F 2005, reż. Ridley Scott (140 min)
16:05 Bohemian Rhapsody *** - film biograficzny USA/Wlk. Bryt. 2018 (135 min)
18:20 Kot w butach: ostatnie życzenie **** - film anim. USA/Japonia 2022, reż. Joel Crawford, Januel Mercado (100 min)
20:00 Czas kruka ** - dramat obyczajowy Wielka Brytania 2025 (95 min)
21:35 Wartość sentymentalna **** - komedia Nor./Francja/Niemcy/Dania/Szwecja/Wlk. Brytania/Turcja 2025 (130 min)
23:45 Frendo ** - horror USA/Luksemburg/Wielka Brytania/Kanada 2025, reż. Eli Craig (95 min)

CINEMAX

13:55 Małpiarnia - komedia Izrael/Włochy 2023
16:05 Dosięgnąć kosmosu - film biograficzny USA 1999
17:50 Challengers - kom. USA 2024, reż. Luca Guadagnino
20:00 Do szpiku kości - dramat obycz. USA 2010, reż. Debra Granik, wyk. Jennifer Lawrence
21:40 Steve Jobs - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Danny Boyle
23:40 Stoker - thriller Wlk. Brytania/USA 2013
01:20 Zła kobieta - komedia USA 2011, reż. Jake Kasdan

ROMANCE TV

09:30 Górski lekarz (3,4/8)
13:20 Dzieci zostają z tobą! - komedia Niemcy 2017
15:15 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2023
17:05 Inga Lindström: Decyzja podjęta nad rzeką - romans Niemcy 2005
18:55 Falk (1/6) - serial obycz.
20:00 Lost w Fusecie – Kryminał z Portugalii: Ślad cieni, część 2. - film krym. Niemcy 2024, reż. Felix Herzogenrath
21:55 Ucieczka przez Piekielną Dolinę - dramat kryminalny Austria/Niemcy 2019
23:50 Käthe i ja (5/10)

CANAL+ PREMIUM

08:15 Gorzko - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
08:45 Zmiennokształtni 2 ** - film fantasy Niemcy 2026 (100 min)
10:25 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu ** - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
12:35 Łapu-Capu (231)
12:50 Miss Potter - film biograficzny *** Wlk. Brytania/USA 2006 (90 min)
14:20 Cudowne życie *** - komediodramat F/Kanada 2025 (100 min)
16:00 Kaśka Sochacka – Ta Druga na Bis (Live)
16:50 Tożsamość Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
18:45 Hollywood Buzz (17)
19:10 Trzej muszkieterowie ** - film przyg. USA/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2011 (110 min)
21:00 Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej **** - dramat obycz. Polska 2025 (90 min)
22:30 7 snajperów - film ** sens. Aus. 2026 (90 min)
00:00 Zdążyć przed śmiercią ** - western USA 2025, reż. Ned Crowley (105 min)

TVN FABUŁA

08:05 Lekarze III (11,12,13)
11:10 Jak rozmawiać z psem - komedia USA/Wlk. Brytania/Chiny 2021, reż. Gil Junger
12:55 Akademia pana Kleksa - film fantasy Polska 2023
15:45 Faceci od kuchni - komedia F/Hiszpania 2012
17:40 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 1983
20:00 Top Gun: Maverick - film sensacyjny USA 2022
22:45 Galimatias, czyli kogel–mogel II - komedia Polska 1988
00:50 Na skraju załamania - thriller Wlk. Bryt./USA 2024

AMC

10:40 Stara miłość nie rdzewieje - kom. romant. USA 2006
12:25 Poza zasięgiem - film sensacyjny USA 2013
14:05 Oficer Blart - komedia sensacyjna USA 2009
15:50 Porwanie - thriller USA 2011, reż. John Singleton
18:10 Mistrz Z: W cieniu Ip mana - film sens. Hongkong/Chiny 2018, reż. Woo-Ping Yuen
20:15 DOA: Żywy lub martwy - film sens. USA/Niemcy/Wlk. Bryt./Jap./Kan./Australia 2006
22:00 Żołnierze kosmosu II: Bohater federacji - horror USA 2004, reż. Phil Tippett

eprasa.pl 3331839983

AXN

08:00 FBI VI (1/13) - serial sensacyjny USA 2024
09:00 FBI: Most Wanted V (4/13) - serial krym. USA 2024
10:00 Rekrut: Feds - serial sens.
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial krym.
20:00 Adrenalina - film sens. USA 2006, reż. Mark Neveldine, Brian Taylor, wyk. Jason Statham, Amy Smart
21:50 Snajper II - film sensacyjny USA/Węgry 2002
23:35 Dorwać Cartera - thriller USA 2000, reż. Stephen Kay

EPIC DRAMA

08:00 Panna Scarlet V (5,6,1/6) - serial krym.
11:20 Agenci NCIS XVIII (3,4/16) - serial krym.
13:10 Agenci NCIS: Los Angeles XVIII (21/24)
14:00 Agenci NCIS XVIII
15:55 Panna Marple (1/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2004
17:55 Poirot: Zło czai się pod słońcem VIII (1/2) - serial krym.
20:00 Detektyw Murdoch: Panika w parku XIX - serial krym. Kan./Wlk. Brytania 2026
21:00 Inspektor Ricciardi II
23:15 Hiszpańska księżniczka
00:30 Panna Scarlet V

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski IX (13,14,15/15) - serial dok.
14:30 Do zobaczenia II (9/11) - cykl reportaży Polska 2025
15:00 Bitwa o gości (8)
16:00 Ostre cięcie (8)
17:00 Zgłoś remont (9)
18:00 Mniej znaczy więcej. Live Better For Less (3)
18:35 Ugotowani w parach (12) - reality show Polska 2023
19:35 Kuchenne rewolucje (4, 5) - reality show
21:40 Top Model - reality show
23:05 Nagi raj. Wielka Brytania (4) - reality show Wlk. Bryt. 25

TVN TURBO

09:30 Po raz trzeci! Sprzedane
10:15 Moto kombat (3)
11:00 Ciężarówką przez pół świata (3/8) - serial dok.
12:00 Mobilni mechanicy (5)
12:45 Wojny samochodowe (3, 7, 8) - program rozrywkowy
15:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (3,15/17)
16:45 Zawodowi handlarze (3)
17:30 Jeździć, obserwować VIII
18:15 Z drugiej ręki (3)
19:00 Mobilni mechanicy (7, 8)
20:30 Zawodowi handlarze (11, 12) - mag. motoryzacyjny
22:00 Naprawy nie do naprawy
23:30 The Grand Tour

BBC FIRST

08:30 Shakespeare i Hathaway
10:30 Morderstwa w Midsomer VI (1,1/5) - serial krym.
12:35 Ojciec Brown X (10,1,2/10) - serial krym.
15:35 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
17:35 Z pamiętnika położnej XI
18:50 Śmierć z dala od palm III
19:55 Śmierć pod palmami XI
21:00 Lynley (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
22:00 Milczący świadek XXIV (9,10/10) - serial krym.
00:15 Po powodzi (6/6)

FX

08:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12/17)
10:05 Z Archiwum X III
12:55 The Mandalorian (7,8/8)
14:45 Poznaj mojego tatę - komedia romant. USA 2000
16:55 Królestwo niebieskie - dramat hist. Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005
20:00 Obcy: Ziemia (7,8/8) - serial grozy USA/Wlk. Bryt. 2025, wyk. Sydney Chandler
21:55 Poznaj moich rodziców - komedia USA 2004
00:15 Anakonda - thriller USA/Brazylia/Peru 1997

HGTV

10:35 Uratuj swój ogród (26)
11:35 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy - serial dok.
12:35 Dobrze zrobione w domu (1) - mag. Polska 2026
12:45 Pogromcy chaosu (9) - program rozrywkowy
13:40 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
15:35 Polowanie na ogród VII
17:15 House Hunters (9, 10, 1)
18:55 Weekendowa metamorfoza (2, 4, 4) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę II
23:35 Aloha, nowy dom! (1, 2) - reality show USA 2025

BBC LIFESTYLE

11:25 Najdroższe brytyjskie domy II - serial dokumentalny
12:30 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (1/6) - serial dok.
13:30 Mistrzowie szycia (9, 10)
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (1) - reality show
17:40 Najlepszy konsultant ślubny (4) - pr. rozrywkowy
18:55 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
19:55 Wielkie amerykańskie wypieki (5, 6) - pr. rozrywkowy
22:00 Seks i miłość dookoła świata – Christiane Amanpour
23:00 Sex-notowania
00:05 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (7/22)
08:32 Teoria wielkiego podrywu
12:45 Teoria wielkiego podrywu V (17,18/24)
13:30 Przyjaciele
16:30 Duchy II (7,8/22)
17:30 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 1983
20:00 Kosmiczna załoga - komedia USA 1999
22:10 The Office PL III (11,12/12) - serial komediowy
23:30 Comedy Club (6)
00:05 Miasteczko South Park IX (3,4,5/14) - serial anim.

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:15 Ranczo II (13/13)
11:15 Na dobre i na złe
12:15 Rodzinka.pl XIX (1,2)
13:30 Ojciec Mateusz 34 (3,4) - serial krym. Polska 2025
15:30 Komisarz Alex XXVI (3)
16:30 Ranczo III (1/13) - serial komediowy Polska 2008
17:30 Czarne chmury (7/10)
18:30 Stawka większa niż życie (4) - serial wojenny
19:55 Ojciec Mateusz 34 (5,6,7) - serial krym.
22:50 Ranczo III (2,3/13) - serial kom. Polska 2008
00:45 Komisarz Alex XXVI

CANAL+ KUCHNIA

15:30 Nie bój ryby! (10)
16:00 Jamie: uczta za mniej (3)
16:55 Jamie Oliver (8)
17:55 Gordon, Gino i Fred: podróż w rodzinne strony (2/2)
18:45 Czego nie jeść (4/4)
19:50 Poza Bali: podróż do serca Indonezji (1)
20:50 Włoska uczta (7,8)
21:50 James Martin: hiszpańska przygoda (5/20)
22:45 Tajemnice indyjskich smaków (7) - pr. rozrywkowy
23:10 W ogródku warzywnym Julie (2) - mag. poradnikowy
00:15 Nie bój ryby! (12)

CANAL+ DOMO

09:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6)
09:30 Patent na zieleń (4)
10:00 Daleko od miasta XVI (6)
10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Nasz nowy dom w Grecji
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo
14:10 Wielkie projekty XII
15:20 Gardeners' World (25)
16:30 Tomasz Pągowski
17:00 Kupione i co dalej? (3, 4)
18:00 Daleko od miasta XVI
19:00 Dom w miesiąc (1, 2)
20:00 Generalna odbudowa
21:00 Wielkie projekty
22:00 W mieście czy na wsi

PLANETE+

13:35 W obronie rodziny
14:40 Najdzikse ostępy Europy II (3/5) - serial dok.
15:50 Premiera: Najdzikse ostępy Europy II (4/5)
17:00 Premiera: Planeta ciągłych przemian II - serial dok.
18:05 Dokąd dzisiaj? IV (52,53)
18:40 Polska z góry III (6,7/8)
19:40 Denzel Washington: American Paradox (1)
20:50 Ciekawy przypadek Brada Pitta - film dok.
22:00 AC/DC – Forever Young
23:10 Opowiedz nam Iggy

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Kroniki policyjne: Szwecja II - serial dok.
13:00 Złomowisko PL V (11/16)
15:00 Nic do zgłoszenia (6/8)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (9)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (6/7) - serial dok.
18:00 W dżungli z Edem Staffordem (6/6) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek: w trasie II (3) - serial dok.
20:00 W oku cyklonu III (5)
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (10)
22:00 Alaska: Przetrwać na krańcu świata (2/8)

TVP HISTORIA

13:00 Plaże Europy (1/6)
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 Generał Nil - film biograficzny Polska 2009
16:45 Królowe, które zmieniły świat (3/6) - serial dok.
17:40 Na kłopoty Bednarski (4) - serial krym. Polska 1986
18:50 Obłoki śmierci. Bolimów 1915 - film dok. Polska 2020
20:05 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
21:10 Czarne złoto - film przyg. F/Katar/Tunezja/Włochy 2011
23:25 Zaginiony w akcji - film sensacyjny USA 1984

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XVI
09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVII
11:10 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (1/8)
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Jak to wyjaśnić: tajemnice UFO (4/6) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4/22) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
17:10 Dziki Zachód: legenda Siedzącego Byka (1/2)
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici (8)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (5,6/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Katastrofy pod lupą (1,2/8) - serial dok. USA 2024
10:00 Katastrofa w przestworzach X (9,10,11,12,13,1/13)
16:00 Morskie megamaszyny
17:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (6/6) - serial dok.
18:00 Nazistowscy dyplomaci - film dok. Francja 2025
19:00 Śladami tajemnic
20:00 Grecja: miejsce pełne tajemnic (4/6) - serial dok.
21:00 Odkopać historię (6)
23:00 Ciemna strona świata V (8,9/10) - serial dok. USA 2025

FOCUS TV

09:00 Wielkie wycieczkowce
11:00 Architektura z odzysku
12:00 Strzegąc granic IX
13:00 Rolnicy. Podlasie (3,4,5)
16:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (3,4) - serial dok.
17:00 Podróże z Danem Snowem II (4) - serial dok.
18:00 Najniebezpieczniejsze drogi do szkoły: Brazylia
19:00 Jak to wyjaśnić III (8/20)
20:00 Świat z góry. Zamki II
21:00 Mroczne tajemnice templariuszy (4/4) - serial dok.
22:00 Wygrać z żywiołem (7)
23:00 Poza kontrolą: Prom kosmiczny Columbia

BBC EARTH

08:50 Planeta doskonała (2/5)
09:55 Dzika Wielka Brytania
11:05 Przez nieznaną Afrykę
12:05 W okowach mrozu V
17:10 David Attenborough i cuda natury IV (5/6)
17:45 Dziki połów (2/8)
18:40 Planety - serial dok.
19:45 Zjawiskowa Ziemia (4/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
20:55 Życie na pustkowiu: powroty - serial dok.
21:55 W okowach mrozu: Odwilż (5/6) - serial dok.
22:55 Dzika Wielka Brytania (4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2025

POLSAT VIASAT HISTORY

08:20 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2026
12:20 Największe oszustwa II wojny światowej (1,2,3,4) - serial dok. Australia 2022
16:40 Tajemnice Adriatyku (3,4/4) - serial dokumentalny
18:40 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dokumentalny Francja 2024
21:00 Projekt Manhattan: w kolorze - film dok.
22:05 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
00:35 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (8/10) - serial dok.

eprasa.pl 3331839983

Od A do Z

BO WE MNIE JEST SEKS ★★★
film biograficzny, Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota, Krzysztof Zalewski
22:20 | kino polska
Szara polska rzeczywistość lat 60. XX wieku a na jej tle barwny fenomen Kaliny Jędrusik – aktorki, piosenkarki, żony Stanisława Dygata i ikony tamtych lat – w kreacji nagrodzonej w Gdyni Marii Dębskiej.

BOŻE CIAŁO ★★★★★
dramat obycz., Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel
20:00 | kino polska
Jedenaście polskich Orłów, nominacja do Oscara oraz inne nagrody dla wziętej z życia historii uciekiniera z poprawczaka (Bartosz Bielenia!), który udając księdza, skraca drogę pewnej społeczności do Boga.

BÓL I BLASK ★★★★
dramat obycz., Hiszpania/Francja 2019, reż. Pedro Almodóvar, wyk. Antonio Banderas, Asier Etxeandia, Leonardo Sbaraglia
22:25 | ale kino+ hd
Pedro Almodóvar o własnych lękach i obawach czy też o zawodzie reżysera? Uznany reżyser u schyłku kariery analizuje swoje wzloty i upadki, próbując zamknąć niedomknięte sprawy i wrócić do dawnej formy.

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
20:00 | tv puls
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

CHŁOPCY Z FERAJNY ★★★★★
film sens., USA 1990, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Ray Liotta, Joe Pesci
22:20 | warner tv
Martin Scorsese według skruszonego gangstera o nowojorskiej mafii. Najlepszy film gangsterski końca stulecia: dokumentalny charakter, perfekcyjna reżyseria, wyśmienite aktorstwo. Koniecznie.

Rozwodnicy

21:25 | tvn
★★★

· FOT. NETFLIX

Z litewskiego na polski via Netflix: po 20 latach spędzonych w separacji para, mająca wspólne, już dorosłe, dziecko ubiega się o rozwód kościelny, co oznacza poddanie się dość wymagającej procedurze.

KOMEDIODRAMAT
POLSKA 2024, REŻ. MICHAŁ CHACIŃSKI, RADOSŁAW DRABIK. WYK. MAGDALENA POPŁAWSKA, WOJCIECH MECWALDOWSKI

DROGA DO ODKUPIENIA ★★
thriller, USA/Niemcy/Szwajcaria 2022, reż. Anna Gutto, wyk. Juliette Binoche, Frank Grillo, Morgan Freeman
23:55 | tv puls
Aby ocalić życie brata przebywającego za kratami, Juliette Binoche przyjmuje od gangu zlecenie na przemyt towarów i ludzi swoją wielką ciężarówką. Zgrany pomysł w feministycznym wydaniu.

ERIN BROCKOVICH ★★★
film biograficzny, USA 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart
22:40 | polsat
Samotna matka z trójką dzieci wymusza dla siebie pracę w kancelarii prawnej, by z czasem doprowadzić do procesu o największe odszkodowanie za zanieczyszczenie środowiska. Plus Oscar dla Julii Roberts.

GENERAŁ NIL ★★★★
film biograficzny, Polska 2009, reż. Ryszard Bugajski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Alicja Jachiewicz, Magdalena Emilianowicz
22:25 | tvp historia
Losy generała Augusta Emila Fieldorfa, w czasie wojny dowódcy Dywersji AK, po jej zakończeniu w wyniku działań komunistów skazanego na śmierć. Wybitna kreacja Olgierda Łukaszewicza.

MEXICALI. ZIEMIA BEZPRAWIA ★★
film sens., USA 2026, reż. Luke LaFontaine, wyk. Bren Foster, Kris Van Damme, Tania Raymonde
22:20 | canal+ premium
Były zawodnik MMA prowadzi ranczo swojej partnerki. Gdy brakuje pieniędzy na płace, staje do nielegalnego turnieju walki wręcz. Miejscowa mafia gotowa jest na wszystko, by go pozyskać dla siebie.

MIŁOŚĆ I TURBULENCJE ★★★
komedia romantyczna, Francja 2013, reż. Alexandre Castagnetti, wyk. Ludivine Sagnier, Nicolas Bedos, Jonathan Cohen
22:45 | tvp 1
Udający się do Paryża nowojorski prawnik z perspektywą siedmiogodzinnego lotu dostaje miejsce obok swojej byłej dziewczyny, o której wolałby zapomnieć. Ktoś powiedział, że stara miłość nie rdzewieje?

NIEZNAJOMY POD WIELKIM ŁUKIEM ★★★
dramat obycz., Francja/Dania 2025, reż. Stéphane Demoustier, wyk. Claes Bang, Sidse Babett Knudsen, Xavier Dolan
22:00 | cinemax
Opowieść o Ottonie von Spreckelsenie - duńskim architekcie i wykładowcy, który w latach 80. XX wieku nieoczekiwanie wygrał międzynarodowy konkurs na tzw. Wielki Łuk w paryskiej dzielnicy La Defense.

NOCNA SUKA ★★
czarna komedia, USA 2024, reż. Marielle Heller, wyk. Amy Adams, Scoot McNairy, Anleigh Snowden
23:45 | hbo
Po urodzeniu bliźniaków pani porzuca obiecującą karierę zawodową i skupia się na wychowaniu potomstwa, nie dostrzegając nawet, jak zamienia się (dosłownie!) na warczącego na wszystkich psa.

SIEDEM LAT W TYBECIE ★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania 1998, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Brad Pitt, David Thewlis, BD Wong
20:00 | tvp kultura
Niespełniona obietnica wielkiego kina na tle Himalajów: austriacki zwolennik Hitlera spotyka Dalajlamę. Jean–Jacques Annaud, Brad Pitt i wspaniałe góry to za mało, by ulepić z tego przebój.

W SAMYM SERCU MORZA ★★★
film przyg., USA/Australia/Hiszpania 2015, reż. Ron Howard, wyk. Chris Hemsworth, Benjamin Walker, Cillian Murphy
20:00 | warner tv
Historia, która mogła zainspirować „Moby Dicka" Hermana Melville'a. Młody Melville rozmawia z ostatnim żyjącym członkiem załogi kutra wielorybniczego, którego w 1820 roku zaatakował olbrzymi wieloryb.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 3331839983

NIEDZIELA 27.09

TVP1

06:50 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1100)
08:30 Pociąg do Polski (4) - serial dok. Polska 2026
09:05 U Pana Boga w ogródku
09:55 Ojciec Mateusz XXVI (9)
10:55 Komisarz Alex XXVI (4)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Taize – Dom serca (1)
13:05 Ssaki (1) - serial dok.
14:10 Rolnik szuka żony. Odwiedziny (3) - serial dok.
14:35 Lalka - serial obycz.
16:00 Zaraz wracam (13,14)
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (44) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5968)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem II** (4) - serial krym. Polska 26, wyk. Natalia Rybicka
21:25 **Rolnik szuka żony** (4)
22:20 **Rolnik szuka żony. Odwiedziny** (4)
22:45 **Miłość i turbulencje** ★★★ **(Amour & Turbulences)** - komedia romantyczna Francja 2013, reż. Alexandre Castagnetti (110 min)
00:35 **Vera Cruz** - western ★★ USA1954, reż. Robert Aldrich (105 min)
02:20 **Jaka to melodia?**

TVP2

05:10 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7689) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7689) - mag. Polska 2026
11:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:35 The Voice of Poland
14:00 Familiada (3141) - teleturniej Polska 2026
14:35 Koło fortuny
15:10 Szansa na sukces. Opole 2027 (4) - show
16:10 Europa da się lubić – nowe pokolenie (4) - teleturniej Polska 2026, program prowadzi Katarzyna Zielińska
17:10 Tak to leciało! (89)
18:10 Omnibus – szybcy i mądrzy (45) - teleturniej
19:10 Kocham Cię, Polsko! (3)

20:40 **Rozgrywka (The Score)** ★★ - film sens. Niemcy/USA/Kanada 2001, reż. Frank Oz, wyk. Robert De Niro, Edward Norton, Marlon Brando (135 min)
22:55 **Ludzie, których nie cierpimy na weselach (The People We Hate at the Wedding)** ★★ - komedia USA 2022, reż. Claire Scanlon, wyk. Allison Janney (110 min)
00:45 **Będziemy mieszkać razem** - serial sens.

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3208) - magazyn Polska 2024
11:30 Kevin sam w domu – po raz czwarty - komedia USA 2002, reż. Rod Daniel
13:05 Kraina lodu (Frozen) - film anim. USA/Norwegia 2013, reż. Jennifer Lee, Chris Buck (150 min)
15:35 Twoja twarz brzmi znajomo (229) - program rozrywkowy Polska 2026
17:30 Awantura o kasę (293) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Wypasiona Kuchnia (28) - serial kom. Polska 2026
19:35 Być gwiazdą (4) - cykl reportaży Polska 2026

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** (187) - program rozrywkowy PL 2026
22:40 **Erin Brockovich** ★★★ - film biograficzny USA 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart, Marg Helgenberger (170 min)
01:30 **Zła kobieta (Bad Teacher)** ★★ - komedia USA 2011, reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Lucy Punch (110 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7743) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (25/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Poznań – „Pomylone Gary" 28 (5) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5788) - magazyn Polska 2026
11:30 Kobieta na krańcu świata XVII - cykl reportaży
12:35 Co za tydzień (1262) - magazyn Polska 2026
13:05 Azja Express (4) - reality show Polska 2026
14:45 Kuchenne rewolucje: Wejherowo – Deptak 33 (4)
15:50 Wojna z dziadkiem (The War with Grandpa) - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada 2020, reż. Tim Hill (125 min)
17:55 Nowa Szelągowska (1) - reality show Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **MasterChef** (4) - show Polska 2026
21:25 **Rozwodnicy** - ★★★ komediodramat Polska 2024, reż. Michał Chaciński, Radosław Drabik, wyk. Magdalena Popławska, Tomasz Schuchardt (125 min)
23:30 **Na twoim miejscu** ★★ - komedia Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Maria Pakulnis (130 min)
01:40 **Uwaga!** (7744)

TV PULS

06:00 Taki jest świat (38)
06:40 Kobra – oddział specjalny XXVI (7/14) - serial sens.
07:45 Don Matteo: Boski detektyw XIII - serial krym.
09:55 Rodzinny interes (1,2)
11:55 Moje skarby - komedia kryminalna Francja 2017
13:50 Goście w Ameryce (Just Visiting) - komedia Francja/USA 2001 (115 min)
15:45 Goście, goście III: Rewolucja (Les Visiteurs: La Révolution) - komedia Francja/Belgia/Czechy 2016, reż. Jean-Marie Poiré (135 min)
18:00 Był sobie pies (A Dog's Purpose) - film przygodowy USA/Indie 2017 (120 min)
20:00 **Chief of Station** ★★ - thriller USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer (125 min)
22:05 **Pakt z mordercą (The Hunter's Prayer)** ★★ - thriller Niemcy/Hiszp./USA 2017 (110 min)
23:55 **Droga do odkupienia (Paradise Highway)** ★★ - thriller USA/Niemcy/Szwajc. 2022 (145 min)
02:20 **Dyżur III** (34)

TVN7

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dok.
06:55 New Looney Tunes II
07:25 Blueback - dramat obycz. Australia 2022, reż. Robert Connolly, wyk. Mia Wasikowska, Radha Mitchell
09:35 The Floor (11, 12) - teleturniej Polska 2026
10:55 Top Model (4)
12:30 Ukryta prawda (27,28/60) - serial fab.-dok.
14:30 Szpital św. Anny (41,42/50) - serial obycz.
16:30 Detektywi III (35/60)
17:35 San Andreas - film katas. USA 2015, reż. Brad Peyton, wyk. Dwayne Johnson, Carla Gugino (145 min)
20:00 **Meg (The Meg)** - ★★ horror USA/Chiny 2018, reż. Jon Turteltaub, wyk. Jason Statham, Bingbing Li, Rainn Wilson, Cliff Curtis, Winston Chao (155 min)
22:35 **Godziny szczytu (Rush Hour)** ★★ - film sens. USA 1998, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan (120 min)
00:35 **Margaux** - horror USA ★★ 2022, reż. Steven C. Miller, wyk. Madison Pettis (130 min)

MEZZO

12:15 Martha Argerich, Wiener Philharmoniker, Tugan Sokhiev: Prokofiev, Stravinsky
13:45 Koncert z okazji 90. urodzin Arvo Pärta
15:00 Orkiestra Paryska, Klaus Mäkelä: Copland, Connesson, Gershwin, Tower, Varèse - muzyka klasyczna
16:50 Giuseppe Verdi: Otello - opera Hiszpania 2025
19:20 James Carter „Trane: A Centennial Supreme" – Jazz in Marciac - koncert Francja 26
20:30 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Dalia Stasevska, Bruce Liu: Goubaïdoulina, Sibelius, Chopin - muzyka klasyczna Kanada 2023
22:05 INSO-Lviv Orchestra, Dalia Stasevska, Joshua Bell: Bacewicz, de Hartmann, Skoryk, Stankowycz, Chopin

PULS 2

08:30 Boso przez świat
10:05 Różowa Pantera kontratakuje - komedia kryminalna Wlk. Brytania/USA 1976
12:30 Zemsta Różowej Pantery - komedia kryminalna Wlk. Brytania/USA 1978
14:30 O zwariowanym królestwie - film przyg. Czechy 2016, reż. Marta Ferencová
16:45 O żabie i złotej kuli - film fantasy Niemcy/Czechy 2022, reż. Ngo The Chau
18:45 Kopciuszek - film fantasy Niemcy 2011
20:00 Zdobycz - film sens. USA 2024, reż. Mukunda Michael Dewil, wyk. Ryan Phillippe, Mena Suvari
21:55 Polowanie na »Czerwony Październik« - film sensacyjny USA 1989
00:30 Dzielnica strachu IV

TV4

07:50 Wielkie tajemnice historii IV (10/25) - serial dok.
08:45 A na deser... (13)
08:55 Galileo
10:55 I że ci nie odpuszczę - komedia romantyczna Meksyk/USA 2018
13:25 Obłędny rycerz - film przyg. USA 2001, reż. Brian Helgeland, Brajan Helgelend
16:00 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sens. USA 2011, reż. Benny Boom, wyk. Gabriel Macht, Robert Patrick
17:55 Uroczysko V (3,4,5,6) - serial krym. Polska 2026, wyk. Antoni Królikowski
20:00 Wypasiona Kuchnia (27) - serial kom. Polska 2026
20:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (13,14,15,16) - serial krym. Polska 2026
00:15 STOP Drogówka (379)

METRO

08:10 Klan z Alaski III
09:10 The Floor (7, 8)
10:35 Step Up 3D - film muzyczny USA 2010
12:45 Twarzą w twarz (4)
13:50 Diagnoza IV (3,4) - serial obycz. Polska 2019
15:50 Belle Epoque (7,8/10)
17:50 Kryminalni (13,1) - serial krym. Polska 2006
20:00 Wallander - serial krym. Wlk. Brytania/Szwecja/USA/Niemcy 2008, wyk. Kenneth Branagh, Richard McCabe
22:05 Chyłka – Zaginięcie (7/7) - serial krym. Polska 2019, wyk. Magdalena Cielecka, Filip Pławiak
23:05 Chyłka – Kasacja (1/6)
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (13/13)
01:00 Szpital (34/67)
02:00 Szkoła (1/67)

eprasa.pl 3331839983

NIEDZIELA 27.09

STOPKLATKA

08:00 **Komisarz Rex VIII** (5,2/13) - serial sens.
10:00 **Hudson i Rex IV** (13,14,15/16) - serial krym. Kanada 2022
13:00 **Komisarz Rex — Powrót do Wiednia** (5/6) - serial krym.
15:00 **Fenomen (Phenomenon)** ★★★ - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub, wyk. John Travolta, Kyra Sedgwick (160 min)
17:40 **Dobry rok (A Good Year)** ★★★ - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott (140 min)
20:00 **Ludzie honoru (A Few Good Men)** ★★★★ - dramat USA 1992, reż. Rob Reiner, wyk. Tom Cruise, Jack Nicholson, Demi Moore, Kevin Bacon, Kiefer Sutherland (170 min)
22:50 **Pocałunek śmierci (Kiss of Death)** ★★★ - dramat krym. USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso (125 min)
00:55 **Igrzyska śmierci: Kosogłos. Część II (The Hunger Games: Mockingjay Part 2)** ★★★ - film przygodowy USA 2014 (185 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 11A/72 - film dok. Polska 1972
07:55 Polska Kronika Filmowa 08B/69 - reportaż Polska 1969
08:10 Reksio - serial anim.
08:40 Bolek i Lolek (3,3/13)
09:00 Siedem życzeń (3,4)
11:10 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki (1) - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988
13:00 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana (2) - film przyg. Polska/Czechosł. 1988
14:35 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
15:50 Nie lubię poniedziałku - komedia Polska 1971, reż. Tadeusz Chmielewski
18:20 Historie miłosne - dramat obycz. Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr
20:00 Boże Ciało - dramat obyczajowy Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel
22:20 Bo we mnie jest seks - film biograficzny Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota
00:35 Horror Story - dramat obyczajowy Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska

ALE KINO+

09:35 **Matthew Perry. Ten, którego zabrakło.**
10:50 **Nora Roberts — Księżyc nad Karoliną (Carolina Moon)** ★★ - thriller USA/Niemcy/Kanada 2006 (120 min)
12:50 **Bracia ze stali (The Iron Claw)** ★★★★ - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Sean Durkin, wyk. Zac Efron (155 min)
15:25 **Wszyscy wiedzą (Todos lo saben)** ★★★★ - dramat krym. Hiszpania/Francja/Włochy 2018, reż. Asghar Farhadi, wyk. Penélope Cruz (155 min)
18:00 **Strefa interesów (The Zone of Interest)** ★★★★★ - dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023 (130 min)
20:10 **Patience II** (7,8) - serial krym. Wlk. Brytania 2026, wyk. David Sterne, Ben Brouckaert
22:25 **Ból i blask (Dolor y gloria)** ★★★★ - dramat obyczajowy Hiszpania/Francja 2019 (135 min)
00:40 **Chleb i sól** - dramat ★★★★ obycz. Polska 2022, reż. Damian Kocur, wyk. Jacek Bies (125 min)

POLSAT FILM

08:05 Sąsiedzi - serial anim.
08:20 Był sobie kosmos
10:00 Jeźdźcy smoków: Na końcu świata III (3,4,5/13)
11:30 Minionki: Wejście Gru - film anim. USA/Francja 2022
13:10 Ewolucja - komedia USA 2001, reż. Ivan Reitman
15:25 Szklana pułapka 4.0 - film sens. USA/Wlk. Bryt. 07
18:00 Pan i władca: Na krańcu świata - film przyg. USA 2003
21:00 Telefon - thriller USA 2002, reż. Joel Schumacher
22:40 Gorący towar - kom. krym. USA/Wlk. Brytania 2013

FILMBOX+ ONE

07:55 Strażnik Teksasu V (20,21,22/27) - serial sens.
10:55 Vera VI (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
12:50 Kacper - film fantasy USA 1995, reż. Brad Silberling
14:55 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
17:45 Zbuntowana - film sens. USA/Kanada 2015
20:00 Vera VI (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
22:00 Hooligans III - film sens. Wlk. Brytania/USA 2013
00:00 Suma wszystkich strachów - film sensacyjny USA/Niemcy/Kanada 2002

TVP KULTURA

08:00 **Liturgia prawosławna**
09:05 **Wspólny dom** (41)
09:35 **Przystań nad Biblią**
09:55 **Kroniki Sherlocka Holmesa** - serial krym.
11:00 **Kosmos 1999 II** (10/24)
12:10 **Król Maciuś Pierwszy** - spektakl teatralny
13:40 **Koncert** Polska 2026
14:25 **Paryżanka (Une parisienne)** ★★★ - komedia F/Włochy 1957, reż. Michel Boisrond (100 min)
16:05 **Nad Niemnem** (2/4) - serial obycz. PL 1986
17:15 **Studio Kultura** (690)
18:05 **Gala wręczenia Dorocznych Nagród Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**
20:00 **Siedem lat w Tybecie (Seven Years in Tibet)** ★★ - film biograficzny USA/Wlk. Bryt. 1998 (145 min)
22:25 **Porozmawiajmy szczerze** (24)
23:05 **Tycjan: imperium barw** - film dok.
00:45 **Uderzenie** - film krótkom. PL 2020 (40 min)
01:25 **Kos** - film hist. Polska/Szwecja/Niemcy 2023, reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia (135 min) ★★★

WARNER TV

10:40 Miłość jak narkotyk - komedia romantyczna
12:45 Akademia Policyjna IV - komedia USA 1987
14:25 Superman IV - film s.f. Wlk. Brytania/USA 1987
16:05 Uwolnić orkę IV - film przygodowy USA 2010
18:10 Dziedzic Maski - komedia USA/Niemcy/F/Australia 2005, reż. Lawrence Guterman
20:00 W samym sercu morza - film przyg. USA/Aus./Hiszp. 2015, reż. Ron Howard
22:20 Chłopcy z ferajny - film sensacyjny USA 1990

PARAMOUNT

09:45 Marley i ja - komedia USA 2008, reż. David Frankel
12:20 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011
14:35 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
17:20 Top Gun: Maverick - film sensacyjny USA 2022
20:00 Tajna baza - komedia USA 2022, reż. Henry Joost
22:10 Przetrwanie - film sens. USA 2011, reż. Joe Carnahan
00:30 Spokojny Amerykanin - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Aus./Francja/Kanada 2002

HBO

09:40 **Piraci, którzy nic nie robią** ★★ - film anim. USA/Kanada 2008, reż. Mike Nawrocki (85 min)
11:05 **Chórzyści** ★★★ - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2025, reż. Nicholas Hytner (110 min)
12:55 **Policzalne** ★★★ - dramat obycz. Aus. 2024, reż. Marcelle Lunam (90 min)
14:25 **Nowy początek** ★★★★ - film s.f. USA/Kan. 2016, reż. Denis Villeneuve, wyk. Amy Adams (115 min)
16:20 **Jumanji: Następny poziom** ★★★ - film przyg. USA 2019 (120 min)
18:20 **Blue Moon** ★★★ - film biograficzny USA/Irlandia 2025 (100 min)
20:00 **Lodowy szlak: Zemsta** ★★ - film sens. USA/Australia 2025, reż. Jonathan Hensleigh, wyk. Liam Neeson (110 min)
21:50 **Creed III** ★★★ - film sens. USA 2023, reż. Michael B. Jordan (115 min)
23:45 **Nocna suka** ★★ - czarna komedia USA 2024, reż. Marielle Heller (100 min)
01:25 **Prawa ludzi** ★★ - dramat woj. USA 2024, reż. Phil Blattenberger (95 min)

CINEMAX

11:10 CJ7 - komedia Hongkong/Chiny 2008
12:35 Gdyby ulica Beale umiała mówić - dramat miłosny USA 2018, reż. Barry Jenkins
14:30 Imię - komedia Francja/Belgia 2012
16:20 Goodbye, Lenin! - komediodramat Niemcy 2003
18:20 Dzień Świstaka - komedia USA 1993
20:00 Raport - film biograf. USA 2019, reż. Scott Z. Burns
22:00 Nieznajomy pod Wielkim Łukiem - dramat obycz. Francja/Dania 2025

ROMANCE TV

07:40 Górski lekarz (5,6,7/8)
13:20 Rosamunde Pilcher: Upragnione dziecko Amy - film obyczajowy Niemcy 2023
15:15 Lost w Fusecie — Ślad cieni: Ślad cieni, część 1. - film krym. Niemcy 2024, reż. Felix Herzogenrath, wyk. Jan Krauter
17:05 Dwa osły na Sardynii - komedia Niemcy 2015
18:55 Falk (2/6) - serial obycz.
20:00 Piękna i miliarder na Bali - dramat obycz. USA 2024
21:55 Rejs ku szczęściu (16/31) - serial obyczajowy
23:50 Bella Casa - komedia romantyczna Niemcy 2014

CANAL+ PREMIUM

09:15 **Pod gwiaździstym niebem** ★★ - komedia romant. USA 2025 (100 min)
10:55 **Nowa fala** - film ★★★★ biograficzny Francja/USA 2025, reż. Richard Linklater (110 min)
12:45 **Być kochaną** - dramat ★★★ obycz. Norwegia/Szwecja 2024 (105 min)
14:30 **Ocaleni** - thriller USA/Kanada 2008, reż. Rodrigo García ★★ (90 min)
16:00 **Niemożliwe** - film ★★★★ katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (110 min)
17:50 **Niania w Nowym Jorku** ★★★ - komedia romantyczna USA 2007 (105 min)
19:35 **Ultimatum Bourne'a** ★★★★ - film sens. USA/Niemcy/F/Hiszpania 2007, reż. Paul Greengrass (115 min)
21:30 **Niewypowiedziana wojna II** (6/6) - serial s.f. Wlk. Brytania 2026
22:20 **Mexicali. Ziemia bezprawia** ★★ - film sens. USA 2026, reż. Luke LaFontaine, wyk. Bren Foster (100 min)
00:00 **Piła** - horror USA 2004, ★★ reż. James Wan, wyk. Cary Elwes (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Lekarze IV (2,3,4)
10:50 Sonic 2. Szybki jak błyskawica - film anim. USA/Japonia/Kan./Wlk. Bryt. 2022
13:30 Maska - komedia USA 1994, reż. Chuck Russell
15:45 Kogel-mogel - komedia PL 1988, reż. Roman Załuski
18:00 Galimatias, czyli kogel–mogel II - komedia Polska 1988
20:00 Diuna: Część druga - film przyg. USA/Kan. 2024
23:25 Simona Kossak - film biograficzny Polska 2024
01:30 13 minut - film sensacyjny USA/Kanada 2021

AMC

08:45 Kopalnie króla Salomona, cz. 2 (2) - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004
10:40 Tristan i Izolda - melodramat USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Czechy 2006
13:15 Miasto cienia - film przyg. USA 2008, reż. Gil Kenan, wyk. Saoirse Ronan
15:15 Ślepy traf - dramat kryminalny USA 2013
17:10 Powrót na błękitną lagunę - film przyg. USA 1991
19:15 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
22:00 Kraina złoczyńców - film sensacyjny USA 2014

eprasa.pl 3331839983

AXN

08:00 Walker: Strażnik Teksasu III - serial krym.
09:55 Rekrut: Feds (14,15, 16,17,18/22) - serial sens.
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (9,10,11,12,13/23) - serial krym. USA/Kan. 2000
20:00 Snajper II - film sens. USA/Węgry 2002, reż. Craig R. Baxley, wyk. Tom Berenger
21:55 Snajper III - film sens. USA 2004, reż. P.J. Pesce
23:40 Adrenalina - film sens. USA 2006, reż. Mark Neveldine, Brian Taylor

EPIC DRAMA

08:50 Panna Marple VI (3/3)
10:45 Poirot: Przegrany gość V
11:55 Poirot V (3,4,5/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
15:15 Dalgliesh (2,5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
19:05 Projekt Błękitna Księga II (8/10) - serial s.f.
20:00 Rodzina Hardacre'ów (2/6) - serial obycz. Wlk. Brytania/Irlandia 2024
21:00 Morderstwo w małym mieście II (4) - serial krym.
21:55 A.B.C. (2/3)
22:55 Rodzina Hardacre'ów
23:55 Detektyw Murdoch XVII (15,16/24) - serial krym.

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (1)
12:30 Love the Look (1) - program rozrywkowy Polska 2026
13:30 Jestem z Polski XVIII (1,36,37/14) - serial dok.
16:35 Teraz one (1)
17:10 Do zobaczenia III (1/10)
17:45 Bitwa o gości (9)
18:45 Kuchenne rewolucje (8, 9) - reality show
20:45 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2026
21:50 Kobieta na krańcu świata XVII - cykl reportaży
22:50 Azja Express (4)
00:35 No to lecę! (4)

TVN TURBO

11:45 Z drugiej ręki (4) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować
13:15 Duda kontra Szafrański
14:00 Moto kombat (4) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
14:45 Zawodowi handlarze (4)
15:30 Po raz trzeci! Sprzedane
16:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (4,16/17)
17:15 Ciężarówką przez pół świata (4/8) - serial dok.
18:15 Naprawy nie do naprawy
19:00 Raport końcowy (837)
19:25 Wojny samochodowe (9, 10) - program rozrywkowy
21:25 Zawodowi handlarze (4)
22:10 Jeździć, obserwować

BBC FIRST

08:25 Śmierć z dala od palm III (2/6) - serial kryminalny
09:30 Duma i uprzedzenie (3,4/6) - serial obyczajowy
11:40 Ale akcja! - serial kom.
13:35 Morderstwa w Midsomer VI (2,2,3,3/5) - serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej XI
18:55 Detektyw z Chelsea III
19:55 Śmierć pod palmami XI (5/8) - serial kryminalny
21:00 W cieniu podejrzeń (8/8)
22:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny III (4,5/6)
00:15 Lynley (2/4) - serial krym.

FX

08:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (13,14/17)
09:55 Z Archiwum X III (4,5,6,7/24) - serial s.f.
13:35 The Hunting Party II (10/13) - serial krym. USA 2026
14:30 Karmazynowy przypływ - film sensacyjny USA 1995
16:55 Dzień Niepodległości - film s.f. USA 96, reż. Roland Emmerich, wyk. Will Smith
20:00 Patriota - film akcji USA 1998, reż. Dean Semler, wyk. Steven Seagal, Gailard Sartain
21:40 Obcy: Ziemia (7,8/8)
23:35 Salt - film sens. USA 2010, reż. Phillip Noyce

HGTV

08:10 Uratuj swój ogród (26)
09:05 Nowa Maja w ogrodzie (12, 13, 37, 38) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród II (7,8,6/8) - serial dok.
12:40 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy (7,8/12)
13:40 Letnia chata na lata XIII
15:45 Zgłoś remont (6)
16:40 Weekendowa metamorfoza (3, 6) - reality show
18:40 Zgłoś remont (4)
19:40 House Hunters (2, 3, 4) - reality show Polska 2018
21:20 Pogromcy chaosu (9)
22:20 Dorota inspiruje (8)

BBC LIFESTYLE

10:30 Mistrzowie szycia
13:55 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
14:50 Wielkie brytyjskie wypieki (9, 10) - pr. rozrywkowy
16:55 Stacey Dooley wpada na weekend II - serial dok.
17:55 W 80 kilo dookoła świata
18:55 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (2/6) - serial dok.
19:55 Koreańska uczta Eda i Ryu (4) - mag. kulinarny
21:00 Winnice Australii i Gary Barlow (4) - serial dok.
22:00 Najlepszy konsultant ślubny (4) - pr. rozrywkowy
23:15 Glukozowa Bogini

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (12/22)
08:30 Teoria wielkiego podrywu V - serial kom.
12:55 Teoria wielkiego podrywu VI (5/24) - serial kom.
13:25 Przyjaciele (11,12,13/24)
14:52 Duchy II (7,8/22)
15:50 Norbit - komedia romantyczna USA 2007
17:55 Kosmiczna załoga - komedia USA 1999
20:00 Zostańmy przyjaciółmi - komedia romantyczna USA/Niemcy/Kanada 2005
22:00 The Office PL IV (1,2/12)

TVP SERIALE

08:20 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
08:55 Stawka większa niż życie (3,4) - serial wojenny
11:20 Czterej pancerni i pies (6,7) - serial woj. Polska 1969
13:35 Ojciec Mateusz 34 (6,7)
15:30 Komisarz Alex XXVI (4) - serial krym. Polska 2026
16:30 Ranczo III (4/13) - serial kom. Polska 2008
17:30 Czterej pancerni i pies (8,1) - serial wojenny Polska 1970, wyk. Janusz Gajos
19:50 Ojciec Mateusz 35
22:45 Ranczo III (5,6/13)
00:40 Rodzinka.pl XIX

CANAL+ KUCHNIA

10:45 Jamie: uczta za mniej (3)
11:40 Klejnoty Morza Śródziemnego - serial dok.
12:30 Hiszpańskim szlakiem z Gonzalo - serial dok.
13:30 Poza Bali (2)
14:35 James Martin: hiszpańska przygoda (6)
15:25 Jamie Oliver (8) - mag.
16:20 Włoska uczta (7,8)
17:20 U sąsiadów w kuchni XVI
18:30 Jakubiak rozgryza Polskę
19:25 Nie bój ryby! (10, 11)
20:15 m jak mięso (5, 6)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:45 Hongkong od kuchni (6)

CANAL+ DOMO

09:05 Twój kawałek ogrodu
10:10 Gardeners' World (31)
11:20 Pokochaj swój ogród (4)
12:20 Ucieczka na wieś XXV
14:10 Wielkie projekty X (3)
15:15 Luksusowa ucieczka
16:15 W mieście czy na wsi
17:15 Projekty marzeń (5/12)
18:10 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (3) - magazyn
18:35 Daleko od miasta XVI (7)
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pokochaj lub sprzedaj
21:55 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (4/20) - serial dok.
22:50 Mały metraż w wielkim stylu II - serial dok.

PLANETE+

13:35 Natura kontra upał (1)
14:45 Najdzikse ostępy Europy II (4/5) - serial dok.
15:50 Premiera: Najdzikse ostępy Europy II (5/5)
17:00 Premiera: Planeta ciągłych przemian II - serial dok.
18:05 Dokąd dzisiaj? IV (54,55)
18:50 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (8,1/8)
19:45 Dynastia Nehru-Gandhi
20:55 Kasparow. Gra o wielką stawkę - film dok. F 2023
22:00 Premiera: Śmierć na Cyprze (4) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Być jak da Vinci (4/10)
09:00 Złomowisko PL V (11/16)
11:00 Kwatery Hitlera (2/10)
12:00 Bracia Collins biorą się do roboty (9)
13:00 Ciężarówką przez Route 66 (7/7) - serial dok.
14:00 Ocalić dom: Interwencja - reality show
16:00 Zawodowcy: drwale II
17:00 Nic do zgłoszenia (6/8)
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Kroniki policyjne:
20:00 Ocalić dom: Interwencja - reality show USA 25
22:00 W oku cyklonu III (5)
23:00 Kroniki policyjne

TVP HISTORIA

13:45 Flesz historii (780)
14:10 Czarne złoto - film przygodowy Francja/Katar/Tunezja/Włochy 2011
16:25 Ex libris - magazyn
16:50 Starożytny Egipt. Kronika Imperium (4/8)
17:50 Na kłopoty Bednarski (5)
18:55 Gry wojenne (1/6)
20:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (3/10)
20:55 Polskie 100 lat (22)
21:25 Dom pod Dwoma Orłami
22:25 Generał Nil - film biograficzny Polska 2009
00:40 O Polskę trzeba walczyć

HISTORY

12:00 Absurdy przeszłości
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (8/18)
14:00 Tajemnice Dolnego Śląska II (3) - serial dok.
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (16)
15:20 Starożytni kosmici XVIII
16:10 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
19:05 Starożytni kosmici XVI
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (14/20) - serial dok.
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic (3/10)
22:00 Absurdy przeszłości II

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Odkopać historię (4)
14:00 Makro inżynieria IV
15:00 Premiera: Burzliwa historia Tudorów (4/6)
16:00 Premiera: Klucz do przepowiedni - serial dok.
17:00 Utracone bomby zimnej wojny - serial dok. F 2018
19:00 Śladami tajemnic
20:00 Al-Kaida: przed 11 września - serial dok.
21:00 Premiera: Górnicy z Chile: wyścig z czasem
23:00 Katastrofa w przestworzach XV (8,10/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII
09:00 Działkowcy III (3,4)
11:00 Z klimatem i z pasją (15)
11:30 Wojny magazynowe IX (5,10,11,13,14) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (5,6/20)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (36,37,38,39) - serial dok.
21:00 Wioski wioseczki (6,7)
22:00 Narcos. Francuski łącznik - film dok. Francja 2025
23:00 Najsłynniejsze napady (4/8) - serial dok. USA 2023
00:00 UFO. Zaginione dowody II (1/10) - serial dok.

BBC EARTH

08:00 W okowach mrozu VI
10:00 Życie na pustkowiu
10:55 Niezwykłe wyspy tropikalne (1/3) - serial dok.
12:05 David Attenborough i cuda natury III (2/6)
12:35 W okowach mrozu V
13:35 Przez nieznaną Afrykę
14:35 Planeta doskonała
16:40 Życie na pustkowiu IV
18:40 Miłosne rozgrywki zwierząt (5/5) - serial dok.
19:45 Błękitna Planeta II (3/7)
20:55 Niezwykłe wyspy tropikalne (1/3) - serial dok.
22:00 W okowach mrozu (6/6)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:55 Starożytne superbudowle III (5,6/6) - serial dok.
11:10 Wielkie budowle Rzymian (1,2,3/3) - serial dok.
14:35 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
17:05 Lądowanie w Normandii: historia żołnierza (1,2/2) - serial dok. Wlk. Bryt. 2023
19:05 Wiolonczelistka z Auschwitz - film dok.
21:00 Duma i prostytucja - film dok. Wlk. Brytania 2022
22:00 Anna Boleyn i Elżbieta I: królowe-więźniarki - film dok.
23:00 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.

eprasa.pl 3331839983

PONIEDZIAŁEK 28.09

Od A do Z

2012 ★★
film katas., USA 2009, reż. Roland Emmerich, wyk. John Cusack, Amanda Peet, Chiwetel Ejiofor
20:30 | polsat
Efektowna siłą efektów specjalnych wizja zagłady świata wraz z końcem kalendarza Majów: ostatni tak wystawny film zrealizowany z pominięciem współczesnej technologii 3D.

90 MINUT DO ŚMIERCI ★★
film sens., USA 2021, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Scott Adkins, Vas Sanchez
22:35 | tv puls
Przygotowany do wysadzenia budynek kryje 3-milionowy gangsterski łup, o który walczą bezwzględni gangsterzy, strażnik więzienny pilnujący ich szefa oraz robotnik, który znalazł skarb zakładając ładunki.

BANDYCI ★★
western, USA 2001, reż. Les Mayfield, wyk. Colin Farrell, Scott Caan, Ali Larter
20:10 | ale kino+ hd
Farmerzy Środkowego Zachodu buntują się przeciwko budowniczym kolei, którzy za ich plecami zagarnęli ich ziemię: narodziny legendy Dzikiego Zachodu, której bohaterami zostali bracia Frank i Jesse James.

CIENKA CZERWONA LINIA ★★★★★
dramat wojenny, USA/Kanada 1998, reż. Terrence Malick, wyk. Sean Penn, Jim Caviezel, Adrien Brody
21:40 | cinemax
Terrence Malick powraca do kina po 20 latach, by na kanwie powieści Jamesa Jonesa o wojnie na Pacyfiku dać studium bezsilności człowieka wobec wojennej machiny. Wciska w fotel.

DOBRY CHŁOPIEC ★★★★
horror, Polska/Wlk. Brytania 2025, reż. Jan Komasa, wyk. Stephen Graham, Andrea Riseborough, Anson Boon
21:50 | canal+ premium
Niezbyt dalekie echo „Mechanicznej pomarańczy": 19-letni kryminalista i influencer zostaje uprowadzony przez dysfunkcjonalną rodzinę i poddany równie specyficznej co wątpliwej resocjalizacji.

Zion

20:00 | cinemax ★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Francuska Gwadelupa: młody lekkoduch decyduje się na podjęcie współpracy z miejscową mafią, gdy na chwilę przed pierwszym zleceniem znajduje niemowlę na swoich schodach. Jakiego wyboru dokona?

FILM SENSACYJNY
FRANCJA/BELGIA 2025, REŻ. NELSON FOIX. WYK. SLOAN DECOMBES, PHILIPPE CALODAT, CÉDRIC VALIER "ZEBRIST"

FACET Z OGŁOSZENIA ★★
komedia romantyczna, USA 2005, reż. Gary David Goldberg, wyk. Diane Lane, John Cusack, Elizabeth Perkins
19:55 | warner tv
Trzydziestoparoletnia rozwódka nie szuka nowego partnera, ale kiedy rodzina umieszcza jej ogłoszenie w internetowym biurze matrymonialnym, musi się spotykać z mężczyznami. Zgrane.

GODZINY SZCZYTU II ★★
film sens., USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker, John Lone
22:40 | tvn
Powtórka z dynamicznej rozrywki w nowych dekoracjach: wygimnastykowany Jackie Chan i złotousty Chris Tucker jako para policyjnych detektywów kontra hongkońska triada po obu stronach Pacyfiku.

KOPNIĘCI W CZASIE ★★
komedia, Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau, wyk. Elsa Zylberstein, Didier Bourdon, Mathilde Le Borgne
19:20 | canal+ premium
Małżonkowie z dwójką dzieci na francuskiej prowincji żyją sobie szczęśliwie w 1958 roku aż do chwili, kiedy w wyniku porażenia prądem nie wylądowali w roku 2025. Zdołają się przystosować?

KSIĄŻĘ PRZYPŁYWÓW ★★★
melodramat, USA 1991, reż. Barbra Streisand, wyk. Nick Nolte, Barbra Streisand, Blythe Danner
20:00 | tvp kultura
Reżyserski i aktorski popis Barbry Streisand jako nowojorskiej pani psychoanalityk, która rozwiązuje własne problemy, próbując pomóc rodzeństwu swoich pacjentów. Świetny Nick Nolte.

LOKATORKA ★★
dramat krym., Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak
22:05 | kino polska
Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej losem Jolanty Brzeskiej.

SAN ANDREAS ★★★
film katas., USA 2015, reż. Brad Peyton, wyk. Dwayne Johnson, Carla Gugino, Alexandra Daddario
22:00 | warner tv
Gdy w Kalifornii dochodzi do największego trzęsienia ziemi w historii, pilot helikoptera ratunkowego rusza na poszukiwanie zaginionej córki. Pilota gra Dwayne Johnson, więc niespodzianek brak.

SUPERGIRL ★★
film s.f., USA 2026, reż. Craig Gillespie, wyk. Milly Alcock, Matthias Schoenaerts, Eve Ridley
22:25 | hbo
Z uniwersum DC Comics: Supergirl, kuzynka Supermana, dołącza do pościgu za kosmicznym piratem i wszelkim złem wcielonym, który otruł jej psa, ale ukrywa antidotum, aktywne przez trzy dobry.

SURFER ★★
thriller, Australia/Irlandia 2024, reż. Lorcan Finnegan, wyk. Nicolas Cage, Julian McMahon, Finn Little
23:40 | canal+ premium
Nicolas Cage powraca w rodzinne strony w nadziei wykupienia domu, który należał do jego rodziny. Przy okazji chciałby posurfować, ale grupa miejscowych wyrostków nie chce mu na to pozwolić, Pożałują.

SZEF ROKU ★★★★
komedia, Hiszpania 2021, reż. Fernando León de Aranoa, wyk. Javier Bardem, Manolo Solo, Almudena Amor
23:30 | ale kino+ hd
Producent wag zabiega o prestiżową nagrodę, kiedy w dniu wizytacji branżowego jury przed bramą fabryki pojawia się niedawno zwolniony pracownik. Plus Javier Bardem jako niekoniecznie godny szacunku szef.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 3331839983

PONIEDZIAŁEK 28.09

TVP1

07:30 Studio Raban (450)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (11)
09:00 Ranczo II (3/13)
10:05 Komisarz Alex II (3/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXI (10)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Ssaki (1) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (622)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5969)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio Ligi Narodów UEFA (na żywo)

20:35 Piłka nożna: Liga Narodów UEFA: 2. kolejka grupy B4: Szwecja – Polska (na żywo)
23:15 Film dokumentalny
00:25 Balans bieli (142) - mag. Polska 2025
01:10 Cisza nocna - horror ** Polska 2024, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Maciej Damięcki, Zdzisław Wardejn, Włodzimierz Press, Anna Nehrebecka, Robert Wabich (115 min)
03:05 Film dokumentalny

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Rodzina (nie od) święta
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7690) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7690) - mag. Polska 2026
11:45 Okrasa łamie przepisy (413) - mag. kulinarny
12:25 Koło fortuny
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada (3053)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1676)
20:50 M jak miłość - serial obycz. Polska 2026
21:50 Na sygnale - serial obycz. Polska 2026
22:20 Berlin Ku'damm '77 IV - serial obycz.
23:20 Matlock (17,18/19)
01:00 Zaślubiona (4)
02:15 Rozgrywka (The Score) ** - film sens. Niemcy/USA/Kan. 2001, reż. Frank Oz (120 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Trudne sprawy XV (9) - serial fab.-dok. Polska 2018
09:00 Dlaczego ja? 29 (42) - serial fabularno-dok.
10:05 Wypasiona Kuchnia (16)
10:20 Dlaczego ja? 29 (41,43) - serial fabularno-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (19)
13:20 Gliniarze XVII (23,24)
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (19) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (20)
18:00 Pierwsza miłość 50 (84) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (928)
19:25 Wypasiona Kuchnia (29) - serial kom. Polska 2026
19:55 Milionerzy (136)

20:30 2012 - film katas. ** USA 2009, reż. Roland Emmerich, wyk. John Cusack, Amanda Peet, Chiwetel Ejiofor, Thandiwe Newton (205 min)
23:55 Koszmarna noc (Trauma Center) *** - film sens. USA 2019, reż. Matt Eskandari, wyk. Nicky Whelan, Bruce Willis (130 min)
02:05 Krwawa profesja (Blood Work) *** - thriller USA 2002, reż. Clint Eastwood (155 min)

TVN

05:10 Nauka jazdy (13)
05:40 Uwaga! (7744)
05:55 Ukryta prawda (26/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Tomyśl – Oaza Smaku
07:45 Dzień Dobry TVN (5789)
11:20 Doradca smaku (17) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje: Wejherowo – Deptak 33 (4) - reality show Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje: Grodzisk Mazowiecki – Orient X-press/Pełen Rondel XXIII
13:40 Ukryta prawda
16:50 Szpital św. Anny IV (21)
17:55 Detektywi VII (21)
18:55 Lalka – relacja z premiery (1/2) - reportaż
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:30 Lalka – relacja z premiery (2) - reportaż
19:55 Uwaga! (8096) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (17)
21:30 Taskmaster (5)
22:40 Godziny szczytu II (Rush Hour 2) ** - film sens. USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker, John Lone (115 min)
00:35 Rozwodnicy *** - komediodramat Polska 2024, reż. Michał Chaciński, Radosław Drabik (125 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (16,21/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (8,9/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (15/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (41,42) - serial obyczajowy Polska 2024
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 22 kule (L'Immortel) *** - film sens. Francja 2010, reż. Richard Berry, wyk. Jean Reno, Kad Merad (155 min)
22:35 90 minut do śmierci (Castle Falls) ** - film sensacyjny USA 2021, reż. Dolph Lundgren (100 min)
00:15 Gotowy na wszystko (Lukas) ** - thriller Belgia/Francja 2018, reż. Julien Leclercq (110 min)
02:05 Dzielnica strachu III - serial kryminalny

TVN7

05:20 Ten moment (31) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (51,52,53/69) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (42,34,35/51) - serial fabularno-dok. Polska 2022
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (39/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny IV (11) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (5/67)
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (15) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (7/60)
20:00 Hotel Paradise (19) - real tv Polska 2026
21:00 72 godziny (3 Days to Kill) ** - film sens. USA/Francja 2014, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Kevin Costner, Amber Heard, Hailee Steinfeld, Connie Nielsen (150 min)
23:30 Elvis - film biograficzny **** USA/Australia 2022, reż. Baz Luhrmann, wyk. Austin Butler, Tom Hanks, Olivia DeJonge (195 min)

MEZZO

11:15 Orkiestra Paryska, K. Mäkelä: Copland, Connesson, Gershwin, Tower, Varèse
12:40 Dizzy Gillespie Quartet – Berliner Jazztage 1974
13:25 Intermezzo
13:55 Giuseppe Verdi: Traviata - opera Belgia 2024
16:50 Filharmonicy Wiedeńscy, Daniele Gatti
18:25 Dawid Ojstrach, artysta z ludu? - portret muzyka
19:40 John Coltrane – Comblain La Tour Jazz Festival 1965 - koncert
20:30 Monteverdi z Mantui do Wenecji - muzyka klasyczna
22:40 Antonio Vivaldi: Les Quatre saisons dansées - balet Francja 2024
00:00 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie - balet Włochy 2017

PULS 2

09:45 Bing (19,20/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (17,18)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz II (1,2/26) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Psi patrol IV (20/26)
12:35 Gumisie VI (2,3/18)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI (3,10/26)
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (21,22/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (21,22/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (10) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby II

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (12) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (18,19,20/65)
11:55 Na ratunek 112 XVI (1,2)
12:55 Trudne sprawy XV
15:55 Policjantki i policjanci XXV (20) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (448) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXV (21) - serial obycz.
20:00 Wypasiona Kuchnia (28)
20:05 Uroczysko VI (17) - serial krym. Polska 2026
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (17)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (17) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni
23:10 Killerman - film sens. USA 2019, reż. Malik Bader

METRO

07:40 Szpital (38,39,40/67)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (63/68)
13:35 Bez kompleksów (1)
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. IV (4) - serial obyczajowy Polska 2007
16:55 Idź na całość (28) - teleturniej Polska 2026
18:00 Złomowisko PL V (7) - serial dok. Polska 2017
19:00 Kartoteka VIII (3,4/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni II (5,6) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Hannibal II (6/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII - serial dok.
01:20 Szpital (37/67)

eprasa.pl 3331839983

PONIEDZIAŁEK 28.09

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (247) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (16)
09:45 Górski lekarz XVIII (6,7/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2025
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (13,1/13)
14:00 Hudson i Rex: Najwyższa kara IV (11/16) - serial krym.
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (16,17) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach V (1,3,10/10) - serial dok. Kan. 2007
20:00 Elektra - film sens. ** USA/Kanada/Szwajcaria 2006, reż. Rob Bowman, wyk. Jennifer Garner, Goran Višnjić (120 min)
22:00 Ekstradycja III (2,3) - serial sens. Polska 1998, wyk. Marek Kondrat, Janusz Gajos, Jan Englert, Adam Ferency, Piotr Machalica
00:30 Pulp Fiction - komedia ***** kryminalna USA 1994, reż. Quentin Tarantino, wyk. John Travolta, Samuel L. Jackson, Uma Thurman (195 min)

ALE KINO+

09:25 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (35 min)
10:00 Karen Pirie (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
11:50 Detektyw Foyle II (3/4) - serial kryminalny
13:55 Nora Roberts – Księżyc nad Karoliną (Carolina Moon) ** - thriller USA/Niemcy/Kanada 2006, reż. Stephen Tolkin, wyk. Claire Forlani, Oliver Hudson (120 min)
15:55 Niemożliwe (The Impossible) **** - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (130 min)
18:05 Detektyw Foyle II (4/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2003
20:10 Bandyci (American Outlaws) ** - western USA 2001, reż. Les Mayfield, wyk. Colin Farrell, Scott Caan (125 min)
22:15 Edukacja XD (7,8/10) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Tomasz Włosok, Michał Balicki
23:30 Szef roku (El buen patrón) **** - komedia Hiszpania 2021, wyk. Javier Bardem (145 min)
01:55 Król (7/8) - serial krym.

TVP KULTURA

08:20 Tamte lata, tamte dni
09:00 Przygody pana Michała (13)
09:40 Człowiek, który zdemoralizował Hadleyburg
10:20 Paryżanka (Une parisienne) *** - komedia Francja/Włochy 1957, reż. Michel Boisrond (100 min)
12:00 Hollywoodzki remake
13:05 Co mówią lekarze - film krótkom. Polska 2009 (40 min)
13:45 Kosmos 1999 II (9/24)
14:45 Dzieci i ryby - komedia *** Polska 1996, reż. Jacek Bromski (115 min)
16:40 Rodzina Połanieckich (1) - serial obycz.
18:15 Dobry tytuł (54) - mag.
18:55 Rawhide III (17)
20:00 Książę przypływów (The Prince of Tides) *** - melodramat USA 1991, reż. Barbra Streisand, wyk. Nick Nolte, Barbra Streisand (140 min)
22:20 Siedem lat w Tybecie (Seven Years in Tibet) ** - film biograficzny USA/Wlk. Bryt. 1998 (145 min)
00:45 Tycjan: imperium barw - film dok.

HBO

09:00 Obóz Niedźwiedzi ** **Pazur** - komedia Hiszp./Portugalia 2025, reż. Silvia Quer (100 min)
10:40 Pies i Robot - film anim. **** Hiszpania/F 2023, reż. Pablo Berger (105 min)
12:25 Wyśnione piosenki ** - dramat obyczajowy USA 2024 (90 min)
13:55 Rozważni i romantyczni – klub miłośników Jane Austen *** - komediodramat USA 2007, reż. Robin Swicord, wyk. Maria Bello (105 min)
15:40 Lodowy szlak: Zemsta ** - film sens. USA/Aus. 2025, reż. Jonathan Hensleigh (110 min)
17:30 Spider-Man: Bez drogi do domu *** - film s.f. USA 2021, reż. Jon Watts, wyk. Tom Holland (150 min)
20:00 Latarnie (7) - serial sensacyjny USA 2026
21:00 Druga młodość (3)
21:35 Piekło kobiet (4/6)
22:25 Supergirl - film s.f. ** USA 2026, reż. Craig Gillespie (110 min)
00:15 MaXXXine - horror *** USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (100 min)

CANAL+ PREMIUM

08:45 Łapu-Capu (231)
09:00 Miss mokrego podkoszulka - komedia Polska 2002 (60 min)
10:00 Imagine Dragons: Live at the Hollywood Bowl
12:10 Nadzieja - dramat ** obycz. Niemcy/Polska 2007, reż. Stanisław Mucha (100 min)
13:50 Joseph i jego dzieci
14:45 Zmierzch - film fantasy ** USA/Wielka Brytania 2008 (120 min)
16:45 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
17:15 Jason Bourne - film *** sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 16 (120 min)
19:15 Łapu-Capu (232)
19:20 Kopnięci w czasie ** - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (100 min)
21:00 Apollo w ogniu: Apollo Has Fallen (4/8) - serial sensacyjny Francja/Wlk. Brytania/USA 2026
21:50 Dobry chłopiec **** - horror Polska/Wlk. Brytania 2025 (110 min)
23:40 Surfer - thriller Australia/Irl. 2024, reż. Lorcan Finnegan (100 min)

KINO POLSKA

07:35 Bolek i Lolek (12/13)
07:45 Przygody Myszki (11)
08:05 Siedem życzeń (5/7)
09:15 Tego się nie robi kotu - film krótkom. Polska 2022
09:40 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
10:00 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo, Otto Tausig, Jan Schütte
11:50 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Joanna Trzepiecińska, Gary Kemp
13:45 Quo vadis - film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz
17:20 Czterej pancerni i pies (2,3) - serial wojenny Polska 66
20:00 Ostatnia misja - film sensacyjny Polska 1999, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Peter J. Lucas, Janusz Gajos, Ewa Gorzelak, Artur Żmijewski
22:05 Lokatorka - dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak, Krzysztof Stroiński
00:40 Symetria - dramat obycz. Polska 2003, reż. Konrad Niewolski, wyk. Arkadiusz Detmer, Andrzej Chyra

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (6/8)
08:30 Przyjaciółki XXI (5,6/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:30 Nadchodzi Polly - komedia romant. USA 2004
16:25 Wielki mur - film fantasy USA/Chiny 2016
18:30 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia/USA 2015, reż. Peter Landesman
21:00 Sisu - film wojenny Finlandia/Wlk. Brytania/USA 2022, reż. Jalmari Helander
22:50 Życzenie śmierci - film sens. USA/Kanada 2018
01:05 Gliniarze XII (17/60)

WARNER TV

08:00 Teraz albo nigdy! II (7)
09:00 Bajer z Bel-Air III
10:00 Prawo Agaty VII (6)
11:00 Pełniejsza chata III
12:00 Teraz albo nigdy! II (8,9)
14:00 Bajer z Bel-Air III
15:55 Pełniejsza chata III
18:10 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan
19:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
22:00 San Andreas - film katastroficzny USA 2015
00:10 Szeregowiec Benjamin - komedia USA 1980

CINEMAX

11:10 Tatuśkowie - komedia Hiszp. 2025, reż. Borja Cobeaga
12:40 Kika - komedia Belgia/F 2025, reż. Alexe Poukine
14:35 Pocałunek - film fabularny Dania/Nor./Węgry 2020
16:25 Trudny zakład (Zakład) - komedia Francja 1997
18:00 Pierwsza krowa - western USA 2019
20:00 Zion - film sensacyjny Francja/Belgia 2025
21:40 Cienka czerwona linia - dramat woj. USA/Kan. 1998
00:30 Kiedy nikt nie patrzy - thriller USA 2021

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (16/50)
10:55 Lekarze IV (12)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (17/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (100,101)
17:10 Kino w drodze (3) - mag.
17:45 Alfabet filmowy (23)
17:55 Maska - komedia USA 1994, reż. Chuck Russell
20:00 Jack Ryan: Teoria chaosu - thriller USA/Rosja/Wlk. Bryt. 2014, reż. Kenneth Branagh
22:20 Przemytnik - dramat krym. USA/Kanada 2018

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple IV (3/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2009
09:45 Vera IX - serial krym.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12/13)
12:55 Poirot: Karty na stół X
15:00 Strażnik Teksasu V (23,26/27) - serial sens.
17:05 Vera IX (4/4)
18:55 Poirot III (10/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/F 2014
22:10 Nienawistna ósemka - film kryminalny USA 2015
01:55 Nieuchwytny cel - film sensacyjny USA 1993

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XX - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Narzeczona dla geniusza - kom. romant. USA 1994
13:00 Czarodziejki IV
15:00 Dobre rady - komedia USA 2001, reż. Steve Rash
17:15 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
20:00 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
22:05 VMA's 2026
00:55 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008

ROMANCE TV

08:45 Górski lekarz (7/8) - serial obycz. Niemcy/A 2024
10:40 Diagnoza Betty
12:30 Inga Lindström: Uciekające konie w Sudermanii - film obycz. Niemcy/S 2022
14:25 Miłość na horyzoncie - komedia USA 2024
16:20 Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie - romans Austria/Niemcy 2004
18:05 Górski lekarz (8/8)
20:00 Wszystko pół na pół - komedia Niemcy 2024, reż. Alireza Golafshan
22:20 Wszyscy lekko stuknięci - komedia Niemcy 2024

AMC

09:05 Wyznania gejszy - dramat obycz. USA 2005, reż. Rob Marshall, wyk. Ken Watanabe
12:05 Czyste szaleństwo - komedia USA 1980
14:20 Lepiej być nie może - komedia USA 1998
17:20 Uciekająca panna młoda - komedia USA 1999
19:50 Pogromcy duchów - komedia sens. USA 1984
22:00 Terror: Niepokój III (2) - serial grozy USA 2026
23:05 Nożownik - thriller USA 2003, reż. William Friedkin
01:05 Daybreakers. Świt - film s.f. Australia/USA 2009

eprasa.pl 3331839983

AXN

08:25 Ostry dyżur VI (4/22)
09:25 Castle VII (23,1/23)
11:25 Rekrut: Feds (19,20/22)
13:15 Agenci NCIS X (8,9/24)
15:10 FBI VI (1,2/13)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (1,2/24)
19:05 Castle VIII (2,3/22)
21:05 FBI VI (2/13) - serial sensacyjny USA 2024
22:05 FBI: Most Wanted V (5/13) - serial krym. USA 2024
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (1,2/24)
00:50 Castle VIII (2/22)

EPIC DRAMA

08:25 Detektyw Murdoch XVII (19/24) - serial krym.
09:20 Wszystkie stworzenia duże i małe III - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (2,3/6)
14:10 Agenci NCIS XVIII (7/16)
15:00 Panna Marple (4/4)
17:10 Dalgliesh (2/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (8/16)
19:55 Poirot V (7/8)
21:00 Montmartre (3/8)
22:10 Sherlock i córka (8/8)
23:05 Poirot V (7/8)
00:15 Agenci NCIS XVIII (8/16)
01:05 Panna Scarlet VI (3/6)

TVN STYLE

11:20 Dobrze zrobione w domu (4) - mag. Polska 2026
11:30 Ugotowani (8, 9)
13:30 Kuchenne rewolucje
15:35 Pojedynek na podróże (3) - program rozrywkowy
16:35 Mniej znaczy więcej. Live Better For Less (3, 4)
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Kobieta na krańcu świata XVII (4/8) - cykl reportaży
21:50 Jestem z Polski IX (13/15) - serial dok. Polska 2022
22:50 Hotel Paradise (19)
23:45 Mój sąsiad morderca X
00:50 Apetyt na miłość (7)

TVN TURBO

08:25 DeFacto (15, 1)
09:20 Fani czterech kółek XVII
10:20 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5076)
18:15 Wojny samochodowe
20:15 Ciężarówką przez pół świata (4/8) - serial dok.
21:15 Moto kombat (4)
22:00 Raport Turbo (5076)
22:15 Po raz trzeci! Sprzedane - serial dok. Polska 2026
23:00 Jeździć, obserwować

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (1/8)
09:50 Ojciec Brown V (7/15)
10:50 Śmierć pod palmami XI
11:55 Z pamiętnika położnej XIV (8/8) - serial obycz.
13:00 Tajemnice Brokenwood V (2/4) - serial krym.
15:00 Ojciec Brown XIII (5/10)
16:00 Lewis IV (1/8)
17:00 My Life is Murder V (3)
18:00 Morderstwa w Midsomer XX (5/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XI
21:00 Harry Wild V (5/6)
22:00 Dyplomatki (1,2/6)

FX

09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (18/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (7,8/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (2,3/18)
13:50 FBI V (5/23)
14:40 Agenci NCIS (14/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (9,10/21)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 FBI V (6/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (4,5/18)
22:00 The Hunting Party II
22:55 Helikopter w ogniu - dramat woj. USA/Wlk. Bryt. 2001

HGTV

09:00 Nowe życie w starym domu: witajcie we Włoszech
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (1)
12:35 Wymarzony dom w 100 dni VI - serial dok. USA 2024
14:30 Mieszkanie na miarę III
16:25 Polowanie na ogród VIII
18:05 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy - serial dok.
19:05 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
20:05 Zgłoś remont (6)
21:00 Dorota was urządzi
22:30 Dobrze zrobione w domu (2) - mag. Polska 2026

BBC LIFESTYLE

08:25 Mistrzowie szycia (6)
09:35 Zapraszam do stołu
11:30 Najpiękniejsze domy
12:30 10 lat mniej w 10 dni II
13:30 Najlepszy konsultant ślubny (4) - program rozrywkowy Wlk. Brytania 2023
14:45 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - pr. rozrywkowy
15:50 Zapraszam do stołu: wielka porcja (2) - reality show
17:50 Najpiękniejsze domy
18:50 Mistrzowie szycia (6)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - pr. rozrywkowy
21:00 Hotel Savoy (3)
22:00 Karaiby: raj miliarderów

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IV (4/24)
08:55 Przyjaciele II (9,10,5, 6,7,8/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu IX (20-24,1/24)
14:30 Dwóch i pół IV (5,6,7,8/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II (11-14/24)
18:30 Hoży doktorzy (1,2/24)
19:30 Duchy II (9,10/22)
20:30 Teoria wielkiego podrywu X (2,3,4/24)
22:00 VMA's 2026
00:05 Miasteczko South Park IX (14,1/14)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex X (7)
09:30 Rodzinka.pl VII (5/13)
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo III (3/13)
11:30 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXVI (4)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (18) - felieton
13:35 Ojciec Mateusz 34
15:30 Komisarz Alex X (8)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (5,6/13)
19:30 Ojciec Mateusz 34 (12,11) - serial krym.
21:30 Ranczo III (7,8/13)
23:30 Ojciec Mateusz 34 (13)
00:25 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

10:10 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (1) - mag. kulinarny
10:40 U sąsiadów w kuchni
11:50 Kulisy wielkiej kuchni
13:45 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Zgrillowani (2, 3)
16:40 Jamie Oliver - magazyn
18:30 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (8, 9) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (6)
19:50 Maximum Foodie IV (8)
20:20 Gotuj taniej z Jamiem (6)
21:15 Anthony Bourdain XI
23:55 Top Chef - reality show

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty IX
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:05 Adres: rezydencje marzeń (1) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (12) - lifestyle
15:55 Meblokreacje (9, 10)
16:50 Gardeners' World (1)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty IX (5)
20:00 Daleko od miasta X (7,8)
21:00 Adres: rezydencje marzeń (2) - reality show
21:55 Wielkie projekty X (3)
22:50 W mieście czy na wsi
23:40 Luksusowa ucieczka

PLANETE+

14:45 Afryka z góry (6/10)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VII (4,5/14)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (56)
18:15 Polska z góry. Blokowiska (4) - serial dok.
18:40 Premiera: Polska z góry. Blokowiska (5) - serial dok.
19:10 Mam zamek III (4)
19:40 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Sapiens. Narodziny sztuki - film dok. Francja 2023
22:00 Co kryje „Straż nocna" Rembrandta? (2) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę V
09:00 Parker na złotym szlaku VI (8/8) - serial dok.
10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (24)
12:00 Przemytnicy: na lotnisku
13:00 Awantura o furę (1/10)
13:30 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
15:00 Złomowisko PL IX
16:00 Kroniki policyjne
17:00 Od samochodu do domu
18:00 Przygody truckerki (2)
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (1,2/16) - serial dok.
21:00 Nic do zgłoszenia (7/8)
22:00 Od samochodu do domu

TVP HISTORIA

11:40 Plaże Europy (1/6)
12:40 Obłoki śmierci. Bolimów 1915 - film dok. Polska 2020
14:00 Dom (1) - serial obycz.
15:40 Sensacje XX wieku
17:00 Niezwykłe historie Biało-Czerwonych (19)
17:25 Wojenne dziewczyny II
18:20 Ex libris - mag.
18:50 Polskie państwo podziemne 1939-1945
20:00 Zatoka szpiegów II (6)
20:55 Berlin 1945. Dziennik miasta (1) - historia
22:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (3/10)

HISTORY

11:10 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka II (1)
12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (5/22)
14:50 Największe tajemnice świata VII (16) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Ranczo kosmitów VII
17:10 II wojna światowa w kolorze (8/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (13) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Grecja: miejsce pełne tajemnic (3/6) - serial dok.
17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (10/10) - serial dok.
18:00 Krwawe pieniądze: tajemnice nazistowskiej gospodarki - serial dok.
19:00 Zaginione okręty II wojny światowej (4/8)
20:00 Katastrofa w przestworzach XIX (10/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Górnicy z Chile: wyścig z czasem
22:00 Premiera: Ikony lotnictwa (8/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Broń w hollywoodzkich filmach II (3,4) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii III
14:00 Apokalipsa – II wojna światowa (6/6) - serial dok.
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (2/20)
16:00 Dorwać tuńczyka IV
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Supersamoloty bojowe X (3/6) - serial dok.
22:00 Okręty wojenne IV (5,6)

BBC EARTH

09:20 Planeta doskonała (3/5)
10:25 Życie na pustkowiu XI
11:25 Cała prawda o kaloriach
12:30 Wielka australijska przygoda (5/6) - serial dok.
13:35 Planeta Ziemia II II (3/6)
14:40 W okowach mrozu VIII
15:40 Życie na pustkowiu XI
16:40 Przez nieznaną Afrykę
17:45 Planeta Ziemia II II (3/6)
18:45 Wielka australijska przygoda (6/6) - serial dok.
19:45 Fenomeny współczesnego życia II (6/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu IX
22:55 Przez nieznaną Afrykę

POLSAT VIASAT HISTORY

09:20 II wojna światowa: cena imperium (2/13) - serial dok.
10:25 Największe oszustwa II wojny światowej (4)
11:30 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
12:20 Starożytne superbudowle III - serial dok.
16:55 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
18:00 Militarny ranking (1/10)
19:10 Wiolonczelistka z Auschwitz - film dok.
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:10 Statua Wolności
23:20 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

eprasa.pl 3331839983

WTOREK 29.09

Od A do Z

13 DNI I 13 NOCY ★★★
dramat wojenny, Francja/Belgia 2025, reż. Martin Bourboulon, wyk. Roschdy Zem, Lyna Khoudri, Sidse Babett Knudsen
23:40 | **canal+ premium**
Okres, kiedy za sprawą Trumpa talibowie przejmują Kabul w 2021 roku, z punktu widzenia dowódcy afgańskiej ochrony ambasady francuskiej, gdzie poza personelem szuka schronienia około 500 osób.

BEZSENNOŚĆ ★★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania 2002, reż. Christopher Nolan, wyk. Al Pacino, Robin Williams, Hilary Swank
21:45 | **canal+ premium**
Norweski wzorzec w realiach białych nocy na Alasce: zmęczony policjant z przeszłością kontra pisarz przekraczający normy w eksperymentowaniu na ludzkiej psychice. Dorównuje pierwowzorowi.

BYLIŚMY ŻOŁNIERZAMI ★★★
dramat wojenny, USA/Niemcy/Francja 2002, reż. Randall Wallace, wyk. Mel Gibson, Madeleine Stowe, Greg Kinnear
20:10 | **ale kino+ hd**
Nazbyt patetycznie, lecz rzetelnie o pierwszej regularnej bitwie Amerykanów w Wietnamie w listopadzie 1965 roku i o jej uczestnikach. Plus Mel Gibson jako dowódca.

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
22:50 | **ale kino+ hd**
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

CZŁOWIEK Z MAGICZNYM PUDEŁKIEM ★★★
film s.f., Włochy/Polska 2017, reż. Bodo Kox, wyk. Piotr Polak, Olga Bołądź, Sebastian Stankiewicz
23:55 | **tvp 2**
Bodo Kox próbuje s.f. W chwili, gdy w zunifikowanej Warszawie przyszłości potrzebny jest ktoś o skłonności do nieszablonowego myślenia, pojawia się inżynier przeniesiony w czasie z lat 50. XX wieku.

Nadzieja

22:15 | tvp kultura
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Para oddanych swej pracy artystów niekoniecznie kultywuje więzy rodzinne, co nabiera znaczenia w chwili, kiedy u kobiety ujawnia się nieoperacyjny nowotwór, a mąż nie radzi sobie z okazywaniem wsparcia.

MELODRAMAT
NORWEGIA/SZWECJA/DANIA, REŻ. MARIA SØDAHL, WYK. ANDREA BRAEIN HOVIG, STELLAN SKARSGÅRD

DIABELSKA JAZDA ★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Holandia 2023, reż. Yuval Adler, wyk. Nicolas Cage, Joel Kinnaman, Alexis Zollicoffer
22:45 | **tvn**
Mężczyzna odwozi ciężarną żonę do szpitala, a na parkingu zostaje zaatakowany przez uzbrojonego szaleńca (Nicolas Cage) i zmuszony do nocnej jazdy samochodem z Las Vegas do Nowej Anglii. Niekoniecznie.

FRENDO ★★
horror, USA/Luksemburg/Wlk. Brytania/Kanada 2025, reż. Eli Craig, wyk. Katie Douglas, Aaron Abrams, Carson MacCormac
23:25 | **hbo**
Próba wskrzeszenia kina grozy dla nastolatków z lat 90. w Ameryce doby Trumpa. W nudnym prowincjonalnym miasteczku grupa młodzieży odkrywa prawdę o ukrywanej przez dorosłych serii zabójstw nastolatków.

FUGA ★★★
dramat obycz., Czechy/Polska/Francja/Szwecja 2018, reż. Agnieszka Smoczyńska, wyk. Gabriela Muskała, Łukasz Simlat, Małgorzata Buczkowska
23:50 | **stopklatka**
Gabriela Muskała jako autorka scenariusza i główna bohaterka opowieści o kobiecie, która pod wpływem traumy (i choroby) opuszcza rodzinę, znika na lata i ma kłopoty z powrotem do dawnego życia.

MARGAUX ★★
horror, USA 2022, reż. Steven C. Miller, wyk. Madison Pettis, Vanessa Morgan, Lochlyn Munro
23:10 | **tvn 7**
Jakże znajome: grupa studentów kończących studia wynajmuje na imprezę dom, wyposażony w system sztucznej inteligencji. W środku zabawy młodzi odkrywają, że domowa SI ma wobec nich zbrodnicze zamiary.

PEWNEGO RAZU... W HOLLYWOOD ★★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019, reż. Quentin Tarantino, wyk. Leonardo DiCaprio, Brad Pitt, Margot Robbie
22:00 | **cinemax**
Quentin Tarantino o Hollywood schyłku lat 60.: gwiazdor tv (Leonardo DiCaprio) i jego dubler (Oscar dla Brada Pitta) chcą zatrzymać proces przemijania, wybierając sposób zgodny z logiką tamtego kina.

POWÓDŹ ★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Francja/Japonia/Niemcy/Dania 1998, reż. Mikael Salomon, wyk. Morgan Freeman, Christian Slater, Randy Quaid
20:00 | **stopklatka**
Bajka dla płetwonurków: powódź zalewa miasteczko, spryciarze próbują przejąć bankowy depozyt, a jeden Christian Slater staje im na przeszkodzie. No i kwadrans bez akwalungu w pełnym zanurzeniu.

SNAJPER: KOLEJNE STARCIE ★★
film sens., USA/Niemcy/RPA 2010, reż. Claudio Fäh, wyk. Chad Michael Collins, Richard Sammel, Annabel Wright
20:00 | **tv puls**
Z ojca na syna: syn wyborowego strzelca wyrusza na poszukiwanie snajpera, który zdziesiątkował jego oddział na misji w Kongu. Rutyna aż piszczy.

WIELKI MUR ★★★
film fantasy, USA/Chiny 2016, reż. Yimou Zhang, wyk. Matt Damon, Pedro Pascal, Willem Dafoe
22:50 | **polsat**
Grupa europejskich rycerzy w poszukiwaniu prochu dociera do Chin. Być może uda się im go pozyskać, jeśli pomogą obronić cesarstwo przed inwazją krwiożerczych bestii.

ZABAWA, ZABAWA ★★★
dramat obycz., Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska, Dorota Kolak
20:00 | **kino polska**
Kinga Dębska o alkoholizmie kobiet: trzy panie w różnym wieku przekraczają granice samokontroli, co niesie za sobą gorzkie konsekwencje. Świetnie zagrane przez aktorskie tuzy: ku przestrodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 3331839983

WTOREK 29.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (737)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:20 Zaraz wracam (12)
09:00 Ranczo II (4/13)
10:00 Komisarz Alex II (4)
11:00 Ojciec Mateusz XXI (11)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (787)
12:55 Osobliwa planeta (1/6)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (623)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5970)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (10) - serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
21:05 **Sekielski wieczorową porą** (39) - magazyn
22:10 **W sieci zła (Fallen)** ** - horror USA 1998, reż. Gregory Hoblit, wyk. Denzel Washington, John Goodman, Donald Sutherland (135 min)
00:25 **Miłość i turbulencje (Amour & Turbulences)** *** - komedia romantyczna Francja 2013 (105 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:20 Nasza wiara, nasza historia - reportaż
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7691) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7691) - mag. Polska 2026
11:45 Rosół polski (40)
12:25 Koło fortuny
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada (3054)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej Polska 2026
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1677)
20:50 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:50 **Na sygnale**
22:55 **Matlock** (19/19) - serial krym. USA 2025
23:50 **Człowiek z magicznym pudełkiem** *** - film s.f. Włochy/Polska 17, reż. Bodo Kox, wyk. Piotr Polak (120 min)
01:50 **Kim Jo Dzong. Czerwona księżniczka**

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Trudne sprawy XV (10) - serial fab.-dok. Polska 2018
09:05 Dlaczego ja? 29 (44/60) - serial fabularno-dok.
10:05 Wypasiona Kuchnia (17)
10:20 Dlaczego ja? 29
12:25 Gliniarze Śląsk (20)
13:25 Gliniarze XVII (25,26) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (20) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (21) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (85) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (929)
19:25 Wypasiona Kuchnia (30)
19:55 Milionerzy (137)

20:30 **Niezniszczalni 4 (Expend4bles)** ** - film sens. USA 2023, reż. Scott Waugh, wyk. Jason Statham, Sylvester Stallone (140 min)
22:50 **Wielki mur (The Great Wall)** *** - film fantasy USA/Chiny 2016, reż. Yimou Zhang, wyk. Matt Damon (130 min)
01:00 **Pierwszy śnieg (The Snowman)** ** - dramat krym. Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017 (155 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8096) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (27/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Żnin, bar „Chicken Go" 28 (7) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5790)
11:20 Doradca smaku (18) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje XXVI (4) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Bar „Agata", Gorzów Wielkopolski XXIII (12) - reality show
13:40 Ukryta prawda (15,16,22/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (22) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (22) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8097) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (18) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuba Wojewódzki** (5) - talk-show Polska 26
22:45 **Diabelska jazda (Sympathy for the Devil)** ** - film sens. USA/Wlk. Brytania/Holandia 2023, reż. Yuval Adler, wyk. Nicolas Cage (105 min)
00:30 **Superwizjer** (1352) - mag. reporterów
01:10 **Uwaga!** (8097)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (21,22/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (9,10/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (16/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (43,44) - serial obyczajowy Polska 2024
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (21,22) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Snajper: Kolejne starcie (Sniper: Reloaded)** ** - film sens. USA/Niemcy/RPA 2010, reż. Claudio Fäh, wyk. Chad Michael Collins, Annabel Wright (115 min)
21:55 **Tajna broń (Broken Arrow)** ** - film sens. USA 1996, reż. John Woo, wyk. John Travolta (130 min)
00:05 **Żelazny orzeł III – Asy (Aces: Iron Eagle III)** ** - film sens. USA/Wlk. Bryt. 1992 (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (32) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (54,55,56/69) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (43,36,37/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (40/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (12) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (6/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (16) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (8/60)
20:00 **Hotel Paradise** (20) - real tv Polska 2026
21:00 **Ścigane (Close)** ** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Vicky Jewson, wyk. Noomi Rapace, Eoin Macken, Indira Varma, Sophie Nélisse (130 min)
23:10 **Margaux** ** - horror USA 2022, reż. Steven C. Miller, wyk. Madison Pettis (130 min)
01:20 **Hotel Paradise** (19)
02:20 **Wrota piekieł III** - serial dok. USA 2022

MEZZO

12:30 Wiener Philharmoniker, Jakub Hrůša: Kodaly, Bartók, Dvořák, Janáček
14:15 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norwegia 2021
14:45 Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado: Beethoven, Brahms, Dvořák, Verdi
16:35 Claudio Abbado 10 lat później - portret muzyczny
17:30 Claudio Abbado, Filharmonicy Berlińscy: Verdi
19:20 Archie Shepp All Star: „Tribute to John Coltrane"
20:30 „Exhibition" w choreografii Sidi Larbi Cherkaoui , „Ma mère l'Oye" w choreografii Jeroena Verbruggena
21:50 Phénix - balet F 2022
22:40 Albéric Magnard: Guercoeur - opera F 2024

PULS 2

09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (21,22/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (20)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz II (2,3/26) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Psi patrol IV (21/26)
12:35 Gumisie VI (3,4/18)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI (10,7/26)
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (22,23/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob (22,23/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (11) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (21,22,23/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI (3,4) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XV
15:55 Policjantki i policjanci XXV (21) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (449) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXV (22) - serial obycz.
20:00 Wypasiona Kuchnia (29)
20:05 Uroczysko VI (18)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (18)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (18) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni
23:10 Impas - film sens. USA 21, reż. Jared Cohn

METRO

07:35 Szpital (41,42,43/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (64/68)
13:30 Brzydula - serial obyczajowy Polska 2009
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. IV (5)
16:55 Idź na całość (29)
18:00 Złomowisko PL V (8) - serial dok. Polska 2017
19:00 Kartoteka VIII (5,6/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni II (7,8) - serial krym. Polska 2005
23:15 Hannibal II (7/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (4) - serial dok.
01:20 Szpital (39/67)
02:20 Szkoła (3/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019

eprasa.pl 3331839983

WTOREK 29.09

STOPKLATKA DVB T

08:45 Robert Makłowicz (233) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (9)
09:45 Górski lekarz XVIII (7,8/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2025
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8) - serial krym. Aus. 2015
14:00 Hudson i Rex IV (12/16) - serial krym. Kan. 2022
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (17,18)
17:00 Katastrofy w przestworzach V (2,4,1/10) - serial dok. Kanada 08
20:00 Powódź (Hard Rain) ** - film sens. USA/Wlk. Brytania/F/Jap./Niemcy/Dania 1998, reż. Mikael Salomon, wyk. Morgan Freeman, Christian Slater (120 min)
22:00 Kryptonim Banshee (Code Name Banshee) * - film sensacyjny USA 2022, reż. Jon Keeyes, wyk. Antonio Banderas, Jaime King (110 min)
23:50 Fuga - dramat obyczajowy Czechy/Polska/Francja/Szwecja 2018, reż. Agnieszka Smoczyńska (145 min)

KINO POLSKA

07:40 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1978
08:00 Siedem życzeń (6/7)
09:30 7 słów o przemijaniu - film dok. Polska 2021
09:40 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Henryk Gołębiewski, Filip Łobodziński, Alina Janowska
11:35 Bitwa pod Wiedniem - dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli
14:00 Złoty pociąg, cz. 1 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
15:55 Złoty pociąg, cz. 2 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
17:20 Czterej pancerni i pies (3,4) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Roman Wilhelmi
20:00 Zabawa, zabawa - dramat obycz. Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska, Dorota Kolak, Marcin Dorociński, Barbara Kurzaj, Mirosław Baka
21:50 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda
23:50 Ziarno prawdy - thriller Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela

ALE KINO+

09:05 Gorzko - film krótkom. Polska 2024 (45 min)
09:50 Karen Pirie (3/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
11:45 Detektyw Foyle II (4/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2003
13:50 Pęknięte lustro (The Mirror Crack'd) *** - komedia kryminalna Wlk. Bryt. 1980, reż. Guy Hamilton, wyk. Angela Lansbury, Elizabeth Taylor (130 min)
16:00 Marzyłam o Afryce (I Dreamed of Africa) ** - dramat obyczajowy USA 2000, reż. Hugh Hudson (130 min)
18:10 Detektyw Foyle III (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
20:10 Byliśmy żołnierzami (We Were Soldiers) *** - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002, reż. Randall Wallace, wyk. Mel Gibson, Madeleine Stowe (160 min)
22:50 Chief of Station - thriller ** USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024 (125 min)
00:55 Love Lies Bleeding *** - thriller Wlk. Brytania/USA 2024 (125 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXI (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:15 Ewolucja - komedia USA 2001, reż. Ivan Reitman
15:20 Pan i władca: Na krańcu świata - film przyg. USA 2003
18:35 Kochaj albo rzuć - komedia Polska 1977, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Władysław Hańcza, Irena Karel
21:00 Gorący towar - kom. krym. USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Paul Feig, wyk. Sandra Bullock, Melissa McCarthy
23:25 Redeeming Love - melodramat USA 2022

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple IV (4/4)
09:45 Vera IX - serial krym.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II - serial krym.
12:55 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film krym. Wlk. Brytania 2005
15:00 Strażnik Teksasu V (24)
17:05 Vera V (1/4)
19:00 Poirot III (11/11)
20:00 Walkiria - dramat wojenny USA/Niemcy 2008
22:40 Millennium: Zamek z piasku, który runął - thriller Niemcy/Dania/Szwecja 2009
01:50 Pokój grozy - horror USA 2016, reż. D.J. Caruso

TVP KULTURA DVB T

08:25 Porozmawiajmy szczerze (24)
09:00 Rodzina Połanieckich
10:35 Dzieci i ryby - komedia *** Polska 1996, reż. Jacek Bromski (110 min)
12:25 Kino Muranów - film dok. Polska 2025
14:00 Kosmos 1999 II (10/24)
15:05 Fredek uszczęśliwia świat ** - komedia Polska 1936, reż. Zbigniew Ziembiński (95 min)
16:40 Rodzina Połanieckich (2) - serial obycz.
18:15 W poszukiwaniu dobrego filmu (51)
18:55 Rawhide III (18)
20:00 Wstęp do spektaklu
20:20 Embodying Pasolini - spektakl teatralny Polska 2025, wyk. Guy Chassaing
22:15 Nadzieja (Håp) - melodramat Norwegia/Szwecja/Dania 2019, reż. Maria Sødahl, wyk. Andrea Braein Hovig, Stellan Skarsgård, Alfred Vatne (135 min)
00:30 Książę przypływów (The Prince of Tides) *** - melodramat USA 1991, reż. Barbra Streisand, wyk. Nick Nolte (140 min)

WARNER TV

08:05 Teraz albo nigdy! II (8)
09:05 Bajer z Bel-Air III
10:00 Prawo Agaty VII (7)
11:00 Pełniejsza chata III
12:10 Teraz albo nigdy! II (9,10)
14:10 Bajer z Bel-Air III
16:05 Pełniejsza chata III
18:20 Uwolnić orkę IV: Ucieczka z Zatoki Piratów - film przyg. USA 2010
20:25 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
22:00 4 Blocks (5,6/6)
00:15 Czarownice z Eastwick - komedia USA 1987

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XX (14/15) - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (35/39) - serial anim.
11:00 Król Kalifornii - komediodramat USA 2007
13:00 Czarodziejki IV
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
15:30 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
18:00 Szkoła stewardes - komedia romant. USA 2003
20:00 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, reż. C. McQuarrie
22:50 Pszczelarz - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024

HBO

08:25 Akademia pana Kleksa II ** - film fantasy Polska 2025, reż. Maciej Kawulski (120 min)
10:25 Władca Pierścieni: Powrót króla ***** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2003, reż. Peter Jackson (195 min)
13:40 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (23)
14:20 Karate Kid - film fami- **** lijny USA 1984 (125 min)
16:25 Witajcie w Marwen *** - komediodramat USA/Jap./Chiny 2018, reż. Robert Zemeckis (115 min)
18:20 Tak się poznaliśmy ** - komedia romantyczna USA 2023 (100 min)
20:00 The Pitt II (11/15) - serial obycz. USA 2026
20:50 Niebo. Rok w piekle (5/6) - serial obycz.
21:35 Mortal Kombat II - film *** s.f. USA 2026, reż. Simon McQuoid (110 min)
23:25 Frendo - horror USA/ ** Luksemburg/Wlk. Brytania/Kanada 2025, reż. Eli Craig (95 min)
01:00 Bękart - film biograf. *** Dania/S/Norwegia/Niemcy 2023 (125 min)

CINEMAX

11:30 Wszystko, czym jesteś - dramat obyczajowy Niemcy/Hiszpania 2024
13:20 Niepowstrzymany - film biograficzny USA 2024
15:25 Moja noc - dramat obycz. Francja/Belgia 2021
16:55 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kan. 2013
18:25 Jedenaste: Znaj sąsiada swego - komedia Niemcy 2021
20:00 Raport - film biograf. USA 2019, reż. Scott Z. Burns
22:00 Pewnego razu... w Hollywood - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019

ROMANCE TV

10:30 Kto nakarmi królika? - komedia Niemcy 2023
12:25 Malibu – Pocałuj żabę - komedia romant. Niemcy 2023, reż. Luise Brinkmann
14:20 Zakochana w Panu Niani - komedia romant. USA 2023
16:15 Kryminał z Bolzano (2) - serial krym. Niemcy 2016
18:05 Górski lekarz (1/8)
20:00 Rosamunde Pilcher: Zawsze z tobą - film obyczajowy Niemcy 2010
21:55 Rosamunde Pilcher: W połowie życia - film obycz. Niemcy/Austria 2012
23:50 Górski lekarz (1/8)

CANAL+ PREMIUM

10:30 Łapu-Capu (232)
10:35 Listy do Julii - komedia *** romantyczna USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
12:20 Ida - dramat obycz. ***** Polska/Dania/F/Wlk. Brytania 2013 (80 min)
13:40 Ekstremalne opady: niszczycielski żywioł - film dok. USA 2026
14:30 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010 (120 min)
16:30 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
17:55 Premierowa jazda
18:10 Łapu-Capu (233)
18:15 Pompeje - film katas. ** USA/Niemcy 2014, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kit Harington (105 min)
20:00 Błąd - thriller Nowa ** Zelandia/Wlk. Brytania 2024 (105 min)
21:45 Bezsenność - thriller **** USA/Wlk. Brytania 2002 (115 min)
23:40 13 dni i 13 nocy - dra- *** mat wojenny Francja/Belgia 2025 (110 min)
01:30 Blair Witch Project * - horror USA 1999, reż. Daniel Myrick, Eduardo Sánchez (80 min)

TVN FABUŁA

10:55 Lekarze IV (13)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (18/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (102,103)
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (1) - mag. filmowy
17:50 Tajna baza - komedia USA 2022, reż. Henry Joost
20:00 Wiek Adaline - melodramat USA/Kanada 2015
22:30 Domówka - komedia USA 2023, reż. Calmatic
00:35 Jack Ryan: Teoria chaosu - thriller USA/Rosja/Wielka Brytania 2014

AMC

09:15 Ślepy traf - dramat kryminalny USA 2013
11:10 Złów i wypuść - komediodramat USA 2006
13:25 Kopalnie króla Salomona - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004, reż. Steve Boyum, wyk. Patrick Swayze, Alison Doody
17:15 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
19:55 Uliczny wojownik - film sens. USA/Japonia 1994
22:00 Anakonda III: Potomstwo - film s.f. USA/Rumunia 2008, reż. Don E. FauntLeRoy
23:55 Liberator - film sensacyjny USA/Francja 1992

eprasa.pl 3331839983

AXN

08:25 Ostry dyżur VI (6/22) - serial obycz. USA 1999
09:25 Castle VIII (2,3/22)
11:25 Rekrut: Feds (21,22/22)
13:15 Agenci NCIS X (10,11/24)
15:15 FBI VI (3,4/13)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (3,4/24)
19:05 Castle VIII (4,5/22)
21:05 Rekrut V (10/22)
22:05 Rekrut: Feds (10/22)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (3,4/24)
00:45 Castle VIII (4/22) - serial kryminalny USA 2015

EPIC DRAMA

08:15 Detektyw Murdoch XVII
09:15 Wszystkie stworzenia duże i małe III - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (3,4/6)
14:05 Agenci NCIS XVIII (8/16)
15:00 Panna Marple II (1/4)
17:05 Dalgliesh (5/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (9/16) - serial kryminalny USA 2021
19:55 Poirot V (8/8)
21:00 Hiszpańska księżniczka II (5/8) - serial historyczny
22:15 Domina II (5/8)
23:25 Poirot V (8/8)
00:35 Agenci NCIS XVIII (9/16)
01:25 Panna Scarlet VI

TVN STYLE

11:20 Love the Look (1) - program rozrywkowy Polska 2026
12:20 Ugotowani (3)
13:25 Kuchenne rewolucje (11, 10) - reality show
15:35 Pojedynek na podróże (4) - program rozrywkowy
16:35 Ambasady luksusu (8)
17:40 Kuchenne rewolucje (13, 14, 15) - reality show
20:50 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski IX
22:50 Hotel Paradise (20)
23:45 Mój sąsiad morderca X (3/10) - serial dokumentalny

TVN TURBO

09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe (2)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5077)
18:15 Z drugiej ręki (4)
19:00 Duda kontra Szafrański
19:45 Naprawy nie do naprawy (4) - mag. motoryzacyjny
20:30 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (5077)
22:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (4,16/17)
23:20 Zawodowi handlarze

BBC FIRST

08:50 Lewis IV (2/8)
09:40 Ojciec Brown V (8/15)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Z pamiętnika położnej X
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:55 Ojciec Brown XIII (6/10)
16:00 Lewis IV - serial krym.
17:00 My Life is Murder V (4)
18:00 Morderstwa w Midsomer XX (6/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XI (7/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Dyplomatki (3,4/6)
23:55 Ellis II - serial krym.

FX

08:00 Kości II (5/21)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (19/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (9,10/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (4,5/18)
13:50 FBI V (6/23)
14:40 Agenci NCIS (16/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (11,12/21)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 FBI V (7/23) - serial sens.
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (6,7/18) - serial krym. USA/Kan. 2011
22:00 9-1-1: Nashville (12)

HGTV

09:55 Poszukiwacze domów
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
11:55 Odlotowy ogród (2)
12:30 Nowe życie w starym domu VII (1) - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę IV
15:30 Pogromcy chaosu (9)
16:30 Polowanie na ogród VIII
18:10 Weekendowa metamorfoza (4) - reality show
19:05 Zgłoś remont (6)
20:00 Dobrze zrobione w domu (2) - mag. Polska 2026
20:10 Dorota inspiruje (1)
21:05 Dorota was urządzi
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie szycia (7)
09:35 Zapraszam do stołu (7)
11:30 Najpiękniejsze domy
12:30 10 lat mniej w 10 dni II
13:30 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (3/6) - serial dok.
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu (3)
17:40 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (7)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - pr. rozrywkowy
21:00 12 smaków miasta
22:00 Najdroższa szamanka świata - serial dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IV (8/24)
08:55 Hoży doktorzy (1,2/24)
09:55 Przyjaciele II (11,12, 13,14/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (2,3,4,5,6,7/24)
14:30 Dwóch i pół IV (9,10, 11,12/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II (15,16, 17,18/24) - serial kom.
18:30 Hoży doktorzy (3,4/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu X - serial kom. USA 2016
22:00 The Office PL IV (3,4/12)
23:05 Comedy Club (9, 10)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex X (8)
09:25 Rodzinka.pl VII (6/13)
10:00 Klan - telenowela
10:45 Ranczo III (4/13)
11:35 M jak miłość
12:35 Zaraz wracam (11,12)
13:40 Ojciec Mateusz 34 (11,12) - serial krym.
15:40 Komisarz Alex X
16:25 Na sygnale
17:30 Ranczo III (6,7/13) - serial kom. Polska 2008
19:35 Ojciec Mateusz 34 (13,12) - serial kryminalny
21:30 Ranczo III (8,9/13)
23:30 Ojciec Mateusz (1)
00:30 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

09:40 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (1, 3) - mag. kulinarny
10:40 U sąsiadów w kuchni
11:50 Kulisy wielkiej kuchni (3)
13:45 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Zgrillowani (4, 5)
16:40 Jamie Oliver
18:30 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (9, 10) - magazyn
19:25 m jak mięso (7)
19:50 Maximum Foodie IV (9)
20:20 Czego nie jeść (4/4)
21:15 Anthony Bourdain XI
23:55 Top Chef (7)

CANAL+ DOMO

09:00 Przekopiemy Ci ogródek
10:00 Gardeners' World (31)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty IX (4)
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:00 Adres: rezydencje marzeń (2) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (13) - lifestyle
15:55 Kupione i co dalej? (1, 2)
16:50 Gardeners' World (2)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty IX (6)
20:00 Daleko od miasta X
21:00 Adres: rezydencje marzeń (3) - reality show
22:05 Wielkie projekty (8)

PLANETE+

11:20 Ocalić raj II (4)
12:30 Niezwykłe podróże koleją II (4/6) - serial dok.
13:40 Targowiska świata (2)
14:45 Afryka z góry (7/10)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VII (5,6/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (57,58)
18:40 Historia fantasy (1)
19:45 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Zaginiona cywilizacja Elamu - film dok. Francja 2024
22:00 Prywatne życie nazistów - film dok. Niemcy 2019

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (25)
13:00 W dżungli z Edem Staffordem (5/6) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (4)
18:00 Przygody truckerki (3)
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (3,4/16) - serial dok.
21:00 Poszukiwacze przeklętego złota V - serial dok.
22:00 W oku cyklonu III (6)
23:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII - serial dok.

TVP HISTORIA

11:10 Lwów pod okupacją
12:05 Kraina górskich szczytów i rzek (1) – film dok.
13:00 Mała Moskwa kontra mały Londyn - film dok.
14:00 Dom (2) - serial obycz.
15:40 Sensacje XX wieku
17:10 Polska i świat z historią w tle: Zatrzymany czas (23)
17:30 Wojenne dziewczyny II
18:25 Odnaleźć zaginione (8)
18:55 Kurierka - film dok.
20:00 Zatoka szpiegów II (7)
20:50 Kroniki Hitlera (5/13)
21:55 Gry wojenne (1/6)
22:55 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (6/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (5/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (9/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (14) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (15/20) - serial dok.
22:00 II wojna światowa: walka o Europę (5,6/8)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Katastrofa w przestworzach XXV (2,3,4,4) - serial dok.
16:00 Grecja: miejsce pełne tajemnic (5/6) - serial dok.
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Krwawe pieniądze: tajemnice radzieckiej gospodarki (1) - film dok.
19:00 Zaginione okręty II wojny światowej (5/8)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (1/10) - serial dok.
21:00 Zaginione miasta (2/2)
22:00 Odkopać historię

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Broń w hollywoodzkich filmach II (5,6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii III (10,1) - serial dok. Polska 2015
14:00 Apokalipsa Hitlera (1/2)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka IV
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Supersamoloty bojowe X (5/6) - serial dok.
22:00 Okręty wojenne IV (7,8)

BBC EARTH

11:20 Cała prawda o węglowodanach - film dokumentalny
12:30 Wielka australijska przygoda (6/6) - serial dok.
13:30 Planeta Ziemia II II (4/6)
14:35 W okowach mrozu VIII
15:35 Życie na pustkowiu XI
16:35 Mroczne dzieje Pompejów
17:35 Planeta Ziemia II II (4/6)
18:35 Ben Fogle na szkockich wyspach II (1/4) - serial dok.
19:45 Niezwykłe wyspy tropikalne (1/3) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu IX
22:55 Czym karmimy nasze dzieci? - reportaż

POLSAT VIASAT HISTORY

10:40 Militarny ranking (1/10)
11:50 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
12:40 Jak inżynieria zmieniała świat (1,2,4,3/8) - serial dok.
16:40 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
17:45 Militarny ranking (2/10)
18:55 Naziści: kosmiczny wyścig - film dokumentalny
19:55 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dok.
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:15 Starożytne superbudowle IV - serial dok.
23:20 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

eprasa.pl 3331839983

ŚRODA 30.09

Od A do Z

28 LAT PÓŹNIEJ: ŚWIĄTYNIA KOŚCI ★★★
horror, Wlk. Brytania/USA/Kanada 2026, reż. Nia DaCosta, wyk. Ralph Fiennes, Jack O'Connell, Alfie Williams
23:40 | hbo
Druga część sequela „28 dni później" Danny'ego Boyle'a: w dystopijnym świecie pod pręgierzem inwazji zombie ludzie coraz bardziej zatracają swoje człowieczeństwo. Szczęśliwie, nie wszyscy. Dla koneserów.

7 UCZUĆ ★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
20:00 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

COLOMBIANA ★★★
film sens., USA/Francja/Wlk. Brytania 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña, Jordi Mollà, Lennie James
23:05 | tvn
Wychowywana w Bogocie, była świadkiem śmierci swoich bliskich, została morderczynią na zlecenie, a w czasie wolnym od wykonywania kontraktów szuka gangsterów, którzy zabili rodziców.

DOBRY ROK ★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Marion Cotillard, Albert Finney
20:00 | stopklatka
Russell Crowe jako londyński makler, który odziedziczywszy winnicę w Prowansji, nieoczekiwanie dla siebie samego odkrywa uroki życia z dala od zgiełku wielkiego miasta. Inspirujące.

DOCZEKAĆ ZMROKU ★★★★
film sens., USA 1967, reż. Terence Young, wyk. Audrey Hepburn, Alan Arkin, Richard Crenna
22:00 | warner tv
Niewidoma Audrey Hepburn kontra trzech bandytów próbujących wykraść z jej domu lalkę – dowód swoich zbrodni. Pełen napięcia reżyserski popis Terence'a Younga, teraz już klasyka.

Frantic

21:05 | tvp 1 ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Polański przerabia Hitchcocka: amerykański chirurg wikła się w sprawy półświatka i aferę szpiegowską, poszukując w Paryżu porwanej żony. Harrison Ford i Emmanuelle Seigner jako jego przewodniczka.

THRILLER
USA/FRANCJA 1988, REŻ. ROMAN POLAŃSKI, WYK. HARRISON FORD, EMMANUELLE SEIGNER, BETTY BUCKLEY

NIE MA MOCNYCH ★★★★
komedia, Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza, Anna Dymna
22:00 | polsat
Drugie ogniwo zabużańskiej trylogii Sylwestra Chęcińskiego: dawny konflikt ożywa, gdy bohaterowie stają przed koniecznością wyboru gospodarza, który przejmie ich gospodarstwa. Rekomendacja zbędna.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
22:30 | kino polska
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

PITBULL. OSTATNI PIES ★★
film sens., Polska 2018, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Marcin Dorociński, Krzysztof Stroiński, Dorota Rabczewska
22:00 | tv puls
Władysław Pasikowski wraca do polskich korzeni gatunku – „Pitbulla" Patryka Vegi i swoich „Psów": ostatni sprawiedliwi z policji mobilizują się do walki z pozostającymi w konflikcie grupami mafijnymi.

ROZDZIELENI ★★★★
komedia, USA 2025, reż. James Sweeney, wyk. Dylan O'Brien, James Sweeney, Lauren Graham
22:30 | cinemax
Po stracie brata bliźniaka chłopak zapisuje się do grupy wsparci dla osób będących w analogicznej sytuacji. Wkrótce nawiązuje szczególną więź z jednym z uczestników terapii, co rodzi pewne konsekwencje.

RÓŻYCZKA 2 ★★★
film historyczny, Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska, Mateusz Banasiuk, Robert Więckiewicz
20:00 | tvp kultura
Ubiegająca się o urząd prezydencki europosłanka staje wobec zarzutów wiążących jej matkę ze służbami czasu PRL. Kobieta podejmuje prywatne śledztwo i odkrywa mroczne tajemnice swej rodziny.

STREFA ZAGROŻENIA ★★★
thriller, Wlk. Brytania 2025, reż. David Mackenzie, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Theo James, Gugu Mbatha-Raw
21:50 | canal+ premium
Na londyńskiej budowie zostaje znaleziony niewybuch z czasów wojny. Władze przeprowadzają pospieszną ewakuację mieszkańców dzielnicy, gdy jednocześnie grupa przestępcza podejmuje napad na bank.

SYN PRZEZNACZENIA ★★
horror, Wlk. Brytania/Francja 2025, reż. Lotfy Nathan, wyk. Nicolas Cage, Noah Jupe, Isla Johnston
23:30 | canal+ premium
Inspirowana koptyjskim apokryfem „Ewangelia Tomasza" opowieść o nastoletnim Chrystusie, który próbuje przekonać swojego ojczyma (Nicholas Cage!), że jest Mesjaszem. Co najmniej ryzykowne.

ŚCIGANY ★★★★
film sens., USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward
23:00 | tvn 7
Wspomnienie po serialu: skazany jako żonobójca lekarz ucieka z więziennego konwoju, by odszukać prawdziwego sprawcę. Harrison Ford i ścigający go zapamiętale Tommy Lee Jones (Oscar). Niemal klasyka.

TROPEM MORDERCY ★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Terry McDonough, wyk. Samuel L. Jackson, Vincent Cassel, Gianni Capaldi
20:00 | tv puls
Detektyw z Chicago udaje się do Szkocji, by sprawdzić, czy seria morderstw, do jakiej tam doszło, nie wiąże się ze sprawą, której nie udało mu się rozwikłać przed 5 laty. Jednak rutyna.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 3331839983

ŚRODA 30.09

TVP1

06:05 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (13)
09:00 Ranczo II (5/13)
10:05 Komisarz Alex II (5/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXI (12)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (772)
12:55 Osobliwa planeta (2/6)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (624)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5971)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (11) - serial obyczajowy Polska/Włochy 2026
21:05 **Frantic** - thriller USA/Francja 1988, reż. Roman Polański, wyk. Harrison Ford (130 min) ★★★★
23:15 **Lech Wałęsa. Nasza historia** - film dok.
00:10 **Kurier** - film sens. PL 2019, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Phi-lippe Tłokiński (120 min) ★★★
02:10 **W sieci zła (Fallen)** - horror USA 1998, reż. Gregory Hoblit (150 min) ★★

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (384)
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7692) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7692) - mag. Polska 2026
11:45 Gwiazdorska kuchnia Ani (50) - mag. kulinarny
12:25 Koło fortuny
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny - teleturniej Polska 2026
16:35 Familiada (3055)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Przepis dnia**
20:50 **Na dobre i na złe**
21:50 **Na sygnale**
22:20 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:20 **Może to ty (Maybe It's You)** - komedia USA 2023, reż. Cameron Fay, wyk. Molly McCook, Brett Dier, Glee Dango (95 min) ★★
00:55 **Peaky Blinders II** (1/6)
02:05 **Ta, którą kocham** - film dok. Polska 2023

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Trudne sprawy XV (11) - serial fab.-dok. Polska 2018, wyk. Piotr Dobosz
09:05 Dlaczego ja? 29 (47/60) - serial fabularno-dok.
10:05 Wypasiona Kuchnia (18)
10:20 Dlaczego ja? 29 (48,49/60) - serial fab.-dok.
12:25 Gliniarze Śląsk (21) - serial krym. Polska 2026
13:25 Gliniarze XVII (27,28)
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (21)
16:55 Gliniarze Śląsk (22)
18:00 Pierwsza miłość 50 (86) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (930)
19:25 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (138)

20:30 **Kabaret K2. Jedziemy po bandzie** (2) - kabaret i satyra
22:00 **Nie ma mocnych** - komedia Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński (125 min) ★★★★
00:05 **Aniołki Charliego (Charlie's Angels)** - film sens. USA/Niemcy 2000, reż. Joseph McGinty Nichol (130 min) ★★
02:15 **Barry Seal: Król przemytu (American Made)** - film sens. USA 2017 (160 min) ★★★

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży VI
05:40 Uwaga! (8097) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (28/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Grudziądz, bar „Pierożek" XXVII (8) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5791) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (19) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje XXVI (5) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje
13:40 Ukryta prawda (17,18,23/48) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny IV (23) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (23) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8098) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (19) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Top Model** (5) - reality show Polska 2026
23:05 **Colombiana** - film sens. USA/Francja/Wlk. Brytania 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña, Jordi Mollà, Lennie James, Michael Vartan, Cliff Curtis (135 min) ★★★
01:20 **Nowa Szelągowska** (1) - reality show

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (22,18/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (10,11/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (17/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 **Tropem mordercy (Damaged)** - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Terry McDonough, wyk. Samuel L. Jackson, Vincent Cassel, Gianni Capaldi (120 min) ★★
22:00 **Pitbull. Ostatni pies** - film sens. PL 2018, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Marcin Dorociński (140 min) ★★
00:20 **22 kule (L'Immortel)** - film sensacyjny Francja 2010 (155 min) ★★★

TVN7

05:20 Ten moment (33) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (57,58,59/69) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (44,38,39/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:55 Detektywi III (41/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (13) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (7/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (17) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (9/60)
20:00 **Hotel Paradise** (21) - real tv Polska 2026
21:00 **Druga połowa** - komedia Polska 2021, reż. Łukasz Wiśniewski, wyk. Marianna Zydek, Maciej Musiał, Jacek Knap, Cezary Pazura, Piotr Rogucki (120 min) ★★
23:00 **Ścigany (The Fugitive)** - film sensacyjny USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford (165 min) ★★★★
01:45 **Hotel Paradise** (20) - real tv Polska 2026

MEZZO

10:15 Filharmonicy Wiedeńscy, Riccardo Muti: IX Symfonia Beethovena
11:35 Filharmonicy Berlińscy, Riccardo Muti : Rossini, Verdi, Brahms - muzyka klasyczna
13:10 Intermezzo
13:30 Pierre Henry
14:20 Teodor Currentzis, MusicAeterna: Mahler 5
16:10 Claude Debussy, Maurice Ravel: „Dafnis i Chloe", „Popołudnie fauna" - balet Francja 2022
17:35 Orkiestra Filharmonii Rotterdamskiej, Lahav Shani: Strauss, Mahler - muzyka klas.
19:30 John Coltrane Live in Antibes 1965 - koncert
20:30 Vincenzo Bellini: Capuleti i Montecchi - opera B 2024
22:50 Joachim Kühn – Klaviersommer 1999

PULS 2

09:45 Bing (23,24/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (22)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz II (3,4/26) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Psi patrol IV (22/26)
12:35 Gumisie VI (4,5/18)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI (7,16/26)
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (23,24/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (12) - serial obycz.
21:00 Wielki Stach - komedia sensacyjna USA 2007
23:10 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker

TV4

07:00 Strażnik Teksasu IV
07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XVI (5,6)
12:55 Trudne sprawy XV (21,22,23) - serial fab.-dok.
15:55 Policjantki i policjanci
17:00 Trudne sprawy 28 (23/60) - serial fabularno-dok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (450) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Wypasiona Kuchnia (30)
20:05 Uroczysko VI (19)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (19)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (19) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni
23:10 Zabójczy numer - dramat krym. USA/Wlk. Brytania/Kanada/Niemcy 2006

METRO

07:35 Szpital (44,45,46/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (65/68)
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. IV (6) - serial obyczajowy Polska 2007
16:55 Idź na całość (30) - teleturniej Polska 2026
18:00 Złomowisko PL V (9) - serial dok. Polska 2017
19:00 Kartoteka VIII (7,8/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni II (9,10) - serial krym. Polska 2005
23:15 Hannibal II (8/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII - serial dok.
01:20 Szpital (42/67)
02:20 Szkoła (4/67)

eprasa.pl 3331839983

ŚRODA 30.09

STOPKLATKA DVB T

08:45 Robert Makłowicz (230) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (10)
09:45 Górski lekarz XVIII (8,9/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2025
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (2,3/8) - serial krym. Aus. 2015
14:00 Hudson i Rex: Róże z Signal Hill IV (13/16) - serial krym. Kanada 2022, wyk. John Reardon
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (18,19) - serial fabularno-dokumentalny
17:00 Katastrofy w przestworzach V (3,5,2/10) - serial dok.
20:00 Dobry rok (A Good Year) *** - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Marion Cotillard (155 min)
22:35 Szczęki II (Jaws 2) ** - horror USA 1978, reż. Jeannot Szwarc, wyk. Roy Scheider (140 min)
00:55 Gra tajemnic (The Imitation Game) **** - thriller USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Morten Tyldum (165 min)

KINO POLSKA

07:40 Przygody Myszki
08:00 Siedem życzeń: Senemedar (7/7) - serial młodzieżowy Polska 1986
09:00 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993
11:05 Jesteśmy razem
12:10 Wskrzeszenie - film krótkom. Polska 2022
12:50 Moja mama - film krótkom. Polska 2024
13:05 W zawieszeniu - dramat obycz. Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krystyna Janda, Bożena Dykiel
15:10 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska
17:40 Czterej pancerni i pies (4,5) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Roman Wilhelmi
20:00 7 uczuć - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura, Małgorzata Bogdańska
22:30 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Emilia Fox
01:45 Mój dług - dramat krym. Polska 2021, reż. Denis Delić, Bogusław Job, wyk. Bartosz Sak, Piotr Stramowski

ALE KINO+

07:40 Długi weekend - film *** obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (95 min)
09:15 Gorzko - film krótkom. Polska 2024 (45 min)
10:00 Karen Pirie II (1/3) - serial kryminalny
11:55 Detektyw Foyle III (1/4) - serial krym.
13:55 Nasze córki (Voor de meisjes) **** - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem (125 min)
16:00 Shalako - western ** Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/USA 1968, reż. Edward Dmytryk, wyk. Sean Connery (130 min)
18:10 Detektyw Foyle III (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
20:10 Edukacja XD (9,10/10) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Tomasz Włosok, Michał Balicki
21:15 Charlotte Link: Poszukiwanie - serial krym. Niemcy 2021
23:05 Dziewczyna, która zniknęła (3,4/4) - serial obycz. Finlandia 2023, wyk. Saga Sarkola
01:05 Belfer III (1/8) - serial krym. Polska 2023

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXI (9,10/12) - serial obyczajowy
10:30 Świat według Kiepskich (28,30,12,6,8/35) - serial kom.
13:50 Wielki mur - film fantasy USA/Chiny 2016
16:00 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Brytania/Aus./USA 2015
18:35 Terminator: Ocalenie - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Włochy 2009
21:00 Życzenie śmierci - film sens. USA/Kanada 2018, reż. Eli Roth, wyk. Bruce Willis
23:20 Bullet Train - film sensacyjny USA/Japonia 2022

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple V (1/4)
09:45 Vera V (1/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1/8)
12:55 Poirot X (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2006
15:00 Strażnik Teksasu V (27,1/27) - serial sens.
17:05 Vera V (2/4)
18:55 Poirot V (1/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014
23:05 Przekręt - kom. krym. Wlk. Brytania/USA 2000
01:35 Kuloodporni - komedia kryminalna USA 1996

TVP KULTURA DVB T

08:20 Tamte lata, tamte dni
09:00 Rodzina Połanieckich
10:30 Fredek uszczęśliwia świat ** - komedia Polska 1936 (100 min)
12:10 Zucchero Fornaciari - film dok. Włochy 2023
14:05 Nad Niemnem (1/4) - serial obycz. Polska 86
15:10 Przystań - film psychologiczny ** Polska 1997, reż. Jan Hryniak (95 min)
16:45 Rodzina Połanieckich (3) - serial obycz.
18:15 Kolekcja (20) - mag.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide III (19) - western USA 1961
20:00 Różyczka 2 - film *** historyczny Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska (120 min)
22:00 Wstęp do spektaklu - film i teatr Polska 2026
22:05 Ferenc Liszt: Teraz taniec! – Mats Ek: Another Place - balet Francja 2022
22:55 Demoniczny uśmiech Jacka Nicholsona
00:05 Ostatnie metro (Le dernier métro) ***** - dramat psychologiczny Francja 1980 (140 min)

WARNER TV

08:25 Bajer z Bel-Air IV
09:25 Prawo Agaty VII (8)
10:30 Pełniejsza chata IV (2,3/13) - serial kom.
11:30 Teraz albo nigdy! II (10,11) - serial obycz.
13:20 Bajer z Bel-Air IV
15:20 Pełniejsza chata IV
17:35 Dennis znów rozrabia - komedia USA 1998
19:10 Raport Pelikana - thriller USA 1993
22:00 Doczekać zmroku - film sensacyjny USA 1967
00:10 San Andreas - film katastroficzny USA 2015

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki IV
09:25 Policyjna grupa pościgowa XX (15/15) - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Dobre rady - komedia USA 2001, reż. Steve Rash
13:00 Czarodziejki IV
15:00 Narzeczona dla geniusza - komedia romant. USA 1994
17:15 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, reż. C. McQuarrie
20:00 Hellboy - film fantasy USA 2004, reż. Guillermo del Toro, wyk. Ron Perlman
22:30 Zrodzony w ogniu - thriller USA/Wlk. Bryt. 2013

HBO

09:25 Felek i Tola ratują las *** - film anim. Holandia/Belgia/Luksemburg 2024 (70 min)
10:35 Chórzyści - dramat *** obycz. Wlk. Brytania/USA 2025, reż. Nicholas Hytner (110 min)
12:25 Kot w butach - film *** anim. USA 2011, reż. Chris Miller (90 min)
13:55 Kot w butach: ostatnie życzenie **** - film anim. USA/Japonia 2022, reż. Joel Crawford, Januel Mercado (100 min)
15:35 Król Artur: Legenda miecza *** - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Australia 2017 (125 min)
17:40 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a *** - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2022 (140 min)
20:00 Odwilż III (3) - serial obycz. Polska 2025
20:45 Lodowy szlak: Zemsta ** - film sensacyjny USA/Australia 2025 (110 min)
22:35 Latarnie (7)
23:40 28 lat później: Świątynia kości *** - horror Wlk. Brytania/USA/Kanada 2026 (110 min)

CINEMAX

11:00 Erin Brockovich - film biograficzny USA 2000
13:10 Nieśmiertelne - dramat obycz. Francja/Kanada 2025
14:45 W objęciach diabła - thriller Hiszpania 2025
16:15 Duma i uprzedzenie - musical Wlk. Brytania/USA/Indie/Francja 2004
18:05 E.T. - film s.f. USA 1982
20:00 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay, wyk. Mark Wahlberg
22:30 Rozdzieleni - komedia USA 2025, reż. James Sweeney

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (1/8)
10:30 Lato na Langeoog - dramat obycz. Niemcy 2022
12:25 Inga Lindström: Na zawsze Sommerlund - film obyczajowy Niemcy 2014
14:20 Rosamunde Pilcher: Wołanie przeszłości - film obyczajowy Niemcy 2000
16:15 Statek marzeń
18:05 Górski lekarz (2/8)
20:00 Katie Fforde: Sercowa sprawa - film obycz. Niemcy 17
21:55 Zagłosuj na miłość - komedia romant. Kan. 2023
23:45 Górski lekarz: Dwie twarze (2/8) - serial obyczajowy

CANAL+ PREMIUM

09:40 W kogo ja się wrodziłem ** - film obyczajowy Polska 2001 (60 min)
10:40 Kiedy nadchodzi jesień *** - dramat obycz. Francja 2024, reż. François Ozon (100 min)
12:20 MTV Unplugged
13:40 Aria di bravura - film dok. Polska 2025
15:05 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu ** - melodramat USA 2009 (125 min)
17:10 Łapu-Capu (234)
17:15 Wicked - musical USA/Wlk. Bryt./Kanada 2024, *** reż. Jon M. Chu, wyk. Cynthia Erivo (165 min)
20:00 To był zwykły przypadek ***** - thriller F/Luks./Iran/USA 2025, reż. Jafar Panahi, wyk. Vahid Mobasseri (110 min)
21:50 Strefa zagrożenia *** - thriller Wlk. Brytania 2025, reż. David Mackenzie (100 min)
23:30 Syn przeznaczenia ** - horror Wlk. Brytania/Francja 2025 (95 min)
01:05 Diablo - film sens. ** Kolumbia/USA 20255, reż. Ernesto Díaz Espinoza (95 min)

TVN FABUŁA

10:55 Lekarze V (1/13)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (19/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (104,105) - serial obycz. Polska 2003
17:10 Absolwenci (1)
17:45 Po pierwsze kino (10)
17:55 Dwa tygodnie na miłość - komedia romant. USA/Aus. 2002, reż. Marc Lawrence
20:00 Uwierz w ducha - melodramat USA 1990
22:45 Kraj świętych i grzeszników - thriller Belize/Chiny/Wlk. Brytania/Irl./USA/F 2023

AMC

09:40 Mistrz Z: W cieniu Ip mana - film sens. Hongkong/Chiny 2018, reż. Woo-Ping Yuen
11:50 Powrót na błękitną lagunę - film przyg. USA 1991
13:55 Tristan i Izolda - melodramat USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Czechy 2006
16:30 DOA: Żywy lub martwy - film sens. USA/Niemcy/Wlk. Bryt./Jap./Kan./Australia 2006
18:20 Oficer Blart - komedia sensacyjna USA 2009
20:15 183 metry strachu - horror USA 2016
22:00 Miasto śmierci - thriller Meksyk/USA 2006

eprasa.pl 3331839983

AXN

08:25 Ostry dyżur VI (8/22)
09:25 Castle VIII (4,5/22)
11:20 Rekrut VI (1,2/10)
13:10 Agenci NCIS X (12,13/24)
15:10 FBI VI (5,6/13)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (5,6/24) - serial krym. USA/Kanada 2008
19:05 Castle VIII (6,7/22) - serial krym. USA 2015
21:05 Walker: Strażnik Teksasu III (3,4/18) - serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (5,6/24)
00:45 Castle VIII (6/22)

EPIC DRAMA

08:20 Detektyw Murdoch XVII (21/24) - serial kryminalny
09:15 Wszystkie stworzenia duże i małe III (7) - serial obycz.
10:25 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (4,5/6)
14:10 Agenci NCIS XVIII (9/16)
15:00 Panna Marple II (2/4)
17:00 Dalgliesh II (1/6)
18:55 Agenci NCIS XVIII
19:50 Poirot III (2/11)
21:00 Panna Scarlet VI (1/6) - serial krym. USA 2025
22:05 Montmartre (3/8)
23:15 Poirot III (2/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
00:20 Agenci NCIS XVIII

TVN STYLE

11:20 Jestem z Polski XVIII
12:20 Ugotowani (4)
13:25 Kuchenne rewolucje (1, 13) - reality show
15:35 Pojedynek na podróże (6) - program rozrywkowy
16:40 Egzotyczne wakacje na każdą kieszeń - magazyn
17:40 Kuchenne rewolucje (16, 17, 10) - reality show
20:50 Bitwa o gości (9)
21:50 Jestem z Polski IX (15/15)
22:50 Hotel Paradise (21) - real tv Polska 2026
23:45 Mój sąsiad morderca X
00:50 Apetyt na miłość (9)

TVN TURBO

08:20 Wszystko co naj... (3, 4)
09:20 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe (3)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5078)
18:15 Zawodowi handlarze
19:45 Po raz trzeci! Sprzedane
20:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (16/17)
21:00 Wojny samochodowe (4)
22:00 Raport Turbo (5078)
22:15 Z drugiej ręki (4)
23:00 Duda kontra Szafrański

BBC FIRST

08:35 Lewis IV (3/8)
09:40 Ojciec Brown V (9/15)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:50 Z pamiętnika położnej X
13:00 Tajemnice Brokenwood VI (3/4) - serial krym.
15:00 Ojciec Brown XIII (7/10)
16:00 Lewis IV - serial krym.
17:00 My Life is Murder V
18:00 Morderstwa w Midsomer XXI (1/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XI
21:00 Ellis II (3/4) - serial krym.
23:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny III (4,5/6)

FX

09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (20/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (11,12/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (6,7/18)
13:50 FBI V (7/23)
14:40 Agenci NCIS (18/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (13,14/21)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 FBI V (8/23) - serial sens.
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (8,9/18)
22:00 Matlock II (7/16)
22:55 Karmazynowy przypływ - film sensacyjny USA 1995

HGTV

10:00 Wymarzony dom we Włoszech (4/12) - serial dok.
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (3)
12:30 Nowe życie w starym domu VI (2,3/14) - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę IV
16:30 Polowanie na ogród IX
18:10 Dobrze zrobione w domu
18:20 Zgłoś remont (6)
19:15 Weekendowa metamorfoza (5) - reality show
20:10 Dorota inspiruje (2)
21:05 Dorota was urządzi
22:35 House Hunters
00:45 Kamera, akcja, wpadka!

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie szycia (8)
09:40 Zapraszam do stołu (8)
11:35 ADHD: zrozumieć dziecko - film dok. Wlk. Bryt. 2025
12:35 10 lat mniej w 10 dni II
13:35 12 smaków miasta
14:40 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - program rozrywkowy
15:50 Zapraszam do stołu (4)
17:45 ADHD: zrozumieć dziecko - film dok. Wlk. Bryt. 2025
18:50 Mistrzowie szycia (8)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywkowy
21:00 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
22:10 Zapraszam do stołu (18)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IV (12/24)
08:55 Hoży doktorzy (3,4/24)
09:55 Przyjaciele II (15,16, 17,18/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (8,9,10,11,12,13/24)
14:30 Dwóch i pół IV (13,14,15,16/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II (19,20,21,22/24) - serial kom.
18:30 Hoży doktorzy (5,6/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu X (14,15,16,17,18,19/24)
22:00 The Office PL IV (5,6/12)
23:05 Comedy Club (1, 2)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex X
09:25 Rodzinka.pl VII (7/13)
10:00 Klan - telenowela
10:30 Ranczo III (5/13)
11:25 Na dobre i na złe
12:25 Zaraz wracam (13,14)
13:20 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (7) - mag.
13:35 Ojciec Mateusz 34 (12,13) - serial krym.
15:30 Komisarz Alex X
16:20 Na sygnale
17:30 Ranczo III (7,8/13)
19:30 Ojciec Mateusz (1,13) - serial krym. Polska 2008
21:30 Ranczo III (9,10/13)
23:30 Ojciec Mateusz (2)

CANAL+ KUCHNIA

10:40 U sąsiadów w kuchni
11:50 Kulisy wielkiej kuchni
13:45 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Zgrillowani (6, 7)
16:40 Jamie Oliver (17, 18)
17:35 Gotuj taniej z Jamiem (1)
18:30 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (10) - mag. kulinarny
18:55 Jedz, podróżuj, smakuj
19:25 m jak mięso (8)
19:50 Maximum Foodie IV (10)
20:20 Jamie Oliver (1/4)
21:15 Anthony Bourdain XI
23:55 Top Chef (8)

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:00 Adres: rezydencje marzeń (3) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (14) - lifestyle
15:55 Tomasz Pągowski (9, 1)
16:50 Gardeners' World (3)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI (1,2)
21:00 Adres: rezydencje marzeń (4) - reality show
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2) - mag.

PLANETE+

13:40 Targowiska świata (3)
14:45 Afryka z góry (8/10)
15:50 360° – świat bez granic XXV (10) - serial dok.
16:55 Świat z góry VII (6,7/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (59,60)
18:40 Historia fantasy (2)
19:45 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Zagadka pustynnych latawców - film dok.
22:00 Premiera: Krew, pot i cukier - serial dokumentalny
23:10 Planeta Seks (6/6)
00:15 360° – świat bez granic

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Klan z Alaski (1/6)
12:00 Przemytnicy: na lotnisku (11) - serial dok. USA 2025
13:00 W dżungli z Edem Staffordem (6/6) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (5)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Przygody truckerki (4)
19:00 Złomowisko PL V (13,14)
22:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa (6)
00:00 Fani czterech kółek (5)

TVP HISTORIA

08:05 Wojownicy czasu
08:45 Dom (2) - serial obycz.
10:25 Wszystkie kolory świata
11:20 Doktórka - film dok.
12:25 Listy z barykady
13:00 Kroniki Hitlera (5/13)
14:00 Dom (3) - serial obycz.
15:35 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny II
18:20 Fake czy historia?
19:00 Ostatni bój - film dok.
20:05 Zatoka szpiegów II (8) - serial sens. Polska 2025
20:55 Putin i Zachód (2/3)
22:05 Tablice pamięci. Akowcy
23:05 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (7/22) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VI (10/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (10/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 David Duchovny II (17)
22:00 Ranczo kosmitów VII (5)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (6/11) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Grecja: miejsce pełne tajemnic (1/6) - serial dok.
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Krwawe pieniądze: tajemnice radzieckiej gospodarki (2) - film dokumentalny
19:00 Zaginione okręty II WŚ
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (2/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię - serial dokumentalny
22:00 Premiera: Makro inżynieria IV (4) - serial dok.
23:00 Uwaga, katastrofa!

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Broń w hollywoodzkich filmach II (7,8) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii IV
14:00 Apokalipsa Hitlera (2/2)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka IV
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Supersamoloty bojowe X (6/6) - serial dok.
22:00 Jak Niemcy przegrały wojnę (1,2/6) - serial dok.

BBC EARTH

12:25 Ben Fogle na szkockich wyspach II (1/4) - serial dok.
13:30 Planeta Ziemia II II (5/6)
14:40 W okowach mrozu VIII (8/9) - serial dok. USA 2019
15:35 Życie na pustkowiu XI
16:35 Wielkie archeologiczne odkrycia II (1/4) - serial dok.
17:35 Planeta Ziemia II II (5/6)
18:35 Ben Fogle na szkockich wyspach II (2/4) - serial dok.
19:45 Mroczne dzieje Pompejów (2) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu IX
22:55 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:00 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
10:05 Militarny ranking (2/10)
11:15 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
12:10 Jak inżynieria zmieniała świat (5,6,7,8/8) - serial dok.
16:05 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
17:15 Militarny ranking (3/10)
18:25 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:10 Starożytne superbudowle IV - serial dok.
23:20 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.

eprasa.pl 3331839983

CZWARTEK 1.10

Od A do Z

BABY DRIVER ★★★★
film krym., USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Edgar Wright, wyk. Ansel Elgort, Kevin Spacey, Lily James
23:45 | hbo
Niedosłyszący młody kierowca inspirujący się rytmem słuchanych piosenek jest specjalistą od ucieczek z miejsca precyzyjnie zaplanowanych napadów. Ale każde złamanie reguł może go drogo kosztować.

BALLERINA. Z UNIWERSUM JOHNA WICKA ★★★
film sens., USA/Węgry 2025, reż. Len Wiseman, wyk. Ana de Armas, Anjelica Huston, Gabriel Byrne
23:35 | canal+ premium
Ana de Armas jako córka pary płatnych zabójców, należących do różnych syndykatów. Dziewczyna idzie śladami zamordowanych rodziców i ze wsparciem Johna Wicka podejmuje próbę zemsty na ich mordercach.

CHŁOPCY Z FERAJNY ★★★★★
film sens., USA 1990, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Ray Liotta, Joe Pesci
21:40 | warner tv
Martin Scorsese według skruszonego gangstera o nowojorskiej mafii. Najlepszy film gangsterski końca stulecia: dokumentalny charakter, perfekcyjna reżyseria, wyśmienite aktorstwo. Koniecznie.

CÓRKA WILKA ★★
thriller, Kanada/USA 2019, reż. David Hackl, wyk. Gina Carano, Brendan Fehr, Anton Gillis-Adelman
22:00 | tv puls
Po śmierci ojca weteranka marines (gwiazda kobiecego MMA Gina Carano) musi przejąć opiekę nad synem, wychowywanym przez dziadka, a kiedy chłopak zostaje porwany, kobieta jak lwica walczy o jego życie.

GODZINY SZCZYTU II ★★
film sens., USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker, John Lone
20:00 | warner tv
Powtórka z dynamicznej rozrywki w nowych dekoracjach: wygimnastykowany Jackie Chan i złotousty Chris Tucker jako para policyjnych detektywów kontra hongkońska triada po obu stronach Pacyfiku.

The Social Network

20:00 | hbo
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Początki Facebooka i sylwetka jego założyciela, Marka Zuckerberga widziana oczami Davida Finchera: krótka historia uzależnienia ogółu od Internetu. Warta trzech Oscarów i pięciu nominacji.

DRAMAT OBYCZAJOWY
USA 2010, REŻ. DAVID FINCHER, WYK. JESSE EISENBERG, ROONEY MARA, BRYAN BARTER

HORROR STORY ★★
dramat obycz., Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska, Marta Stalmierska
22:15 | kino polska
Niepozorny prowincjusz marzy o karierze w mieście, gdzie wynajmuje pokój w willi pełnej ekscentrycznych postaci podbudowujących swoje ego jego kosztem. Próba przetrwania będzie drogą do dojrzałości.

KRWAWA GRA ★★
film sens., USA 2015, reż. Ken Sanzel, wyk. Ryan Kwanten, Freida Pinto, Mickey Rourke
23:55 | tv puls
Uczestnicy nielegalnego turnieju, polegającego na pojedynkach strzelców ubranych w kamizelki kuloodporne, wędrują po Ameryce Łacińskiej, czekając na wyzwanie od najlepszego. Na ekranie Mickey Rourke.

NIEDOSZŁA PANNA MŁODA ★★
komedia, Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Daniel Reisinger, wyk. Aisling Bea, Colin Hanks, Billie Lourd
21:40 | canal+ premium
Kiedy pan młody umiera tuż przed ślubem, narzeczona – za radą niedoszłej szwagierki – sięga po zarzucone, jakkolwiek obowiązujące prawo z czasów wojen napoleońskich, by legalnie poślubić zmarłego.

PAPILLON. MOTYLEK ★★★
dramat obycz., Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer, wyk. Charlie Hunnam, Rami Malek, Christopher Fairbank
20:10 | ale kino+ hd
Jeszcze raz historia osadzenia w kolonii karnej na Diabelskiej Wyspie i brawurowej ucieczki Henriego Charriere, opisanej w bestsellerowej autobiografii. Ale wersja sprzed 40 z górą lat ciągle ciekawsza.

ROBOCOP ★★
film s.f., USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman, Gary Oldman, Michael Keaton
22:40 | tvp 2
Jeszcze jeden chybiony remake kultowego filmu: kiedy przykładny mąż i policjant przyszłości ginie w tajemniczym wybuchu, wszechwładna korporacja daje mu nowe życie – androidonalnego stróża prawa.

RÓŻYCZKA 2 ★★★
film historyczny, Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska, Mateusz Banasiuk, Robert Więckiewicz
22:55 | tvp kultura
Ubiegająca się o urząd prezydencki europosłanka staje wobec zarzutów wiążących jej matkę ze służbami czasu PRL. Kobieta podejmuje prywatne śledztwo i odkrywa mroczne tajemnice swej rodziny.

UKOJENIE ★★★
thriller, USA 2015, reż. Afonso Poyart, wyk. Anthony Hopkins, Jeffrey Dean Morgan, Abbie Cornish
22:55 | polsat
Powtórka z „Milczenia owiec"? Chory psychicznie lekarz pomaga FBI w zdemaskowaniu seryjnego mordercy – psychopaty odpowiedzialnego za śmierć kilku młodych kobiet. Na ekranie Anthony Hopkins.

WSZYSTKIE ODCIENIE ŚWIATŁA ★★★★
dramat obycz., Francja/Indie/Luksemburg/Holandia/Włochy/Szwajcaria/USA/Belgia 2024, reż. Payal Kapadia, wyk. Kani Kusruti, Divya Prabha, Chhaya Kadam
22:45 | ale kino+ hd
Mumbaj z daleka od Bollywood: trzy mieszkające tam kobiety w różnym wieku szukają swego miejsca, licząc na spełnienie marzeń, co w tym szczególnym mieście wcale nie jest proste. Grand Prix Cannes 2024.

ZABÓJCA ★★★
film sens., USA/Kanada 2007, reż. Philip G. Atwell, wyk. Jet Li, Jason Statham, John Lone
20:00 | canal+ premium
Podczas wycieczki statkiem po jednym z australijskich parków narodowych turyści zostają zaatakowani przez wygłodzonego krokodyla ludojada. Na szczęście Radha Mitchell wie, jak wyjść z opresji.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 3331839983

CZWARTEK 1.10

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (198)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:20 Zaraz wracam (14)
09:00 Ranczo II (6/13)
10:00 Komisarz Alex II (6)
11:00 Ojciec Mateusz XXI (13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (237)
12:55 Osobliwa planeta (3/6)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (625)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5972)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 35** (8) - serial kryminalny Polska 2026, wyk. Artur Żmijewski
21:25 **Sprawa dla reportera** (1595) - cykl reportaży
22:25 **Czas niedokonany** (4) - serial obyczajowy Polska 2024, wyk. Krystian Modzelewski
23:25 **Gra z Cieniem II** (4) - serial krym. Polska 26
00:25 ★★★ **Morderstwa w Cantal (Meurtres dans le Cantal)** - thriller Francja 2023 (105 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie (86)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7693) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:45 Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu
12:25 Koło fortuny
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada (3056)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Postaw na milion** (394) - teleturniej
21:40 **Europa da się lubić – nowe pokolenie** (4)
22:40 **RoboCop** - film s.f. ★★ USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman, Gary Oldman, Michael Keaton, Abbie Cornish (125 min)
00:45 **Rodzinka.pl XIX** (3)
01:20 **Peaky Blinders II** (2/6)
02:30 **Akacjowa 38** - serial obycz. Hiszpania 2026

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Trudne sprawy XXIII - serial fabularno-dok.
09:05 Dlaczego ja? 29 (50/60) - serial fabularno-dok.
10:05 Wypasiona Kuchnia (19)
10:20 Dlaczego ja? 29 (51,52/60) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (22)
13:25 Gliniarze XVII (29,30) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (22) - serial fab.-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (23)
18:00 Pierwsza miłość 50 (87)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń"
19:25 Wypasiona Kuchnia (32)
19:55 Milionerzy (139)

20:30 **Nasz nowy dom** (377) - reality show
21:40 **Zdrada** (5) - serial krym. Polska 2023, wyk. Anna Karczmarczyk, Dawid Ogrodnik
22:55 **Ukojenie (Solace)** ★★★ - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart, wyk. Anthony Hopkins, Abbie Cornish (135 min)
01:10 **Chłopak z sąsiedztwa (The Boy Next Door)** ★★★ - thriller USA 2015, reż. Rob Cohen, wyk. Jennifer Lopez (115 min)

TVN

05:15 Zamieszkać na plaży VI (3/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (8098) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (29/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Łódź – „Świńskie sprawki" 28 (8) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5792)
11:20 Doradca smaku (20) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje XXVI (6) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: „Okrąglak", Sosnowiec XXIII
13:40 Ukryta prawda (19,20,24/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (24) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (24)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8099) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (20) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuchenne rewolucje: Karpacz – Izba pod Śnieżką 33** (5) - reality show Polska 2026
22:40 **Miss Agent II: Uzbrojona i urocza (Miss Congeniality 2: Armed and Fabulous)** ★★ - komedia sensacyjna USA 2005 (135 min)
00:55 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X**

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (18,19/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (11,12/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (18/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (47,48)
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 ★ **Pomścić córkę (Vendetta)** - film sens. USA 2022, reż. Jared Cohn, wyk. Bruce Willis, Thomas Jane (120 min)
22:00 ★★ **Córka wilka (Daughter of the Wolf)** - thriller Kanada/USA 2019, reż. David Hackl (115 min)
23:55 ★★ **Krwawa gra (Blunt Force Trauma)** - film sens. USA 2015, reż. Ken Sanzel (125 min)
02:00 **Dzielnica strachu III** - serial kryminalny

TVN7

05:20 Ten moment (34/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (60,61,62/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (45,40,41/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (42/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (14) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (8/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (10/60)
20:00 **Hotel Paradise** (22) - real tv Polska 2026
21:00 ★★ **Polowanie na druhny (Wedding Crashers)** - komedia romantyczna USA 2005, reż. David Dobkin, wyk. Owen Wilson, Vince Vaughn, Isla Fisher (150 min)
23:30 **Taskmaster** (5) - program rozrywkowy
00:35 ★★ **Meg (The Meg)** - horror USA/Chiny 2018, reż. Jon Turteltaub, wyk. Jason Statham, Bingbing Li (140 min)

MEZZO

14:50 Zoltán Kodály: Closed: Balet z prawdziwego życia - balet Norwegia 2017
15:20 Brahms: Kwintet smyczkowy F-dur nr 1, opus 88 – Takács Quartet, Nabuko Imai - muzyka klasyczna
15:50 Brahms: Kwintet smyczkowy G-dur, nr 2 op. 111 – Takács Quartet, Nabuko Imai
16:20 Intermezzo
17:00 Giuseppe Verdi: Ernani - opera Hiszpania 2023
19:05 Solrey & Traffic Quintet: Ciao Casanova
20:30 Hommage à John Coltrane – Emile Parisien Quartet - koncert Francja 26
22:00 James Carter „Trane: A Centennial Supreme" – Jazz in Marciac - koncert
23:00 Gil Evans Orchestra & Mccoy Tyner Sextet

PULS 2

09:45 Bing (25,26/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (23,24)
11:10 Gus. Mały II (4,5/26)
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Psi patrol IV (23/26)
12:35 Gumisie VI (5,6/18)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI (16,9/26)
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (24,25/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (13) - serial obycz.
21:00 Moje skarby - komedia kryminalna Francja 2017
22:55 Przyjaciel gangstera - komedia kryminalna Francja/Wł. 2003, reż. Francis Veber

TV4

07:00 Strażnik Teksasu IV
07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (27,28,29/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI (7,8)
12:55 Trudne sprawy XV (24,25,26) - serial fab.-dok.
15:55 Policjantki i policjanci
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (451) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Wypasiona Kuchnia (31)
20:05 Uroczysko VI (20)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (20)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (20) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II
23:20 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sens. USA 2011
01:00 Love Island V (24)

METRO

07:25 Szpital (47,48,49/67)
10:20 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:20 Szkoła (66/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
13:20 Brzydula - serial obycz.
14:30 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:35 Magda M. IV (7) - serial obyczajowy Polska 2007
16:45 The Floor (1, 2)
18:00 Złomowisko PL V (10/16) - serial dok.
19:00 Kartoteka VIII (9,10/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni II (11,12/13) - serial krym. Polska 2005
23:20 Kuba Wojewódzki (5)
00:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII - serial dok.
01:30 Szpital (43/67)
02:30 Szkoła (5/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019

eprasa.pl 3331839983

CZWARTEK 1.10

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (236) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (11)
09:45 Górski lekarz XVIII (9,10/16) - serial obycz.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3,4/8) - serial kryminalny Australia 2015
14:00 Hudson i Rex IV (14/16) - serial krym. Kan. 2022
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (19,20)
17:00 Katastrofy w przestworzach V (5,6,3/10)
20:00 Człowiek w mroku (Darkness of Man) ** - film sens. USA 2023, reż. James Cullen Bressack, wyk. Jean-Claude Van Damme, Emerson Min (145 min)
22:25 Mścicielka (The Assignment) ** - thriller Francja/Kanada/USA 2016, reż. Walter Hill, wyk. Michelle Rodriguez, Tony Shalhoub (120 min)
00:25 Sala samobójców. Hejter **** - thriller Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza, Danuta Stenka (160 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (5,6/10) - serial dok. Polska 2023
08:45 Do przerwy 0:1 (1,2) - serial młodzieżowy Polska 1969, wyk. Aleksander Fogiel
09:55 Gdzie jest generał - komedia Polska 1964, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Elżbieta Czyżewska, Jerzy Turek, Bolesław Płotnicki
11:55 Potop, cz. 1 II (1) - film historyczny Polska 1974
15:40 Dzięcioł - komedia Polska 1971, reż. Jerzy Gruza, wyk. Wiesław Gołas, Violetta Villas, Alina Janowska, Mitchell Kowall, Irena Kwiatkowska
17:40 Czterej pancerni i pies (5,6/8) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Roman Wilhelmi
20:00 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki, Magdalena Koleśnik, Sandra Staniszewska
22:15 Horror Story - dramat obycz. Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska, Marta Stalmierska, Konrad Eleryk
00:30 Wesele - dramat obyczajowy Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz

ALE KINO+

08:35 The Office PL (1,2/12) - serial kom. Polska 2021, wyk. Piotr Polak, Vanessa Aleksander
09:50 Karen Pirie II (2) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
11:45 Detektyw Foyle III (2/4) - serial krym.
13:45 W 80 dni dookoła świata (Around the World in 80 Days) ** - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004 (145 min)
16:10 Exodus - dramat obycz. **** Szwecja 2023, reż. Abbe Hassan, wyk. Ashraf Barhom, Jwan Alqatami, Isa Aouifia (120 min)
18:10 Detektyw Foyle III (3/4) - serial krym.
20:10 Papillon. Motylek (Papillon) *** - dramat obyczajowy Czechy/Hiszp./USA 2017, reż. Michael Noer (155 min)
22:45 Wszystkie odcienie światła (All We Imagine as Light) **** - dramat obycz. F/Indie/Luksemburg/Holandia/Włochy/Szwajc./USA/Belgia 2024 (140 min)
01:05 Making Tarantino: portret intymny

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (1/8)
08:30 Przyjaciółki XXI
10:30 Świat według Kiepskich
12:50 Człowiek w czerwonym bucie - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1985
14:40 Minionki: Wejście Gru - film anim. USA/Francja 2022
16:30 Kochaj albo rzuć - komedia Polska 1977
18:55 A więc wojna - film sensacyjny USA 2012
21:00 Redeeming Love - melodramat USA 2022
23:45 Kraven Łowca - film s.f. USA 2024, reż. J.C. Chandor

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple V (2/4)
09:45 Vera V - serial krym.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (2/8) - serial kryminalny Australia 2015
12:55 Poirot XI (1/4)
15:00 Strażnik Teksasu VI (2,3/25) - serial sens.
17:05 Vera V - serial krym.
18:55 Poirot: Przegrany gość V (2/8) - serial kryminalny
20:00 Polowanie na »Czerwony Październik« - film sens. USA 1989, reż. John McTiernan
22:55 Wykidajło - film sens. USA 1989, reż. Rowdy Herrington, wyk. Patrick Swayze

TVP KULTURA

08:30 Dzień z życia artysty
09:00 Rodzina Połanieckich
10:40 Przystań - film psychologiczny ** Polska 1997, reż. Jan Hryniak (90 min)
12:10 Reżyserzy VIII (7)
13:10 Nad Niemnem (2/4) - serial obyczajowy
14:15 Złoto dezerterów * - kom. Polska 1998, reż. Janusz Majewski (135 min)
16:30 Rodzina Połanieckich (4) - serial obycz.
18:00 Kulturalni (38) - mag.
18:55 Rawhide III (20) - western USA 1961
20:00 Wstęp do filmu (612)
20:05 Wstręt (Repulsion) **** - thriller psychologiczny Wlk. Brytania 1965, reż. Roman Polański, wyk. Catherine Deneuve, Ian Hendry (115 min)
22:00 Hala odlotów
22:55 Różyczka 2 - film historyczny *** Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska (115 min)
00:50 Ostatnie metro (Le dernier métro) ***** - dramat psych. Francja 1980, reż. François Truffaut, wyk. Catherine Deneuve (135 min)

WARNER TV

07:55 Prawo Agaty VII (10,11)
09:55 Bajer z Bel-Air IV
10:50 Pełniejsza chata IV
11:55 Teraz albo nigdy! II
13:50 Bajer z Bel-Air IV (4,5,6,7/26) - serial kom.
15:40 Pełniejsza chata IV
17:55 Willy Wonka i fabryka czekolady - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1971
20:00 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
21:40 Chłopcy z ferajny - film sensacyjny USA 1990
00:40 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra - film sens. USA 2001

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki IV
09:20 Pingwiny z Madagaskaru
09:50 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
13:00 Czarodziejki V
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
15:35 Ostatni władca wiatru - film przyg. USA 2010
17:50 Tajna baza - komedia USA 2022, reż. Henry Joost
20:00 Aviator - film biograficzny USA/Niemcy 2004, reż. Martin Scorsese
23:30 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
01:35 Pszczelarz - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024

HBO

09:30 Przypadek Harolda
Cricka **** - komedia USA/Wlk. Bryt. 2006 (115 min)
11:25 Zabawy z piłką *** - komedia USA/Niemcy 2004, reż. Rawson Marshall Thurber (95 min)
13:00 Rodzina Potwornickich ** - horror USA/Węgry 2022 (110 min)
14:50 Po prostu uwierz ** - film obycz. USA 2024, reż. Ty Roberts (105 min)
16:35 Sprawa Friedy *** - dramat obyczajowy Szwajcaria 2024, reż. Maria Brendle (110 min)
18:25 Kung Fu Panda IV *** - film anim. USA/Chiny 2024, reż. Mike Mitchell, Stephanie Stine (95 min)
20:00 The Social Network **** - dramat obycz. USA 2010, reż. David Fincher, wyk. Jesse Eisenberg, Rooney Mara (120 min)
22:00 Bestie Boga (1/9) - serial dok. USA 2026
22:55 Zabójcza historia (1/3)
23:45 Baby driver - film krym. **** USA/Wlk. Bryt. 2017, reż. Edgar Wright (110 min)
01:35 Zaułek koszmarów **** - thriller USA/Meksyk/Kanada 2021 (145 min)

CINEMAX

10:25 Żarty i papierosy - film biograficzny Hiszpania 2023
12:20 Na skraju nadziei - film krótkom. Nowa Zelandia 2024
12:55 Dziś wieczorem nie schodzimy na psy - dramat obyczajowy RPA 2024
14:35 Olmo - komedia USA/Meksyk 2025, reż. F. Eimbcke
16:00 Manchester by the Sea - dramat obycz. USA 2016
18:20 Delikatne liście - dramat obycz. Belgia 2025
20:00 Prawo ulicy (1,2/13)
22:00 8 - dramat obycz. Hiszp. 2025, reż. Julio Medem

ROMANCE TV

08:15 Górski lekarz (2/8)
10:05 Lato w Szwarcwaldzie - dramat obycz. Niemcy 2024
12:00 Dora Heldt: Gratulacje! Wygrał pan! - kom. Niemcy 2014
13:55 Miłosne sprawki - komedia Niemcy 2022
16:00 Omamamia - komedia Niemcy 2012
18:05 Górski lekarz (3/8)
20:00 Inga Lindström: Hanna i dobre życie - film obyczajowy Niemcy/S 2023, reż. Marco Serafini, wyk. Sina Tkotsch
21:55 O jedną miłość więcej - dramat Niemcy 2021
23:50 Górski lekarz (3/8)

CANAL+ PREMIUM

10:15 Łapu-Capu (234)
10:20 Peacock - dramat *** obycz. USA 2010 (90 min)
11:50 LARP. Miłość, trolle i inne questy *** - komedia Polska 2025 (95 min)
13:25 Prawdziwa historia szeregowca Ryana
14:20 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 ** - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
16:15 Hollywood Buzz (18)
16:40 Miss Potter - film biograficzny *** Wlk. Brytania/USA 2006 (90 min)
18:10 Łapu-Capu (235)
18:15 Krucjata Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
20:00 Zabójca - film sens. *** USA/Kanada 2007, reż. Philip G. Atwell (100 min)
21:40 Niedoszła panna młoda ** - komedia Wlk. Bryt./USA 2024 (115 min)
23:35 Ballerina. Z uniwersum Johna Wicka *** - film sens. USA/Węgry 2025, reż. Len Wiseman, wyk. Ana de Armas (120 min)
01:35 Franz Kafka - film *** biograficzny Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Francja 2025 (125 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (19/50)
10:55 Lekarze V (2/13)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (20/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Magia kina (1)
17:30 Sonic 2. Szybki jak błyskawica - film anim. USA/Japonia/Kan./Wlk. Bryt. 2022
20:00 Magic Mike: Ostatni taniec - komedia USA 2022
22:30 Top Gun: Maverick - film sensacyjny USA 2022
01:00 Pod ścianą - dramat obycz. Wlk. Brytania 2022

AMC

07:55 Lepiej być nie może - komedia USA 1998
10:55 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romant. Niemcy/USA 2002, reż. Reginald Hudlin
13:05 Uciekająca panna młoda - komedia USA 1999
15:35 Pogromcy duchów - komedia sens. USA 1984
17:45 Czyste szaleństwo - komedia USA 1980
20:00 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001, reż. Simon West
22:00 Klient - film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher

eprasa.pl 3331839983

AXN

08:25 Ostry dyżur VI (10/22)
09:25 Castle VIII (6,7/22)
11:25 Rekrut VI (3,4/10)
13:15 Agenci NCIS X (14,15/24)
15:15 FBI VI (7,8/13)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (7,8/24)
19:05 Castle VIII (8,9/22)
21:05 Agenci NCIS: Hawaje III (9,10/10) - serial krym. USA 2024, wyk. Vanessa Lachey
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (7,8/24)
00:45 Castle VIII (8/22) - serial kryminalny USA 2015

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVII
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (1/6)
10:25 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Panna Scarlet VI (6/6)
14:10 Agenci NCIS XVIII
15:05 Panna Marple II (3/4)
17:05 Dalgliesh II (3/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (11/16) - serial krym. USA 2021
19:55 Poirot III (3/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Agenci NCIS XVII (14/20)
22:55 Poirot III (3/11)
00:00 Agenci NCIS XVIII

TVN STYLE

11:20 Poukładani (1, 2)
12:25 Ugotowani (5)
13:30 Kuchenne rewolucje (4, 3) - reality show Polska 20
15:30 Pojedynek na podróże (5) - program rozrywkowy
16:35 Egzotyczne wakacje na każdą kieszeń - magazyn
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Zgłoś remont (9) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XVI (37/40) - serial dok.
22:50 Hotel Paradise (22)
23:45 Mój sąsiad morderca X (5/10) - serial dokumentalny

TVN TURBO

08:20 101 napraw (4, 5)
09:20 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe (8)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5079)
18:15 Duda kontra Szafrański
19:00 Ciężarówką przez pół świata (4/8) - serial dok.
20:00 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (16,4/17)
21:00 Nic do zgłoszenia VI (5)
22:00 Raport Turbo (5079)
22:15 Jeździć, obserwować VIII

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (4/8)
09:40 Ojciec Brown V (10/15)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Z pamiętnika położnej X
13:50 Ojciec Brown V (1,8/15)
15:50 Lewis IV (4/8)
16:55 My Life is Murder V
18:00 Morderstwa w Midsomer XXI (2/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XII - serial krym. Wlk. Bryt./F 22
21:00 Line of Duty III (6/6)
22:45 Po powodzi (6/6)
23:35 Koroner II (1/10)
00:30 Tajemnice Brokenwood

FX

08:00 Kości II (9/21)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (21/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (13,14/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (9/18)
12:50 FBI V (8/23)
13:45 Agenci NCIS (19,20/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (15,16/21)
17:25 Z Archiwum X III (16,17/24) - serial s.f.
19:15 FBI V (9/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (10,11/18)
22:00 Zakłamanie

HGTV

09:00 Poszukiwacze domów
10:00 Ekstremalnie wymagający kupujący (1/8) - serial dok.
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
11:55 Odlotowy ogród (4)
12:30 Nowe życie w starym domu VI (4) - serial dok.
14:25 Dobrze zrobione w domu
14:35 Mieszkanie na miarę
16:35 Polowanie na ogród IX
18:20 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
19:10 Pogromcy chaosu (9)
20:10 Dorota was urządzi III
21:40 Dorota inspiruje (3)
22:40 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:35 Mistrzowie szycia (4)
09:45 Zapraszam do stołu (4)
11:35 Najpiękniejsze domy
12:35 10 lat mniej w 10 dni II
13:40 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
14:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (8) - real tv Kan. 2018
15:45 Zapraszam do stołu (13)
17:40 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (4)
20:00 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - pr. rozrywkowy
21:00 10 lat mniej – powrót II
22:00 W 80 kilo dookoła świata (2) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IV (16/24)
08:55 Hoży doktorzy (5,6/24)
09:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (14,15,16,17,18,19/24)
14:30 Dwóch i pół IV (17,18,19,20/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II (23,24, 1,2/24) - serial kom. USA 1996
18:30 Hoży doktorzy (7,8/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu X (20,21,22,23,24,1/24)
22:00 The Office PL IV (7,8)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex X
09:20 Rodzinka.pl VII (8/13)
09:55 Klan - telenowela
10:25 Ranczo III (6/13)
11:20 Ojciec Mateusz 35 (7)
12:15 Felicita (9,10)
13:30 Ojciec Mateusz 34 (13,1)
15:30 Komisarz Alex X
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (8,9/13)
19:30 Ojciec Mateusz (2)
20:30 Komisarz Alex XXVI (4) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo III (10,11/13) - serial kom. Polska 2008
23:30 Ojciec Mateusz (3)
00:25 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Kulisy wielkiej kuchni (8)
13:45 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Zgrillowani (8)
16:10 Domowa piekarnia Kucharskiego (1) - magazyn
16:40 Jamie Oliver (19, 20)
17:35 Gotuj taniej z Jamiem (2)
18:30 Jedz, podróżuj, smakuj
19:25 m jak mięso (1)
19:50 Maximum Foodie V (1)
20:20 Poza Bali: podróż do serca Indonezji (1) - serial dok.
21:20 Anthony Bourdain XI
23:55 Top Chef (9)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (1)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty IX (6)
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:00 Adres: rezydencje marzeń (4) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (15) - lifestyle
15:55 Pogotowie remontowe Wieśka (4, 5) - magazyn
16:50 Gardeners' World (4)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty IX
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Adres: rezydencje marzeń (5) - reality show
22:00 Pokochaj swój ogród

PLANETE+

11:25 Żywioły w akcji (1)
12:35 Niezwykłe podróże koleją II (6/6) - serial dok.
13:40 Targowiska świata (4)
14:45 Afryka z góry (9/10)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VII (7,8/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (61,62)
18:45 Pomyśl, zanim zjesz!
19:45 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Sekrety budowniczych piramid II (1/6) - serial dok.
22:00 Wszystko o Marii, Matce Bożej - serial dok. Francja 2025

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Klan z Alaski (2/6)
12:00 Przemytnicy: na lotnisku (9/12) - serial dok.
13:00 Człowiek kontra niedźwiedź (1/8) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska (3)
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (6/11)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Przygody truckerki
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (5,6/16) - serial dok.
21:00 Ocalić dom: Interwencja
23:00 Poszukiwacze przeklętego złota V - serial dok.

TVP HISTORIA

11:00 Wszystkie kolory świata
12:00 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (1/3) - serial dok.
13:00 Putin i Zachód (2/3)
14:10 Dom - serial obycz.
15:50 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny II
18:20 Polskie państwo podziemne 1939-1945
19:30 Flesz historii (781)
20:00 Zatoka szpiegów II (9)
20:50 Największe tajemnice monarchii (5) - serial dok.
21:55 Profesor Michałowski. Droga do Faras - reportaż
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:10 David Duchovny: archiwum tajemnic II (17)
12:10 Gwiazdy lombardu XX
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (9/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (11/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (1/8) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (1/10) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Jak to wyjaśnić V (1)
22:00 Wojny magazynowe XVI (6/10) - serial dok. USA 2025

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Tajemniczy świat Majów
15:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Gułag – system śmierci
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa IV (1/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (3/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Morskie megamaszyny III - serial dok.
22:00 Logistyka na wielką skalę - serial dokumentalny

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Broń w hollywoodzkich filmach (1,2/8) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii IV
14:00 Apokalipsa Hitlera – front zachodni (1/2)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (5/20)
16:00 Dorwać tuńczyka IV
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii VIII - serial dok.
23:00 Stalowa bestia Hitlera

BBC EARTH

09:00 Planeta Ziemia II II
10:05 Życie na pustkowiu XI
11:05 Cała prawda o fitnessie
12:05 Ben Fogle na szkockich wyspach II (2/4) - serial dok.
13:05 Planeta Ziemia II II
14:20 W okowach mrozu VIII
15:25 Życie na pustkowiu XI
16:20 Fenomeny współczesnego życia II (6/6) - serial dok.
17:30 Planeta Ziemia II II
18:40 Ben Fogle na szkockich wyspach II (3/4) - serial dok.
19:45 Przyszłość natury (4/4)
20:55 W okowach mrozu X (2)
22:55 Cała prawda o nadwadze

POLSAT VIASAT HISTORY

09:50 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
10:55 Militarny ranking (3/10)
12:10 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
13:00 Miasta świata podziemi
16:35 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.
17:45 Militarny ranking (4/10)
18:50 Zakazana historia VII
19:50 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok.
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:05 Starożytne superbudowle IV - serial dok.
23:15 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

eprasa.pl 3331839983

szyfropanorama

ateński mąż stanu Kamil, piłkarz	dodatkowy wyścig		niepalny związek syntetyczny	cel wędrówki Odysa	potrawa z duszonych nerek	stosunek tolerancyjny „… Jim”					nastaje po nocce	papuga gaduła zeszyt na zapiski		sukienka upięta z kawałka materiału		Wielkie … w Bułgarii	służy do ćwiczeń zioło do wódki	
								strefa chorobliwa skłonność do kradzieży		10				natarcie				
… rządzące						zbijać …, czyli próżnować		17	12	6	rodzaj fletu … Turner							
plemię słowiańskie							11		8	3	15			… Lubos … Rover, brytyjska marka				
						dobiega ze stajni	7	19	11	16	6	11	cyrkowa lina					
niepohamowany popłoch	18	najlepsi sportowcy	12	20	5	7	20	wynagrodzenie za pracę			16	18	13	20	dzielony 24 grudnia	3	sędzia polubowny	
Lewisy lub Wranglery	20	kończy walkę w judo	3	trójkątna ryba akwariowa	7	pióro w skrzydle ptaka	8				20			16	3	9	20	
	19	6	16	18	4		6					2	3	5	2	3	7	
surowiec na olej kokosowy	mgła nad łąką		rudy nalot na metalu		dawne męskie ubranie wierzchnie	14	10	20	1	20	7	20				terier lub mops		lisia kryjówka
					jordańska metropolia		1	1	20	16	pierwszy w kosmosie							
nikczemnik							list bez podpisu	20	16	3				film z Lindą, Segdą				
					miasto nad Wartą			16	6	16	walizeczka							
średniowieczny związek handlowy		rzeka w Pizie					Abel, żeglarz							odsiadka				

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Rozwiązanie krzyżówki

5	4	2	8	3	1		
10	20	9	3	5	3	9	4

Rozrywka w „Wyborczej”
Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-20).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 18 września: POLSKI SERIAL KRYMINALNY

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”